

Statsadvokaten for Sjælland afgiver herved beretning om resultatet af sin efterforskning af ulykken den 30. juni 2000 på Roskilde Festival.

København, den 11. juni 2002.

Bilagsfortegnelse	4
1. Indledning	5
2. Kommissorium	7
3. Undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse samt redegørelsens opbygning og form.....	8
3.1 Indledning	8
3.2 Indsamling af oplysninger mv.	8
3.3 Redegørelsens opbygning	10
3.4 Redegørelsens form	11
4. Fakta vedrørende Roskilde Festivalen.....	12
4.1 Indledning	12
4.2 Udvikling	12
4.3 Festivalområdets opbygning	13
4.4 Festivalens organisation	15
4.5 Orange Områdes organisation	16
4.6 Området omkring Orange Scene	19
5. Resume og konklusion	25
6. Publikum vælter og musikken standses.....	31
6.1 Indledning	31
6.2 Forklaringer publikum	32
6.3 Forklaringer mv. fra festivalledelse samt vagter.....	49
7. Publikums adfærd	76
7.1 Indledning	76
7.2 Forklaringer	76
7.3 Sammenfatning.....	78
8. Det lægelige beredskab på Roskilde Festivalen 2000	79
8.1 Indledning	79
8.2 Scenelægefunktionen (Medical Crew)	81
8.3 Dansk Røde Kors (DRK)	96
8.4 Samariterlægeorganisationen (Lægerne og sygeplejerskerne ved Main).....	101
9. Beskrivelse og forsøg på kortlægning af de afdødes forhold omkring ulykken	104
9.1 Indledning	104
9.2 Carl Henrik Bundbjerg	104
9.3 Allan Mwangi Tonnesen	106
9.4 Marco Penschel.....	109
9.5 Franciscus Nouwens	111
9.6 Jakob Folke Svensson.....	113
9.7 Lennart Tobias Nielsen	115
9.8 Karl Johan Gustafsson	116
9.9 Mats Frederik Thuresson.....	118
9.10 Anthony James Hurley.....	119

10. Alarmering mv.	121
10.1 Indledning	121
10.2 Kommunikationskontoret	121
10.3 Beredskabskontoret	122
10.4 Opkaldet til Alarmcentralen - 112	123
10.5 Sammenfatning	125
11. Redningsindsatsen i forbindelse med ulykken på Roskilde Festivalen 2000	126
11.1 Indledning	126
11.2 Politiet	127
11.3 Roskilde Brandvæsen og Falcks Redningskorps A/S	145
11.4 Roskilde Amts Sygehus Roskilde (RASR)	150
11.5 Nye regler i 2000	155
12. Tekniske undersøgelser mv. vedrørende forhold, der kan have spillet en rolle i forbindelse med ulykken	157
12.1 Indledning	157
12.2 Dårlig lyd	157
12.3 Bølgebryderne og jordbundsforholdene foran scenen	161
12.4 Tilrettelæggelsen af musikprogrammet mv.	164
12.5 Pearl Jam	165
12.6 Lægefaglige spørgsmål mv.	166
13. Ansøgning og tilladelse	170
13.1 Indledning	170
13.2 Regler vedrørende udfærdigelse af tilladelser	170
13.3 Ansøgningen og tilladelsen	171
13.4 Forklaringer	171
13.5 Sammenfatning	173

Bilagsfortegnelse

- Bilag 1** Politimesteren i Roskildes redegørelse af 14. juli 2000.
- Bilag 2** Politimesteren i Roskildes redegørelse af 15. december 2000.
- Bilag 3** Justitsministerens skrivelse af 8. februar 2001 til Statsadvokaten for Sjælland.
- Bilag 4** Spørgsmål fra Folketinget vedrørende undersøgelsen og ministerens svar.
- Bilag 5** Kriminalteknisk erklæring vedrørende blandt andet bølgebryderne.
- Bilag 6** Sikkerhedsforanstaltninger ved Orange Scene af 1. juli 2000.
- Bilag 7** Gode råd til frontbuevagterne ved Orange Scene.
- Bilag 8** Retningslinier for Konferencierer ved festivalens scener.
- Bilag 9** Retningslinier for Stagemanagerfunktionen ved festivalens scener.
- Bilag 10** Oplysninger til brug for scenerne ved større ulykker.
- Bilag 11** Meddelelse til konferencierne ved større ulykker.
- Bilag 12** Vagthavende (Politivagten) handlingsplan - plan 159.
- Bilag 13** Vagthavende (Politistationen) handlingsplan - plan 100 A.
- Bilag 14** Delplan vedrørende oprettelse af KST.
- Bilag 15** RASR beredskabsplan.
- Bilag 16** RASR instruks til Kool-lægen (1).
- Bilag 17** RASR instruks til Kool-lægen (2).
- Bilag 18** Rapport af 25. juli 2000 fra Teknologisk Institut vedrørende ulykken.
- Bilag 19** Rapport af 14. november 2000 fra Geoteknisk Institut.
- Bilag 20** Koncertplan for festival 2000.
- Bilag 21** Rapport af 12. juli 2000 fra Teknologisk Institut vedrørende iltmangel mv.
- Bilag 22** Udtalelse af 12. december 2000 fra Forsvarets Sanitetsskole vedrørende iltmangel.
- Bilag 23** Udtalelse af 11. marts 2002 fra Retsmedicinsk Institut vedrørende lægelige spørgsmål.
- Bilag 24** Udtalelse af 25. april 2002 fra Sundhedsstyrelsen vedrørende lægelige spørgsmål.
- Bilag 25** Festivalens ansøgning af 22. maj 2000 om tilladelse til afholdelse af festival 2000.
- Bilag 26** Politimesterens tilladelse af 7. juni til afholdelse af festivalen 2000.

1. Indledning

Efter en forud indhentet tilladelse fra Politimesteren i Roskilde afholdt Foreningen Roskilde Fonden Roskilde Festival i dagene 29. juni til 2. juli 2000. Festivalen blev som vanligt afholdt i området omkring Dyrskuepladsen i Roskilde Kommune.

Rockorkesteret Pearl Jam optrådte den 30. juni 2000 på Orange Scene på festivalen for ca. 50.000 publikummer. Koncerten begyndte omkring kl. 22.30.

På et tidspunkt omkring kl. 23.00 opstod der nogle kraftige bølgebevægelser blandt publikum. Angiveligt som følge af disse bølgebevægelser væltede en gruppe på 40-50 publikummer. Denne gruppe var placeret i området tæt på afskærmningen til scenen (frontbuehegnet).

De væltede kunne på grund af presset fra det øvrige publikum ikke komme op at stå igen, hverken ved egen eller de omkringstående hjælp. Publikum var væltet i en afstand fra frontbuehegnet, hvor vagterne, som befandt sig på den anden side af frontbuehegnet, ikke kunne nå dem.

Musikken blev standset, og publikum som var væltet, og hvoraf flere var livløse, blev løftet ind over frontbuehegnet, hvorefter de blev båret til et telt i bagsceneområdet (lægeteltet), hvor et antal læger og sygeplejersker indledte behandling på de livløse samt på de øvrige publikummer, som kom tilskade i forbindelse med at de væltede og var fastklemmt.

Der blev hos Roskilde Brandvæsen rekvireret ambulancer til de tilskadekomne. Ambulancerne ankom, og flere af de kvæstede blev straks bragt til Roskilde Amts Sygehus Roskilde. I forbindelse med alarmeringen blev der tillige sendt politi til ulykkesstedet. Politifolkene hjalp til med selve redningsarbejdet, ligesom de udførte de mere politimæssige opgaver i tilknytning til ulykken.

Dagen efter indledte Politimesteren i Roskilde en undersøgelse af ulykken, med det formål at forsøge at klarlægge hændelsesforløbet, for om muligt at give svar på, hvorfor koncerten endte med, at 9 unge mænd omkom.

Den 14. juli 2000 afgav Politimesteren i Roskilde en foreløbig redegørelse. Det anføres blandt andet i redegørelsens konklusion, at ulykken efter Politimesterens opfattelse skyldes et sammenfald af nærmere angivne uheldige omstændigheder, og hvor publikums opførsel er den mest væsentlige, samt at der ikke er grundlag for at drage nogen strafferetligt til ansvar efter ulykken.

Politimesterens redegørelse af 14. juli 2000 vedlægges som bilag 1.

Den 15. december 2000 afgav Politimesteren i Roskilde sin endelige redegørelse. Det fremgår af redegørelsen, at den alene vedrører hændelsesforløbet forud for og under ulykken - ikke redningsaktionen. I sammenfatningen hedder det blandt andet:

”Samlet må det vurderes, at ulykkens indtræden og de alvorlige følger heraf skyldes sammentræf af uheldige omstændigheder. Heri indgår både vejret, luftforholdene og lyden, men nok så meget publikums adfærd, som må vurderes at være den væsentligste årsag til ulykken.

Ulykkens omfang må tillige antages at være forøget af en - af forståelige grunde - langsom erkendelse af situationens alvor, tvivl om kommandoforhold og meldeveje, en tro på at situationen kunne løses fra frontbuen, samt at det at stoppe musikken var en stor beslutning. Endelig har det også haft betydning, at der gik lang tid, før publikum efter koncerten blev stoppet, var at formå til at trække sig tilbage.

Det skønnes ikke, at der i anledning af ulykken er grundlag for at indlede strafferetlig efterforskning.”

Politimesterens redegørelse af 15. december 2000 vedlægges som bilag 2.

Ulykken og de to redegørelser fra Politimesteren i Roskilde gav anledning til megen presseomtale og offentlig debat.

Hovedkritikpunkterne i den offentlige debat vedrørende de to redegørelser var, dels at man fandt grundlaget, hvorpå Politimesteren i Roskilde byggede sin vurdering var for spinkelt, dels blev det gjort gældende, at man ikke havde tillid til politimesterens vurderinger, da han som tilladelsesgivende myndighed kunne ifalde ansvar såfremt tilladelsen eksempelvis var givet på et for spinkelt grundlag.

Den 8. februar 2001 bad Justitsministeren statsadvokaten for Sjælland, Erik Merlung, om at foretage en fornyet gennemgang og vurdering af det samlede hændelsesforløb i forbindelse med ulykken, herunder forløbet af den efterfølgende redningsaktion.

Det blev i samme forbindelse bestemt, at undersøgelsen skal gennemføres efter retsplejelovens almindelige regler, samt at Rigspolicehens Rejseafdeling skal bistå statsadvokaten med efterforskningen.

2. Kommissorium

Ved skrivelse af 8. februar 2001 anmodede Justitsministeren mig om at foretage en fornyet gennemgang og vurdering af hele det samlede hændelsesforløb i forbindelse med ulykken, herunder den efterfølgende redningsaktion.

Det blev endvidere bestemt, at undersøgelsen skal gennemføres efter retsplejelovens almindelige regler og danne grundlag for en vurdering af, om der er anledning til at tage skridt til strafferetlig forfølgning i sagen.

Justitsministerens skrivelse til mig vedlægges som bilag 3.

Undersøgelsens genstand og omfang blev efterfølgende yderligere præciseret gennem ministerens besvarelse af en række spørgsmål fra medlemmer af Folketinget.

Enkelte af folketingsmedlemmernes spørgsmål vedrørende undersøgelsen og ministerens svar vedlægges som bilag 4.

Opgaven kan herefter nærmere beskrives som foretagelse af en udredning og beskrivelse af det samlede faktuelle hændelsesforløb omkring ulykken, herunder forholdene omkring tilladelsen til afholdelsen af festivalen, sikkerhedsforanstaltningerne og beredskabet omkring festivalen, samt redningsaktionen.

Udredningen af det samlede hændelsesforløb vil herefter danne grundlag for min vurdering af, om der er anledning til at indlede strafferetlig forfølgning mod personer involveret i hændelsesforløbet forud for ulykken, hændelsesforløbet omkring ulykken, samt hændelsesforløbet efter ulykken, herunder også for eventuelle overtrædelser af særlovgivningen. Ved afgørelsen af, om der skal indledes strafferetlig forfølgning, vil blandt andet indgå en vurdering af oplysninger om eventuelle fejl eller mangler, som er afdækket i forbindelse med undersøgelsen.

En vurdering af oplysninger om eventuelle fejl eller mangler vedrørende forhold, der ikke har betydning for den strafferetlige undersøgelse af sagen, vil imidlertid ligge uden for min kompetence.

Den del af min undersøgelse, der er en fornyet gennemgang og strafferetlig vurdering af hændelsesforløbet, som det allerede er beskrevet og vurderet i de to redegørelser af henholdsvis 14. juli og 15. december 2000 fra Politimesteren i Roskilde har hjemmel i retsplejelovens § 101, stk. 2 og er en konsekvens af, at forældre, der mistede en søn i forbindelse med ulykken på festivalen, har været stærkt kritiske med hensyn til politimesterens afgørelse om, at der ikke i anledning af ulykken ses at være grundlag for at indlede strafferetlig efterforskning, jf. retsplejelovens § 749.

Den del af min undersøgelse der vedrører ansøgningen og redningsaktionen er ny, idet disse forhold ikke nærmere har været beskrevet og vurderet af Politimesteren i Roskilde i forbindelse med hans undersøgelse af ulykken. Min afgørelse af, hvorvidt der er grundlag for at indlede strafferetlig forfølgning for så vidt angår de nye forhold, kan under hensyntagen til de almindelige klageregler inden for strafferetsplejen, påklages til Rigsadvokaten, jf. retsplejelovens § 99, stk. 3.

3. Undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse samt redegørelsens opbygning og form

3.1 Indledning

Undersøgelsen er foretaget af mig med bistand af en vicesstatsadvokat samt en efterforskningsenhed bestående af 3-5 efterforskere fra Rigspolitechefens Rejseafdeling under ledelse af en vicekriminalkommissær.

I dette afsnit vil jeg kort redegøre for den foretagne efterforskning og indsamling af oplysninger samt redegørelsens form og opbygning.

3.2 Indsamling af oplysninger mv.

Politimesteren i Roskilde har til brug for min undersøgelse fremsendt alle de akter, som er udarbejdet og indhentet i forbindelse med hans efterforskning af ulykken, og som dannede grundlag for hans to redegørelser.

Derudover har politimesteren fremsendt alt materiale, der vedrører behandlingen af Roskilde Festivalens ansøgning samt politimesterens tilladelse til afholdelse af festivalen 2000.

I relation til spørgsmålet om beredskabet i forbindelse med festivalen har politimesteren fremsendt de planer og retningslinier, der var udarbejdet af politimesteren til brug ved ulykker mv. ved Roskilde Festivalen 2000.

Til brug ved afklaringen af spørgsmålet om politiets indsats i forbindelse med ulykken har politimesteren fremsendt en liste med navne mv., dels på det politipersonale, der var tilstede på festivalpladsen, dels det politipersonale, der fungerede som vagthavende på henholdsvis Politivagten (Slagteriskolen) og Politistationen (Roskilde Politistation) på tidspunktet for ulykken. Endvidere har politimesteren fremsendt døgnrapporter udarbejdet af politikredsen for den 30. juni til den 1. juli 2000.

Hovedparten af de tilsendte sagsakter fra politimesteren består af afhøringsrapporter. Politimesteren har som led i sin efterforskning af ulykken afhørt mere end 900 personer. Der er herunder blandt andre foretaget afhøring af festivalledelsen, ansvarspersoner på festivalen, vagter, teknikere, læger og sygeplejersker og festivalgæster.

Politimesteren har endvidere i forbindelse med efterforskningen indhentet en række tekniske erklæringer samt udtalelser fra sagkyndige, herunder blandt andre lægelige erklæringer vedrørende de afdøde, tekniske erklæringer vedrørende sikkerhedsforanstaltninger ved Orange Scene, udtalelser vedrørende styrken og kvaliteten af lyden i højtalerne samt erklæringer og udtalelser vedrørende vejrforhold mv.

Alle de modtagne sagsakter fra politimesteren i Roskilde indgår i min undersøgelse.

Jeg har, ud over at indhente sagsakter mv. fra politimesteren i Roskilde, selv foretaget efterforskning af ulykken mv.

Efterforskningen har i et vist omfang båret præg af, at den for en stor dels vedkommende er foretaget omkring ét år efter ulykken fandt sted. Eksempelvis har det i forbindelse med genafhøring og afhøring af vidner vist sig, at deres hukommelse ikke er så klar og righoldig på detaljer, som den formentligt ville have været kort tid efter ulykken.

Jeg indledte min efterforskning med gennem medierne at opfordre vidner og andre, som måtte sidde inde med oplysninger omkring ulykken, til at rette henvendelse til mig. Senere blev opfordringen tillige annonceret på Roskilde Festivalens hjemmeside. En række personer reagerede på opfordringerne, og er efterfølgende blevet afhørt. Der er dog efter en konkret vurdering ikke foretaget afhøring af et vidne fra Spanien samt et vidne fra Australien, som begge reagerede på min opfordring.

På baggrund af en konkret vurdering er der foretaget afhøring/genafhøring af personer fra festivalledelsen, udvalgte ansvarspersoner samt alle vagter, der var tilstede ved Orange Scene i forbindelse med ulykken. Der er således foretaget afhøring af de vagter mv., som ikke blev afhørt af Roskilde Politi, da de undlod at reagere på henvendelser fra politimesteren.

Der er foretaget afhøring og genafhøring af de læger og sygeplejersker, der var tilstede på festivalen (Scenelægefunktionen) samt af læger og sygeplejersker, der havde vagt på Roskilde Amts Sygehus Roskilde (RASR) på tidspunktet for ulykken.

Der er foretaget afhøring af de læger og sygeplejersker, der gjorde tjeneste under Samaritrelægeorganisationen, ligesom der er foretaget afhøring af samaritterne fra Dansk Røde Kors.

Der er foretaget afhøring af personale ved Roskilde Brandstation samt Roskilde Brandvæsens telefonvagt på festivalpladsen. Der er foretaget afhøringer af personale fra Falck, som tillige har tilsendt forskelligt materiale vedrørende redningsindsatsen.

Der er foretaget afhøring af de politifolk, som har været involveret i behandlingen af tilfældet til afholdelse af festival 2000, de politifolk der som vagthavende disponerede i forbindelse med ulykken samt de politifolk, som deltog i selve redningsaktionen.

Der er foretaget afhøring/genafhøring af publikummere, som kom tilskade i forbindelse med ulykken, og som i den anledning blev registreret. Der er endvidere foretaget genafhøring af de publikummere, som har gjort særlige iagttagelser omkring ulykken.

Der er foretaget afhøring af venner, familie og bekendte til de afdøde, som var tilstede på festivalen på tidspunktet for ulykken, for på denne måde at kortlægge de afdødes færden så tæt op mod ulykken som muligt. Der er i den anledning tillige foretaget afhøring af frontbuevagter og læger/sygeplejersker i et forsøg på at få klarlagt, hvem der hjalp den enkelte over frontbuehegnet og hen til lægeteltet, hvem der behandlede den enkelte samt, hvem der erklærede den enkelte for død.

Der har været afholdt møde med Roskilde Amt, som i den forbindelse har udleveret materiale vedrørende amtets beredskabsplaner.

Der har været afholdt møde med Embedslægeinstitutionen for Roskilde Amt, der i forbindelse med mødet udleverede kopi af brevveksling med blandt andre festivalledelsen, Politimesteren i Roskilde, samt Roskilde Amt vedrørende beredskabet på festivalen.

Endelig er der indhentet udtalelser fra Retsmedicinsk Institut samt Sundhedsstyrelsen vedrørende en række spørgsmål af lægefaglig karakter.

Der er i forbindelse med min efterforskning foretaget afhøring/genafhøring af mere end 450 personer.

3.3 Redegørelsens opbygning

I dette afsnit vil jeg kort redegøre for, hvorledes min redegørelse er opbygget.

I afsnit 4 - Fakta omkring Roskilde Festivalen - er festivalens organisation nærmere beskrevet. Jeg har i den forbindelse foretaget en kort beskrivelse de enkelte funktioner og lokaliteter mv. omkring Orange Scene, ligesom det ved fotos vises, hvor lokaliteterne mv. er placeret i forhold til hinanden.

I afsnit 5 - Resumé og konklusion - har jeg sammenfattet resultatet af min undersøgelse.

I afsnit 6 - Publikum vælter og musikken standser - har jeg ved gengivelse af forklaringer fra publikum, vagter og festivalledelse blandt andet beskrevet de nærmere omstændigheder omkring ulykken, kompetencer og retningslinier mv. i relation til at standse musikken samt det tidsmæssige forløb omkring ulykken.

I afsnit 7 - Publikums adfærd - har jeg, ved gengivelse af forklaringer fra publikum om publikums adfærd under koncerten, forsøgt at belyse spørgsmålet om hvorvidt publikum selv, direkte eller indirekte, var årsag til ulykkens opståen eller udvikling.

I afsnit 8 - Festivalens lægelige beredskab - har jeg foretaget en beskrivelse af det samlede lægelige beredskab på festivalen, ligesom som jeg ved gengivelse af forklaringer fra læger, sygeplejersker og samarittere nærmere har beskrevet de enkelte lægelige funktioners dispositioner i forbindelse med ulykken.

I afsnit 9 - Kortlægning af de afdødes færden forud for ulykken - har jeg ved gengivelse af forklaringer fra venner og bekendte til de afdøde, vagter samt læger og sygeplejersker forsøgt at skabe et samlet billede af, hvad der skete med den enkelte af de afdøde, i forløbet fra de kommer til publikumsområdet ved Orange Scene til de bringes til Roskilde Amts Sygehus Roskilde.

I afsnit 10 - Alarmering - har jeg samlet de oplysninger der foreligger vedrørende selve alarmeringen, dels den alarmering der finder sted over festivalens radiosystem (festivalradioen), dels den del af alarmeringen der finder sted via telefonnettet (112).

I afsnit 11 - Redningsindsatsen i forbindelse med ulykken - har jeg, blandt andet ved gengivelse af forklaringer fra Roskilde Politi, Roskilde Brandvæsen og Falcks Redningskorps A/S samt læger og sygeplejersker mv. ved Roskilde Amts Sygehus foretaget en nærmere beskrivelse af forløbet af redningsindsatsen.

I afsnit 12 - Tekniske undersøgelser mv. - har jeg valgt at samle en række forhold af mere teknisk karakter, som angiveligt kan have spillet en rolle i forbindelse med ulykkens opståen eller udvikling. I afsnittet behandles eksempelvis spørgsmål vedrørende bølgebrydere, lyd kvalitet samt en række lægelige spørgsmål vedrørende ulykken.

I afsnit 13 - Ansøgning og tilladelse - har jeg dels foretaget en beskrivelse af retsgrundlaget vedrørende udstedelse af en tilladelse som den omhandlede, dels har jeg, ved gengivelse af forklaringer, foretaget en nærmere beskrivelse af politimesterens sagsbehandling af festivalledelsens ansøgning om tilladelse til afholdelse af festival 2000.

3.4 Redegørelsens form

Da akter i straffesager, herunder afhøringsrapporter, som udgangspunkt ikke er undergivet de almindelige regler om aktindsigt, sammenholdt med Justitsministerens ønske om, at redegørelsen umiddelbart skal kunne offentliggøres, har jeg valgt en form, hvor jeg gengiver de væsentligste dele af vidnernes forklaringer. De forklaringer, der således er gengivet, er udvalgt som repræsentative, men konklusioner og vurderinger bygger selvsagt på samtlige sagens akter. Forklaringerne er delvist anonymiseret, således at der alene er en angivelse af, hvilken funktion/titel vidnet havde. Titlen eller funktionen følges op af en henvisning i parentes, hvori angives nummeret på det bilag i straffesagens akter, hvorfra oplysningerne er hentet.

De enkelte afsnit slutter af med en sammenfatning, hvor jeg i "at-form" opremser, hvad der i de enkelte afsnit efter min vurdering kan lægges til grund.

I redegørelsen er der en lang række henvisninger til forskellige bilag, som er en del af redegørelsen. Disse bilag består hovedsageligt af skrivelser, erklæringer, samt udtalelser mv. Bilagene er optaget i et særskilt bind.

4. Fakta vedrørende Roskilde Festivalen

4.1 Indledning

I dette afsnit vil jeg kort beskrive en række faktuelle forhold omkring festivalen for på denne måde, at skabe en vis baggrund for forståelsen og vurderingen af forklaringer mv., der ofte indeholder henvisning til begreber, lokaliteter, funktioner samt organisationen på Roskilde Festival, og som ikke umiddelbart er forståelig uden en nærmere forklaring.

4.2 Udvikling

Den første festival i Roskilde blev afholdt i 1971. Den havde en varighed på 2 dage, og blev afholdt fra én scene. Der deltog ca. 20 forskellige orkestre, og ca. 10.000 publikummer overværede festivalen.

Festivalen voksede op igennem 1970'erne, og i 1978 optrådte ca. 40 orkestre i 3 dage fra 3 scener for ca. 40.000 publikummere.

Midt i 1990'erne var der flere år i træk med mere end 90.000 publikummere. I 1997 blev festivalen afviklet over 4 dage fra 7 scener med 90.000 publikummere samt ca. 19.000 frivillige medarbejdere.

I år 2000 blev festivalen afholdt i dagene 29. juni til 2. juli. 170 orkestre optrådte fra 8 scener for 75.000 publikummere. Antallet af frivillige medarbejdere var ca. 15.000.

I takt med det stigende antal publikummere er området, hvorpå festivalen afholdes ligeledes blevet udvidet. Det samlede festivalområde udgjorde således i 1972 3 tønder land mod 282 i 2000.

4.3 Festivalområdet opbygning

Festivalområdet opbygges år efter år efter stort set det samme koncept. De enkelte scener mv. placeres stort set samme sted år efter år. Ikke alle fotos er fra 2000, men da funktionernes placering er den samme, er dette uden betydning. Oversigtsfoto er optaget af Scankort den 30. juni 1995.

På næste side er der på et luftfoto med en rød markering angivet placeringen af de væsentligste af de lokaliteter, der indgår i min redegørelse.

Samaritervagten East, Telefonvagten East, ambulancer og brandbiler

På denne lokalitet har Dansk Røde Kors en samaritervagt, som er placeret i campingområdet i den østlige del af festivalområdet. Vagten er bemanded med en vagtleder og et antal samaritter.

På samme lokalitet har endvidere Roskilde Brandvæsen til huse med en telefonvagt, en bemanded ambulance samt bemandede brandkøretøjer.

Samaritervagt West

På denne lokalitet har Dansk Røde Kors endnu en samaritervagt, som er placeret i campingområdet i den vestlige del af festivalområdet. Vagten er bemanded med en vagtleder og et antal samaritter.

Main

Main er Dansk Røde Kors hovedvagt. Her har samaritternes leder – Den Administrative Vagtleder – til huse sammen med et antal samaritter.

På samme lokalitet har endvidere samariterlægerne deres behandlingssted samt det til funktionen tilknyttede afrusningstelt.

Kommunikationskontoret

Kommunikationskontoret er placeret i festivalområdets østlige del. I kommunikationskontoret, hvor man er ansvarlig for radiokommunikationen på festivalen, sker der omstilling mellem de radioer, som ønsker at tale sammen – efter samme princip som de gammeldags omstillingsborde.

Grøn Scene

Grøn Scene er festivalens næststørste scene. Kort tid efter starten af koncerten med Pearl Jam på Orange Scene sluttede en koncert på Grøn Scene.

Beredskabskontoret

Beredskabskontoret er placeret i festivalområdets nordøstlige del og har en slags "vice-værtsfunktion" på festivalen.

Orange Scene

Orange Scene med tilhørende kontorer og lægetelt er placeret i festivalområdets nordlige del. Det var ved denne scene ulykken fandt sted. De tilskadekomne blev bragt til lægeteltet.

Jeg vil i det følgende afsnit foretage en nærmere beskrivelse af Roskilde Festivalens organisatoriske opbygning.

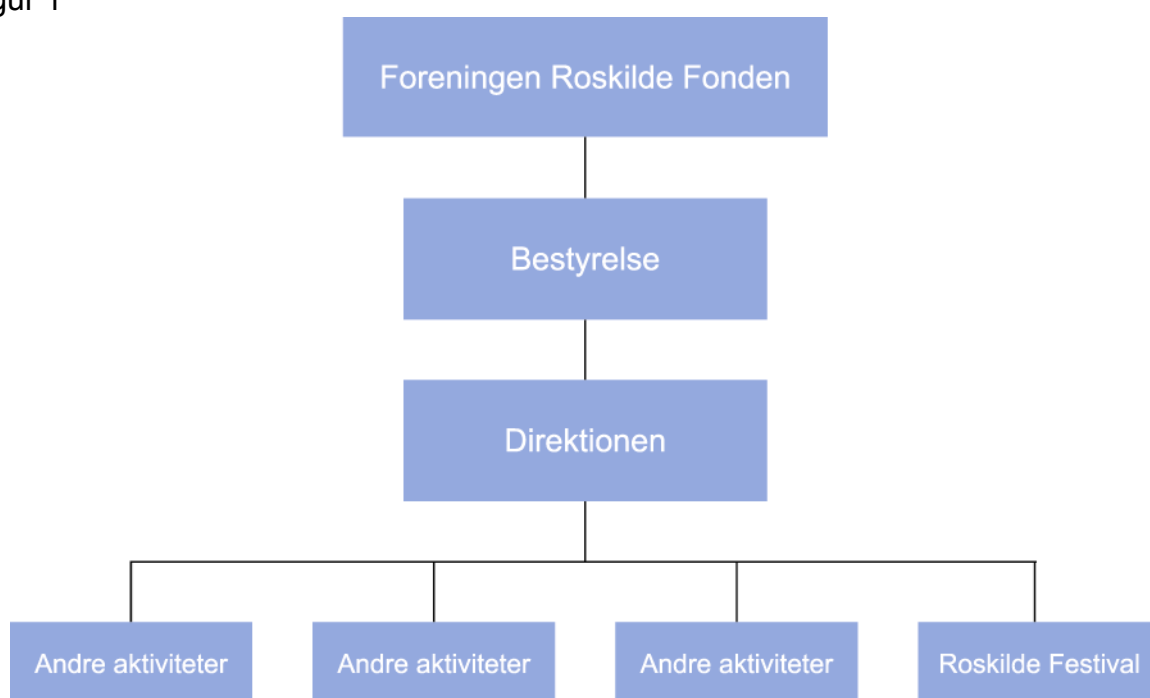
4.4 Festivalens organisation

Det fremgår af vedtægterne, at Foreningen Roskilde Fonden er en forening. Foreningens formål er at støtte initiativer, der er til gavn for børn og unge, samt at støtte humanitært og velgørende arbejde gennem afholdelse af kulturelle arrangementer, herunder festivaler og koncerter.

Foreningen består af en bestyrelse og en direktion. Til at forestå den daglige ledelse og arbejdet i foreningen har direktionen ansat i alt 15 personer på fuld tid.

Når der afholdes Roskilde Festival, som er en blandt flere af foreningens aktiviteter, består festivalledelsen af 3 direktører med hver sit ansvarsområde. Groft sagt er den ene direktør ansvarlig for den kreative del af festivalen, den anden er ansvarlig for den administrative del, mens den tredje har ansvaret for den praktiske del.

Figur 1

”Den administrative direktør” (G-1-4) har om festivalens organisation forklaret, at de enkelte scener og funktioner ved festivalen organisatorisk er opdelt i selvstændige sektioner, hvor den enkelte sektion har ansvaret for, at alt inden for sektionens ansvarsområde er på plads når festivalen starter. En sektion består af et antal (frivillige) ansvarspersoner med hver sin opgave inden for sektionens ansvarsområde. Totalt er der 17 sektioner og ca. 175 ansvarspersoner på hele festivalen. Der henvises til diagrammet, Figur 2, på næste side.

Hver af de i alt 17 forskellige sektioner er igen inddelt i en række nærmere definerede underfunktioner. Hver af de 17 sektioner ledes af en såkaldt ”koordinator”, hvis opgave det blandt andet er, i den enkelte sektion at stå for kommunikationen mellem festivalledelsen og de ansvarspersoner, der er tilknyttet sektionen.

Figur 2

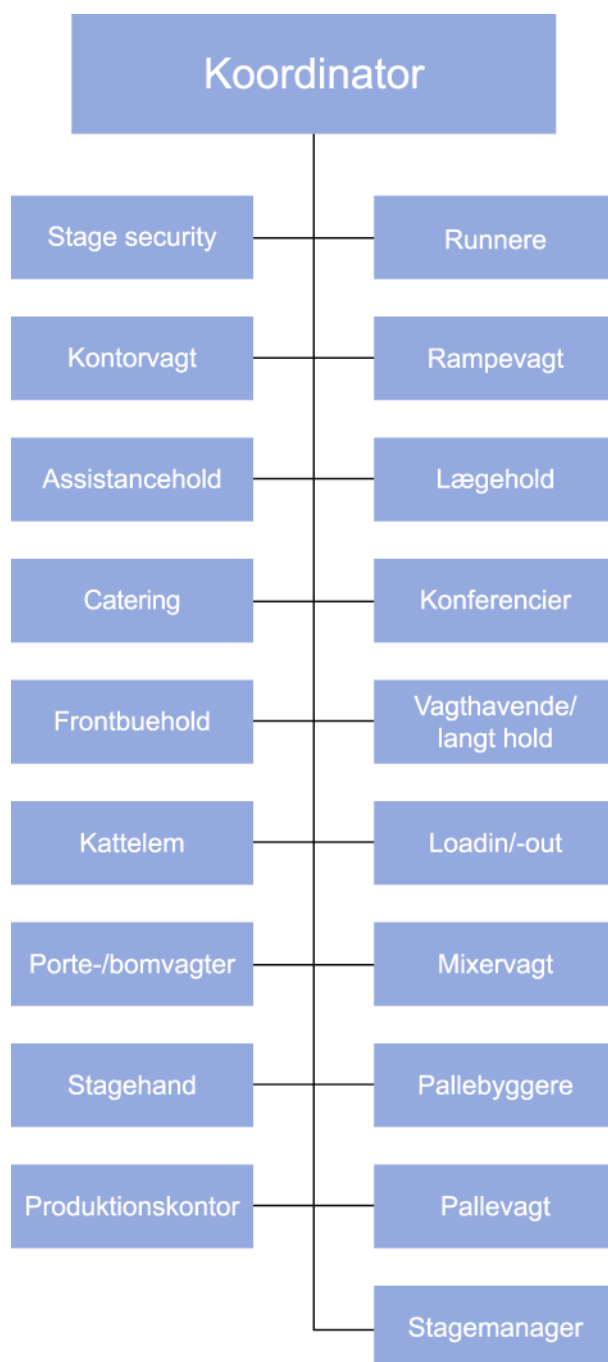

Under selve festivalen udvides antallet af frivillige til ca. 15.000. Disse frivillige arbejder i de forskellige festivalboder, bygger scener, fungerer som vagter mv. Alle de forskellige funktioner, der udføres af de frivillige er indeholdt i en af de 17 ovennævnte sektioner.

4.5 Orange Områdes organisation

Som det fremgår af organisationsdiagrammet (figur 2) vedrørende sektionsopdelingen er Orange Område en af de 17 sektioner. Som nævnt ovenfor er den enkelte sektion igen opdelt i en række underfunktioner. Til Orange Område, der ledes af en koordinator, er der i alt knyttet 19 underfunktioner. Der er på næste side vist et organisationsdiagram vedrørende underfunktionerne i Orange Område, Figur 3. Der vil i oversigtsform blive redegjort for indholdet af de enkelte funktioner (G-2-1-11).

Figur 3

Stage Security (Scenevagtsfunktionen) - består af 5 personer, hvoraf 3 er på vagt på scenen under hver koncert. 2 er "publikumspottere" og 1 vagt - sikkerhedslederen - er "flydende" på bagscenen. Publikumspotternes opgave er, fra scenen at observere på publikum.

Kontorvagt (Orange Scenekontor) - består af 3 personer. Passer telefoner. Hjælper med forefaldende.

Assistancehold - består af 12 personer, som møder efter festivalen, og hjælper med at pakke ned.

Catering - Består af 60 personer og udgør køkkenpersonalet mv. i musikerbyen (en del af bagsceneområdet, hvor de musikere der optræder kan opholde sig uforstyrret).

Frontbuehold - består af 4 hold med ca. 27 personer på hvert hold. Der er to hold på vagt ad gangen. Det ene hold opholder sig i frontbuen, mens det andet hold opholder sig i løbegangen.

Kattelemsvagter - består af 7 personer. Lukker de publikummere, som er kommet ind i frontbuen tilbage i publikumsområdet.

Porte- og bomvagter - består af 29 personer. Udfører adgangskontrol på de to bagindgange til Orange Område.

Stagehands - består af 16 personer. Hjælper orkestrene med udstyr, når de skal på og af scenen.

Produktionskontor - består af 4 personer, som varetager afviklingen af koncerterne og kontakten til orkestrene.

Runnere - består af 4 personer, hvoraf 2 er tilknyttet Musikerbyen og 2 er tilknyttet produktionskontoret. Går til hånde med forefaldende arbejde.

Rampevagt - består af 10 personer. Kontrollerer adgangen til scenen fra bagsceneområdet.

Lægehold (Scenelægefunktionen) - består af læger og sygeplejersker, der er placeret i lægeteltet ved siden af Orange Scene.

Konferencier - ansat på kontrakt. Festivalen har udarbejdet en arbejdsbeskrivelse. Skal, hvis det ønskes, præsentere orkestre, og skal i øvrigt fungere som talerør mellem festivalen og publikum.

Vagthavende / Langt arbejds hold - består af 25 personer. Arbejdsholdet bor i området ved Orange Scene. Bygger scene mv. op og nedtager scene mv. efter afslutning af festival. Er under ledelse af Vagthavende.

Loadin/-out - består af 25 personer. Hjælper med lys og lyd samt ved sceneskift.

Mixervagt - består af 12 personer. Står for adgangskontrollen til mixertårnet, som er placeret i publikumsområdet midt foran scenen.

Pallebygger - består af 20 personer. Bygger palletribunerne forud for festivalen.

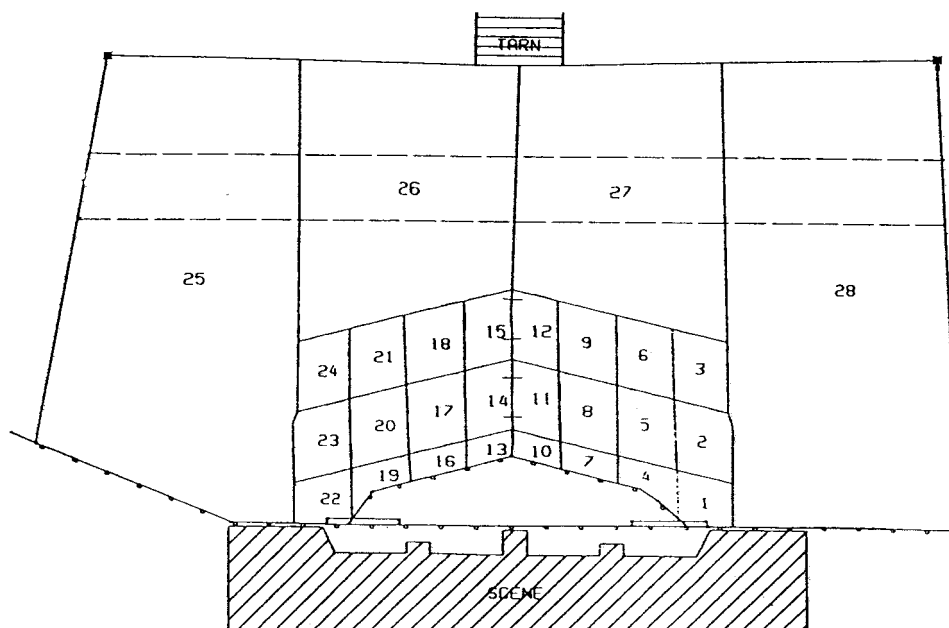
Pallevagt - består af 16 personer. Fungerer som vagter omkring palletribunen, som er placeret længst tilbage i publikumsområdet foran Orange Scene.

Stagemanager - ansat på kontrakt. Festivalen har udarbejdet en funktionsbeskrivelse. Ansvarlig for at koncerterne afvikles til tiden. Hjælper orkestrene med at finde sig tilrette. Råder i den forbindelse over de til scenen tilknyttede "stagehands".

4.6 Området omkring Orange Scene

Rigspolitichefens Tekniske Afdeling blev tilkaldt i forbindelse med ulykken, og har i den forbindelse udarbejdet en erklæring vedrørende forholdene omkring scenen. Der er i den forbindelse blevet foretaget en gennemfotografering af området foran scenen, ligesom der er udarbejdet rids (B-12 - B-108). Der henvises til bilag 5. Som det fremgår af billederne samt af ridset, er området foran Orange Scene opdelt i felter (felt 1-28). Feltopdelingen er dels blevet brugt i forbindelse med Teknisk Afdelings indsamling af effekter fra området, dels i forbindelse med afhøringer af vidner. Vidnerne er i forbindelse med afgivelse af forklaring blevet forevist ridset og i den forbindelse anmodet om at angive, hvor på ridset, - i hvilket felt - de var placeret eller gjorde iagttagelser.

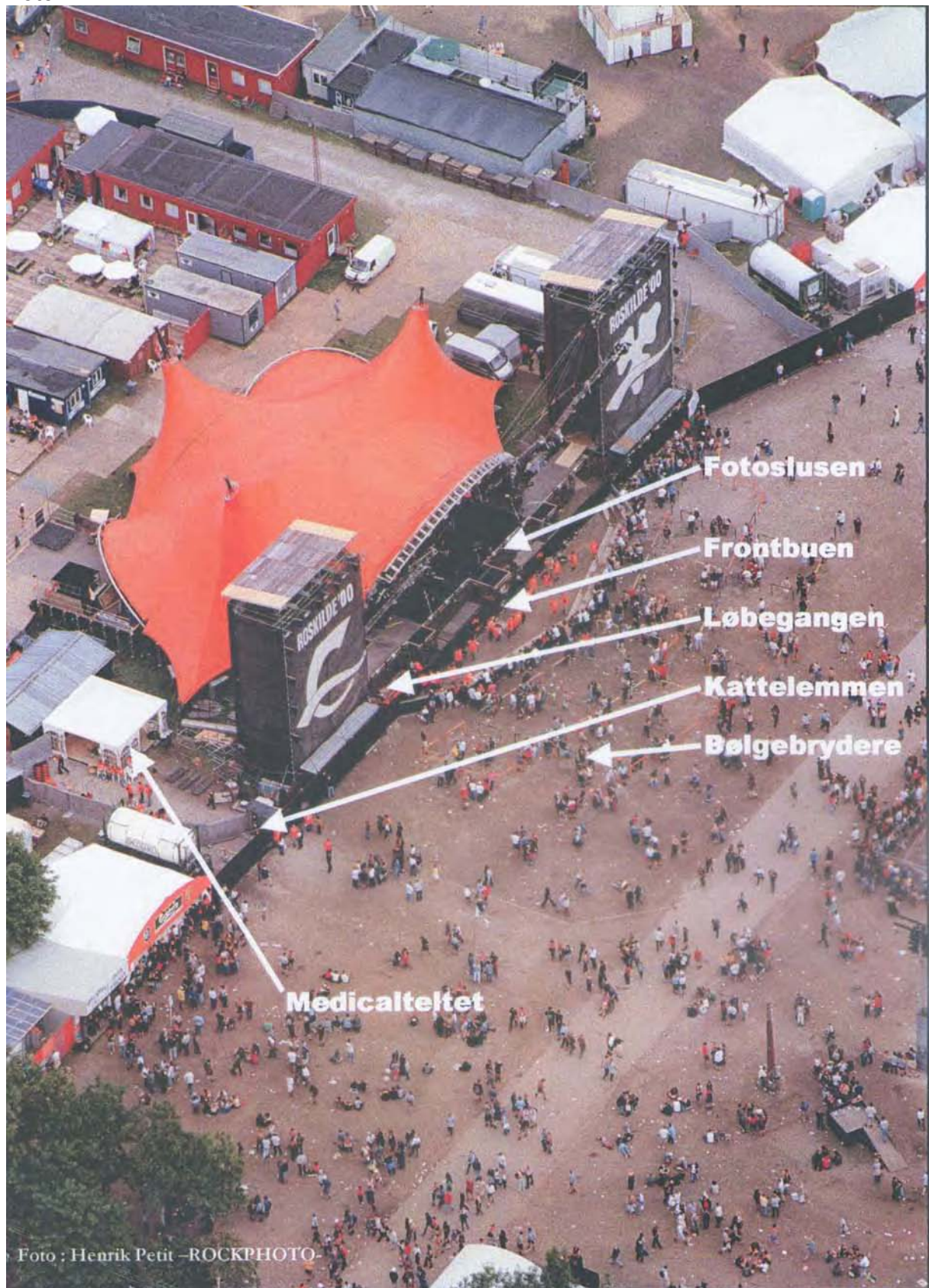
Figur 4

I forbindelse med min undersøgelse er der fra et fotobureau indhentet luffotos af området foran scenen. På disse fotos er med tekst angivet de lokaliteter omkring scenen, som indgår i de afhørtes forklaringer vedrørende ulykken.

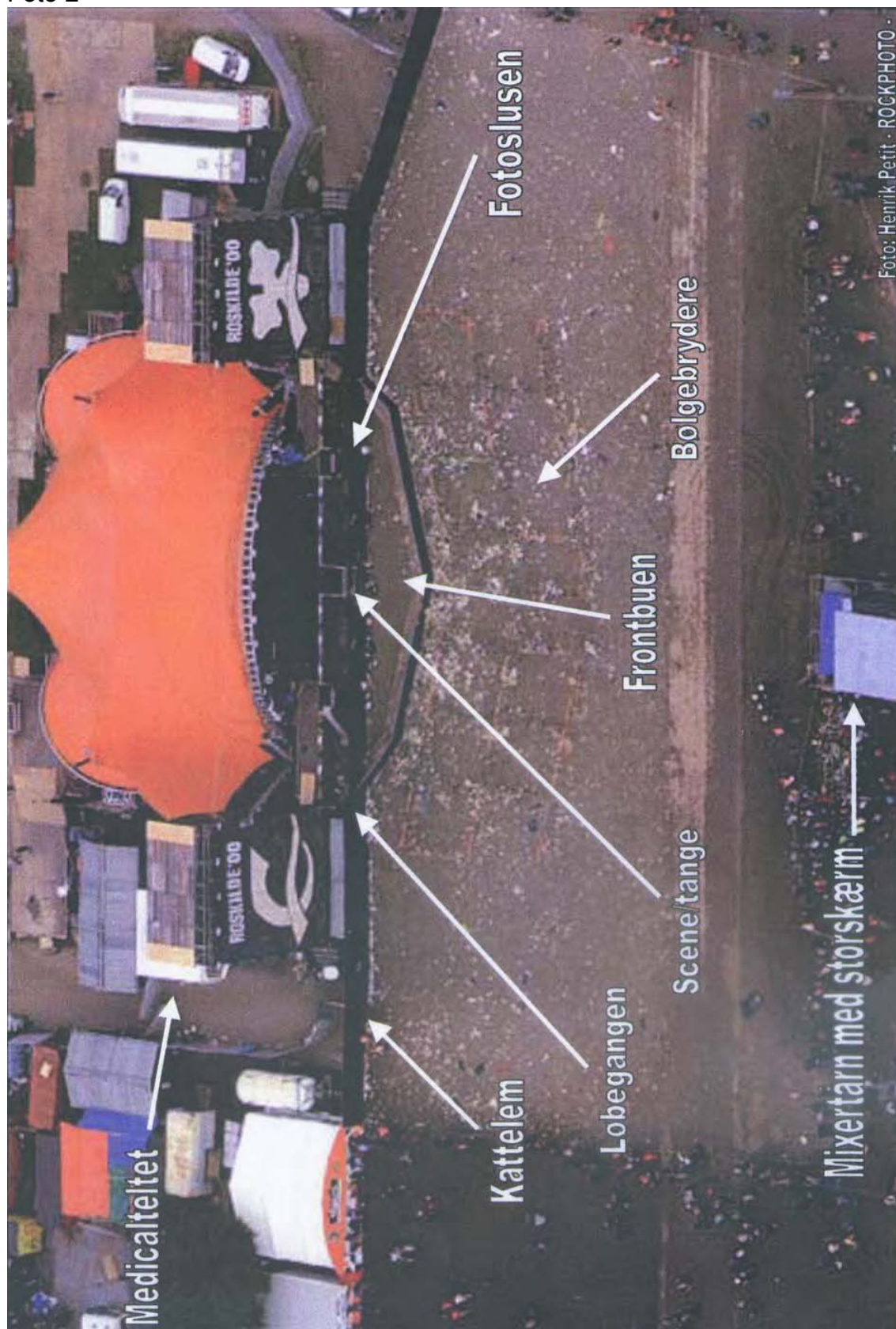
Således kan man på foto 1 på næste side særligt se frontbuen, hvor de orangeklædte frontbuevagter er placeret. Man kan se løbegangen, hvor der ligeledes er vagter. Man kan se bølgebryderne, og man kan se medicalteltet (lægeteltet), hvor Scenelægefunktionen er placeret.

Foto1

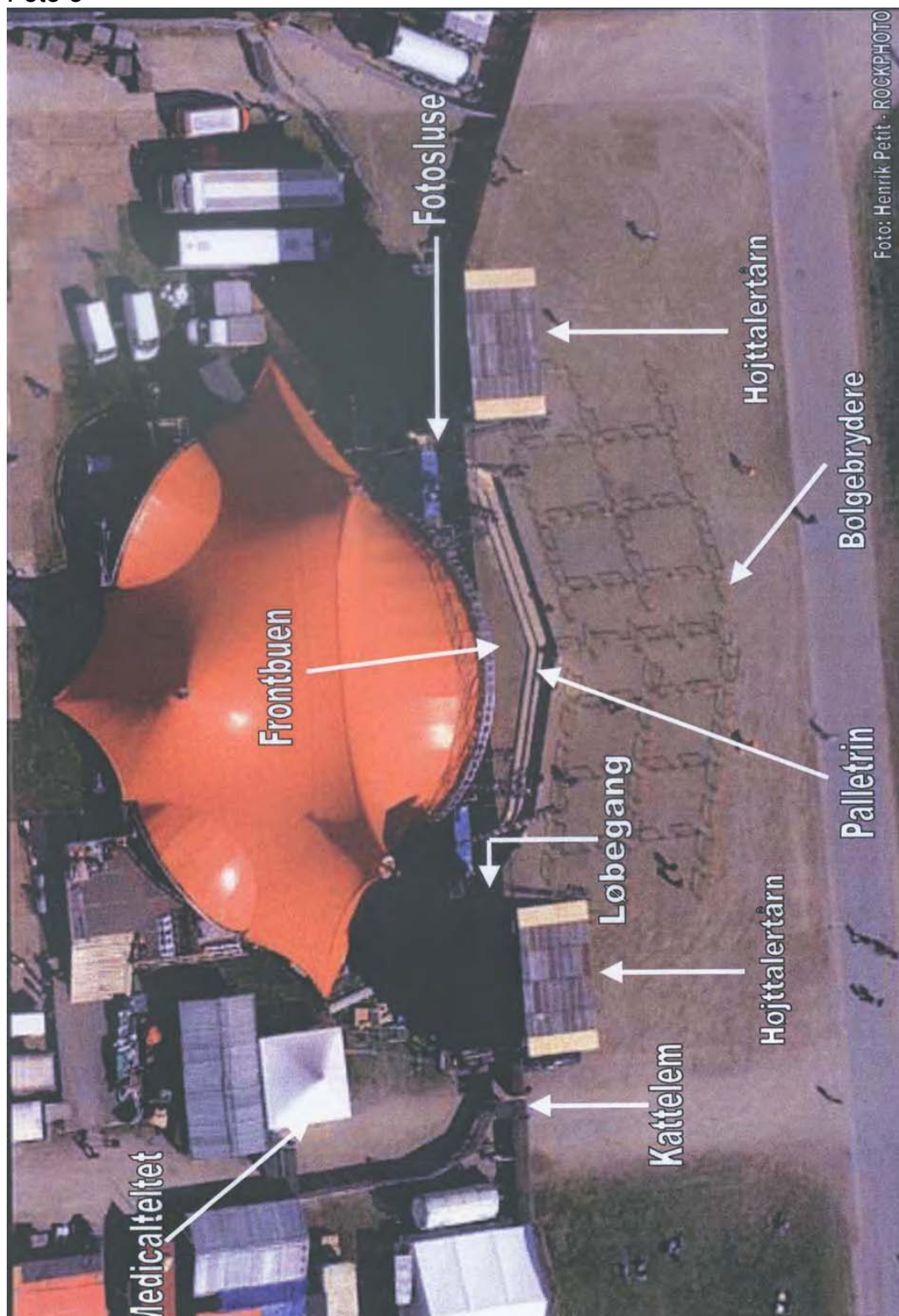
På foto 2 ser man mixertårnet, som er placeret midt i publikumsområdet foran Orange Scene, og som indgår i en del forklaringer.

Foto 2

På foto 3 ser man bølgebryderne foran scenen, ligesom man ser kattelommen, som publikum, der er kommet ind over frontbuen, ledes ud af igen og tilbage til publikumsområdet. Man kan også se de trin på indersiden af frontbuen, hvor vagterne træder op, dels når de skal se ud blandt publikum, dels når de skal trække publikum ind over frontbuehegnet.

Foto 3

Man kan på foto 4, som er optaget i forbindelse med en koncert i 1999, se frontbuevakter i arbejde. Man kan se, hvordan publikum trækkes ind i frontbuen, ligesom man kan se en crowdsurfer.

Foto 4

På foto 5 kan man se mixertårnet, 3 højtalertårne, palletribunen, samt Røde Kors Main vagt, hvor tillige samariterlægerne med afrusningsteltet har til huse.

Foto 5

5. Resume og konklusion

I dette afsnit vil jeg sammenfatte resultatet af min efterforskning og udredning i anledning af ulykken på Roskilde Festival 2000, og give min vurdering af, hvorvidt der er grundlag for at indlede strafferetlig forfølgning for strafbare handlinger eller undladelser i relation til ulykken.

Efter min opfattelse er der ikke, således som sagen nu er oplyst, skabt en rimelig formodning om, at strafbare forhold, som forfølges af det offentlige er begået, hverken ved politimesterens behandling af ansøgningen om tilladelse til afholdelse af festivalen 2000 eller i forbindelse med selve ulykken eller i forbindelse med den efterfølgende redningsaktion, hvorfor der ikke vil blive rejst tiltale mod nogen, jf. retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

Festivalledelsen ansøgte i maj 2000 Politimesteren i Roskilde om tilladelse til af afholde Roskilde Festival i 2000. Politimesteren gav tilladelsen på en række nærmere angivne vilkår. Disse vilkår angår dels praktiske forhold som åbnings- og spilletider mv., dels vilkår af sikkerhedsmæssig karakter såsom fastsættelse af antallet af vagter og størrelsen af det lægelige beredskab.

Sagsbehandlingen af ansøgningen hos Politimesteren i Roskilde byggede i vidt omfang på mundtlighed, personkendskab, erfaringer fra tidligere års festivaler samt på tillid til at festivalledelsen lever op til forudgående års standard for så vidt angår vagt - og lægeberedskabets antal og "uddannelse". Der blev ikke af politiet ført kontrol med, om vilkårene af sikkerhedsmæssig karakter blev overholdt.

At det således ikke er muligt efterfølgende at dokumentere enkelthederne i politiets sagsbehandling af ansøgningen om tilladelse til festivalens afholdelse er utilfredsstillende. Tilsvarende gælder politiets manglende kontrol af de stillede sikkerhedsvilkårs overholdelse.

Ser man på det faktiske antal af vagter og læger og sygeplejersker ved Orange Scene på tidspunktet for ulykken i forhold til ulykkens omfang er det min vurdering at antallet var rimeligt. Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at antallet af både vagter og lægeligt personale var væsentligt større end i henhold til planen, idet ulykken skete tæt på et vagtskifte, hvorfor de til - af afgående vagthold i et vist omfang bistod med redningsarbejdet.

For så vidt angår rekruttering og uddannelse af vagter kan det lægges til grund, at den største del af vagterne har mange Roskilde festivaler bag sig som vagter, og derfor kan anses for egnede til opgaven. Efterforskningen har tilvejebragt grundlag for en antagelse af, at det store flertal af vagterne ikke var hæmmet i deres funktion på grund af påvirkning af alkohol eller andre rusmidler.

Den 30. juni 2000 omkring kl. 22.30 var der forsamlet ca. 50.000 mennesker i området foran Orange Scene for at høre Pearl Jam-koncerten. Der er ikke er grundlag for at antage, at antallet af publikummer i området foran scenen i sig selv var årsag til ulykken. Det fremgår således klart, at der var god plads i publikumsområdet mellem mixer-tårnet og palletribunen.

Selvom der var god plads i den bagerste del af publikumsområdet opstod der allerede i forbindelse med koncertens start ca. kl. 22.35 et voldsomt pres blandt den del af publikum, som befandt sig tæt på scenen.

Årsagen til dette voldsomme pres blandt den forreste del af publikum var, dels den omstændighed, at fans ønsker fysisk at være så tæt på deres idoler som muligt, dels tyder meget på, at også "dårlig" lyd fra højtalerne i den bagerste del af publikumsområdet har været årsag til, at mange publikummer søgte frem mod scenen. Der er imidlertid ikke grundlag for at antage, at der var tekniske problemer med lyden/højtalerne. Den dårlige lyd skyldtes antageligt den relativ kraftige vind, der på tidspunktet for koncerten blæste på tværs af publikumsområdet, hvorved lyden fra de bagerste højtalere tidvist blev ført væk.

Som koncerten skred frem, blev presset blandt den forreste del af publikum større og større, ligesom der opstod kraftige bølgebevægelser blandt publikum. Årsagen hertil var angiveligt den stadige strøm af publikummer, som ankom til publikumsområdet efter koncertens start, og som ønskede at komme frem foran scenen. Der var flere grupper blandt publikum, som gjorde brug af en temmelig aggressiv og uroskabende adfærd på deres vej frem mod scenen. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der stort set samtidig med at koncerten med Pearl Jam startede, sluttede en velbesøgt koncert på Grøn Scene, og det må antages at en del af dette publikum søgte mod Orange Scene for at overvære koncerten med Pearl Jam.

Der er intet belæg for at antage, at orkestret Pearl Jam ved sin adfærd eller ved opfordringer til publikum, har været årsag eller medvirkende årsag til det voldsomme pres og bølgebevægelserne blandt publikum.

Stort set fra koncertens start væltede der publikummere i området mellem mixertårnet og scenen. Nogle væltede angiveligt som følge af presset fra crowdsurfere, nogle som direkte følge af de masende og skubbende publikummere, som forsøgte at trænge sig frem gennem mængden, mens endnu andre væltede som følge af de opståede bølgebevægelser i menneskemængden. Placeringen af bølgebryderne i publikumsområdet er af åbenbar sikkerhedsmæssig værdi, men ulykken afslørede, at manglen af bølgebrydere i området umiddelbart uden for frontbuehegnet og altså nærmest scenen, gør publikummet, som er placeret der, sårbart over for bølgebevægelser i menneskemængden.

Som følge af de kraftige bølgebevægelser væltede der omkring kl. 23.05 en gruppe på ca. 50 publikummere i et område midt for scenen mellem frontbuen og den forreste række bølgebrydere. Publikum stod så tæt, at de væltede kom til at ligge i lag. Presset blandt publikum var så stort, at det var vanskeligt for de omkringstående at hjælpe de faldne, hvortil kom, at crowdsurfere, der vedblivende kom bag fra i publikumsområdet, faldt ned oven i de væltede, idet der ikke var nogen til at føre crowdsurferne videre frem til frontbuen.

Da det efter kort tid gik op for de væltede, at de ikke kunne komme op at stå igen opstod der panik blandt flere af de væltede og omkringstående, som havde erkendt den farlige situation. Der blev råbt til vagterne, der stod inden for frontbuen, at musikken skulle standses.

Publikummere, som havde crowdsurfet ind til frontbuen eller publikummere, som var blevet hjulpet ind i frontbuen af vagterne, gjorde både vagter og det lægelige personale

i bagsceneområdet opmærksom på, at situationen blandt publikum var alvorlig, og at musikken skulle standses. Der var endvidere publikummere, som rettede henvendelse ved andre scener for at få hjælp til at redde de væltede.

Ca. kl. 23.25 standsede musikken, idet Pearl Jams manager gik ind på scenen, og meddelte orkestret, at musikken skulle standses, idet der var problemer blandt publikum.

Det kan lægges til grund, at vagter i frontbuen, placeret ud for det område, hvor den store gruppe publikummere var væltet omkring kl. 23.05, havde bemærket den farlige situation, som var opstået og havde indset, at de væltede kun kunne komme fri af bunken, hvis musikken standsede, og publikum trak sig bagud.

Vagterne forsøgte at trække de væltede publikummere op, men måtte opgive. Vagterne rettede herefter henvendelse til Frontbuelederen med henblik på, at få hende til at foranledige musikken standset.

Der er ikke fra festivalledelsens side udarbejdet retningslinier for, hvornår og hvordan en koncert standses. Det må lægges til grund, at festivalens personale med ansvaret for koncertens afvikling og det ledende vagtpersonale ikke vidste, hvorledes de skulle forholde sig i en situation som den omhandlede, herunder var de ubekendt med, hvem der havde kompetencen til at beslutte at musikken skulle standses.

Efter min vurdering gik der alt for lang tid fra det tidspunkt, hvor vagterne erkendte situationens alvor og til musikken standsede. Hovedårsagen hertil er efter min opfattelse manglende klare retningslinier for hvem der gør hvad. Udarbejdelse af sådanne retningslinier og kommunikation af disse til de udførende personer, er efter min opfattelse en ledelsesmæssig opgave. Festivalledelsen må således bære en del af ansvaret for, at der går ca. 20 minutter fra den store gruppe publikummere vælter og til musikken standser. Det er i denne sammenhæng værd at notere sig, at det af Retsmedicinsk Institut til efterforskningen er udtalt, at et menneske, der udsættes for en så kraftigt kompression af brystkassen, som det har været tilfældet for de 9 afdøde mænd, under de mest uheldige omstændigheder, vil afgå ved døden i løbet af 3 til 5 minutter.

Det kan lægges til grund, at der går ca. 7 minutter fra musikken standser kl. 23.25, og indtil det lykkes at formå publikum til at trække sig så langt tilbage at de væltede kan trækkes fri og de tilskadekomne kan bringes til behandling i lægeteltet. De første tilskadekomne bliver bragt til lægeteltet ca. kl. 23.32, hvor der samtidig sker alarmering til 112.

Festivalledelsen har udarbejdet retningslinier for, hvordan konferencierne ved de enkelte scener skal optræde, således at publikum ikke kan være i tvivl om, at når konferencieren henvender sig til publikum med en alvorlig meddelelse så er det klart, at det ikke er en del af underholdningen.

Festivalledelsen har udarbejdet en vejledning til konferencieren om, hvordan han skal optræde, og hvad han skal sige til publikum i tilfælde af en større ulykke eller katastrofe.

Da musikken var standset var det imidlertid orkestrets forsanger samt en af orkestrets managere, der på skift forsøgte på engelsk at formå publikum til at trække sig tilbage. Først kl. 23.48, det vil sige 23 minutter efter at musikken er standset, rettede konferencieren henvendelse til publikum på dansk og engelsk.

Det må således lægges til grund, at de udarbejdede retningslinier til konferencieren i tilfælde af en situation som den der forelå ikke blev fulgt.

Det er sandsynligt, at noget af publikums sendrægtighed med at trække sig tilbage, trods forsangerens ihærdige forsøg på at formå publikum hertil skyldes, at publikum ikke straks og i tilstrækkeligt omfang opfattede situationens alvor fordi orienteringen af publikum fra scenen var uprofessionel.

Som nævnt bringes de første tilskadekomne til behandling i lægeteltet omkring kl. 23.32 samtidigt med, at der via 112 tilkaldes ambulancer. Det kan lægges til grund, at læger og sygeplejersker i Scenelægefunktionen, allerede før musikken standsede og de tilskadekomne blev bragt til behandling, var blevet bekendt med, at der befandt sig alvorligt tilskadekomne blandt publikum, og at der i den anledning skulle tilkaldes ambulancer.

Det kan endvidere lægges til grund, at Scenelægefunktionen via festivalradioen forsøgte at kontakte festivalens Beredskabskontor for ad den vej, at rekvirere ambulancer til Orange Scene, men at der ikke etableredes kontakt til Beredskabskontoret, formentligt på grund af en betjeningsfejl af radioen. Alarmeringen forsinkedes herved i nogle minutter.

Endelig kan det lægges til grund, at Beredskabskontoret orienteredes om ulykken af Koordinatoren ved Orange Scene, og at Beredskabskontoret i den anledning alarmerede Roskilde Brandvæsens vagt på festivalen, som straks (kl. 23.32) underrettede Roskilde Brandstation.

Omkring det tidspunkt, hvor de første tilskadekomne blev bragt til lægeteltet rekvirerede koordinerende læge i Scenelægefunktionen assistance fra scenelægerne ved de øvrige scener. Disse læger og sygeplejersker fra de andre scener samt læger og sygeplejersker, der skulle påbegynde vagt kort tid efter ved Orange Scene gik straks i gang med at behandle de tilskadekomne.

Flere af de tilskadekomne var tilsyneladende livløse, og der iværksattes straks genoplivningsbehandling. Endvidere blev der indgivet adrenalin og atropin. Efter lægernes opfattelse havde de tilsyneladende livløse, der blev bragt til behandling, været døde i nogen tid da behandlingen indledtes. Det lykkedes ikke lægerne og sygeplejerskerne at redde nogen af de tilsyneladende livløse, der blev bragt til behandling.

Den behandling, som lægerne og sygeplejerskerne bistået af politifolk, vagter og samaritittere ydede de tilskadekomne, herunder den førstehjælp, som blev givet, var ud fra en lægelig vurdering den rigtige. Der er således intet der tyder på, at der er sket fejlbehandling eller lignende i forbindelse med ulykken.

Endelig kan det lægges til grund, at hver enkelt af de afdøde blev erklæret død af en læge, enten på festivalpladsen eller efter indbringelsen på hospitalet.

Der er ikke i forbindelse med lægernes og sygeplejerskernes behandling af de enkelte tilskadekomne blevet ført journal eller lignende vedrørende den givne behandling. Sundhedsstyrelsen har imidlertid i den anledning udtalt, at den manglende journalførelse under de givne omstændigheder ikke kan anses for en overtrædelse af læge-loven.

Det kan efter min opfattelse lægges til grund, at der var et ret omfattende lægeligt beredskab på festivalen i form af læger og sygeplejersker tilknyttet Scenelægefunktionen, læger og sygeplejersker tilknyttet Samariterlægefunktionen samt samaritterne fra Dansk Røde Kors.

Selvom der i den såkaldte Netværksgruppe (se afsnit 11.4.4.) har været afholdt møder vedrørende bemanningen af de enkelte lægelige funktioner må det lægges til grund, at der ikke var udarbejdet en samlet beredskabsplan for festivalen; der var således ingen planer for samarbejde mellem de enkelte lægelige funktioner i tilfælde af en ulykke som den omhandlede, hvorved udbyttet af beredskabet ikke blev optimalt.

At den manglende detaljerede planlægning af det lægelige beredskab bevirkede, at dette ikke fungerede optimalt illustreres ligeledes af det faktum, at da lægerne under arbejdet med de tilskadekomne i og ved lægeteltet ved Orange Scene "løber tør" for adrenalin og atropin, er det et faktum, at disse præparater er tilstede i rigelige mængder få hundrede meter væk hos Samariterlægerne ved Main, uden at det lykkes at bringe dem derhen, hvor der var brug for dem.

Der er imidlertid intet der tyder på, at en samlet plan for det lægelige beredskab ville have ændret ulykkens omfang.

Roskilde Politi modtog som nævnt et alarmopkald ca. kl. 23.33 om 5 hjertestop ved Orange Scene. Alarmopkaldet gik til vagthavende på Roskilde Politistation. Vagthavende på Politistationen videregav straks anmeldelsen til Roskilde Brandvæsen, ligesom man straks orienterede Politivagten på Slagteriskolen.

Der blev straks sendt politipatruljer til ulykkesstedet, dels for at bistå, dels for at få anmeldelsen bekræftet. Flere politifolk, der var på patrulje i festivalområdet hørte meldingerne om ulykken over radioen, og søgte af egen drift mod Orange Scene for at assistere. Få minutter efter anmeldelsen melder den første politipatrulje tilbage til vagthavende og bekræfter anmeldelsen og melder, at man går i gang med at bistå med genoplivning af de tilskadekomne. Der er på dette tidspunkt (ca. kl. 23.35) kommet flere patruljer til området bag Orange Scene, ligesom der er ankommet en ledende politimand.

Der oprettes ambulanceveje således, at ambulancerne fra Roskilde Brandvæsen kan køre uhindret til ulykkesstedet og fra ulykkesstedet til sygehuset.

Politifolkene på stedet foranlediger hurtigt oprettet en opsamlingsplads for de døde samt opsamlingsplads for de lettere tilskadekomne og chokerede. Man påbegynder identificering af de døde samt registrering af de tilskadekomne.

Området foran scenen afsøges for yderligere tilskadekomne, hvilket ikke umiddelbart kan lade sig gøre, idet publikum kun vanskeligt er at formå til at trække sig tilbage. Det lykkedes imidlertid efter et par forsøg. Der findes ikke yderligere tilskadekomne.

Politiet har udarbejdet planer til brug i tilfælde af større ulykker og katastrofer i forbindelse med Roskilde Festivalen. I henhold til disse planer skal der i tilfælde af en større ulykke ske underretning af blandt andre Roskilde Amts Sygehus Roskilde (RASR) og festivalledelsen, ligesom der i henhold til disse planer skal ske oprettelse af et kommandostade (KST) på festivalpladsen, hvorfra redningsindsatsen skal ledes.

Disse planer iværksættes - efter et skøn udøvet af vagthavende på Politistationen - ikke i fuldt omfang, hvilket blandt andet resulterer i, at RASR ikke er underrettet om ulykken da de første tilskadekomne indbringes.

Roskilde Brandvæsen modtog kl. 23.33 et opkald fra Roskilde Politi vedrørende ulykken. Roskilde Brandvæsen sendte straks ambulancer til Orange Scene. De første ambulancer meldes fremme kl. 23.37.

En af de første ambulanceførere, som kom frem til skadestedet påtog sig funktionen som Ambulanceleder, hvis opgave det blandt andet er at prioritere de tilskadekomne patienters indbringelse til sygehuset. I samarbejde med reddere fra Falck, som blev tilkaldt, sørgede man for visitation og transport af de tilskadekomne.

I henhold til en intern instruks skal der ved større ulykker sendes en Indsatsleder til skadestedet, dels for at lede det personale der var sendt til skadestedet, dels for at indgå i KST.

Indsatslederen fra Roskilde Brandvæsen meldes først fremme på skadestedet kl. 01.28, på hvilket tidspunkt den største del af redningsaktionen var afsluttet.

Roskilde Amts Sygehus Roskilde (RASR) blev tilsyneladende først bekendt med ulykken på festivalen, da den første ambulance omkring kl. 23.45 ankom til hospitalet med en tilskadekomne. Ved en telefonisk henvendelse til Roskilde Brandvæsen fik man bekræftet, at der var sket en større ulykke på festivalen med flere alvorligt tilskadekomne, hvorefter sygehuset iværksatte amtets beredskabsplanen.

I henhold til beredskabsplanen med tilhørende særlige retningslinier skal der i tilfælde af en større ulykke på festivalen sendes en koordinerende læge (Kool-lægen) og en sygeplejerske til KST på festivalpladsen for sammen med repræsentanter fra politiet, brandvæsenet og festivalledelsen at lede redningsindsatsen.

Det kan imidlertid lægges til grund, at dels blev Kool-lægen af Roskilde Brandvæsen kørt til skadestedet og ikke til KST, dels fik Kool-lægen, af koordinerende læge fra Scenelægefunktionen at vide at der ikke var brug for Kool-lægen, idet der ikke var flere tilskadekomne. Herefter returnerede Kool-lægen til sygehuset uden at have talt med de øvrige deltagere i KST.

6. Publikum vælter og musikken standses

6.1 Indledning

I dette afsnit vil jeg ved gengivelse af forklaringer fra publikum, vagter og festivalledelse forsøge at besvare en række spørgsmål vedrørende ulykken.

Jeg vil i afsnit 6.2 ved gengivelse af forklaringer fra publikum forsøge at besvare følgende spørgsmål:

Hvor i området foran scenen væltede publikum. Er der et område, hvor der er særlig mange publikummere, eller væltede publikum mere eller mindre i hele publikumsområdet.

Hvorfor væltede publikum. Kan der på baggrund af de afgivne forklaringer siges noget om, hvad det er der gør, at publikum vælter.

Hvornår væltede publikum. Kan der på baggrund af de afgivne forklaringer siges noget om, på hvilket tidspunkt under koncerten publikum begyndte at vælte. Er der ét tidspunkt, hvor der vælter særligt mange publikummere, eller vælter de under hele koncerten.

Hvor længe lå de væltede publikummere på jorden. Kan der på baggrund af de afgivne forklaringer siges noget om, hvor lang tid der gik før publikum som væltede, og ikke kunne komme op at stå ved egen eller andre publikummers hjælp, blev hjulpet op af vagterne og bragt til behandling i lægeteltet.

For at kunne besvare spørgsmålene: "hvornår" og "hvor længe" er det nødvendigt at få skabt et så præcist billede af det samlede **tidsmæssige forløb** omkring koncerten som muligt.

Det har ikke gennem afhøringer af vidner været muligt at få slået fast nøjagtigt, hvornår koncerten med Pearl Jam begyndte eller sluttede. Det har heller ikke været muligt, at få en forklaring om, hvornår det helt præcist var, at publikum væltede.

I et forsøg på at skabe klarhed over det tidsmæssige forløb omkring ulykken modtog Politimesteren i Roskilde fra Pearl Jam en liveoptagelse af koncerten, herunder af lyden fra publikumsområdet umiddelbart efter at musikken standsede.

Ved at time start- og sluttidspunkter for de enkelte numre og sammenholde dette med teleoplysninger fra vidner der forklarede, at de talte i telefon under koncerten, lykkedes det politimesteren at skabe et rimeligt præcist billede af tidsforløbet - en tidsplan. Tidsplanen er nærmere beskrevet i afsnit 6.2.1.

Det bemærkes, at der ikke i forbindelse med min efterforskning er fremkommet oplysninger, som giver anledning til at betvivle validiteten af politimesterens tidsplan.

Jeg vil i afsnit 6.4, ved gengivelse af forklaringer **fra festivalledelsen og vagter**, besvare en række spørgsmål der, dels direkte relaterer sig til selve ulykken, dels vedrører spørgsmål af mere generel karakter, herunder spørgsmål der er blevet rejst i forbindelse med den offentlige debat efter ulykken:

Hvordan blev vagterne **rekrutteret**, fik de nogen uddannelse eller orientering om arbejdet som vagt?

Har festivalledelsen en **alkoholpolitik**, og har ledelsen i givet fald meldt denne ud til medarbejderne. Hvad gjorde ledelsen for at sikre, at en eventuel politik blev fulgt?

Hvornår opdagede vagterne at publikum væltede. På hvilket tidspunkt gik det op for vagterne, at publikum ikke kunne rejse sig op ved egen hjælp?

Hvad gjorde vagterne for at hjælpe?

Er der udarbejdet **funktionsbeskrivelser/stillingsbeskrivelser** til de enkelte funktioner omkring scenen?

Hvordan var **kommandovejen**, når musikken skulle standses, og var der udarbejdet **retningslinier** eller lignende herfor?

Var disse retningslinier i påkommende tilfælde meddelt de pågældende medarbejdere?

6.2 Forklaringer publikum

I dette afsnit har jeg udvalgt og gengivet en række repræsentative forklaringer fra publikummere, som overværede koncerten med Pearl Jam, og som enten selv væltede omkuld eller overværede, at andre væltede.

Der er imidlertid også afhørt en række publikummere, som befandt sig få meter fra, hvor en stor gruppe publikummere væltede, og som har forklaret, at de ikke bemærkede noget usædvanligt. De opdagede først, at der var noget galt, da musikken standsede.

Publikummer (I-3-12-1) har forklaret, at han var placeret i området mellem mixertårnet og bølgebryderne. Der var mange crowdsurfere, og menneskemængden var tæt pakket, hvor han stod. Pludselig blev afhørte trukket ned på jorden sammen med 10-15 andre mennesker. De var filtret ind i hinanden med benene, og det var ikke muligt at komme op ved egen hjælp. Der var ikke nogen der umiddelbart hjalp. Til sidst lykkedes det afhørte at rejse sig op. Han pressede sig herefter bagud og væk. Da han forlod området spillede musikken stadig.

Publikummer (I-1-25) har forklaret, at han under koncerten var placeret i felt nr. 10. Ca. 10-15 min. inden koncerten blev stoppet, var der bølger og tryk fra siderne, hvilket medførte, at 30-40 publikummere væltede. Afhørte var med i gruppen der væltede. De lå ovenpå hinanden, og det var svært at komme op igen. Han lå der i ca. 5 min. Publikum, der stod omkring gruppen, prøvede at hive folk op. Han kom op at stå flere gange, men faldt igen. På et tidspunkt lå han næsten nederst. Han lå ovenpå en svensker. Den pågældende skreg af smerte hver gang afhørte blev hevet i af andre publikummer. Da afhørte var kommet op kunne han ikke umiddelbart se, at der lå flere på jorden. Afhørte forlod stedet.

Publikummer (I-1-26) har forklaret, at han startede med at stå i felt 10/13. Han kantede sig længere frem og endte i 2. række, ca. midt for scenen. Han vil tro, at det tog ham ca. ½ time at komme frem til dette sted. Her stod publikum meget tæt. Under koncerten kom der mange crowdsurfere. Han følte, at han skulle koncentrere sig mere om at

hjælpe crowdsurfere end at opleve koncerten. På et tidspunkt blev han presset omkuld på grund af det enorme pres fra crowdsurfere, og han faldt baglæns ovenpå en bunke af mennesker. Hans ben blev filtret sammen med andres. Publikum lukkede sammen om hullet. Han vil tro, at det var ca. 30-40 personer som væltede. På et tidspunkt kunne han mærke, at publikum begyndte at hive folk op fra bunken. To mænd tog fat i afhørte, og trak ham ud af bunken. Da afhørte var kommet op, forsøgte han at hjælpe andre fra bunken op. Mens afhørte forsøgte at hjælpe andre op, blev han igen væltet omkuld, men kom hurtigt op igen. Han besluttede sig for at komme væk fra området, og trak sig tilbage mod mixertårnet. Da han var kommet ned ved mixertårnet husker han, at det sidste nummer var i gang.

Publikummer (I-1-27-1) har forklaret, at hun sammen med sin søster var placeret ved felt 16. De ankom til Orange scene ca. kl. 17.30 og hørte først koncerten med Ziggy Marley, dernæst koncerten med Kent og siden koncerten med Pearl Jam. Inden koncerten med Pearl Jam startede, bemærkede afhørte, at der lå et eller andet til venstre for hende nede på jorden. Hendes første indskydelse var, at det var en taske. Kort før koncerten startede, og presset bagfra begyndte, fik afhørte den opfattelse, at det der lå på jorden var et menneske. Hun tog kontakt til en vagt, men den pågældende havde ikke tid til at hjælpe. Dette gentog sig et par gange. Hendes søster, der også havde opdaget, at der var noget ved benene, forsøgte ligeledes at henlede vagternes opmærksomhed derpå, men ligeledes uden held. Godt inde i koncerten kom der nogle voldsomme ryk sideværts. De bemærkede, at folk bag dem lå nærmest på knæ. Afhørtes søster råbte til vagterne, at de skulle standse musikken. Det samme gjorde en mand der stod ved siden af. Nogen tid efter standsede musikken.

Publikummer (I-1-28) har forklaret, at han stod i felt 13/10. Der var rigtig mange mennesker, og allerede ved starten af koncerten kunne afhørte mærke, at der var ekstra pres på publikum. På grund af presset, der kom stille og roligt, men vedvarende fra felt 10 mod felt 13, fik folk mere og mere slagside således, at afhørte og de omkringstående væltede langsomt. Da afhørte næsten var nede at ligge, hørte han nogen der råbte til scenevagterne, at de skulle standse koncerten, men det ville de ikke – de sagde, at det aldrig ville ske, hvorefter nogen af dem gik lidt væk fra stedet. Til sidst lå afhørte helt ned. Der lå folk under afhørte. Afhørte vil tro, at de var ca. 30 stykker der væltede. Kort efter blev koncerten afbrudt og vagterne fik folk til at flytte sig, hvilket lettede trykket således, at afhørte kunne komme op at stå igen.

Publikummer (I-1-31) har forklaret, at han og hans venner fik plads helt oppe foran scenen midtfor ved felt 13/10. På et tidspunkt følte afhørte, at presset var for voldsomt, og han besluttede sig for, at han ville ind over frontbuen. Han blev løftet op og begyndte at kravle/surfe mod frontbuen. Pludselig faldt afhørte ned i et hul, hvor der lå mange mennesker. Afhørte vil tro, at der lå 10-15 mennesker på jorden, og at hullet var ca. 3 x 3 m. Personerne lå i flere lag og der var nærmest panik blandt menneskene. De var filtret ind i hinanden. Afhørte kæmpede selv for at komme fri, og det lykkedes ham at komme ud til kanten af hullet, hvor han fik rejst sig op. Her forsøgte afhørte at hjælpe dem som lå i hullet, men det resulterede i, at han på ny væltede omkuld i bunken. Det lykkedes afhørte at komme op, hvorefter han blev ført bagud i publikumsområdet. Han har ingen erindring om, hvornår i forløbet musikken standsede.

Publikummer (I-1-32) har forklaret, at han var placeret oppe foran midtfor mellem den forreste bølgebryder og frontbuen (felt 10/13). Afhørte bemærkede, at der var mange, der blev dårlige, og som blev hevet over hegnet af vagterne. Der var også nogen som faldt, og som blev hevet op, enten af vagterne eller af publikum. Der kom et pres bag-

fra, som bevirkede at nogle mennesker til højre for afhørte faldt. Samtidig virkede det som om, at der kom et pres fra venstre og dette bevirkede, at afhørte og andre blev væltet ned over de mennesker til højre for afhørte, som var faldet. De væltede som dominobrikker, og kom til at ligge ovenpå hinanden. Vagterne var opmærksomme på dette, og forsøgte at række over hegnet for at hive menneskene op, men det var vanskeligt. Afhørte kom til at ligge på ryggen med 3-4 personer ovenpå sig. Mens afhørte således lå fastklemmt, gik der nogen tid, og han er helt sikker på, at der mindst blev spillet 2 numre - muligvis 3 før musikken blev stoppet. På et tidspunkt begyndte afhørte at blive bange, idet han begyndte at få vejtrækningsproblemer. Han hørte dog, at nogen råbte, at musikken skulle stoppes. Da musikken var standset, kunne vagterne få så meget plads, at de kunne komme over hegnet og hjælpe folk op.

Publikummer (I-1-42) har forklaret, at han befandt sig midt for scenen - ca. 3-4 rækker fra frontbuen (felt 10/13). Efterhånden som tidspunktet for koncertens start nærmede sig, blev der mere og mere trængsel, der hvor afhørte befandt sig. Der var en skubben og masen som tog til i intensitet, desto længere tid der gik. I forbindelse med det voldsomme pres faldt afhørte. Han mener, at der lå 3-4 personer under ham. Han forsøgte at komme op igen, men det var ikke muligt, idet han var filtret sammen med andre personer, som også var faldet. Han forsøgte at komme i kontakt med vagterne i frontbuen, men intet skete. Han mener, at han lå i bunken i 4-5 numre. Afhørte kom først fri, da musikken standsede. Afhørte føjer til, at han ikke kan forstå, hvorfor vagterne i frontbuen ikke reagerede før de gjorde, idet han mener, at de måtte være klar over, at den var helt gal med de mennesker der lå ovenpå hinanden. Der blev også både råbt og givet tegn til dem om, at den var helt gal.

Publikummer (I-1-52) har forklaret, at han var placeret oppe foran i midten, 3-5 rækker fra frontbuen (felt 10/13). Der var mange mennesker, megen uro og bølgebevægelser, ligesom der var nogen som faldt. Da bandet havde spillet i 30-45 minutter bemærkede afhørte, at der ligesom var et hul blandt publikum. Dette hul opstod lidt til højre for afhørtes placering. I løbet af 2-3 min. var afhørte pludselig placeret midt i det hele. Han var på det nærmeste blevet presset hen mod hullet, og da han kom frem til kanten af hullet, blev han presset omkuld, og kom til at ligge blandt mange andre. De faldt som dominobrikker, og kom nærmest til at ligge i lag. Afhørte vil tro, at de lå 20-30 personer filtret ind i hinanden, og de dækkede et område på ca. 3 x 2 m. Det var ikke muligt at komme op. Flere vagter forsøgte forgæves at række ind til dem. Afhørte og andre råbte hele tiden, at musikken skulle stoppes. De råbte konstant specielt i pausen imellem de enkelte numre, idet de håbede, at de i pauserne bedre kunne blive hørt. Det er afhørtes indtryk, at vagterne hørte dem råbe, idet de forsøgte at række ind til dem. Mens afhørte lå ned, blev der spillet mindst 4 numre. Dette kan han sige med sikkerhed. Først da musikken blev stoppet, og forsangeren bad publikum træde tilbage, fik afhørte mulighed for selv at komme fri og væk fra stedet.

Publikummer (I-1-54-1) har forklaret, at han på et tidspunkt under koncerten besluttede sig for at komme tættere frem mod scenen. Han blev løftet op, og begyndte at crowdsurfe frem mod scenekanten. Undervejs tog han fotos. Da han nåede ca. til felt 14 faldt han ned på jorden, men blev hurtigt hjulpet op igen, og fortsatte med at crowdsurfe frem mod scenen. Da afhørte kom frem i felt nr. 13, faldt han ned igen. Han landede på benene. Der var kun 2-3 rækker mellem ham og frontbuen. Da han landede, tog han billeder op mod scenen. Publikum stod tæt sammen, men det generede på ingen måde afhørte. Pludselig var der en der sagde til afhørte, at der lå en person på jorden. Afhørte skubbede til de andre og, fik således mulighed for at kigge ned. Her så han en mand, som tilsyneladende var livløs. Manden sad i fosterstilling op ad be-

nene af de andre publikummere, som tilsyneladende ikke havde bemærket ham. Afhørte og et par andre publikummere fik pågældende løftet op. Den pågældendes ansigtskulør var "rimelig normal", og han lignede ikke en, der var blevet trampet på. Han var besvimet. Han blev løftet op og crowdsurfet ind i frontbuen, hvor vagterne tog imod ham. Da den besvimeede var løftet ud, var der en der sagde, at han var dårlig og ville ind i frontbuen. I det samme besvimeede den pågældende. Også han blev løftet ind til frontbuevagterne, som tog imod ham. Musikken var stoppet på dette tidspunkt. Afhørte bemærkede, at der til højre for ham lå en stor bunke mennesker ovenpå hinanden på jorden. Bunken var ca. midt i felt 16. Afhørte bevægede sig hen mod bunken af mennesker. Han vil anslå, at der lå 7-8 personer fuldstændigt livløse ovenpå hinanden. Sammen med andre begyndte de at trække de livløse ind mod frontbuen. Helt fremme ved frontbuen stod der mennesker. De stod med ryggen mod publikum. De havde tilsyneladende ikke registreret, hvad der var sket. Disse publikummere stod i vejen da afhørte og de andre forsøgte at slæbe de livløse over frontbuen. Ved frontbuen tog vagterne imod. Afhørte hjalp på denne måde til med at slæbe 4 personer ind over frontbuen. Afhørte husker bl.a. en stor tung mand, som var helt blå i ansigtet og fuldstændig slap.

Publikummer (I-1-61) har forklaret, at han var placeret i felt 13. Han stod lænet op mod en bølgebryder. Da koncerten startede, var publikum så tæt pakket, at han næsten ikke kunne bevæge sine arme. Han følte et konstant pres fra siderne, og man stod nærmest og svajede fra side til side. Da bandet havde spillet 4-5 numre, virkede publikum mere og mere stressede, og der kom flere crowdsurfere. Presset fra siderne blev større og større og på et tidspunkt kunne afhørte ikke bevæge sine arme, der var låst fast langs siden. Afhørte bemærkede, at personerne foran ham begyndte at hælde til den ene side, men de faldt ikke, da de stod så tæt, at de blot lænede sig mod sidemanden. Afhørte fornemmede, at der var ved at gå panik i mængden. Alle ville væk, men det var fuldstændig umuligt at komme frem eller tilbage. Presset bagfra og fra siderne voksede, og den eneste vej ud af mængden var ovenud altså ved at surfe ovenpå de øvrige. Afhørte kom op at stå på bølgebryderen, og surfede frem mod frontbuen. Vagterne var travlt beskæftiget med at hive folk op fra mængden, så der var ingen til at tage imod ham, da han nåede frontbuen, og han faldt ned. Afhørte fik vand og blev via kattelømmen ført ud i området. Ca. 10-15 min. efter stoppede musikken.

Publikummer (I-1-67) har forklaret, at han var placeret i felt 13 mellem frontbuen og den forreste bølgebryder. Der var mange mennesker og mange crowdsurfere, men det var, som det plejede at være ved en koncert. Mod sædvane kom der pludselig en meget kraftig bølge bagfra, fremadrettet mod scenen, hvilket affødte en modbølge tilbage igen, og der var herunder en del mennesker som væltede. Afhørte væltede selv ved denne lejlighed. Han vil tro, at han lå ovenpå en 3-4 personer. Det var næsten lykkedes afhørte at komme op igen, da der kom en anden bølge bagfra. Herved væltede afhørte igen, og der var nogen som væltede ovenpå afhørte. Der kom nu en 3. bølge og afhørte var filtret ind i de andre. Afhørte hørte mange råbe og skrig, og flere råbte at man skulle stoppe koncerten. Afhørte har forklaret, at han faldt under nummeret "Better Man" og kom først fri, da musikken stoppede, og publikum blev bedt om at træde tilbage.

Publikummer (I-1-71) har forklaret, at han var placeret i felt 13, ca. 3 rækker fra frontbuen. Efter ca. ½ time blev presset blandt publikum større og større. Der blev skubbet og mast en del, og flere faldt om på jorden. De blev dog hurtigt løftet op igen. På et tidspunkt faldt afhørte, idet der opstod et pres, som han ikke kunne modstå. Han faldt og lå ovenpå nogle personer, som i forvejen var faldet og ikke kunne komme op. Afhørte vil tro, at der lå 2 lag mennesker under ham. Han vil tro, at de var i live, idet flere

af dem begyndte at bide dem, der lå ovenover i arme og ben. Afhørte bemærkede, at de lå ca. 20 personer i en stor klump. Alle var fildrede godt ind i hinanden, og ingen af dem kunne rejse sig. Afhørte bemærkede, at der kom crowdsurfere, der faldt ned i hullet, hvor de lå. På denne måde fik afhørte 1-2 personer ovenpå sig, og han fik svært ved at trække vejret. På et tidspunkt var der mennesker, der råbte og skreg at man skulle flytte sig, og afhørte bemærkede, at der blev tændt lys. Efterhånden blev der løst op for bunken, og afhørte kom op at stå. Han hjalp herefter vagterne med at flytte 4-5 livløse personer, som lå omkring ham.

Publikummer (I-1-73) har forklaret, at han var placeret i 2. række fra frontbuen i midten i felt 13/16. Da koncerten startede opstod der pres fra siderne. Dette pres blev gradvist øget som koncerten skred frem. Senere blev presset så stort, at det nærmest var umuligt at trække vejret. Afhørte fornemmede, at folk omkring ham græd og brugte de sidste kraftanstrengelser på at råbe om hjælp. Afhørte var selv ved at besvime, og havde ikke kræfter til at koncentrere sig om musikken. I forbindelse med at en stor mand ved siden af ham blev trukket ind over frontbuen, fik afhørte selv plads til at komme ind over frontbuen og væk. Da afhørte blev hjulpet ind over, var de i færd med at spille det sidste nummer.

Publikummer (I-1-78) har forklaret, at han var placeret lidt til venstre for midten, ca. 5 m. fra frontbuen (felt 10/11). Allerede fra starten af koncerten var der en del skubberi fra alle sider, og afhørte havde aldrig oplevet det så voldsomt før. Det skete flere gange, at grupper på 3-4 personer faldt under skubberiet, og det var svært at komme op at stå igen. Afhørte selv faldt allerede under det 2. nummer og i øvrigt flere gange under koncerten. Han kom imidlertid hurtigt op igen ved hjælp fra de omkringstående. Da musikken stoppede og publikum blev bedt om at træde tilbage, bemærkede afhørte "hullet", som var ca. 5 m. til højre for afhørte.

Publikummer (I-1-84) har forklaret, at han havde været til koncert ved Grøn scene og besluttede sig for (sammen med mange andre) at gå til koncert ved Orange scene. Han tog opstilling bag mixertårnet, men stemningen var efter hans opfattelse noget tam, hvorfor han forsøgte at komme længere frem. Han nåede frem til omkring felt 11. Han bemærkede, at der i området omkring felt 10 stod nogle publikummere, som hældede til siden. Der var på dette tidspunkt et stort pres fra venstre side igennem felterne 1, 4, 7 og 10. Afhørte blev af en foranstående mand gjort opmærksom på, at der til venstre for afhørte stod en mand, der "hang" i menneskemængden. Han virkede livløs. Afhørte og en anden fik den pågældende trukket på benene. I det samme kastede personen op. De løftede manden op og han blev surfet frem mod frontbuen. Afhørte mener at episoden med manden fandt sted i forbindelse med nummeret "Better Man".

Publikummer (I-1-85) har forklaret, at hun var placeret i felt 13/16. Ca. 20 min. inde i koncerten begyndte folk at mase mere og mere bagfra, ligesom der begyndte at komme mange crowdsurfere. Afhørte og hendes veninde blev mast mere og mere. På et tidspunkt blev afhørtes veninde løftet op over frontbuen. Klokkeren var på dette tidspunkt ca. 23.00. Trængslen blev værre og værre, og vidnet havde svært ved at trække vejret, ligesom hun dårligt kunne bevæge arme og ben. På et tidspunkt faldt de mennesker, der stod skråt til venstre for vidnet, og vidnet blev tvunget mod venstre og stod helt skråt. Hun kunne ikke komme op i opretstående igen, idet hun blev mast af de omkringstående. Hun faldt dog ikke helt ned. Publikum begyndte at råbe, at musikken skulle stoppe. De råbte til vagterne, at de ikke kunne røre sig, og at der var nogen, der var i fare. Først svarede vagterne, at det kunne de ikke, men efter ca. 10 min. var det som om, at vagterne opfattede sagens alvor, og musikken blev stoppet. Først ca. 10 min.

efter at musikken var stoppet, var der så meget plads omkring afhørte, at hun igen kunne bevæge arme og ben. Da afhørte kom op at stå, vendte hun sig om og så, at der lige bagved hende lå nogle mennesker. De var helt blå i hovedet. Afhørte begyndte at hive i personerne, men de var viklet ind i de andre. De virkede som om, de var døde.

Publikummer (I-1-92) har forklaret, at han sammen med sin bror tog opstilling i felt 13. Der var et stort pres oppe foran, og hans lillebror blev på grund heraf løftet ud - ind over frontbuen. Nogle af dem der stod foran begyndte at få overbalance, og lænede sig skråt over mod afhørte, som så igen mistede balancen og lænede ind over de bagved stående. Kort efter faldt de, og afhørte kom ned at ligge. Adspurgt forklarer afhørte, at det var under nummeret "Better Man", at afhørte faldt. Han lå på ryggen og andre folk faldt ligeledes ovenpå afhørte. Der kom bl.a. crowdsurfere, som faldt ned i bunken. Afhørte kan ikke direkte huske numrene, men mere pauserne imellem numrene, hvor afhørte håbede på, at musikken ville stoppe. Imidlertid lå afhørte i flere pauser, hvor musikken så startede op igen. Afhørte mærkede et voldsomt pres på brystkassen fra dem der lå ovenpå. Afhørte fik sværere og sværere ved at trække vejret. På et tidspunkt stoppede musikken, og nogen begyndte at løfte folk ud af bunken. På et tidspunkt blev han løftet op og bragt ind i frontbuen. Han fik vand af frontbuevagterne, og blev via kattelommen lukket ud i området igen.

Publikummer (I-1-99) har forklaret, at han under koncerten bevægede sig frem mod frontbuen. Således bevægede han sig gennem felt 26. Da han kom i udkanten af felt 26, op imod bølgebryderne, bemærkede afhørte, at der var noget ved hans fødder. Han troede, at det var en, der havde tabt en taske. På grund af trængslen havde han problemer med at bøje sig ned, men det lykkedes til sidst, og han bemærkede, at der lå en mand på jorden. Den pågældende havde langt hår og blod i ansigtet. Umiddelbart efter at afhørte havde bemærket manden, blev afhørte presset videre ind mod midten. Afhørte blev presset frem mod scenen, og på et tidspunkt opdagede han et hul omkring felt 10-13. Hullet var ca. 10-15 m² stort. I hullet lå 20-25 personer. Afhørte bemærkede mindst en crowdsurfer falde ned i hullet. Afhørte forklarer, at bare nogle få meter til højre for hullet opførte publikum sig normalt. De dansede og havde det sjovt. Afhørte søgte frem mod frontbuen og blev hjulpet ind over. Afhørte kom tilbage i publikumsområdet og efter nogen tid stoppede musikken.

Publikummer (I-1-140) har forklaret, at han under koncerten var placeret i felt 17 op mod felt 16 og ind mod midten. Hele publikumsmængden stod og gyngede frem og tilbage, og pludselig kom et voldsomt ryk fra siden og bagfra, hvilket resulterede i, at hele folkemængden blev presset yderligere fremad og nogen begyndte at miste balancen. Presset kom mest fra venstre side og afhørte blev presset fremad mod højre. Afhørte besluttede sig for at komme længere frem, for på denne måde at komme ud via frontbuen. Ved siden af afhørte stod en engelsktalende person og råbte om hjælp og ville ud. Den pågældende var nærmest panisk. På et tidspunkt væltede englænderen, og da afhørte forsøgte at hjælpe ham, faldt han selv med. Der var ca. 10 andre mennesker, der røg med i faldet. Der lå folk ovenpå afhørte, og han havde vanskeligt ved at trække vejret. Adspurgt vil afhørte tro, at han faldt da der var spillet 4-5 numre. Afhørte og de andre der var faldet råbte og skreg om hjælp, men der gik nogen tid, inden der var nogen som kunne komme og hjælpe. På et tidspunkt blev afhørte løftet op af to mænd fra publikum. Afhørte blev løftet op og hjulpet ud. Afhørte bemærkede, at der stadig lå mange i bunken - herunder den engelsktalende mand, da afhørte blev båret ud. Afhørte blev hjulpet af vagter i frontbuen. Mens afhørte stod i frontbuen blev 3 livløse personer crowdsurfet ind i frontbuen. Specielt bemærkede afhørte, at den ene af mændene blev lagt på jorden i frontbuen. Den pågældende var livløs. Afhørte er ikke i stand til at be-

skrive den pågældende nærmere. Afhørte husker, at da han blev hjulpet ud bag scenen begyndte Pearl Jam at spille det sidste nummer. Afhørte overværede via storskærmen, at publikum blev bedt om at trække sig tilbage.

Publikummer (I-1-144) har forklaret, at han fra koncertens start stod ca. 50 m. fra scenekanten. Da musikken startede forsøgte han at komme tættere frem mod scenen. Det lykkedes afhørte til sidst at komme frem, så han stod i 2. række fra frontbuen, lidt til højre for midten (felt 13). Med mellemrum kom nogle meget voldsomme skub fra siderne, og det virkede nærmest som om, at det skiftevis bølgede fra side til side. Således stod alle de forreste og svajede fra side til side, og da man ikke kunne flytte fødderne resulterede det i, at man væltede sidelæns ned på jorden. Da musikken havde spillet i ca. 45 min. var presset efterhånden så voldsomt, at afhørte blev bange for, at han skulle komme galt af sted. Afhørte havde bl.a. tabt sine sko og han opdagede, at der under ham lå mennesker, som han dog intet kunne gøre for at hjælpe, idet han var fanget som i et skruestik. Det er afhørtes opfattelse, at personerne under afhørte var i live og senere blev hjulpet op. Afhørte blev af en stor fyr, der stod ved siden af ham, med en hesteko løftet op, og kom ind i frontbuen. I frontbuen råbte han til en vagt, at de skulle stoppe musikken, idet det var fuldstændig vanvittigt at stå derude, og at folk ville blive slået ihjel. Vagten meddelte, at man var klar over problemet, og at man prøvede at stoppe koncerten. Afhørte blev ført til bagområdet, hvor han fik vand. Da afhørte havde opholdt sig bag scenen i ca. 10 min. stoppede musikken.

Publikummer (I-1-156) har forklaret, at han sammen med nogle venner overværede koncerten fra felt 26. Efter det sidste nummer, hvor forsanger gik på scenen og bad folk om at gå tilbage bemærkede afhørte, at budskabet ikke fra scenen blev afleveret i et tonefald, så folk forstod, at der var sket en alvorlig ulykke. Afhørte mente, at det var nødvendigt - uden at overdramatisere situationen - at få folk gjort bekendt med omfanget, og hvad publikum skulle foretage for at hjælpe. Afhørte og resten af hans gruppe blev stående, da de troede koncerten ville blive genoptaget.

Publikummer (I-1-175-1) har forklaret, at han sammen med sine venner til at begynde med tog opstilling foran mixertårnet. De bevægede sig længere frem, og da musikken startede, var de ved begyndelsen af felt 12. Der var mange mennesker, og man stod tæt. Stemningen virkede tungere end til koncerten med Iron Maiden, som de var til om torsdagen. Da hoppede og sprang publikum, mens man under Pearl Jam koncerten bølgede ukontrollabelt. Fra starten af koncerten var denne bølgen nogenlunde moderat, men den tog kraftigt til efterhånden som koncerten skred frem. De begyndte at bevæge sig længere frem, og afhørte vil tro, at de i løbet af et par numre var fremme ved området ved felt 11/8. Her var der meget tæt pakket med mennesker, man bølgede virkelig meget, og var helt ude af kontrol. Det var ikke konstant, men i ryk - fra side til side og frem og tilbage - nok mest frem. Efter yderligere et par numre kunne afhørte ikke klare at være på stedet mere. Han besluttede sig for at crowdsurfe ud og blev løftet op af en mand der hjalp ham. Afhørte kom imidlertid ikke ret langt, idet han faldt ned ved en bølgebryder. Publikum lukkede sig sammen om ham, og afhørte kunne intet se på grund af mørket. Afhørte vil tro, at han lå på jorden ½-1 min. Folk stod på hans ben. Pludselig bliver der råbt, at der lå en mand på jorden, og afhørte blev hjulpet op. Afhørte opgav at crowdsurfe ud og besluttede sig for at komme ud almindeligt via frontbuen. Da musikken stoppede, var afhørte kommet helt frem til frontbuen.

Publikummer (I-1-181) har forklaret, at han sammen med nogle kammerater bevægede sig frem mod frontbuen under koncerten. Afhørte husker, at han ved starten af nummeret "Better Man" stod mellem frontbuen og den første bølgebryder, lidt til højre

for midten, set op mod scenen. Imod slutningen af sangen bemærkede afhørte, at der til højre for ham faldt mennesker fra venstre mod højre. Folk faldt som dominobrikker hen mod afhørte, der ligeledes faldt. Ved faldet opstod der et område på ca. 5 m², hvor folk lå ovenpå hinanden i mange lag. Afhørte vil umiddelbart tro, at der lå 3 lag under ham. Afhørte havde øjenkontakt med frontbuevagterne, og han kunne se på dem, at de straks havde erkendt faren, og at de arbejdede som gale for at få løst situationen, men til trods for dette mente afhørte, at der gik mindst 15 min. inden musikken blev standset. Personerne der lå under afhørte gik i panik og skreg, og afhørte forklarer, at han havde svært ved at trække vejret. Bunken blev ved med at være på samme størrelse, idet der i takt med at folk blev hjulpet op hele tiden faldt crowdsurfere ned i bunken. På et tidspunkt lykkedes det afhørte og hans kammerat ved egen drift at komme op og ind over frontbuen. Afhørte bemærkede, at da han var kommet ind i frontbuen, opfordrede forsangeren publikum til at træde tilbage.

Publikummer (I-1-182) har forklaret, at hun sammen med nogle venner tog opstilling i felt 13. Der var imidlertid for vildt, og de besluttede at forsøge at komme tilbage. På vej tilbage kom der voldsomt pres fra siderne, og afhørte blev skilt fra sine venner. Afhørte havnede i felt 15 eller 18. Hun faldt sammen med ca. 10 mennesker. De lå i flere lag. Under faldet tabte afhørte sin ene sko. Alle kom imidlertid hurtigt op ved hinandens hjælp. Det var umuligt for afhørte at komme længere bagud eller til siden, så afhørte besluttede sig for at crowdsurfe sig ud via frontbuen. Folk stod imidlertid så tæt, at ingen kunne få hænderne op til at bære surferne videre. Afhørte nærmest strandede ovenpå hovederne af nogle mennesker. Der kom herefter et ryk til en af siderne, og afhørte faldt på jorden. Samtidig med at hun landede på jorden faldt flere andre ovenpå hende. Afhørte kan ikke huske, hvor lang tid hun lå ned, men mellem numrene råbte afhørte og de andre der var faldet på hjælp, men intet skete. På et tidspunkt lykkedes det afhørte at få rakt en arm ud af bunken. En mand tog fat i armen og fik hende trukket op. Hun blødte, idet hun var blevet trådt i ansigtet og på halsen. Det lykkedes manden at trække afhørte bagud af menneskemassen og hun kom ud i felt 27 eller 28. Da hun var på vej væk fra pladsen bemærkede hun, at musikken stoppede. Senere i løbet af aftenen fik afhørte behandling hos samaritterne for de skader hun pådrog sig i forbindelse med koncerten.

Publikummer (I-1-183-1) har forklaret, at han sammen med sine venner under koncerten arbejdede sig frem til området mellem felt 17 og 14. Afhørte kan huske, at på dette tidspunkt var nummeret "Even Flow" færdigt. De blev enige om at forsøge at komme tættere frem mod scenen, og det lykkedes dem at komme frem til grænsen mellem felt 14 og 13. Afhørte kan huske, at han undrede sig over, at man kunne se scenen. Der var en stor åbning blandt publikum, mellem 5 og 10 m. i diameter, der strakte sig fra felt 13 og helt frem til frontbuen. Afhørte snakkede med de andre om, hvorvidt det var en slags "happening". Der gik lidt tid før det gik op for afhørte, at der var tale om en ulykke. Afhørtes to venner havde imidlertid straks fornemmet, at der var noget galt, og var straks gået i gang med at trække folkene fra bunken op. Afhørte vil tro, at der lå 50-60 personer i lag. Afhørte forsøgte sammen med sine venner at trække personerne fri, men det var næsten umuligt. Afhørte og hans venner råbte, at musikken skulle stoppe. Der skete ikke noget, og musikken fortsatte. Der var en vældig larm, så der var ingen der kunne høre dem. Afhørte forklarer, at fra det tidspunkt de nåede frem til åbningen, og til musikken stoppede, gik der i hvert fald 20 min. Afhørte føjer til, at der godt kan være gået længere tid. Pludselig stoppede musikken, og publikum blev bedt om at trække sig tilbage. Afhørte og hans venner trak sig tilbage til felt 14/15. De kunne se, at vagterne trak folk ind i frontbuen.

Publikummer (I-1-192-2) har forklaret, at han overværede koncerten fra området felt 11 eller felt 14. Der var mange mennesker, og det var næsten umuligt at røre sig. Ind imellem opstod der mindre huller, hvor folk faldt ovenpå hinanden, og afhørte faldt selv på et tidspunkt. Afhørte faldt faktisk flere gange, men blev hver gang hjulpet op af de omkringstående. På et tidspunkt blev det for meget for afhørte, og han besluttede sig for, at han ville ud. Han fik en "hestesko" af nogle omkringstående mænd, og blev løftet op, hvorefter han begyndte at crowdsurfe mod frontbuen. Afhørte blev lukket ud gennem kattelømmen og gik ned og stillede sig bag storskærmen. Et par minutter efter stoppede musikken.

Publikummer (I-3-3-1) har forklaret, at han rykkede frem mod scenen og da han nåede felt 17 stoppede musikken. Det er muligt, at der på dette tidspunkt var kommet oplysninger om, at der var sket en ulykke. Afhørte husker det ikke bestemt. Afhørte bevægede sig frem mod felterne 13 og 10, hvor han pludselig så, at publikum var faldet omkuld og lå i 3 lag. Han lænede sig ind over en bølgebryder, og han mener, at det var den sidste bølgebryder inden frontbuen. Fra denne bølgebryder og ind til væggen ved frontbuen lå publikum ovenpå hinanden i et område anslået til 3 x 6 m. Afhørte vil tro, at der måske lå 50 personer i bunken. Afhørte så, at der øverst lå en kraftig ung mand, midt i 20'erne. Den pågældende havde åbne øjne. Han virkede livløs. Frontbuevagterne råbte, at publikum skulle trække sig tilbage, og afhørte trak sig tilbage til omkring felt 14.

Publikummer (I-3-2-1) har forklaret, at da koncerten med Pearl Jam startede, stod han i området ved felterne 11/14. Da musikken startede, opstod der en gevaldig skubben fra højre mod venstre. Herved røg afhørte over mod felt 17. Der kom et lignende tryk fra modsatte side, hvorved at afhørte røg tilbage i felt 11, men lidt længere mod venstre end før. Afhørte oplyser, at det gik så hurtigt med bevægelserne, at han ikke havde fødderne på jorden. Han vil anslå, at han blev løftet 4-5 m. til siden. Han rørte ikke jorden. I felt 11 opstod der turbulens blandt publikum, idet man ikke kunne nå at få fødderne med sig, når man blev presset fra side til side. Pludselig faldt afhørte og mange andre omkuld. Afhørte faldt således, at han kom til at sidde på knæ. Det var svært for afhørte at få luft. Det var varmt og luffugtigheden var utrolig høj. Det var slet ikke til at ånde. Dette skete umiddelbart i forbindelse med at musikken startede. Det lykkedes afhørte at komme op og han vil tro, at de andre også kom op. Afhørte søgte længere frem, idet det virkede som om, at det var roligere der. Det lykkedes afhørte at komme helt frem til frontbuen midt i felt 10. Her stod man tæt sammen, men ikke noget at sammenligne med ved tidligere koncerter. Afhørte fik vand, musikken og stemningen var god. Mens afhørte stod oppe foran, kom han til skade med sit øre, idet det "hang" fast i en crowdsurfer. Pludselig stoppede musikken. Afhørte havde ikke set, at der var sket noget, der hvor han stod.

Publikummer (J-1) har forklaret, at hun kom til koncerten et stykke tid før den begyndte. Hun placerede sig ca. midt for scenen og tæt ved frontbuehegnet. Efterhånden som der kom mere publikum til, blev trykket større. Til sidst havde afhørte svært ved at bevæge sig. Hun kunne ikke røre armene. Til sidst havde hun svært ved at trække vejret, og hun husker, at hun sagde til en, der stod bagved hende, nu begynder det at blive farligt. Derefter besvimede hun. Hun kan svagt huske, at hun blev løftet ind over frontbuen, hvor nogle vagter gav hende vand. Hun kom til sig selv og blev ledt ud blandt publikum. Da hun var kommet ud i publikumsområdet igen bemærkede hun, at musikken standsede.

Publikummer (J-3) har forklaret, at han stod ca. midt for scenen i forreste række (felt 13-10). Der var hele tiden et enormt tryk fra publikum. Trykket var konstant. På et tids-

punkt begyndte publikum at hælde mod højre. Afhørte bemærkede, at der til højre for ham væltede en række mennesker. Afhørte faldt selv. Han kom ned at ligge på ryggen, og der lå flere personer under ham. Publikum råbte, at musikken skulle standse. En del af dem som lå i bunken gik i panik og sparkede og skreg. En fra bunken sagde noget om, at der var en, der var død. Afhørte forklarer videre, at på et tidspunkt blev der roligt fra bunken. Til sidst orkede han næsten ikke at trække vejret. Afhørte bemærker, at der var vagter, som bøjede sig over frontbuen og forsøgte at trække dem der var faldet op. Vagterne forsøgte at trække en person der lå øverst op, men det tog dem næsten 10 min. at få den pågældende fri fra bunken. Efter nogen tid, som afhørte opfatter som ca. 20 min. fra det tidspunkt han faldt, stoppede musikken. Efter yderligere ca. 15 min. trak publikum sig så langt tilbage, at vagterne kunne komme til at hjælpe dem op. Adspurgt forklarer afhørte, at han føler sig rimelig sikker på sine tidsangivelser, idet det lykkedes ham at undgå at gå i panik, og han var ved bevidsthed under hele forløbet.

Publikummer (J-17) har forklaret, at han var placeret i 2. eller 3. række i felt 8. Et par minutter efter at koncerten gik i gang blev trykket øget fra publikum. Først kom der et pres fra højre side, siden et modpres fra venstre side. I forbindelse med disse ryk blev man flyttet 1½-2 m. sidelæns. Nogle blandt publikum faldt, og andre faldt over dem, der var faldet. De omkringstående forsøgte at hjælpe de, der var faldet, op. Afhørte faldt selv, men blev hurtigt hjulpet på benene. Han følte, at det var for farligt at blive der, hvorfor han via felt 5, 2 og 28 trak sig tilbage. Ca. 10 min. efter at han var kommet til felt 28, stoppede musikken.

Publikummer (J-30) har forklaret, at han befandt sig til højre for midten, ca. 3 m. fra frontbuen (felt 13). Afhørte forklarer, at han på et tidspunkt mærkede, at der lå en person ved hans fødder. Han prøvede at hjælpe den pågældende op, men det var vanskeligt på grund af bevægelserne blandt publikum. Personen var tung og virkede livløs, idet den pågældende ikke selv hjalp til. Afhørte fik de omkringstående til at trække lidt til side, så der kom luft ned til manden. Det lykkedes ikke at få den pågældende op. Kort tid efter stoppede musikken, og forsangeren bad publikum trække sig tilbage. Afhørte spurgte efterfølgende vagterne om, hvordan det var gået med den person han forsøgte at hjælpe. Han fik af vagterne at vide, at den pågældende var død.

Publikummer (J-34) har forklaret, at han stod i 2. række, ca. midt for scenen. Der var tryk fra alle sider, og det var så stort, at man ikke kunne få hænderne op. Pludselig væltede folk. 5-6 rækker faldt samtidig - herunder afhørte. Han syntes, at vagterne reagerede lidt underligt. Først stod de bare og kiggede, siden forsøgte de at trække folk fri. Da dette ikke lykkedes begyndte vagterne at sprøjte vand på dem. Afhørte mener, at musikken skulle have været afbrudt lang tid før det skete. 10-15 min. efter at han var faldet, blev afhørte trukket fri. Han kunne da se, at der var flere personer, som blev forsøgt genoplivet.

Publikummer (J-36) har forklaret, at han var placeret i felt 16, hen imod felt 13. Han stod og holdt fast i frontbuen. På et tidspunkt blev trykket så stort, at han slap frontbuen. På grund af presset blev han flyttet 3-4 rækker bagud. Han befandt sig nu midt i publikumsmængden, og han kunne ikke mærke jorden under sig, da det han trådte på var fødder. Han blev ført rundt som i en malstrøm, og pludselig begyndte publikum at bevæge sig fra side til side. Afhørte og nogle der stod ved siden af faldt. Der faldt folk ovenpå afhørte, og han havde problemer med at trække vejret. Afhørte var ved at gå i panik, og der blev råbt og skreget på hjælp. Afhørte tror, at han på et tidspunkt mistede bevidstheden, men han er ikke sikker. Fra scenen blev folk opfordret til at trække sig

tilbage. Afhørte kunne ikke forstå, at presset kunne være så voldsomt, når der var bølgebrydere rundt omkring dem.

Publikummer (J-61) har forklaret, at hun stod midt for scenen – helt fremme. Der var et voldsomt tryk. Efter 10-15 min. blev afhørte presset ned på jorden. Hun forsøgte at rejse sig, men kunne ikke. Der lå personer ovenpå hende. Folk råbte: "stop koncerten", men det blev ikke hørt på scenen. Der lå en mand på jorden, hvis ben pressede mod hendes hals. Hun lå ca. i 20 min. inden det lykkedes hende at komme op. Det lykkedes hende i første omgang at komme op på knæ. Hun blev herefter løftet op af vagter, og båret ind over frontbuen. Der besvimede hun. Hun undrede sig over, at vagterne var så lang tid om at reagere. Det må have været tydeligt for dem, at der var noget galt.

Publikummer (K-16) har forklaret, at han var placeret helt fremme ved kanten af frontbuen, lidt til højre for midten set mod scenen. Der var et stort pres fra publikum, og en mand der stod til højre for ham besvimede, og blev hjulpet ind i frontbuen. Umiddelbart før sidste nummer var der 2 piger, som råbte til vagterne, at de skulle stoppe musikken. Vagterne råbte tilbage, at det kunne de ikke. Afhørte var på dette tidspunkt ikke klar over, at der var noget galt. Midt i det sidste nummer blev afhørte klar over, at der var noget galt. Han bemærkede, at der lå nogle personer på jorden få meter bag ham. Publikum prøvede at hjælpe personerne op. Det var ikke muligt, da personerne var helt filtret sammen. Da musikken standsede bemærkede afhørte, at der blev trukket 2 livløse personer op fra jorden.

Publikummer (E-1) har forklaret, at han under Pearl Jam koncerten var placeret til højre for scenen - helt foran (felt 16). Det var svært at stå fast, og man blev flyttet et par meter til siden på grund af bølgebevægelser blandt publikum. På et tidspunkt faldt nogle personer umiddelbart til højre for ham. Han blev selv presset mod disse faldende mennesker og hans knæ bøjede således, at han nærmest lå ind over de faldende. Der kom crowdfurere, som faldt ned oven i de faldne og pressede vidnet ned i bunken. Afhørte kom således til at ligge i bunken, og han vil anslå at der lå mellem 10 og 20 personer i bunken. Han kunne ikke komme op, da der lå andre over hans ben. Da musikken standsede trak nogle folk i ham for at få ham op. Afhørte vejledte dem, således at de, der lå oven på afhørte først blev fjernet, hvorefter han selv kom op og vaklede til frontbuen. Han blev hjulpet over og videre ud bagved, hvor han blev sat på en stol. Efterfølgende blev han bragt til hospitalet og behandlet og udskrevet.

Det fremgår af en skadeseddel, at afhørte på hospitalet blev behandlet for smerter i forbindelse med, at han havde fået klemt venstre fod. Han modtog ingen egentlig behandling.

Publikummer (E-2) har forklaret, at hun da koncerten startede, var placeret omkring felt 13 og 16. Efter ca. 2-3 numre begyndte et pres bagfra og fra siderne der var så voldsomt, at vidnet mod sin vilje blev flyttet rundt. Herunder kom hun væk fra sine venner. Der begyndte ligeledes at komme en del crowdfurere, som blev hevet frem over frontbuen. På et tidspunkt følte afhørte, at presset fra dem hun stod ved siden af, blev så voldsomt, at hun havde svært ved at trække vejret. Hun var lige ved at besvime, da hun pludseligt opdagede, at en stor gruppe af personer bag hende var faldet. På et tidspunkt blev hun selv presset hen til gruppen, der var væltet og hun faldt selv mellem de andre. Der var nogen der faldt ovenpå hende, og hun mistede bevidstheden. Det næste afhørte husker er, at nogen smed vand i hovedet på hende og der blev råbt højt, at nu skulle hun fandeme trække vejret og vågne op. Det næste hun igen husker, er at hun vågnede op i en ambulance. Hun blev kørt til Roskilde Amts Sygehus, hvor hun

blev indlagt til observation for hjernerystelse, idet hun havde ondt i hovedet, flimrer for øjnene og var svimmel. Hun blev udskrevet den følgende dag. Hun modtog ingen egentlig behandling.

Publikummer (E-3) har forklaret, at han og en kammerat ankom samtidigt med at koncerten startede. De tog opstilling vest for mixertårnet, og fulgte det første nummer på storskærmen. Vidnet var ikke tilfreds med lyden og besluttede sig for, sammen med kammeraten, at lade sig crowdsurfe frem mod scenen. Det tog lang tid og vidnet vil mene, at det tog ca. 20 min. at komme helt frem. Han var da placeret i felt nr. 10, ca. 1½ m. fra frontbuen. På et tidspunkt væltede der nogen lidt til venstre for afhørte. Han blev trukket med ned og lå ovenpå 2 personer. Der var et stort virvar. Nogen forsøgte at hjælpe afhørte og de andre op, og andre havde nok at gøre med selv at holde sig oppe. Afhørte og de 2 personer han lå ovenpå kom op at stå. Han besluttede sig for at komme ind i frontbuen. Han kunne ikke trække vejret, fordi presset mod ham var så stort. Der begyndte at gå panik i ham, og han forsøgte at komme op for at blive trukket ind i frontbuen. Afhørte husker, at han fik armene op over hovedet, og at han ikke kunne få dem ned igen, fordi man stod så tæt pakket sammen. Panikken bredte sig i ham. På et tidspunkt lykkedes det ham at komme op og hænge, så hans overkrop var over hovedhøjde på de andre. Det begyndte at sortne for hans øjne. Pludselig følte han, at han blev trukket ind mod frontbuen. Han må være besvimet, for han vågnede op på en bære bag scenen. Han blev kørt i ambulance til Glostrup Sygehus, hvor han blev nærmere undersøgt og derefter udskrevet. Han modtog ingen behandling på hospitalet.

Publikummer (E-4) har forklaret, at han var placeret i felt nr. 10, ca. 2 m. fra frontbuehegnet. Under hele koncerten var der meget trængsel og et konstant tryk bagfra. Efter ca. ½ time mærkede afhørte, at han ikke længere havde fødderne på jorden, men blev holdt oppe af menneskemængden, og han begyndte at blive grebet af panik. Pludselig væltede en større gruppe mennesker bag ham. Han væltede selv med og fik ligeledes mennesker over sig. På et tidspunkt blev han løftet op over frontbuehegnet af nogle vagter. Hans hukommelse omkring dette er dårlig, idet han på dette tidspunkt nærmest var bevidstløs. Efter ¼ til ½ time blev han i ambulance kørt på hospitalet. Ved ulykken pådrog han sig en midlertidig lammelse af venstre arm, som efter ca. 2 mdr. fortog sig. Han har ingen fysiske mén af ulykken, men er fortsat psykisk præget af begivenhederne. Han blev dagen efter udskrevet til videre behandling på sygehus i Göteborg.

Publikummer (E-6) har forklaret, at han fra starten var placeret omkring mixertårnet, men han og kammeraterne blev enige om at forsøge at komme længere frem. Han "slangede" sig herefter igennem menneskemængden skråt frem mod midten. Efter ca. 10 min. var han kommet frem i området omkring felterne 16 og 17. Her stod folk meget tæt. Han husker, at han kom frem til denne position omkring nummeret Even Flow. Han var nu ca. 3-4 m. fra frontbuen. Folk stod fuldstændig presset sammen. Afhørte stod med den venstre arm over hovedet og den højre ned langs siden. Det var umuligt for ham at få armen ned, og det var også umuligt at få den anden arm op. I forbindelse med nummeret Light Years skete der noget. Pludselig kom et meget kraftigt ryk i retning fra vest mod øst, hvorunder vidnet blev skubbet sidelæns og kom op på en bølgebryder. Han kom til at ligge på højre side ovenpå bølgebryderen - trykket var meget kraftigt. Han holdt sig fast med sin højre hånd. Han hørte, at der var mennesker, der var faldet om på jorden, og lå under bølgebryderen. Han kunne ikke registrere, om der var faldet folk andre steder, men han kunne høre, at der lå folk lige under ham. Han lå fuldstændig presset med sit ansigt ind mod ryggen på ham, der stod foran. Presset fra bølgebryderen sluttede ca. midt på hans lår, og der var et enormt pres på benet. Han var bange for at benet skulle brække. På et tidspunkt var der en som bed sig fast i hans

venstre håndled. Mens vidnet lå presset ovenpå bølgebryderen standsede musikken. Han håbede at forsangeren kunne se ud over publikum, og at han ville stoppe med at spille, indtil alle var kommet op igen. Der var begyndt at gå panik i de mennesker, der lå på jorden. Musikken startede imidlertid igen og nummeret Insignificance blev spillet. Musikken stoppede endnu engang, men gik straks efter i gang med nummeret Daughter. Han kunne høre, at dem der lå på jorden skreg, at de ikke kunne få luft, og at musikken skulle stoppes. Han kunne høre, at der på dansk blev råbt, at musikken skulle stoppes. Der var mange fra publikum som råbte, at musikken skulle stoppes. Vidnet forklarer, at der stod folk ovenpå dem, der lå på jorden og dem, der lå på jorden, havde ingen mulighed for at komme op. Han havde opfattelsen af, at der var opstået et hul, hvor folk var faldet. Omkring ham stod mennesker op, men ovenpå dem, der lå på jorden. Pludselig stoppede musikken og han kunne høre at der blev sagt noget over højtaleren, men opfattede ikke hvad der blev sagt. Efter nogen tid begyndte publikum omkring ham at løsne op, hvorunder han væltede ned fra bølgebryderen på de mennesker, der lå på jorden. De der lå på jorden bevægede sig ikke. Han var kun lige væltet ned, da 2 mænd fra publikum løftede ham over frontbuen. Han kunne ikke støtte på sit højre ben. Da vidnet blev hjulpet op, så han at der lå 5-6 personer på jorden. De lå viklet ind i hinanden som mikadopinde. Han ved ikke, om de var døde eller blot bevidstløse. Han blev båret ud i bagområdet af to frontbuevagter og sat i en hvid plastic havestol. Der var travlhed i lægeteltet. På et tidspunkt kom 2 ambulancefolk og undersøgte hans ben. Han blev herefter kørt til Roskilde sygehus, hvortil han ankom omkring midnat. Han blev udskrevet samme nat, idet hans ben ikke var brækket, men han havde alene fået en blodansamling i låret. Han fik udleveret krykker og var sygemeldt i 5 dage.

Publikummer (E-11-1) har forklaret, at han var placeret 1-1½ meter fra frontbuehegnet, lidt til højre for midten set mod scenen. Afhørte forklarer, at da koncerten startede, var der et voldsomt pres foran, og vidnet følte det så ubehageligt, at han bad vagterne om at trække ham op. Vagterne trak ham ikke op, idet de var travlt beskæftiget med og trække andre op, som var mindre end vidnet. Afhørte følger til, at en af årsagerne til at vagterne ikke kunne trække så mange op var, at de skulle modtage crowdsurferne. Pludselig kom der et voldsomt pres fra højre mod venstre. Det medførte, at afhørte og mange andre faldt. De havde ikke en chance for at blive stående på fødderne. De kom ned at ligge på jorden, og afhørte fik fornemmelsen af, at der blev mindre og mindre ilt i luften. Han havde vanskeligt ved at trække vejret. Han besvimele. Da vidnet kom til sig selv igen, lå han på en bære på vej ud mod lægeteltet. Han har ikke nogen idé om, hvor lang tid han var bevidstløs. Senere blev afhørte kørt til Roskilde Amts Sygehus, hvor han blev undersøgt. Afhørte forklarer, at hans højre arm var lammet og hang slapt ned. Lægerne kunne intet sige om, hvorvidt han ville få varige mén.

Publikummer (E-14) har forklaret, at hun og hendes venner var ankommet i rimelig god tid før koncertens start, og det var meningen, at de ville op foran og stå. De begyndte at trænge sig frem gennem de publikummere, der allerede var ankommet. Til sidst lykkedes det dem at komme helt op foran, således at hun var placeret ca. midt for scenen og ca. 2 rækker fra frontbuen (felt 10/13). Det havde været besværligt at komme så langt frem, idet der var mange mennesker, og presset var rimeligt stort. Under vejs havde afhørte da også mistet kontakten med sine venner, og stod således foran scenen uden dem. Da orkesteret havde spillet to-tre numre, opstod der bølgebevægelser blandt publikum, således at man blev presset frem og tilbage. Da "bølgerne" var på vej tilbage, var der en bagved afhørte som faldt. Det var en mand og han rev afhørte og en mand ved siden af med ned. Da afhørte først var kommet ned og ligge, var det stort set umuligt at komme op igen. De andre publikummere trådte hele tiden på dem. Det var fortrinsvis på arme og ben, men afhørte blev også trådt meget kraftigt i

brystet. Afhørte kastede herved op. Afhørte har ingen fornemmelse af, hvor længe hun lå ned, men hun mener, at det var omkring et nummers tid. På et tidspunkt var der en publikummere, som tog hende i håret og hev hende op. Hun blev herefter båret frem til frontbuen, hvor hun blev modtaget af vagterne. Afhørte ved ikke, hvorvidt de to hun faldt sammen med også kom op. Afhørte satte sig op ad frontbuehegnets inderside og sundede sig. Hun ved ikke, hvor længe hun sad der, men på et tidspunkt stoppede musikken, og forsangeren bad publikum om at træde tilbage. På et tidspunkt blev afhørte af en politimand hjulpet ud til lægeteltet. De vurderede, at hun skulle undersøges på hospitalet. Afhørte blev derefter kørt til Roskilde Amtssygehus, hvor hun var indlagt i 24 timer til observation for indre kvæstelser. Afhørte havde dog ikke pådraget sig alvorlige skader. Hun var gul og blå over stort set hele kroppen.

Publikummer (E-17-1) har forklaret, at han tog opstilling i område 19-20 - 2-3 rækker fra frontbuen. Afhørte føjer i den forbindelse til, at der ikke var tale om rækker i traditionel forstand, men om én stor gruppe. Allerede fra koncertens start var der et stort pres fra menneskemængden, og der var utrolig megen skubben. Menneskemængden bølgede fra side til side, hvorunder afhørte og de omkringstående faldt. Vidnet mener, at han i starten lå et godt stykke oppe i bunken af personer, der var faldet, men pludselig havde han fornemmelsen af at ligge nederst i gruset. Vidnet mistede bevidstheden på et tidspunkt, og han er således ikke klar over, hvor længe han lå der eller hvorledes han er kommet ud af bunken af personer. Vidnet kan huske, at han på et tidspunkt sad i lægeteltet og talte med en person, samtidig med at han blev tilset af en læge. Han blev derefter bragt til Roskilde Amts Sygehus i en ambulance. Vidnet havde ingen fysiske skader, og blev udskrevet uden yderligere behandling.

6.2.1 Tidsplanen

Som nævnt ovenfor i indledningen har politimesteren i Roskilde forsøgt at kortlægge det tidsmæssige forløb omkring ulykken.

Et vidne (H-1-80) har forklaret, at han med sit private videokamera optog en mindre sekvens af Pearl Jam koncerten. Ved gennemgang af filmsekvensen (bilag H-1-80-1), er det konstateret, at der er optaget den sidste del af nummeret HAIL HAIL. Da dette nummer stopper, viser uret på videoptageren 22:48:55. En undersøgelse af videoen viste, at videoptagerens ur gik 3 minutter og 6 sek. foran. Nummeret Hail Hail sluttede således kl. 22.45. Ved at "time" hele koncerten kan det herefter lægges til grund, at koncerten begyndte den 30-06-00 kl. 22:34:39 og sluttede kl. 23:24:30.

Stagemanageren (F-3-4-1) ved Pearl Jam koncerten har forklaret, at han talte i telefon i bagsceneområdet, da en vagt rettede henvendelse til ham om problemerne foran scenen.

En kameraassistent (F-1-41) har forklaret, at han talte i mobiltelefon under koncerten, og han afsluttede sin samtale da musikken standsede.

En læge (A-2-2) fra lægeteltet har forklaret, at da de første af de livløse publikummere bliver bragt ind i teltet ringer hun til 112 fra en mobiltelefon, som lå i teltet.

For at fastlægge de eksakte tidspunkter for telefonsamtalerne er der efterfølgende indhentet teleoplysninger vedrørende telefonsamtalerne.

Der er herefter foretaget en "afskrift" af båndet indeholdende tidsangivelser, herunder med de tidsangivelser der kunne udledes af vidneforklaringerne mv. :

Kl. 22:34:47: Forsangeren siger kort uforståelig lyd.

Kl. 22:34:58 - 22:35:15: Forsangeren taler kort til publikum afsluttende med "Let's go".

Kl. 22:35:15 - 22:39:42: PEARL JAM starter med at spille musikken med første nummer "COROUROY".

Kl. 22:39:54 - 22:42:25: PEARL JAM spiller nummeret "BREAKERFALL".

Kl. 22:42:32 - 22:45:49: PEARL JAM spiller nummeret "HAIL HAIL".

Kl. 22:45:55 - 22:48:27: PEARL JAM spiller nummeret "ANIMAL".

Kl. 22:48:39 - 22:52:14: PEARL JAM spiller nummeret "GIVEN TO FLY".

Kl. 22:52:44 - 22:58:05: PEARL JAM spiller nummeret "EVEN FLOW".

Kl. 22:58:16 - 23:00:29: PEARL JAM spiller nummeret "MFC".

Kl. 23:00:44 - 23:04:16: PEARL JAM spiller nummeret "HABIT".

Kl. 23:04:39 - 23:08:33: PEARL JAM spiller nummeret "BETTER MAN".

Kl. 23:08:41 - 23:13:23: PEARL JAM spiller nummeret "LIGHT YEARS".

Kl. 23:13:28: PEARL JAM starter nummeret "INSIGNIFICANCE".

Kl. 23:14:00: Stagemanageren påbegynder i bagsceneområdet en telefonsamtale på sin mobiltelefon

Kl. 23:17:00: Kameraassistenten påbegynder telefonsamtale på sin mobiltelefon

Kl. 23:17:44: PEARL JAM afslutter nummeret "INSIGNIFICANCE".

Kl. 23:18:05: PEARL JAM starter nummeret "DAUGHTER".

Kl. 23:19:32: Stagemanageren afslutter mobil samtale, da han bliver gjort bekendt med problemerne foran scenen

Kl. 23:24:30: PEARL JAM afslutter nummeret "DAUGHTER".

Kl. 23:24:34 - 23:25:42: Forsangeren taler til publikum - bl.a. "ingen musik de næste 5 minutter - beder om at gå 3 skridt bagud".

Kl. 23:25:05: Kameraassistenten afslutter sin samtale på mobiltelefonen, da han er blevet klar over, at musikken er stoppet, og beslutter at undersøge sagen.

Kl. 23:26:35 - 23:26:43: Forsangeren taler til publikum - bl.a. "kig ned ved fødderne om der ligger nogen".

Kl. 23:26:50 - 23:26:52: Ukendt person råber "move back" og ukendt svarer/spørger "what?".

Kl. 23:27:00 - 23:27:15: Forsangeren taler til publikum - bl.a. "2 skridt bagud".

Kl. 23:27:57 - 23:28:10: PJ's tourmanager taler til publikum - herunder bl.a. - "2 skridt bagud".

Kl. 23:28:40 - 23:29:14: Forsangeren taler til publikum - bl.a. "Fuck You - 3 skridt bagud".

Kl. 23:29:30 - 23:29:33: Tourmanageren taler til PJ's lysmand i lyståmet - bl.a. "sæt mere publikumslys på".

Kl. 23:29:37 - 23:29:40: Tourmanager taler igen til PJ's lysmand - bl.a. "sæt mere publikumslys på".

Kl. 23:30:12 - 23:30:16: Tourmanageren taler til publikum - bl.a. "hold Jeres position - vi har stadig et problem her oppe foran".

Kl. 23:32:06: En læge fra Scenelægefunktionen ringer til 112 (alarmtelefon)

Kl. 23:48:30 - 23:49:20: Konferencieren taler til publikum - bl.a. "Vi ved endnu ikke hvad der er sket - men 10-15 personer er kommet grimt til skade. I må væbne Jer med tålmodighed indtil vi får afklaret, hvad der skal ske - Pas godt på jer selv" (skiftevis engelsk og dansk tale).

Kl. 23:54:49 - 23:55:05: Konferencieren taler til publikum - bl.a. "Jeg skal bede jer om stadigvæk at trække jer tilbage" (skiftevis engelsk og dansk tale).

Kl. 23:55:23 - 23:55:23: Konferencieren taler til publikum - bl.a. "Jeg må bede jer om at trække tilbage stadigvæk" (skiftevis engelsk og dansk tale).

Kl. 23:55:30: Bånd optaget af PEARL JAM udløb.

6.2.3 Sammenfatning publikum

På baggrund af forklaringerne fra publikum, kan følgende lægges til grund:

- At der allerede fra koncertens start opstod et voldsomt pres blandt publikum, som stod tæt på scenen. Der var god plads blandt det publikum, som stod længere tilbage (bag mixertårnet).
- At der opstod kraftige bølgebevægelser blandt publikum, særligt fra side til side.
- At bølgebevægelserne var så kraftige, at publikum blev flyttet/løftet flere meter fra side til side. Publikum stod så tæt, at man ikke kunne flytte sine fødder.
- At crowdsurfere var medvirkende årsag til, at publikum blev presset omkuld/væltede. Foran stod publikum så tæt, at man ikke kunne få sine arme op eller

ned, hvilket betød at crowdsurferne ofte ikke blev båret videre, men måtte kravle hen over hovederne på publikum.

- At publikum faldt både enkeltvis og i mindre grupper i området mellem mixertårnet og bølgebryderne, men at det angiveligt, ved egen eller andre publikummers hjælp, lykkedes dem at komme op at stå igen.
- At presset under koncerten blev værre og værre - man kunne ikke bevæge armene.
- At enkelte publikummere angiveligt blev bevidstløse som følge af presset og blev "hængende" mellem de øvrige publikummere.
- At trængslen og presset var så voldsomt, at crowdsurfing blev opfattet som den eneste vej ud af mængden. Flere publikummere benyttede dog crowdsurfing, dels for sjov, dels for at komme længere frem mod scenen.
- At der i bølgebryderområdet faldt publikum – særligt i felterne 10-13-16, hvor der faldt én eller flere større grupper.
- At der allerede fra koncertens start var publikummere der havde oplevelsen af, at der lå mennesker på jorden mellem benene på de stående.
- At der i den forreste række op stod et kraftigt pres fra felt 1 mod felt 22, hvorved publikum langsomt væltede. I første omgang blev situationen ikke opfattet som alvorlig. Det er ikke ualmindeligt at vælte omkuld under koncerter af omhandlende karakter.
- At der i felterne 10-13-16 på et tidspunkt, som følge af det voldsomme pres og de opståede bølgebevægelser, væltede ca. 50 mennesker stort set samtidigt – som dominobrikker. De væltede var placeret 2.-3. række fra frontbuen.
- At de væltede publikummere af omkringstående blev opfattet som huller. Nogen opfattede situationen som en happening, hvor publikum havde sat sig ned, andre troede at der var opstået håndgemæng.
- At crowdsurferne faldt ned i de opståede huller, hvorved bunken af liggende publikummere blev større og større.
- At en del af de publikummere der væltede i de forreste rækker kom op ved egen hjælp eller ved hjælp fra de omkringstående - særligt dem som lå yderst eller i toppen af bunken.
- At en stor del af publikum, der blev trukket fri af bunken, trak bagud i publikumsområdet.
- At et større antal af de publikummere, der faldt med den store gruppe, lå i bunken i felterne 10-13-16 formentligt under de sidste 4 musiknumre. Mange har forklaret, at de faldt under nummeret "Better Man", Det kan herefter, jf. tidsplanen, lægges til grund at den store gruppe publikummere falder mellem kl. 23.04 og 23.09.
- At de publikummere der lå i bunken samt de omkringstående, der havde bemærket situationen, råbte til vagterne, at de skulle hjælpe, herunder standse musikken.

- At publikummere, der blev hjulpet ind over frontbuen før musikken standsede, sagde til vagterne, at de skulle stande musikken, idet situationen blandt publikum var kaotisk.
- At flere af de væltede eller klemte publikummere havde opfattelsen af, at vagterne ignorerede dem. Publikummere har forklaret, at vagter sagde, at de ikke havde tid, og at musikken ikke kunne standses.
- At mange publikummere har forklaret, at vagterne arbejdede som gale med at trække de væltede fri af bunkerne, men at de var lang tid om at reagere.
- At der angiveligt blev trukket livløse publikummere ind i frontbuen før musikken standsede. Det kan jf. tidsplanen lægges til grund, at musikken standsede kl. 23.24.
- At der få meter fra, hvor publikum væltede, stod publikummere og dansede til musikken.
- At publikum ikke straks trak tilbage, idet de troede at koncerten ville gå i gang igen - budskabet var ikke tydeligt nok. Mange havde brugt megen energi på at kæmpe sig frem mod scenen og ville ikke miste pladsen.
- At de første tilskadekomne efter tidsplanen blev bragt til lægeteltet til behandling kort tid før kl. 23.32.
- At der fra musikken standser til de første bringes til behandling går omkring ca. 8 minutter.
- At der fra den store gruppe falder i felterne 10-13-16 går omkring en halv time før de første bringes til behandling i lægeteltet.
- At de publikummere som blev bragt til hospitalet – bortset fra en enkelt - ikke modtog nogen egentlig behandling. De der ikke straks blev udskrevet, blev indlagt til observation.

6.3 Forklaringer mv. fra festivalledelse samt vagter

I dette afsnit, vil jeg som nævnt i indledningen ved gengivelse af forklaringer forsøge at besvare en række spørgsmål, som naturligt må stilles til festivalledelsen og vagterne.

Jeg vil efter gengivelsen af forklaringerne i afsnit 6.3.1. foretage en nærmere beskrivelse af de retningslinier og funktionsbeskrivelser, der er udarbejdet af festivalledelsen.

”Den kreative direktør” (G-1-2-1) har forklaret, at der ikke foreligger nedskrevne arbejdsbeskrivelser for de enkelte medarbejdere. Der er nedskrevet en strukturplan med angivelse af ansvarspersoner (diagrammet vedrørende sektionerne). Det er hans opfattelse, at grupperne under Orange Scene afholder instruktionsmøder, hvor ansvarspersonen giver instrukser til alle medarbejderne.

I forbindelse med koncerterne er scenevagterne, lederen af løbegangsvagterne, lederen af frontbuevagterne, Orange Teknisk Produktionskontor og Vagthavendegruppen i indbyrdes åben radiokontakt.

Afhørte har forklaret, at Koordinatoren for Orange Område ringer, og opfordrer ham til at komme til Orange Scene, hvor det går voldsomt for sig. Der blev ikke spurgt om, hvorvidt de kunne stoppe musikken, ligesom der ikke blev bedt om en bekræftelse på at musikken blev stoppet. Afhørte løb til Orange Scene. Han løb ind i frontbuen. Da han nåede frem standsede musikken.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvem der havde kompetencen til at standse musikken har afhørte forklaret, at det var Stagemanageren der havde kompetencen. Det var den pågældende fuldt ud klar over.

”Det var ikke meningen, at den enkelte frontbuevagt var vidende om kompetencen for at stoppe koncerten. Frontbuevagternes kommandovej var til deres holdleder, der var fuldt ud klar over den videre vej til Stagemanageren”.

”**Den praktiske direktør**” (G-1-4) har forklaret, at han under festivalen indgår i et team af 6 personer, der i 8 timer af gangen har det overordnede ansvar for afviklingen af hele festivalen - Afviklingslederen. Afviklingslederens opgave er, at deltage i stabsmøderne der afholdes med politiet samt i øvrigt træffe beslutninger, hvor der ikke på forhånd i planer eller lignende er givet et svar.

Med hensyn til spørgsmålet om kompetencen til at stoppe musikken har afhørte forklaret, at, Stagemanageren og i særlige tilfælde Afviklingslederen, har mulighed for at standse musikken. Stagemanageren kan stoppe musikken efter samråd med, eller på opfordringer af sine ansatte. Samme mulighed har Afviklingslederen, men denne vil altid stoppe musikken via Stagemanageren.

Stagemanageren befinder sig under hele koncerten på eller bagved scenen. Afhørte har endvidere forklaret, at der ved de enkelte scener foreligger en plan for at stoppe musikken. Afhørte ved dog ikke, hvorvidt denne plan foreligger på tryk eller er overbragt i forbindelse med informationsmøder.

Efter ulykken deltog afhørte i arbejdet omkring tilrettelæggelsen af presse møde, ligesom han sidst på natten tog ophold i KSN på politigården.

”**Den administrative direktør**” (G-1-1) har forklaret, at der ham bekendt ikke er udarbejdet overordnede planer eller lignende til brug ved større ulykker eller katastrofer. Man har på møder drøftet, hvad man skulle gøre i tilfælde af en ulykke, men der er ikke udarbejdet egentlige planer.

Der er ikke udarbejdet beskrivelser af de enkelte funktioner.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvem der havde kompetencen til at standse musikken forklarer afhørte, at det var Stagemanageren der havde kompetencen. Adspurgt om dette er anført nogen steder svarer afhørte, at det er det ikke.

Afhørte har forklaret, at han på tidspunktet for ulykken var Afviklingsleder. Han befandt sig i bagområdet ved Orange Scene da meldingerne om tilskadekomne begyndte at indløbe. Han hjalp med at holde vejene fri.

Han var festivalledelsens repræsentant i KST (kommandostedet på ulykkesstedet) da funktionen lige omkring midnat blev oprettet.

Koordinatoren for Orange Område (G-2-1) har om sin funktion forklaret, at der ikke findes en skriftlig beskrivelse af funktionen som koordinator, men kort sagt er det hendes opgave at sikre, at alle funktioner i Orange Område varetages og fungerer. Der er i alt tale om 19 funktioner. (Der henvises til organisationsdiagrammet, afsnit 4.5, Figur 3.) Hun sikrer, at der er udpeget ansvarspersoner og ledere for de enkelte funktioner i sektionen. Hun er som koordinator sektionens kontaktperson til festivalledelsen.

Adspurgt om hvem der har kompetencen til at stoppe musikken forklarer afhørte, "at der ingen regler er om , hvem der kan stoppe orkesteret på scenen i kritiske situationer". En frontbueleder kan godt bede om, at musikken stoppes. Det er herefter den Vagthavendes opgave at gå op på scenen, hvor han/hun selv skal foretage en vurdering af situationen og herefter kontakte Stagemanageren, der så sørger for at orkestret via bandets manager standser musikken. Afhørte har herom endvidere forklaret, at enhver fra ledelsen har kompetence til at foranledige musikken standset, herunder afhørte. Det er hendes opfattelse, at det er Stagemanagerens opgave at effektuere at musikken standses. Hun ved ikke om Stagemanageren har modtaget en skriftlig arbejdsbeskrivelse, men hun har sammen med ham deltaget i møder, hvor hans kompetence og arbejdsopgaver nærmere er blevet belyst. Der er efter ulykken på festivalen udarbejdet en beskrivelse af "Sikkerhedsforanstaltningerne på Orange Scene ved Roskilde Festival 2000". Der henvises til bilag 6. Afhørte har om denne beskrivelse forklaret, at den efter ulykken er blevet udfærdiget på anmodning fra Politimesteren i Roskilde. Den beskriver bemanningen og opgavefordelingen ved Orange Scene, som den var på tidspunktet for ulykken.

Afhørte forklarer, at hun ud over funktionen som Koordinator, tillige er **ansvarsperson** for de forskellige vagtfunktioner. Hendes opgave er at skaffe holdledere til Frontbuevagterne, Scenevagterne, Kattелеmsvagterne, Mixervagterne, Pallevagterne, Rampevagterne samt Port- og Bomvagterne.

Der er ikke udleveret skriftlige arbejdsbeskrivelser for vagtpersonalet. Afhørte og Sikkerhedslederen har på møder med vagtpersonalet under brug af overheads og powerpoint mundtligt gennemgået og beskrevet vagtfunktionens nærmere indhold.

Med hensyn til spørgsmålet om afhørtes iagttagelser og dispositioner i forbindelse med ulykken har afhørte forklaret, at hun havde fri, men befandt sig på Orange Kontor, da hun på en monitor så forsangeren i Pearl Jam "så lidt mærkeligt ned på publikum". Næsten samtidigt blev der over radioen givet nogle "voldsomme meldinger", som hun dog ikke husker ordlyden af. På et tidspunkt blev der dog sagt noget om, at der skulle flere læger ind, og at der skulle ringes efter ambulancer. Afhørte ringede til Beredskabskontoret og anmodede om ambulancer til Orange Scene.

Afhørte har i forbindelse med afhøringer udleveret funktionsbeskrivelser for Stagemanager samt konferencier. (Disse funktionsbeskrivelser er nærmere beskrevet i afsnit 6.3.1.

Holdlederen for scenevagterne – Sikkerhedslederen- (G-2-4) har forklaret, at der ikke findes nogen skriftlig arbejdsbeskrivelse for scenevagtsfunktionen. Scenevagterne skal fungere som frontbuevagternes øjne. Scenevagterne befinder sig på scenen under koncerterne, hvor de observerer ud mod publikum og derved kan give informationer til frontbuevagterne. De er altid 3 på vagt ad gangen. To, som er placeret i hver sin side af scenen, og lederen – afhørte- som opholder sig i sceneområdet. Afhørte har forklaret,

at der heller ikke er nogen stillingsbeskrivelse for hans funktion, og han har ikke modtaget nogen instruktion i, hvad han skulle gøre hvis noget gik galt, eller i øvrigt oplysninger om, hvilke beføjelser han havde.

Afhørte har vedrørende Stagemanageren forklaret, at han var blevet præsenteret for den pågældende. Han er ikke bekendt med om der er en arbejdsbeskrivelse for den pågældende, men han ved at Stagemanageren skal sørge for at orkestrene kommer på scenen til tiden, og at de slutter til tiden. Afhørte er således ikke bekendt med, at afhørte skulle kontakte Stagemanageren for at få stoppet en koncert.

Afhørte er ikke bekendt med, hvem der havde kompetencen til at stoppe en koncert. Efter hans opfattelse skulle der gives besked til Orange Produktionskontor, hvor ledelsen var samlet, og derved kunne træffe afgørelse om, hvorvidt en koncert skulle stoppes eller ej.

Om hændelsesforløbet omkring ulykken har afhørte forklaret, at lederen af frontbuevagterne over radioen bad afhørte komme ned i frontbuen. Han havde forinden hørt over radioen, at der var stort pres i frontbuen, men ikke noget alvorligt. Da afhørte kom ind i frontbuen, blev han af lederen af frontbuevagterne dirigeret over mod felt 13. Han kiggede over kanten til frontbuen, og blev forskrækket, da han så ud i publikumsområdet. Der lå flere mennesker oven på hinanden. De lå 1 – 1½ m fra frontbuehegnet. Flere af frontbuevagterne var sprunget ud i publikumsområdet for at "skille" folk fra hinanden. Det var som et mikadospil. Afhørte stillede sig op på kanten af frontbuehegnet og forsøgte at trække folk ind over hegnet. Det var ligesom at trække i en betonklods.

Afhørte henvendte sig til en af scenevagterne og sagde, at det var alvorligt og lignede Heyssel stadion. Afhørte bad om, at musikken blev stoppet. Han forventede at ledelsen på Orange Produktionskontor hørte med på radioen og derved ville foranledige koncerten stoppet.

Adspurg om, hvorfor afhørte løb fra scenen og ned i frontbuen – væk fra scenen og dermed væk fra Stagemanageren forklarer afhørte, at han ikke havde fået information om, at det var hans opgave, at viderebringe oplysninger til Stagemanageren.

Da musikken var stoppet, bad forsangeren publikum træde tilbage og give plads oppe foran. Der blev først ordentlig plads til at arbejde, da han i tredje forsøg bad publikum trække tilbage.

Afhørte var med til at trække tre personer ind over frontbuen. Han var overbevist om, at mindst en af disse var død, idet den pågældende havde blå læber og tunge. De to andre var livløse.

Scenevagten (H-1-9) placeret i scenens venstre side (set ud mod publikum) har forklaret, at der ikke fandtes en skriftlig beskrivelse af funktionen. Han har i maj 2000, sammen med de øvrige vagter, deltaget i et informationsmøde, som blev afholdt af den koordinerende leder og lederen af scenevagterne. På dette møde fik han og de øvrige vagter instrukser om hvad arbejdet nærmere indebar.

Afhørte forklarer, at arbejdet som scenevagt bestod i, at man skulle være frontbuevagternes forlængede øjne. Fra scenen har man bedre overblik over publikum end fra frontbuen.

Om sit kendskab til kommandovejen, når det drejer sig om at få standset musikken, forklarer afhørte, at han ikke kender denne. Der foreligger ingen skriftlig beskrivelse af kommandovejen - i hvert fald har han aldrig set en sådan beskrivelse. Efter hans opfattelse foregår det på den måde, at holdlederen i frontbuen på den åbne kanal fortæller, hvad der er galt, og så er det ansvarshavende på kontoret, der skal tage affære. Præsenteres afhørte for problemer eller stillingtagen vil han melde dette til sin overordnede, som er Sikkerhedslederen.

Afhørte forklarer, at Scenevagterne, Sikkerhedslederen, Frontbuelederen og Løbegangslederen står i indbyrdes radiokontakt med hinanden. Derudover er ansvarshavende på Orange Kontor med på radioen. Afhørte mener, at der er kontakt til yderligere en person på kontoret. Forud for koncerten blev radioerne afprøvet og de fungerede, som de skulle.

På et tidspunkt under koncerten kaldte Frontbuelederen afhørte på radioen, og bad ham observere i retning af et område til venstre for midten. Frontbuelederen sagde, at hun af en kvindelig publikummer havde fået oplyst, at der var publikummere, der var faldet. Afhørte kunne ikke fra sin position se noget, og meldte tilbage til frontbuelederen, at hun skulle gå tættere på og observere. Afhørte kunne fra sin plads se, at frontbuelederen gik hen til frontbuen og observerede. Hun kaldte tilbage og meddelte, at hun ikke kunne se noget. Om det tidsmæssige forløb forklarer afhørte, at han ingen fornemmelse havde af, hvor langt inde i koncerten de var da meldingen kom. Senere meddelte frontbuelederen, at hun kunne se, at der lå nogle mennesker ude blandt publikum, men de lå så langt ude, at vagterne ikke kunne nå dem. Frontbuelederen stod ved frontbuen ved felt 13 og 16. Frontbuelederen meldte på radioen, at musikken skulle stoppes. Der blev ikke sat modtagernavn på meldingen. I forlængelse af anmodningen bad Frontbuelederen Sikkerhedslederen om at komme ned i frontbuen. Afhørte bemærkede, at en frontbuevagt blev sendt ud blandt publikum. Han blev dog hurtigt trukket tilbage i frontbuen igen. Afhørte bemærkede nu hullet i publikum ved felt 13. Flere af frontbuevagterne gav tegn op mod scenen, viftede med armene og trak deres hånd hen over halsen, som signal om, at man skulle stoppe koncerten. Sikkerhedslederen løb som nævnt ned i frontbuen. Da sikkerhedslederen kom ned i frontbuen dannede han sig et overblik, hvorefter han vendte rundt og fik øjenkontakt med den anden scenevagt. Sikkerhedslederen meldte over radioen: "den er sgu' gal, det minder om Heyssel stadion". Den anden scenevagt løb herefter fra sin plads og ind bag scenetæppet. Kort efter blev musikken stoppet, da en manager fra Pearl Jam gik ind og gav forsangeren besked om at stoppe. Afhørte mener, at der gik omkring 8 min. fra han hørte meldingen fra frontbuelederen om de faldne publikummere og til musikken blev stoppet. Forsangeren bad publikum træde tilbage, men de reagerede ikke umiddelbart herpå. Forsangeren gentog anmodningen et par gange. Først efter 3. gang gav det plads for vagterne til at kunne komme frem til de faldne. Da først vagterne var kommet ud blandt publikum, gik det stærkt med at få personerne hjulpet over hegnet og væk fra buen.

Scenevagt (H-1-10) i scenens højre side (set ud mod publikum) har forklaret, at han ikke har modtaget nogen skriftlig arbejdsbeskrivelse af sin funktion, men at han af blandt andre Sikkerhedslederen var blevet oplært i, hvad funktionen nærmere gik ud på. Afhørte forklarer, at han som scenevagt skulle være frontbuevagternes forlængede arm/øjne, og i yderste instans forhindre folk i at komme op på scenen. Scenevagterne og Frontbuelederen har øjenkontakt. Derudover er afhørte i radioforbindelse med den anden scenevagt, Sikkerhedslederen, Frontbuelederen, Løbegangslederen og Orange Produktionskontor. Disse personer er alle forsynet med høretelefoner og mikrofon. Adspurg om kompetencen til at stoppe en koncert forklarer afhørte, at hvis han fandt det

nødvendigt at stoppe en koncert, ville han henvende sig til Sikkerhedslederen, da denne er holdleder for scenevagterne. Hvis ikke Sikkerhedslederen var tilstede på scenen, ville afhørte henvende sig til bagvagten på Orange Produktionskontor. Der forelå ingen skriftlig instruks vedrørende dette.

På et tidspunkt under koncerten blev afhørte kontaktet af Frontbuelederen via radioen. Hun spurgte om afhørte kunne se, om der var nogen, der var faldet, samtidig med at hun pegede. Hun stod ud for midten af frontbuen (felt 10-13). Afhørte meldte tilbage, at han ikke umiddelbart kunne se noget unormalt. Han kunne ikke se at nogen var faldet. Afhørte bad frontbuelederen om at gå helt hen til frontbuen for eventuelt at se, om nogen var faldet. Lederen af frontbuevagterne meldte tilbage, at der lå nogen nede på jorden. Afhørte sagde, at de skulle forsøge at hjælpe dem op. Frontbuelederen meddelte, at de ikke kunne nå dem, da de lå for langt væk fra frontbuen. Afhørte føjer til, at det er en stående aftale, at frontbuevagterne ikke træder ud i publikumsområdet, idet det kan være farligt at arbejde derude. Frontbuelederen spurgte om de skulle gå ud i publikumsområdet og forsøge at hjælpe, men afhørte svarede nej, idet han fandt det for farligt. Frontbuelederen spurgte, hvad de så skulle gøre. Afhørte svarede, at hun skulle bede publikum hjælpe, dem der var faldet. Frontbuelederen svarede, at det ville de ikke. I det samme bemærkede afhørte Sikkerhedslederen. Frontbuelederen bad over radioen Sikkerhedslederen om at komme ned og kigge på situationen. Sikkerhedslederen løb ned til Frontbuelederen, hvor han kort efter meddelte afhørte, at der var noget helt galt. Det var afhørtes opfattelse, at det var meget alvorligt, og ville derfor kontakte sikkerhedschefen for Pearl Jam, for at få ham til at stoppe koncerten. Hvorfor han ikke kontaktede Produktionskontoret, ved han ikke.

Fra sin plads på forkanten af scenen kunne afhørte se, at der var et hul i publikumsområdet. Hullet var 5-8 m. i diameter. Afhørte kunne ikke se, at der lå publikummere i hullet. Han var overbevist om, at der var tale om et slagsmål og at folk var trukket til side. Afhørte løb om bag scenen, men kunne ikke finde Sikkerhedschefen. Han så at Stage-manageren talte med Pearl Jams Tourmanager, samt en fra Orange Produktionskontor. Afhørte løb over til dem og sagde, at musikken skulle stoppes. Umiddelbart efter gik Tourmanageren på scenen og standsede koncerten. Afhørte løb herefter ned i frontbuen for at hjælpe med at trække publikum ind over kanten og videre ud i Lægeteltet. Afhørte var med til at trække 2 livløse ind over kanten i frontbuen. Endelig blev han af politiet bedt om at bistå med at finde et sted de døde kunne anbringes. Han hjalp i den forbindelse med at rydde en skurvogn.

Vagthavende ved Orange Område (G-2-5) har forklaret, at hendes opgave er indretning af bagområdet og bestilling af materialer, herunder containere og skurvogne. Under selve festivalen fungerer hun som Vagthavende. Derudover går hun til hånde, og kan i den forbindelse disponere over 4 medarbejdere fra Langt Arbejdshold, der kan sættes ind til udbedring af skader på materiel og lignende i Orange Område. Der er ikke udarbejdet en skriftlige arbejdsbeskrivelse for funktionen, men hun har selv i flere år været tilknyttet funktionen "langt arbejdshold" og ved derigennem, hvad der kræves af den Vagthavende.

Adspurgt er hun ikke klar over, om hun som vagthavende har kompetence til at stoppe musikken.

Hun er kort blevet orienteret om brugen af radioen, som er indstillet på en sikkerhedskanal, således at hun kan høre og tale med de andre vagtledere omkring Orange

Scene. Før koncerten med Pearl Jam blev der foretaget et radiocheck. Radioerne fungerede.

Om hændelsesforløbet omkring ulykken har afhørte forklaret, at hun mødte på sin første vagt omkring kl. 20.00. Hun hørte på et tidspunkt, at nogen på radioen sagde, at der var tryk på foran scenen. Hun spurgte om, der var brug for ekstra personer, hvilket blev bekræftet. Hun sendte herefter to fra Langt Arbejdshold ind i frontbuen for at hjælpe. Kort efter hørte hun i radioen, at frontbuelederen sagde ..."det er helt vildt" ..."hun (frontbuelederen) havde fået at vide af publikum, at der lå døde personer derude ..." og ..."vi kan ikke nå dem...". Meldingerne blev ikke sagt til nogen bestemt, men blot "ud i luften".

På baggrund af meldingerne bad afhørte yderligere medarbejdere fra Langt Arbejdshold om at hjælpe til i frontbuen.

Mens afhørte opholdt sig ved rampen til Orange Scene var der snak i gang over radioen, hvorvidt musikken skulle/kunne stoppes. Der var snak om, hvorvidt en sådan beslutning om at stoppe musikken skulle godkendes oppefra, hvilket blev benægtet. På grund af denne snak trykkede afhørte på sin sendeknap og sagde – lidt i panik – at musikken bare skulle stoppes. Hun sagde det ikke til nogen bestemt, men gav sin mening til kende.

Bagstopper for vagthavende ved Orange Område (G-1-3) har om radiokommunikationen forklaret, at Vagthavende, Bagstopperen for vagthavende, de to Scenevagter, Sikkerhedslederen (den 3. scenevagt), Fronbuelederen, Løbeganglederen samt Orange Produktionskontor var i indbyrdes radioforbindelse på "sikkerhedskanalen".

Afhørte har forklaret, at han ikke ved om der foreligger skriftlige instrukser vedrørende kompetencen til at standse musikken. Han ved at der foreligger en plan, hvor Konferencieren indgår som talerør til publikum.

Under Pearl Jam koncerten fungerede afhørte som "bagstopper for vagthavende". Der findes ingen nedskreven arbejdsbeskrivelse for funktionen, men de folk der tildeles vagterne, er klar over deres arbejdsområde.

Afhørte har forklaret, at han på et tidspunkt under koncerten befandt sig på Orange Produktionskontor sammen med blandt andre Koordinatoren og Vagthavende. Radioen var tændt, så de kunne følge med i, hvad der foregik på sikkerhedskanalen. På et tidspunkt hørte han Frontbuelederen sige, at publikum var presset, og at de ikke var til at få op. Hun henvendte sig ikke til nogen bestemt, og der blev ikke reageret på meldingen i Orange Produktionskontor. Afhørte var klar over, at der var to scenevagter og en sikkerhedsvagt på eller ved scenen. Det var hans opfattelse, at Frontbuelederen talte til dem. Efter lidt tid spurgte Frontbuelederen, om de fortsat skulle forsøge at hive publikum ind eller lade være. Afhørte opfattede det som en dialog mellem hende og Scenevagterne. Kort efter spurgte Frontbuelederen eller en af Scenevagterne efter Sikkerhedslederen. Da afhørte hørte denne melding tog han sin radio og løb til scenen. Når der blev kaldt på Sikkerhedslederen var han klar over, at der måtte være noget alvorligt under opsejling. Han løb op på scenen via rampen. Han kunne se, at der var problemer i venstre side af publikumsområdet (felterne 13, 14, 16 og 17), idet næsten alle frontbuevagterne opholdt sig der. Bag scenetæppet traf han Stagemanageren og orkestrets Tourmanager. Afhørte kunne se de talte om, hvorledes de skulle disponere. Det var vidnets opfattelse, at Stagemanageren var i vildrede med, hvad han skulle foretage sig,

og om han havde beføjelse til at standse musikken. Stagemanageren spurgte afhørte, om de havde ryggen fri, hvis de stoppede musikken. Han spurgte afhørte, hvorvidt de havde beføjelse til at standse musikken. Afhørte svarede ja, hvorefter Tourmanageren gik ind på scenen og musikken blev stoppet.

Efter musikken var standset, gik afhørte ud til scenekanten og kiggede ned i scenegra- ven. Der stod mange frontbuevagter. Han bad Tourmanageren om at få forsangeren fra Pearl Jam til at tale til publikum, og bede dem rykke sig tilbage. Publikum trak sig lidt tilbage på forsangerens opfordring, men gik lige så hurtigt retur igen. Forsangeren bad i hvert fald to gange publikum om at trække sig tilbage. Senere bad han Tourmanageren om at bede publikum trække sig tilbage. Publikum var tilsyneladende ved at forstå alvor- ren, idet de trak sig tilbage. Afhørte kunne se, at der blev trukket adskillige personer ind over frontbuen og båret ud til lægeteltet.

Vagt i Produktionskontoret (G-2-6) har forklaret, at der hende bekendt ikke foreligger en skriftlig instruks om, hvem der har kompetence til at få musikken standset. Hun mener dog, at hun på et tidspunkt har set "noget katastrofeplan", men det er ikke noget, der sidder i hendes mappe. I kontoret kører der en radio på sikkerhedskanalen.

På et tidspunkt hørte hun, at der via radioen blev anmodet om, at musikken blev stop- pet.

Afhørte ringede til Leif Skov, men kunne ikke komme igennem. En fra kontoret blev sendt afsted til Leif Skov, men afhørte ringede på ny, men denne gang på den "almin- delige telefon". Hun fik kontakt med Orange Kontor (ledelsens kontor). Hun husker ikke med hvem, men det var ikke Leif Skov. Hun ringede for at få grønt lyst til at standse musikken. Mens hun talte med Orange Kontor stoppede musikken. Afhørte har forkla- ret, at hun og de øvrige i kontoret i starten var i tvivl om meldingerne, men sluttelig var de ikke i tvivl om, at musikken skulle standses grundet den alvorlige situation blandt publikum.

Vagt i Produktionskontoret (G-2-8-1) har forklaret, at han havde vagt i kontoret under Pearl Jam koncerten. Kontoret er placeret i den ene ende af en skurvogn. I den anden ende har Orange Scenekontor til huse. I Orange Scenekontor kører der en radio på sik- kerhedskanalen - ikke på Orange Produktionskontor. Mens han sad og arbejdede kom Stagemanageren ind på kontoret. Han virkede urolig og utryg. Han syntes, at det gik for livligt for sig ude blandt publikum, så det havde virket som om Stagemanageren godt ville have Leif Skov til at komme og tage et overblik. Der blev ringet til Orange Kontor, men linien var optaget. Afhørte løb herefter over til Orange Kontor. Da han kom derover var Leif Skov blevet orienteret. Da afhørte og Leif Skov forlod kontoret stoppede musik- ken.

Lederen af Frontbuevagterne - Frontbuelederen (G-3-1) har forklaret, at hun har væ- ret holdleder ved Orange Scene de sidste 7 år.

Proceduren omkring bemanningen af holdene består i, at festivalledelsen udsender en tilmeldingsblanket, hvorpå man kan tilmelde sig som hjælper til årets festival. Hvis hol- det ikke er fuld besat, bliver holdlederen orienteret og forespurgt om den pågældende kender personer, som han/hun gerne vil have med på holdet. Hendes hold har de sid- ste 2 år bestået af 28 personer.

Forud for årets festival indkalder festivalledelsen vagterne ved Orange Scene til infor- mationsmøde. Mødet blev ledet af Koordinatoren for Orange Område samt Sikker- hedslederen. På mødet bliver der orienteret om opgaverne som skal udføres. På mødet

deltog ligeledes en person fra Roskilde Amts Sygehus, som fortalte om, hvorledes vagterne kan aflæse signaler om publikums tilstand samt om, hvorledes de skal reagere. Under mødet blev det tillige indskærpet, at der ikke måtte indtages alkohol under vagterne, ligesom der heller ikke måtte ryges under arbejdet i frontbuen. Holdene arbejder sammen to og to, således at når det ene hold er i frontbuen passer det andet hold løbegangen. Man skifter ikke midt i en koncert.

Forud for koncerten havde afhørte ikke nogen egentlig briefing af holdet, idet hun stort set havde arbejdet sammen med hele holdet de sidste 7 år. Hun checkede at alle var kommet, og at ingen var berusede.

For så vidt angår koncerten forklarer afhørte, at hun og holdet gik i frontbuen ca. kl. 22.25. Hun ved ikke om koncerten startede til tiden. Under koncerten bemærkede hun, at en persongruppe til venstre for scenen (set fra afhørte) var urolige og stod og hoppede. Hun meddelte dette i radioen og de to scenevagter meldte tilbage, at de også havde set det.

Senere - der var ikke spillet ret mange numre - kom en svensk pige, som var blevet crowdsurfet ind i frontbuen, hen til afhørte. Hun oplyste, at der lå personer ude på jorden blandt publikum. Afhørte spurgte scenevagterne om de kunne se noget. De svarede tilbage, at det kunne de ikke. Hun stillede sig op på frontbuehegnet og kiggede ud i menneskemængden. Hun kunne se, at der var et lille hul lige foran frontbuen ved felt 14. Mens hun stod på hegnet kunne hun se, at hullet blev større og større. Scenevagterne meddelte, at de også kunne se et hul.

Afhørte sagde i radioen, at musikken skulle stoppes. Hun sagde det ikke til nogen bestemt. Nærmere adspurgt herom forklarer afhørte, at hun var sikker på, at der var andre "bagved" hende - Orange Kontor - der tog sig af en sådan melding. Afhørte bad over radioen flere gange om forstærkning. I starten bad hun om 5 ekstra og kort efter om yderligere 5, og derefter om alle der kunne hjælpe.

Afhørte bad Sikkerhedslederen komme til frontbuen. Han kom med det samme. Han overtog faktisk ledelsen over holdet. Der kom personer fra hullet ind over frontbuehegnet. Det var de lettere tilskadekomne. Efter Sikkerhedslederen kom i frontbuen blev musikken stoppet. Adspurgt vil hun mene, at der gik nogle minutter.

Adspurgt om, hvor lang tid der gik fra den svenske pige kom med oplysninger om de faldne og indtil musikken standsede, forklarer afhørte, at hun ikke havde nogen tidsforømmelse. Der kan være gået fra 8-10 minutter til 20 minutter. 8-10 minutter er nok mere rigtig end 20 minutter.

Afhørte husker, at forsangeren 3 gange bad publikum om at gå tilbage. Det var først efter 3. gang, at publikum gik så langt tilbage, at der kunne komme vagter ud i det område, hvor folk var faldet.

Personerne der var døde, var de personer, som de fik ind i frontbuen til sidst, altså de personer, som havde ligget nederst. Disse personer var meget tunge.

Afhørte har i forbindelse med en afhøring afleveret "Gode råd til frontvagterne ved Orange Scene". Denne vejledning har afhørte fået udleveret for nogle år siden. Indholdsmæssigt svarer den til, hvad der bliver orienteret om ved informationsmødet. Der henvises til bilag 7.

Lederen af løbegangsvagterne - Løbegangslederen (G-3-2) har forklaret, at der ikke foreligger nogen skriftlig beskrivelse af funktionen. Han ved dog hvad funktionen indebærer, idet han tidligere har været både løbegangsvagt og frontbuevagt.

Forud for koncerten checkede afhørte sine vagter. Han påså at alle var mødt, og at ingen havde drukket alkohol. Der var mødt 28 løbegangsvagter. Vagterne blev orienteret om, at de kunne forvente en koncert med "tryk på".

Forud for koncertens start sendte afhørte 5-6 vagter i frontbuen for at rydde op efter koncerten med Kent, og gøre klar til koncerten med Pearl Jam. Disse vagter forblev i frontbuen da koncerten startede. Afhørte sendte halvdelen af sine vagtfolk - fortrinsvis mænd - i frontbuen. Det var aftalt på forhånd, idet man vidste, at der ville blive pres på. Der blev hurtigt travlt i frontbuen. Ca. 20-25 minutter inde i koncerten anmodede Frontbuelederen om flere folk. Afhørte sendte alt det mandskab ud i frontbuen han kunne undvære. Samtidigt kom flere af de aftrådte frontbuevagter for forrige koncert til og hjalp. Det hjalp imidlertid intet. På et tidspunkt kom der flere frontbuevagter hen til afhørte og sagde at ..."de var faldet - og musikken skulle stoppes". En af vagterne meddelte, at han havde sagt det til lederen af frontbuevagterne, men han følte ikke at der skete noget. Afhørte forsøgte at kalde Sikkerhedslederen over radioen, men kom ikke igennem. Herefter gik afhørte til frontbuelederen og fortalte, at folk lå ned. Herefter kontaktede afhørte Sikkerhedslederen på radioen og kom igennem. Afhørte sagde, at musikken skulle stoppes. Sikkerhedslederen kvitterede med, at han var på vej. Afhørte så, at der ved felt 13 var et "stort hul", hvor folk lå mindst i 3 lag. De var fuldstændigt filtret ind i hinanden. Det var umuligt at trække folk op.

Sikkerhedslederen ankom nu til frontbuen. Han så, hvor kritisk situationen var, og meddelte straks over radioen, at koncerten skulle stoppe med det samme. Afhørte mener, at der var nogen fra Orange Kontor, der kvitterede for denne melding, men han ved ikke, hvem det var.

Først da musikken langt om længe standsede, lykkedes det at løsne op for presset fra publikum – da de var blevet opfordret til at trække sig tilbage.

For så vidt angår kommandoveje forklarer afhørte, at han havde fået oplyst, at han skulle melde eventuelle problemer til Scenevagterne. Afhørte forventede, at de så ville disponere videre i systemet, såfremt der kom en melding om problemer, som skulle afklares. Samtidigt er afhørte bekendt med, at Orange Kontor – ledelsen – lytter med hele tiden.

Konferencieren (G-2-7) ved Orange Scene har forklaret, at han har modtaget skriftlige retningslinier for, hvad festivalen forventer af en konferencier. Der vedlægges et sæt af de udleverede retningslinier, jf. bilag 8. Det fremgår bl.a. heraf, at afhørte under koncerterne skal opholde sig umiddelbart i nærheden af scenen. Forlader han området, skal det meddeles til stagemanageren. Retningslinierne indeholder ingen oplysninger vedrørende kompetence til at standse musikken.

Med hensyn til spørgsmålet om kompetence til at afbryde musikken, har afhørte forklaret, at det skulle ske via stagemanageren eller via en fra festivalledelsen. Forespurgt om afhørte har modtaget en kuvert indeholdende forholdsordre i forbindelse med en ulykke eller lignende, forklarer afhørte, at det har han ikke. Han kender ikke noget til en sådan kuvert.

Om selve hændelsen har afhørte forklaret, at han under koncerten med Pearl Jam stod på scenen i venstre side. Han havde ikke herfra noget overblik over publikum. Han er ikke udstyret med radio, og kan således ikke følge med i hvad der foregår på sikkerhedskanalen. Han blev først bekendt med, at der var problemer, da koncerten stoppede.

Afhørte bemærkede på et tidspunkt, at der kom en person løbende i retning mod stagemanageren. Denne person og stagemanageren snakkede kort sammen, hvorefter stagemanageren rettede henvendelse til Pearl Jams tourmanager. Efter en kort snak gik tourmanageren ind på scenen og fik musikken stoppet. Afhørte vil ikke afvise, at stagemanageren og tourmanageren talte sammen, da personen kom løbende.

Da musikken var standset, gik forsangeren på scenen og bad publikum om at trække sig tilbage. Senere gik også tourmanageren på scenen og talte til publikum. Senere igen bad stagemanageren afhørte gå på scenen, for at bede publikum om at trække sig tilbage. Senere igen gik afhørte endnu engang på scenen, denne gang foranlediget af en vagt fra scenegraven. Han bad på ny publikum trække sig tilbage. Han blev efterfølgende kritiseret af stagemanageren, for at han havde talt til publikum, uden at dette forud var blevet aftalt med ham.

Stagemanageren (F-3-4) har forklaret, at han igennem en årrække har fungeret som stagemanager ved forskellige scener på Roskildefestivalen samt til koncerter og festivaler i øvrigt rundt om i verden.

Stagemanageren er en lønnet funktion, og hans ansættelsesforhold er aftalt i en kontrakt.

Som stagemanager er han ansvarlig for afviklingen af koncerterne på Orange Scene. En af hans vigtigste opgaver er at få grupperne på scenen til den planlagte tid, samt at sikre at grupperne ikke spiller ud over den planlagte tid. Der foreligger ikke en arbejdsbeskrivelse for funktionen. "Roskildefestivalen købte en Stagemanager, hvor funktionen er almen kendt". Afhørtes nærmeste overordnede er koordinatoren for Orange Område. Den næste i rækken er Leif Skov ved Orange Kontor. Denne rækkefølge skulle også benyttes som referencevej, når f.eks. en koncert skulle stoppes. Om kommandovejen forklarer afhørte, at den ansatte, der mente at koncerten skulle stoppes, henvendte sig til sin nærmest ansvarlige, der derefter henvendte sig til Stagemanageren. Stagemanageren vil derefter henvende sig til bandets Tourmanager, som altid er på/ved scenen, og bede ham om at stoppe koncerten. Afhørte har ikke selv radio, idet han mener, at dette ikke ville kunne forbedre hans arbejdsbetingelser ved afviklingen af koncerterne. Afhørte talte under koncerterne med "sine" stagehands. Derved får han kendskab til, hvad der sker. Endvidere er det svært at høre, hvad der bliver sagt på radioen, når musikken spiller. Afstanden mellem de ansatte i det Orange Område er ikke større, end det er muligt at gå eller løbe til hinanden og overbringe beskeder.

Om selve ulykken har afhørte forklaret, at han på et tidspunkt under koncerten blev ringet op på sin mobiltelefon af sin kæreste fra Frankrig. Han gik ud i bagsceneområdet ved Orange Produktionskontor og talte med kæresten. Under samtalen kom en kvindelig medarbejder hen til afhørte. Hun virkede meget rystet. Hun sagde, at de skulle stoppe musikken, da publikum blev mast foran Orange Scene. Afhørte afbrød sin telefonsamtale, da han fornemmede, at der var noget alvorligt undervejs. (Af oplysninger fra det franske teleselskab fremgår at samtalen startede kl. 23.14.00 og sluttede kl.

23.19.32). Afhørte bad en fra Orange Produktionskontor om at løbe til Orange Kontor (der hvor ledelsen sidder), for at underrette om, at afhørte ville stoppe musikken. Han bad ligeledes den kvindelige medarbejder om at få en bekræftelse på, at det var nødvendigt at stoppe musikken. Afhørte ville gerne have besked fra hendes holdleder. Afhørte gik op på scenen og fandt orkestrets tourmanager. Afhørte råbte, at de havde problemer, og at de nok blev nødt til at stoppe musikken. Tourmanageren havde vanskeligt ved at høre, hvad afhørte sagde, og afhørte trak tourmanageren ud bag scenetæppet. Kommet derud bemærkede afhørte, at der stod en fra ledelsen som sagde, at den var helt gal. Afhørte spurgte den pågældende om de kunne stoppe koncerten. Det var hans opfattelse at den pågældende havde hørt eller set, hvad der var foregået, og kunne give en bekræftelse på, at det var nødvendigt at stoppe koncerten. Afhørte ønsker i den forbindelse præciseret, at han ikke på noget tidspunkt var i tvivl om, at det var ham der havde kompetencen til at stoppe koncerten. Afhørte sagde til tourmanageren, at de måtte stoppe koncerten. Tourmanageren gik ind på scenen og talte med forsangeren. Musikken stoppede. Om det tidsmæssige forløb forklarer afhørte, at han mener at der gik mellem 1 og 2 minutter fra han afbrød sin telefonsamtale til koncerten blev stoppet. Forsangeren bad publikum trække sig tilbage, hvilket blev efterkommet. Beskeden blev gentaget et par gange. På et tidspunkt var der flere politifolk i scenegraven. En af disse bad flere gange afhørte sige til publikum, at de skulle trække sig tilbage. Afhørte kunne se, at det ikke var nødvendigt, idet der var plads bag de forreste rækker publikummere. Ca. 10 minutter efter at koncerten var stoppet, var der roligt i publikumsområdet, og der var store huller blandt publikum, hvorfor afhørte ikke fandt det nødvendigt, at bede publikum trække længere tilbage. Begrundelsen herfor var at undgå panikstemning. På et tidspunkt ville konferencieren tale til publikum på opfordring af en af scenevagterne. Afhørte havde bedt konferencieren om ikke at henvende sig til publikum, før der var klar besked om, hvad der videre skulle ske. Afhørte var i den forbindelse flere gange på Leif Skovs kontor for at få besked om, hvad planen var. Adspurgt om tidspunktet for koncertens start forklarer afhørte, at den startede til tiden, altså kl. 22.30.

Tourmanageren (F-3-3-4), der er amerikansk statsborger og ikke tilknyttet festivalen, men Pearl Jam, har forklaret, at han under koncerten befandt sig i højre side af scenen. Han havde ikke fra sin position bemærket, at der var noget galt under koncerten.

Cirka 40 minutter inde i koncerten, blev afhørte kontaktet af stagemanageren som sagde. "Jeg tror vi har et problem". Afhørte spurgte stagemanageren hvad han mente hermed, og spurgte hvilken slags problem. Stagemanageren sagde, at det var problemer med publikum. Stagemanageren sagde, at han troede at publikum var fanget i de forreste rækker. Afhørte spurgte, om han "troede", eller om han "vidste". Stagemanageren sagde, at han ventede på den afgørende beslutning, og at de måske blev nødt til at standse musikken i 5 minutter. Afhørte sagde herefter, at det var nødvendigt at stoppe musikken nu. Derefter gik afhørte ind på scenen og fik standset musikken. Afhørte sagde til forsangeren at publikum var faldet. Forsangeren bad publikum om at træde tilbage. Afhørte kunne fra scenen se, at der i felt 19-20 var ca. 20 personer som lå på jorden eller som prøvede at komme op og stå. Afhørte forklarer, at hans udsyn delvis var blokeret af frontbuevagterne. Afhørte bemærkede, at der lå to personer i frontbueområdet. Den ene fik hjertemassage, medens den anden, der øjensynlig var bevidstløs, fik hældt vand i munden af en person i Orange vest. Afhørte forsøgte at gøre personen opmærksom på, at det ikke var en hensigtsmæssig behandling.

Frontbuevagt (H-2-3) har forklaret, at det var første gang hun deltog som frontbuevagt. Forud for festivalen havde hun deltaget i et instruktionsmøde sammen med de øvrige

vagter. Adspurgt forklarer afhørte, at hun af holdlederen havde fået oplyst, at man ikke måtte være påvirket, når man var på vagt, og at man skulle møde til tiden. Vedrørende ulykken har afhørte forklaret, at hun tog opstilling ud for felt 16. Der var travlt og mange publikummer blev hevet ind over frontbuen, og fulgt til løbegangen. Da hun på et tidspunkt trådte ned fra trinene bemærkede hun, at der på jorden lå en mand. Den pågældende fik kunstigt åndedræt og hjertemassage. Afhørte tror, at musikken fortsat spillede, da hun bemærkede manden ligge i frontbuen. Hun vil tro, at der gik ca. 2 min. før musikken standsede. Hun beskriver manden som stor og vejende ca. 100 kg.

Frontbuevagt (H-2-4) har forklaret, at han deltog som frontbuevagt for første gang. Han havde ikke deltaget i et egentligt informationsmøde forud for festivalen, men en kammerat havde instrueret i, hvad opgaverne nærmere gik ud på. Afhørte forklarer, at han fik oplyst, at man ikke måtte møde fuld på vagt. Afhørte har ikke ved festivalen set fulde vagter på arbejde. Han stillede sig ud for felt 7-10. Allerede fra koncertens start var der meget travlt, idet der kom en del crowdsurfere, som skulle hjælpes ned. På et tidspunkt bemærkede afhørte, at der var problemer omkring felterne 16 og 13. Han kunne se, at der var et hul blandt publikum. Hullet var ca. 2 m. fra frontbuen. Afhørte kunne med det samme se, at den var gal. Sammen med øvrige vagter forsøgte han, at hive de faldne ind. Dette var vanskeligt, idet flere hænder greb fat i vagterne og bad om at blive hevet ind. En anden vagt havde fortalt afhørte, at han havde underrettet holdlederen om problemet, ligesom han havde givet tegn til en af scenevagterne, at musikken skulle standses. Afhørte forklarer videre, at når man lænede sig ud over publikum for at redde de faldne op, oplevede han en ubehagelig varme og stank, ligesom han fik åndenød. På et tidspunkt standsede musikken og afhørte mener, at der fra det tidspunkt, hvor hullet blandt publikum opstod, og til musikken standsede, gik 20 – 30 min. Efter at musikken var standset, blev publikum af forsangeren bedt om at træde tilbage. Dette gav luft, således at de forreste kunne hives op. Flere vagter hoppede over hegnet, og det lykkedes forholdsvis hurtigt, at få de faldne hevet op og ind i frontbuen.

Frontbuevagt (H-2-6) har forklaret, at det var første gang, at han var frontbuevagt. Afhørte forklarer, at han ikke var blevet informeret om alkoholpolitikken i forbindelse med vagt. Afhørte har ikke set nogen møde synligt beruset på vagt. Han har heller ikke hørt tale om nogen der skulle være fulde på vagterne. Afhørte har videre forklaret, at han tog opstilling ved frontbuen ud for felt 10-16. Der var mange crowdsurfere, og der var mange, der følte sig mast. Afhørte var med til at trække publikummere ind, der var bevidstløse. På et tidspunkt opstod der et hul ude blandt publikum, ca. 5-10 m. ude. Vagterne kunne ikke nå ud til hullet, men de havde også rigeligt at se til med at hive folk der stod ved frontbuen ind. Afhørte kunne se, at der i hullet lå mange mennesker i bunke, og at folk ikke havde mulighed for selv at rejse sig op. Der var flere af vagterne der hoppede over hegnet, og ud blandt publikum. Afhørte hoppede selv derud. Sammen med de andre vagter begyndte de at hive folk ind i frontbuen. De fleste af dem afhørte hev ind, var bevidstløse. Afhørte forklarer, at han ikke havde fornemmelsen af, at luften ude blandt publikum var iltfattig. Om hullet forklarer afhørte, at det opstod i felterne 13, 14, 16 og 17. Afhørte mener, at bunken med mennesker var op til ca. 1½ m. høj.

Frontbuevagt (H-2-13) har forklaret, at det var 5. år han deltog som vagt på festivalen. Afhørte forklarer om kommandovejene, at såfremt han bemærkede noget usædvanligt, skulle han melde til sin holdleder. Med hensyn til alkoholindtagelse forklarer afhørte, at ledelsen har indskærpet, at det ikke tolereres, at de frivillige hjælpere møder fulde til en vagt. Der må ikke drikkes alkohol på vagt. For så vidt angår rygterne om billige øl i området ved Orange Scene forklarer afhørte, at det kender han intet til. Der kan ikke købes øl i området bag Orange Scene. Der er imidlertid mulighed for at købe øl til normale

priser i mediebyen, men det har intet med Orange Scene at gøre. Om selve ulykken har afhørte forklaret, at han opholdt sig i højre side af frontbuen set fra scenen. Publikum virkede mere egoistiske end det plejede. Allerede 10-15 min. før koncerten startede, var der publikummere, der havde det dårligt og bad om at blive hevet ind i frontbuen. Efter afhørtes opfattelse var der dog ikke meget mere at lave end normalt. Afhørte opdagede først, at der var noget galt, da han bemærkede en mand, der lå på jorden i frontbuen. Den pågældende fik kunstigt åndedræt og hjertemassage. Fra sin position i højre side, så han ikke huller ude blandt publikum.

Frontbuevagt (H-2-14) har forklaret, at han to gange tidligere har været frontbuevagt ved festivalen. Han deltog i et orienteringsmøde, som blev afholdt ca. 3 uger før festivalen. På orienteringsmødet modtog man praktiske oplysninger om arbejdets karakter samt oplysninger om, hvad de skulle gøre ved de publikummere, som af den ene eller anden årsag kom ind i frontbuen. For så vidt angår selve ulykken forklarer afhørte, at han tog opstilling i frontbuen ud for felt nr. 13. Ca. 20 min. inde i koncerten forsøgte afhørte og en anden vagt at trække en ung pige op fra publikum. De havde fat i hver af pigens arme, men de kunne ikke få trukket hende fri på grund af presset. I samme moment opdagede de, at der ud for felt 13 var opstået et hul i publikumsmængden. Hullet opstod ca. 1½ m. fra frontbuekanten. Det var ca. 10 m. bredt og 5 m. langt. Man kunne ikke fra frontbuen nå ud til publikummerne i hullet. Efter nogle minutters forgæves forsøg henvendte afhørte sig til sin holdleder, og bad hende om at få standset musikken. Holdlederen sagde til afhørte, at hun allerede havde givet melding om, at musikken skulle standses. Afhørte vendte tilbage til arbejdet med at forsøge at trække publikum ind i frontbuen. Afhørte forklarer, at der gik lang tid inden musikken blev standset. Afhørte vil skønne, at der gik mindst 10 min. fra han havde rettet henvendelse til holdlederen til musikken standsede. Efter at publikum var blevet anmodet om at trække sig tilbage, var det meget nemmere at trække publikum op fra hullet. En stor del af presset forsvandt. Afslutningsvis har afhørte forklaret, at man ikke måtte drikke alkohol, når man var på vagt. Afhørte har aldrig oplevet vagter, som på deres vagt var synligt påvirket af alkohol. Der er ikke mulighed for at købe øl i bagsceneområdet.

Frontbuevagt (H-2-16) har forklaret, at han har deltaget som frontbuevagt på Roskilde Festivalen de sidste 5 år. På de informationsmøder, der afholdes forud for festivalen orienteres der om, at der ikke må drikkes alkohol under vagter, at ingen må møde fulde på vagt, og at vagterne skal overholde mødetiderne. Afhørte føjer til, at der er høj selvjustits blandt vagterne. Mht. muligheden for at købe øl i bagsceneområdet har afhørte forklaret, at der i de 5 år han har deltaget, ikke har været mulighed for at købe øl i området bag Orange Scene. Om selve ulykken har afhørte forklaret, at han tog plads i frontbuen ud for felt nr. 13 og 16. Da musikken startede, begyndte publikum at ville ind i frontbuen. De råbte, at de blev mast, og havde det dårligt. Der var mange crowdsurfere, og de væltede nærmest ind i frontbuen. Afhørte vil tro, at han i løbet af 5 min. hev ca. 30 personer ind i frontbuen. Det var vanskeligt at trække publikum op, fordi der kom så mange surfere hele tiden. Det var således ikke muligt både at trække publikum op og samtidigt tage imod surfere. Således var der flere surfere, der bare dumpede ned i frontbuen. Ca. 10 min. inde i koncerten konstaterede afhørte, at den var gal, afhørte meddelte sin holdleder, at der var brug for flere folk. Holdlederen skaffede flere folk inden for et par minutter. Afhørte vil tro, at der ret hurtigt kom 25-30 ekstra vagter. Ca. 20 min. inde i koncerten bemærkede afhørte, at der var bølger blandt publikum, der ligesom svingede fra side til side. Afhørte så, at personer væltede mod venstre set fra afhørtes position. Der var tale om ca. 15 personer. Der opstod et hul som følge af, at personerne væltede. Det medførte, at flere publikummere faldt over dem, som allerede var væltet. Afhørte vil tro, at der herved væltede yderligere ca. 15-20 personer. Der lå nu

ca. 40 personer i en stor bunke. Folk råbte og skreg. Der stod et par rækker publikummer mellem frontbuehegnet og den gruppe der var væltet. Afhørte, forklarer at vagterne reagerede straks da publikum væltede. 7-8 vagter forsøgte at trække de øverste fra bunken op. Det var ikke muligt på grund af afstanden. Holdlederen blev gjort opmærksom på, at musikken skulle standses. Holdlederen gjorde opmærksom på, at hun 3 gange havde bedt om at få musikken standset. Der skete intet med musikken. Afhørte og de andre vagter talte om, at man skulle gøre noget "vanvittigt" for at få musikken standset. Afhørte oplyser, at han overvejede at løbe op på scenen. I desperation hoppede afhørte ud blandt publikum for at hjælpe. Afhørte fandt hurtigt ud af, at det ikke var muligt, og blev trukket tilbage til frontbuen. Kort efter standsede musikken. Afhørte skønner, at der gik ca. 20-25 min. fra at folk begyndte at vælte, og indtil musikken standsede. Efter at musikken var standset blev det muligt for vagterne at bjærge publikum ind over frontbuen. Jo længere ned man kom i bunken - jo mere tilskadekomne og livløse var folk. Afhørte tog imod ca. 25, som var livløse. Afhørte forklarer, at flere blandt publikum gav udtryk for, at de ville have koncerten i gang igen. Afhørte forklarer, at han tillige blev lovet tæsk af publikum. Afhørte forklarer, at han vil tro det tog ca. 10 min. at få alle fra bunken bjærget ind over frontbuehegnet.

Frontbuevagt (H-2-20) har forklaret, at han én gang tidligere har fungeret som vagt på festivalen. Om ulykken har afhørte forklaret, at han tog opstilling i frontbuen ud for felt 13. Der var travlt under koncerten. Afhørte hjalp med at hive folk ind over frontbuen, ligesom han tog imod crowdsurfere. Der var tryk på, men ikke mere end at det var til at overkomme. Afhørte husker, at han under nummeret "Ewen Flow" stod og sang med. Da nummeret var ved at være færdigt opdagede han et hul i mængden ud for ham. Hullet var omkring 3 m. i diameter. Det startede ca. 2 m. fra frontbuehegnet. Hullet blev dog større og større. Afhørte kunne se, at der lå folk i hullet, og folk ude på pladsen råbte og skreg mod ham og de øvrige vagter, at der ligger nogen derude og at de dør - I må gøre noget. Afhørte tog fat i sin holdleder, som han viste hullet. Hun så fortvivlet ud og sagde: "Hvad skal vi gøre - vi kan ikke nå dem". Afhørte tænkte, at de kunne danne ring om de faldende. Han fik fat i yderligere en vagt, men de kunne ikke komme ud til de faldne. Afhørte løb herefter hen og fik fat i sikkerhedslederen, som han viste hullet. Sikkerhedslederen talte i sin mikrofon, og afhørte kunne se at han diskuterede med en eller anden. Ca. 4 min. senere blev musikken standset. Afhørte hjalp herefter med at trække de bevidstløse fra bunken ind i frontbuen og transportere dem ud i lægeteltet.

Løbegangsvagt (H-2-21) har forklaret, at hun de 3 forudgående år har haft forskellige jobs på festivalen. Det er imidlertid første gang at hun fungerer som vagt. Hun kender imidlertid til opgaverne, idet hendes ægtefælle er scenevagt. For så vidt angår alkoholpolitikken forklarer afhørte, at det er almindeligt kendt, at det er forbudt at møde beruset eller lugte af spiritus. Det er ligeledes forbudt at drikke under vagten. Efter et par numre begyndte der som sædvanligt at blive travlt i løbegangen. Der kom en strøm af publikummere ind over frontbuen, som blev ledt tilbage i publikumsområdet via løbegang og kattelerm. Der kom en publikummer gennem løbegangen med få sekunder mellemrum. Efter et par numre blev der mere travlt i både frontbue og løbegang end normalt. Afhørte kontaktede en scenevagt for at få yderligere bistand i løbegangen.

20-30 min. inde i koncerten kom der 3 publikummere ind fra frontbuen til løbegangen. De kom umiddelbart efter hinanden og alle var stærkt chokerede og sagde til vagterne, at de skulle hjælpe - I må gøre noget, de ligger og er ved at dø derude. Afhørte besluttede sig for at gå ud i frontbuen og underrette Frontbuelederen om de meldinger hun havde fået fra de 3 publikummere. Da afhørte kom frem til døren til frontbuen kom

vagterne løbende med en livløs person. Afhørte fik at vide, at hun skulle hjælpe med at bære den livløse person til lægeområdet. Det samme gentog sig tre gange. Afhørte var herefter af den opfattelse, at de i frontbuen måtte være klar over, at den var gal i publikumsområdet.

Løbegangsvagt (H-2-27) har forklaret, at det er 7. gang hun deltager som vagt på festivalen. Vedrørende alkoholpolitikken har afhørte forklaret, at der på instruktionsmøderne forud for festivalerne orienteres om, at man ikke må møde beruset på vagten. Afhørte har ikke kendskab til, at nogen skulle være mødt beruset på en vagt. Om ulykken har afhørte forklaret, at hun var placeret i løbegangen, et par meter fra kattelømmen. Hun var således placeret ved siden af lægeteltet. Under koncerten var der travlt, og der kom hele tiden publikummere, som blev ført ud via kattelømmen. Der var til sidst nærmest kaos i løbegangen. På et tidspunkt trådte afhørte tilbage og mærkede, at der lå en person bag ved hende. Personen lå i udkanten i medical-området. Den pågældende lå direkte på jorden. Afhørte havde ikke bemærket, hvordan personen var kommet der. Personen lå på ryggen med armene ned langs siden. Afhørte lagde sig på knæ ved den pågældende og følte puls på halsen. Hun kunne ikke mærke nogen puls. Afhørte råbte på hjælp – hun råbte: ”jeg tror han er død”. Der var ingen der reagerede. Der blev i medical-området råbt overalt, og der var mere eller mindre kaos. Afhørte begyndte at give kunstigt åndedræt, og forsøgte samtidig med hjertemassage, men afhørte havde aldrig prøvet dette før. Afhørte fortsatte et stykke tid. Det hjalp ikke, og der kom ingen til hjælp. Afhørte opgav, og betragtede den pågældende som død. Afhørte gik herefter ind i frontbuen til sin mand og datter.

Frontbuevagt (H-2-29-1) har forklaret, at det var 2. gang hun deltog som frontbuevagt. Afhørte forklarer, at forud for festivalen fik de noget instruktion, men ikke meget. Afhørte mener også, at der blev sagt noget om, at der ikke måtte drikkes øl i frontbuen. Det hændte, at der var nogen, der mødte mere eller mindre berusede til vagterne. Afhørte forklarer, at til koncerten Pearl Jam mødte alle ædru og sobre op. Vedrørende ulykken forklarer afhørte, at hun husker at hun hørte begyndelsen af nummeret ”Ewen Flow”. Herefter registrerede hun ikke mere af musikken. Adspurgt forklarer afhørte, at hun mener, at hun på et tidspunkt talte med nogle kvindelige publikummere som oplyste, at der lå en person nedenunder dem. Hun husker, at hun i den forbindelse henvendte sig til en af scenevagterne, og hun husker også, at der blev hevet en pige op.

Frontbuevagt (H-2-30) har forklaret, at det var 6. år han deltog som vagt ved Roskildefestivalen. Adspurgt forklarer afhørte, at han ikke forud for festivalen har deltaget i noget instruktionskursus eller lignende. Afhørte har heller ikke været indkaldt til et sådant møde. Adspurgt m.h.t. alkoholpolitik forklarer afhørte, at det lå i luften, at man ikke mødte beruset op. Med hensyn til ulykken har afhørte forklaret, at han var placeret i frontbuen ud for felt 7-10. Allerede inden koncerten startede, kom der personer ind i frontbuen. Der kom mange crowdsurfere, hvilket gjorde arbejdet med at hive de klemte op vanskeligere. Der var ligeledes et voldsomt pres mod frontbuen, og det var nødvendigt, at man var 2 eller 3 vagter for at trække selv en lille person op. På et tidspunkt bemærkede afhørte, at der væltede en klynge mennesker, lidt til venstre for midten - i området 13, 14, 16 og 17. Afhørte kunne se frygten i ansigterne på de publikummere, der stod lige ved de væltede personer. Flere af disse personer råbte til vagterne, at musikken skulle standses. Afhørte har også hørt nogle af vagterne råbe til holdlederen, at musikken skulle standses. Afhørte er sikker på, at holdlederen videregav beskeden. Efter afhørtes opfattelse gik der lang tid inden musikken stoppede. Afhørte vil tro, at der gik omkring 10 min. Det tog ligeledes noget tid før publikum trådte tilbage efter at for-

sangeren havde bedt dem herom. Afhørte hjalp efterfølgende med til at bære 15-20 personer væk fra frontbuen og ud til lægeteltet.

Løbegangsvagt (H-3-3) har forklaret, at han de sidste 10 år har fungeret som vagt på Roskilde Festivalen. De sidste 5 år har han været vagt ved Orange scene. M.h.t. alkoholpolitikken under festivalen har afhørte forklaret, at man møder ædru på vagt og man drikker ikke alkohol under en vagt. Sådan var det bare. Der er en høj selvjustits blandt vagterne. Ingen finder sig i, at der er nogen, som møder fulde til en vagt. For så vidt angår ulykken har afhørte forklaret, at han i forbindelse med koncerten var placeret ved døren mellem løbegangen og frontbuen. Ca. 10 min. inde i koncerten blev han bedt om at assistere i frontbuen. Han tog opstilling ud for felt 13-10. Efter ca. 10 min. ved frontbuen bemærkede afhørte, at der var usædvanligt meget at lave. Der var mange publikummere der ville ind over frontbuen, ligesom der samtidig kom et væld af crowdsurfere. Det var vanskeligt både at tage imod crowdsurferne og hive folk ind i frontbuen. Afhørte bemærkede, at vagterne ud for felt 16 havde problemer med at trække en pige på ca. 40 kg. ind i frontbuen. Afhørte gik hen og assisterede. Det var på grund af det voldsomme pres meget vanskeligt for selv de 3 vagter at trække selv den meget lette pige ind. Afhørte gik retur til felt 13. Her forsøgte han at trække en pige ind. Han måtte imidlertid opgive, idet hun sad fast. Afhørte gav hende noget vand og besluttede sig for at holde øje med hende. Afhørte bemærkede nu, at publikum i felt 16, fra frontbuen og ud til den første bølgebryder, væltede. De væltede over mod felt 19. Afhørte gik ud fra, at publikum, som det plejede at ske, blev hjulpet op af de andre publikummere. Hullet, som oprindeligt var på ca. 3 x 3 m., udvidede sig imidlertid til ca. 4 x 5 m. Afhørte og de andre vagter kunne fra frontbuen få fat i de øverste publikummere fra bunken, som de trak ind i frontbuen. Samtidig med at man arbejdede med at trække folk op fra bunken, kom der crowdsurfere, som faldt ned i hullet. Vagterne blev således ved med at hive de folk ind, der lå øverst i bunken. Afhørte vil tro, at der på denne måde blev hevet ca. 8 personer ind i frontbuen. Efter en 3-4 min. blev man opmærksom på situationens alvor. Publikummerne kunne ikke selv komme op, og det var umuligt at trække folk fri af selve bunken. Afhørte rettede henvendelse til frontbuelederen og sagde til hende, at koncerten skulle stoppes. Frontbuelederen opholdt sig ud for felt 13/10. Det virkede ikke på afhørte, som om hans bemærkninger affødte den store reaktion. Afhørte løb retur til felt 16, hvor han på ny forsøgte at trække folk fri af bunken. Publikummerne fra bunken kom med forskellige tilråb til vagterne. Efter yderligere en 3-4 min. rettede afhørte på ny henvendelse til frontbuelederen og udtalte "nu er det sgu' alvor - få koncerten standset - de er ved at dø derude". Frontbuelederen råbte som svar "jeg har kaldt på forstærkning". Afhørte råbte til frontbuelederen, at der ikke kun var brug for forstærkning, men for at få musikken stoppet. Afhørte løb på ny retur til felt 16. Publikum lå så fast sammenfiltret, at selv 3-4 vagter kunne ikke trække en person fri. Efter yderligere 3-4 min. løb afhørte for 3. gang retur og tog kontakt til frontbuelederen. Afhørte sagde "nu skal den musik fandeme stoppes - nu ligger de og dør derude". Frontbuelederen svarede "jeg har sagt det - jeg har sagt det". Afhørte gik på ny retur til felt 16 og yderligere efter ca. 4 min. blev musikken standset. Efter afhørtes opfattelse gik der således mellem 12-15 min. fra publikummerne faldt og indtil koncerten blev afbrudt. Afhørte forklarer videre, at han talte med en publikummer, som sagde, at han havde ligget i hullet under 3 numre. Efter at musikken var blevet standset, hjalp afhørte med at trække personerne fra bunken fri.

Frontbuevagt (H-3-8-1) har forklaret, at han har fungeret som vagt ved Orange Scene de sidste 10 år. M.h.t. alkoholpolitikken har afhørte forklaret, at det er almindeligt kendt, at der ikke må drikkes alkohol under en vagt. Man må heller ikke møde beruset. M.h.t. ulykken har afhørte forklaret, at han tog opstilling i frontbuen ud for felt 13-16. På det

tidspunkt havde Pearl Jam spillet 2-3 numre. Afhørte bemærkede, at publikum bevægede sig meget fra side til side. Han havde indtryk af, at menneskemassen ligesom kørte umotiveret fra side til side. Publikum stod som sild i en tønde - de kunne simpelthen ikke stå tættere sammen. Publikum råbte og skreg, at de ville op. Afhørte mener, at der også blev råbt, at der var døde. Mens afhørte arbejdede med at trække folk ind over frontbuen bemærkede han, at der omkring felterne 16 og 19, ca. 3-4 rækker ude, var væltet nogle mennesker. Ved faldet blev der dannet et slags hul. Afhørte vil tro, at der lå 5-6 personer ovenpå hinanden i hullet. På et tidspunkt blev hullet lukket af menneskemassen, men pludselig kunne man se det igen. Afhørte opdagede, at der nu lå omkring 15 mennesker ovenpå hinanden. Menneskemængden bevægede sig fortsat på en ukontrollabel måde. Det var som om en stor bølge gik gennem publikum. Allerede fra starten, da vagterne bemærkede, at publikum væltede, råbte de til holdlederen, at musikken skulle stoppes. Afhørte vil mene, at der gik omkring 15 min. fra han kom ud i frontgraven, og indtil musikken standsede. Da musikken standsede hjalp afhørte med at hive folk ind over frontbuen og bære dem til lægeteltet.

Løbegangsvagt (H-3-10-1) har forklaret, at det var første gang hun deltog som vagt på festivalen. Hun havde forud for vagten modtaget en kort instruktion om, hvad arbejdet nærmere bestod i. For så vidt angår alkoholpolitikken forklarer afhørte, at man ikke måtte møde på arbejdet beruset, ligesom man ikke måtte drikke spiritus eller øl under arbejdet. Afhørte forklarer videre, at man ikke håndhævede dette forbud særligt effektivt, idet afhørte observerede, at vagtpersonalet både før og efter koncerterne åbenlyst drak øl i området uden for løbegangen - i området ved lægeteltet. Hun havde særligt lagt mærke til en kvinde, som på afhørte virkede beruset under Pearl Jam koncerten. Om ulykken har afhørte forklaret, at hun på et tidspunkt, efter at musikken var standset, var med til at løfte en bevidstløs mand over frontbuen ved felt 4. Den pågældende blev båret ud til lægeområdet. Afhørte assisterede i øvrigt en lang række personer gennem løbegangen og henholdsvis retur til publikumsområdet eller til lægeteltet.

Løbegangsvagt (H-3-12) har forklaret, at det var første gang hun deltog som vagt på Roskildefestivalen. Hendes arbejde bestod i at føre folk fra frontbuen og enten til lægerne eller gennem kattelommen. På et tidspunkt var der hektisk aktivitet i løbegangen. Der blev båret adskillige tilskadekomne publikummere ud til lægeteltet. I lægeområdet blev de tilskadekomne anbragt på stole, bårer og på gulvet i lægeteltet. Der lå en stribe af tilskadekomne publikummere, som læger og sygeplejersker behandlede. Lægernes antal var efter afhørtes opfattelse ikke stort nok, idet alle indbragte ikke kunne få lægehjælp med det samme. Samaritterne og vagterne m.fl. måtte træde til og foretage den indledningsvise genoplivning af publikummere, som ikke trak vejret og ikke havde mærkbar puls. Lægerne overtog herefter arbejdet. Efter afhørtes opfattelse var der 27 læger og sygeplejersker tilstede, men dette var ikke nok til at overtage alle de alvorligt tilskadekomne publikummere.

Frontbuevagt (H-3-22) har forklaret, at han har deltaget som vagt ved Orange Scene i 2 år. For så vidt angår ulykken forklarer afhørte, at han tog opstilling ud for felt 10/13. Efterhånden som koncerten skred frem, blev presset mod frontbuen større og større. På et tidspunkt faldt folk i felt 13/10, ca. 3 m. ude fra frontbuen. Der blev dannet et hul blandt publikummerne og afhørte bemærkede, at crowdsurfere faldt ned i hullet. De publikummere, som stod helt fremme ved hegnet opdagede tilsyneladende ikke, hvad der skete lige bagved dem. De faldne havde problemer med at få rejst sig, idet publikummere hele tiden pressede på bagfra. På et tidspunkt stoppede musikken. Afhørte hjalp herefter med at bære folk fra frontbuen til lægeteltet.

Løbegangsvagt (H-3-28-1) har forklaret, at hun 4 gange tidligere har deltaget som vagt på Roskilde Festivalen ved Orange Scene. Ved koncertens start var hun placeret i løbegangen ud for felt nr. 1. Da musikken havde spillet 2-3 numre, blev hun sammen med flere andre løbegangsvagter anmodet om at gå i frontbuen for at assistere. Afhørte tog opstilling i frontbuen ud for felt 7-10. Hun bemærkede straks, at der var publikum som var væltet ud for felterne 7 og 10. Hun vil tro, at det drejede sig om ca. 10-15 personer, som var faldet. De lå i et område ca. 2 m. fra frontbuen og ud. Afhørte trak sammen med andre vagter de faldende op over frontbuen. Hun var med til at bære 2 tilsyneladende livløse ud til lægeteltet. Da hun bar den anden person til lægeteltet, var der ingen ledige bårer, hvorfor de lagde den pågældende på jorden. De råbte på lægehjælp, men der var ingen, der reagerede. De forsøgte at få læger til at kigge på den pågældende, men lægerne var imidlertid optagede af at hjælpe andre tilskadekomne. Afhørte vil tro, at der gik ca. 5 min. før der kom en læge og kiggede på den pågældende. I mellemtiden forsøgte de at give den pågældende hjertemassage, men ingen af dem havde forstand herpå, hvorfor de til sidst lod den pågældende ligge på ryggen indtil lægen kom. Afhørte fandt det frustrerende, at der ikke straks kom hjælp til den pågældende.

Frontbuevagt (H-4-2) har forklaret, at han 7 gange tidligere har været vagt på Roskilde Festivalen ved Orange Scene. I år var han leder af det frontbuevagthold, som havde haft vagt ved de foregående 2 koncerter og derfor havde fri ved Pearl Jam koncerten. Han opholdt sig sammen med andre vagter i skuret i bagsceneområdet. Et stykke tid efter at koncerten med Pearl Jam var startet, kom der et par frontbuevagter ind og spurgte, om de ville hjælpe til i frontbuen. Afhørte og ca. 15 andre iførte sig orange veste, og gik ind i frontbuen, hvor de fordelte sig efter eget skøn. Afhørte placerede sig ved felt 19-16. Efter afhørtes opfattelse var der på dette tidspunkt spillet ca. 4 numre. Straks da afhørte kom i frontbuen bemærkede han, at en gruppe mennesker var faldet. De var faldet i felt 17 over mod felt 20. Det gav ikke umiddelbart afhørte anledning til bekymring, idet det var normalt at publikum væltede, og folk var normalt gode til at hjælpe hinanden op. Kort tid efter kunne afhørte imidlertid se, at de mennesker, der stod rundt om dem der var faldet, selv begyndte at falde. Det var nærmest som en spiral, som når vand løber ud af et badekar, at de væltede. Afhørte og de øvrige vagter forsøgte nu at hive folk der var væltet op. Det var imidlertid vanskeligt, fordi der fortsat stod publikum, mellem dem der var faldet og frontbuen. Samtidig med at man forsøgte at trække de faldende fri, faldt der crowdsurfere ned i hullet. Afhørte vil tro, at der lå ca. 20 personer i bunken. Til sidst standsede musikken. Forsangeren bad publikum om at trække tilbage. Det var først da forsangeren havde været på scenen og anmodet publikum 3. gang, at der blev plads nok ved den væltede gruppe, til at afhørte og de andre vagter kunne begynde at arbejde med de væltede.

Frontbuevagt (H-4-5-1) har forklaret, at han var på vagt i frontbuen i forbindelse med Kent koncerten. Efter Kent koncertens afslutning tog han ophold i et skur i bagsceneområdet sammen med andre vagter fra Kent koncerten. Der kom en holdleder i skuret og spurgte om nogen ville assistere i frontbuen i forbindelse med Pearl Jam koncerten, idet der var travlt. Der var flere der tog veste, og gik ud i frontbuen for at assistere. Afhørte gik til sin faste plads ud for felt nr. 19. Der var travlt i frontbuen. Det første han gjorde var at trække 3 piger op over frontbuen, som klart gav udtryk for at de ville op. På et tidspunkt bemærkede afhørte, at der ud for felt 16 stod 3-4 frontbuevagter og kiggede ud i et hul, der var opstået blandt publikum. Afhørte rettede henvendelse til vagtlederen og sagde noget om at musikken skulle standses. Det var der også andre vagter der råbte. Det så ud som om vagtlederen talte med nogen i sin radio. Hun slog ud med armene som for at fortælle, at hun havde gjort, hvad hun kunne. Afhørte fik øjenkontakt med en af scenevagterne og gjorde med tegn opmærksom på, at der skulle ske noget

alvorligt. Det var afhørtes indtryk, at det var scenevagten der havde kompetence til at standse musikken. Afhørte gik hen til frontbuehegnet og sprang ud over de første rækker af publikum og landede i udkanten af bunken af væltede mennesker. Der lå nok 10 mennesker i bunken. Afhørte forsøgte at trække de væltede personer fri. Det var svært, idet de lå som mikadopinde filtret ind i hinanden. Publikum hjalp til. Afhørte er ikke nærmere i stand til at beskrive de mennesker, der blev hjulpet op. Til sidst lå der kun en stor mand tilbage i hullet. Han selv og nogle fra publikum hjalp med at få denne person hen til frontbuen, hvor vagter tog imod ham. Afhørte var nu meget afkræftet og kæmpede faktisk selv for at komme over frontbuen. Musikken var standset på et tidspunkt, mens afhørte stod ude i hullet, men han er ikke i stand til at huske nærmere. Da han kom ind i frontbuen igen bemærkede han, at den store mand, der var den sidste der blev trukket op af hullet, lå i frontbuen uden bevidsthed. Der var nogle vagter ved personen. Afhørte gik straks i gang med at give pågældende kunstigt åndedræt. Måske var andre i gang med hjertemassage, men han husker det ikke. Kort efter kom en kvindelig læge, som begyndte at give hjertemassage. Afhørte kender navnet på lægen der hjalp. (Læge 5) Afhørte fortsatte med at give kunstigt åndedræt. Lægen råbte på flere læger og adrenalin. Efter nogen tid, kom en sygeplejerske og fortalte, at der ikke var mere adrenalin. Lægen sagde til afhørte, at de godt kunne stoppe behandlingen, idet den pågældende var død. Kort tid efter kom falckreddere og den pågældende blev lagt på en bære. Falckredderne fortsatte genoplivningen, da de bar ham bort. Afhørte ønsker ikke at se fotos af de afdøde.

Vagt (H-1-13) har forklaret, at han på aftenen for ulykken, havde frivagt. Han overværede Pearl Jam koncerten fra felt 26, 27, 28. På et tidspunkt blev musikken standset, og forsangeren bad publikum trække sig tilbage. Derfra hvor afhørte stod, kunne han ikke se, om der var sket noget i området foran scenen. Der kom nu en dansktalende mand på scenen og bad publikum om at trække sig tilbage. Afhørte fik nu en fornemmelse af, at der var sket noget alvorligt, og at musikken ikke ville komme i gang igen. Afhørte besluttede sig for at gå ind bag scenen for om nødvendigt at hjælpe. Afhørte gik ind i bagområdet via kattelommen. Her bemærkede han, at der var aktivitet omkring lægeteltet. Han kunne se, at der blev givet hjertemassage til et par stykker. Afhørte gik til Orange Produktionskontor, hvor han bad om at få udleveret en orange vest, så han kunne komme ud i frontbuen og hjælpe. Han fik udleveret en vest og blev bedt om at gå i frontbuen og hjælpe til der. I frontbuen var der imidlertid ikke brug for hjælp, da der virkede stille og roligt. Afhørte gik tilbage til lægeteltet, og tilbød en medarbejder fra lægeholdet sin hjælp. Afhørte oplyste, at han kunne førstehjælp - herunder hjertemassage. Afhørte blev bedt om at afløse en medarbejder, som var i færd med at give hjertemassage. Afhørte gav hjertemassage, medens en anden gav kunstigt åndedræt. Efter ca. 3 minutter kom en læge og sagde, at de skulle stoppe behandlingen, da pågældende var død. De blev herefter bedt om at bære den døde over i en skurvogn, som var blevet indrettet til formålet. Afhørte er forevist fotos af de afdøde, og udtalte i den forbindelse, at han var ret sikker på, at personen han hjalp, er identisk med katastrofe nummer 61 - Franciscus Nouwens fra Holland. Afhørte gik retur til lægeteltet, hvor han blev bedt om på ny at afløse med hjertemassage. Der var en anden person, der gav kunstigt åndedræt. Da afhørte havde givet hjertemassage i 3-4 minutter, blev han afløst af en medarbejder fra lægeholdet. Forespurgt, er afhørte ikke i stand til, at genkende den pågældende. Afhørte overhørte, at der blev spurgt efter adrenalin. Afhørte spurgte, om han skulle forsøge at skaffe noget. Dette tilbud blev modtaget med et ja. Afhørte løb over i Orange Produktionskontor for at høre, om de via radio kunne kalde de andre scener og spørge efter adrenalin. En medarbejder i Orange Produktionskontor forsøgte at ringe til de andre scener. Der blev imidlertid ikke svaret, hvorfor afhørte besluttede sig for at løbe til scenerne og spørge. Afhørte løb først til Hvid Scene, men der var intet

lægehold. Han løb derefter til Grøn Scene, hvor han spurgte efter adrenalin. Bag Grøn Scene stod en gruppe personer, som nærmest ventede på afhørte. Afhørte gik over til en kvinde, der tilsyneladende var ansvarlig for medicin på Grøn Scene. Den pågældende bar en orange vest. Afhørte bad om at få noget adrenalin, men den pågældende ville ikke udlevere det til afhørte. Afhørte forsøgte at sætte kvinden ind i situationen, og det endte med, at kvinden fulgte med til Orange Scene, medbringende adrenalinet. De løb sammen til lægeteltet ved Orange Scene, hvor personalet straks gik i gang med at gøre brug af medicinen, der tydeligvis var efterspurgt.

Frontbuevagt (H-3-17) har forklaret, at han arbejdede som vagt under Pearl Jam koncerten. Han begyndte sin vagt i løbegangen, men blev allerede efter første nummer bedt om at gå til assistance i frontbuen. Afhørte tog plads i frontbuen udfor felt nr. 4. Der var travlt fra starten, og afhørte var med til at hive 4-5 personer ind i frontbuen. Han opdagede, at nogle publikummere var ved at kravle op på plankeværket og videre op til højttalerne. Afhørte talte med holdlederen herom, og holdlederen bad afhørte tage plads på reposen ved den ene højttaler. Det gjorde afhørte, og han kom herved på niveau med scenegulvet og havde et godt udsyn over publikum. Han kunne se helt ud til mixertårnet. Fra reposen kunne afhørte se, at publikum rullede/bølgede fremad og op mod scenen og tilbage igen. Der var tale om kraftige bevægelser. Pludselig så afhørte, at der kom pres fra siderne, således at publikum nu bølgede fra side til side. Afhørte kunne ikke fra sin position se, hvad årsagen til dette var. Afhørte kunne se, at der ude ved bølgebryderne i felterne 14 og 11 var ved at opstå problemer, idet publikum nærmest kravlede op på hinanden. Det var som om der var for lidt plads. Ved felt 11 bemærkede afhørte, formentlig en crowdsurfer, på vej ind men hovedet hang ned mellem publikum og hans ben stak op. Det bølgede igen blandt publikum, og afhørte kunne ikke se, hvad der blev af den pågældende. Igen kom der en kraftig bølgebevægelse blandt publikum, og det var som om, at publikum kørte i ring, ca. midt inde ved felterne 10, 11, 13 og 14. Der opstod et hul. Det så ud som om at folk faldt over hinanden. Hullet lukkede sig hurtigt igen, og bølgen fortsatte med at køre, men nu som om den var kraftigere. Afhørte kunne se, at vagterne nede fra frontbuen gjorde tegn mod scenen, og lavede fagter med armene. Afhørte kunne nu se, at der ude omkring felt 7 og 8 blev holdt en tilsyneladende livløs mand oppe af andre. Den pågældende var helt slap. Hans hoved dinglede fra side til side. Bølgen ude blandt publikum fortsatte. Der var virkelig tryk på. Pludselig opstod der et nyt hul inde omkring felterne 14 og 13. Afhørte så, at publikum væltede i stor stil. Han så nu, at den unge mand fra felt 7 og 8 nu var helt henne ved hullet. Hullet lukkede sig ikke igen. Det var ca. 5 meter i diameter, og afhørte vil skønne, at der lå i hver fald 20 mennesker i bunken. Pludselig standsede musikken. Forsangeren bad publikum om at trække sig tilbage. Det gjorde publikum ikke. Forsangeren bad flere gange om at publikum trak sig tilbage. Afhørte kunne se, at der var behov for hjælp nede i frontbuen, og han skyndte sig derned. Han gik straks i gang med at hive folk ind udfor felt 13. Det gik let med de første par stykker, men det var som om folk havde låst sig fast i hinanden. Der blev båret livløse mennesker ind. Afhørte bemærkede en vagt bære den person ind, han havde set ved felterne 7 og 8. Det virkede på afhørte som om, den pågældende havde været død længe. Vagten bar den pågældende ud i lægeteltet. Afhørte bar en pige fra felt 7-10 ud til lægeteltet. I lægeteltet bemærkede han, at hans hustru, som ligeledes var vagt, ydede førstehjælp i form af hjertemassage og kunstigt åndedræt til den unge mand fra feltet 7-8. Da afhørte kom retur til frontbuen bemærkede han, at der udfor felt 16 lå en stor mand, som nogen var ved at behandle. Den pågældende så død ud. Han var blå i ansigtet.

Frontbuevagt (H-4-11-1) har forklaret, at han var vagt på det afgående vagthold. Ca. 15 min. efter at koncerten med Pearl Jam var startet, blev der anmodet om assistance i

frontbuen. Afhørte løb sammen med flere andre fra det afgåede hold ud i frontbuen for at hjælpe. Afhørte tog opstilling ca. midt for scenen, hvor der var travlhed med at trække publikummer op og bringe dem ud bagved til samaritterne. På et tidspunkt blev afhørte kaldt over i venstre side – set ud over publikum. Her lå en bunke væltede mennesker. Hullet var ca. 3 m. i diameter. Det var ikke muligt at nå ud til de faldende. Bunken bestod af flere lag - til sidst op til 5 - fordi der hele tiden faldt crowdsurfere oveni. Efter at afhørte havde arbejdet mindst 15 min. i frontbuen standsede musikken. Det skete efter at flere frontbuevagter havde gjort lederne og scenevagter opmærksomme på, at musikken skulle standse. Da musikken var standset, hjalp afhørte med at trække adskillige mennesker op fra bunken. Der blev kun trukket få op før musikken standsede, og det var først da musikken standsede og publikum rykkede tilbage, at det hele løsnede op.

Frontbuevagt (H-4-14-1) har forklaret, at det var 3. gang at afhørte deltog som vagt. Med hensyn til alkoholpolitikken forklarer afhørte, at det var almindeligt kendt at man ikke mødte påvirket af alkohol og euforiserende stoffer. Det var ikke noget man talte om, men det lå i luften. Afhørte havde været på vagt og sad i mandskabsvognen ude i bagområdet, da der blev bedt om assistance til frontbuen. Afhørte stillede sig ude i frontbuen ved "sin" plads ud for nr. 16-19. På et tidspunkt kom en af hans venner, som ligeledes var vagt, og pegede over mod felt 10. Afhørte kiggede derover og bemærkede, at det så ud som på en kornmark, hvor kornet står og bølger og hvor noget af kornet er trådt ned. Der var nærmest et hul. Vidnet kunne tydeligt se, at der lå måske 30-40 væltede mennesker. Det var på et område på ca. 3 x 3 m. I starten lå de kun lidt ovenpå hinanden, men der kom hele tiden crowdsurfere ind bagfra, som faldt ned i de væltede mennesker. Da musikken var standset deltog afhørte i at løfte folk ind over frontbuen. Afhørte havde hjulpet til med at bære en ret tung mand ind. En vagt begyndte at give manden mund til mund, mens afhørte satte sig overskrævs på manden, og gav ham hjertemassage. Afhørte ved ikke, hvor længe de forsøgte genoplivning, men på et tidspunkt opgav de og slæbte manden ud til lægeteltet. Før musikken standsede var afhørte henne ved holdlederen og gøre hende opmærksom på, at musikken skulle standses.

Frontbuevagt (H-4-18-1) har forklaret, at det var første gang han deltog som frontbuevagt. En uges tid før festivalen deltog han i et introduktionsmøde, hvor der efter hans opfattelse blev givet fyldestgørende vejledning i, hvorledes frontbuevagterne skulle hjælpe og løfte publikum over frontbuen, og hvorledes de efterfølgende skulle hjælpe publikum ud. Afhørte følte sig godt rustet til sin vagt i frontbuen. Med hensyn til alkoholpolitikken forklarer afhørte, at der efter hans opfattelse var et fornuftigt forhold til spiritus. Der var ingen der mødte påvirkede af vagterne og der var ingen, der under en vagt, eller i en pause mellem de 2 koncerter drak mere end tilladeligt. Var der eksempelvis en pause mellem 2 koncerter kunne man godt gå udenfor og drikke en enkelt øl og slappe lidt af. Man gik ikke ud i vest, og man stod ikke og drak øl, mens man havde vest på. Der var blandt vagterne en udmærket selvjustits omkring spiritus. Med hensyn til ulykken har afhørte forklaret, at han var vagt på det afgåede vagthold. Efter en 15-20 min. blev afhørte og hans hold kaldt ud i frontbuen. Afhørte tog opstilling omkring felt 7-10, hvor han hjalp med at hjælpe folk ind over frontbuen. Afhørte bemærkede, at der til venstre for ham var meget travlt. Der blev hevet en mand ind over frontbuen. Den pågældende virkede livløs og var blå i hovedet. Det var en stor mand. Den pågældende blev hevet ind fra 2. eller 3. række og lagt i frontbuen, hvor vagter begyndte at give ham førstehjælp. Der blev hentet lægehjælp, som fortsatte med genoplivningen. Adspurgt forklarer afhørte, at musikken stadig spillede, da den store livløse mand blev båret ind over frontbuen. Afhørte føjer til, at publikum var vildere sammenlignet med andre kon-

certer, som afhørte havde været med til. Afhørte beskrev det sådan, at hvis man på en skala fra 1-10 sagde, at Kent koncerten lå på 4, så lå Pearl Jam koncerten på 10.

Kattelemsvagt (H-1-226) har forklaret, at han havde vagt ved kattelommen. Allerede kort inde i koncerten havde de haft uhyggeligt travlt, idet der kom mange mennesker via løbegangen til kattelommen. Der var ligeledes fyldt op med mennesker i publikumsområdet uden for kattelommen, så det på et tidspunkt var svært at lukke folk ud. På et tidspunkt kom der en ung mand som sagde til vidnet, at nu måtte de gøre noget, idet folk lå ned derude. Denne person var kommet via frontbuen og løbegangen. Efter et stykke tid var den samme person kommet en gang til ad samme vej, og denne gang havde han virket ophidset og han råbte, at nu måtte de gøre noget. Der hvor afhørte stod kunne han se frontbuen. Det han fra sin position kunne se, var ikke anderledes end det var ved andre koncerter, han havde været med til tidligere. Lidt efter var der kommet frontbuevagter bærende på en livløs person. Det var omkring dette tidspunkt, at musikken standsede. Afhørte kunne på frontbuevagternes ansigter se, at der var noget galt.

Vagt (H-1-233) har forklaret, at han omkring tidspunktet for ulykken var portvagt ved Gul Scene. På et tidspunkt mellem kl. 22.30 og kl. 22.45 kom der en ung mand løbende over til ham. Den pågældende var skandinav og ca. 18-20 år gammel. Den unge mand bad afhørte om hjælp. Han var panisk og sagde noget i retning af, at folk ved Orange Scene blev mast, og der var behov for mange til at hjælpe. Den pågældende sagde noget, som afhørte opfattede som om noget eller nogen var styrtet sammen. Afhørte bad ham vente, og løb herefter til sin sikkerhedschef og refererede hvad manden havde sagt. Da afhørte kom retur, var den unge mand gået. Sikkerhedschefen sagde til afhørte, at han ville kontakte Orange Scene. Afhørte gik herefter retur og passede sit arbejde ved porten.

Sikkerhedsleder (H-1-234) har forklaret, at han var Sikkerhedsleder ved Gul Scene. På et tidspunkt - muligt omkring kl. 22.45 eller lidt senere - kom en portvagt til afhørte og meddelte, at en ung mand havde fortalt, at der var sket noget ved Orange Scene, og at der var brug for hjælpere. Afhørte lovede portvagten at undersøge forholdet og vende tilbage. Afhørte ringede til Orange Produktionskontor og refererede, hvad han havde fået oplyst af portvagten. Han spurgte, hvad der var galt. Afhørte fik at vide, at de ville undersøge forholdet mens afhørte ventede i telefonen. Afhørte kunne høre, at de undersøgte det - de talte med nogen - hvorefter de svarede, at der ikke var problemer. Adspurgt kan afhørte ikke huske, hvem han talte med, men han ringede på det direkte nummer på fastlinietelefonen. Afhørte gik herefter til portvagten, hvor han sagde til vagten, at han havde undersøgt forholdet, og at Orange Scene havde meddelt, at der ikke var problemer.

6.3.1 Funktionsbeskrivelser samt retningslinier

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt festivalledelsen har udarbejdet funktionsbeskrivelser eller stillingsbeskrivelser til de enkelte funktioner omkring Orange Scene bemærkes, at der i forbindelse med afhøringen af lederen af frontbuevagterne blev udleveret en vejledning til frontbuevagterne: "Gode råd til frontvagterne ved Orange Scene". Det fremgår af forklaringen, at hun selv har fået den udleveret for nogle år siden. Vejledningen vedlægges som bilag 7.

Vejledningen indeholder en række praktiske råd til vagterne om, hvorledes de skal forholde sig i relation til publikum. Der er i vejledningen ingen vejledning om, hvorledes man skal forholde sig i tilfælde af en ulykke eller lignende.

Endvidere er der udarbejdet en funktionsbeskrivelse for Stagemanagerfunktionen: "Stagemanagerfunktionen på Roskilde Festivals musikscener". Der henvises til bilag 9. Årstallet 2000 er anført på funktionsbeskrivelsen.

Det fremgår af funktionsbeskrivelsen, at Stagemanageren fungerer som bindeledet mellem kunstneren og arrangøren. Det fremgår endvidere, at han skal være til stede "fysisk" på eller i umiddelbar nærhed af scenen op til og når programmet afvikles.

Der er flere steder i funktionsbeskrivelsen anført, at han skal samarbejde med scenens produktionskontor. Der er intet sted i funktionsbeskrivelsen nævnt, hvorledes man skal forholde sig i forbindelse med en ulykke, herunder ej heller om, hvorledes musikken skal standses i forbindelse med en ulykke eller lignende

Endelig er der udarbejdet en funktionsbeskrivelse for konferencieren: "Konferencieren på festivalens 7 musikscener". Der henvises til bilag 8. Årstallet 2000 er anført på funktionsbeskrivelsen.

Det fremgår af funktionsbeskrivelsen, at Konferencieren skal være saglig og informativ og at publikum aldrig må være i tvivl om, hvorvidt Konferencieren joker eller er seriøs. Han må kun bringe meddelelser fra den vagthavende på scenekontoret, fra festivalledelsen eller fra Orange Kontor. Endelig fremgår det at ... "Det er konferencieren, der skal meddele en eventuel akut besked under et band - eller midt i en lang pause. Konferencieren skal derfor overvære alle koncerter i fuldt omfang fra scenen (eller tæt på) og i alle tilfælde fra en position, som stagemanager og scenekontoret kender til."

For så vidt angår spørgsmålet om der af festivalledelsen er udarbejdet retningslinier eller planer i forbindelse med en ulykke bemærkes, at festivalledelsen har udarbejdet retningslinier, dateret den 26. juni 1997, vedrørende "Oplysninger til brug for scenerne på Roskilde Festival ved større ulykker/katastrofer". Der henvises til bilag 10.

Det fremgår af disse retningslinier, at de skal opbevares i en åben kuvert på Produktionskontoret og hos Ansvarsgruppelederen. Retningslinierne retter sig mod konferencieren, der instrueres om, i tilfælde af en større ulykke/katastrofe, at gå på scenen og "*..nøgternt fortælle publikum, hvad der er sket, søge at tale beroligende til publikum for at undgå panik, viderebringe øvrige oplysninger og eventuelt forholdsregler fra Ansvarsgruppelederen til publikum ...*".

I tilknytning til retningslinierne er der udarbejdet en meddelelse til konferencieren, der indeholder en vejledning om, hvad han skal sige til publikum i tilfælde af en ulykke eller katastrofe. Der henvises til bilag 11. Det fremgår af meddelelsen at konferencieren skal "*... søge at tale beroligende til publikum for at undgå panik, tage kontakt til politiets leder på stedet og aftale nærmere forholdsregler med denne.*"

Det bemærkes, at disse retningslinier er indarbejdet i en af politiets planer til brug i tilfælde af en ulykke, der henvises til afsnit 11.2.2 om politiets planer i forbindelse med en ulykke på Roskilde Festival.

6.3.2 Sammenfatning Festivalledelse samt vagter mv.

På baggrund af de afgivne forklaringer mv. kan følgende lægges til grund:

- At rekrutteringen af vagter foregår via de enkelte holdledere, og at den største del af vagterne er gengangere. Antallet af vagter fastsættes af festivalledelsen på baggrund af tidligere års erfaringer.
- At vagterne som altovervejende hovedregel deltog i instruktionsmøde forud for festivalen, hvor man blev orienteret om, hvad opgaven nærmere gik ud på.
- At der på instruktionsmødet blev orienteret om, at der ikke måtte drikkes alkohol i forbindelse med koncerterne samt, at man ikke måtte møde beruset på vagt.
- At de vagter, som kom med i "sidste øjeblik" og ikke deltog i instruktionsmødet, modtog en kort vejledning af holdlederen på stedet forud for koncerten. Nye vagter blev "stillet" ved siden af en erfaren og oplært efter mesterlæreprincippet.
- At der blandt vagter generelt er en høj arbejdsmoral samt stor ansvarlighed, og at man som en selvfølge ikke drikker i "tjenesten". Der er forklaringer om, at enkelte tager forbudet mere lemfældigt, men der er ikke grundlag for at antage, at vagter har været direkte fulde i forbindelse med vagter.
- At der ikke kan købes billige øl eller øl i det hele taget i bagsceneområdet, men at det ikke er ualmindeligt, at holdlederen eller sikkerhedslederen efter en travl vagt på festivalens regning giver ét stk.(flaske) øl eller sodavand pr. vagt.
- At der var travlt i frontbuen allerede fra koncertens begyndelse. Der kom mange crowdsurfere, og mange publikummere fra de forreste rækker som var blevet mast, og gav udtryk for at de havde det dårligt, og ville ind i frontbuen.
- At publikum stod så tæt, at der skulle 2-3 vagter til at trække selv en lille person ind i frontbuen.
- At der var så travlt i frontbuen, at man ikke kunne tage imod alle crowdsurferne, hvorved flere bare faldt ned i frontbuen,
- At der efter at Pearl Jam havde spillet et par numre blev anmodet om assistance fra de vagter, som havde fri, og som tilfældigt opholdt sig i vagtpersonalets skurvogn bag scenen.
- At der ca. 20 minutter inde i koncerten opstod bølgebevægelser blandt publikum.
- At der under koncerten kom flere publikummere ind over frontbuen, som meddelte vagterne, at der var alvorlige problemer blandt publikum, og at disse oplysninger via radioer på den særlige sikkerhedskanal blev givet videre til Scenevagterne, som fra deres position ikke kunne se, at der var noget galt blandt publikum.
- At publikum under koncerten henvendte sig til vagter ved andre scener (Gul Scene) og meddelte, at der var alvorlige problemer blandt publikum foran Orange Scene.

- At vagtpersonale fra Gul Scene kontaktede Orange Produktionskontor, som meldte tilbage, at de ikke kunne se, at der var problemer.
- At vagtpersonalet bemærkede, at publikum begyndte at vælte 3-4 numre inde i koncerten.
- At vagtpersonalet bemærkede at publikum væltede i felterne 7-10-13-16, ca. 2 m fra frontbuen, hvor vagterne ikke kunne nå dem fra frontbuen. På baggrund af forklaringerne fra publikum kan det lægges til grund, at den store gruppe publikummere faldt på et tidspunkt mellem kl. 23.05 og 23.10.
- At vagtpersonalet bemærkede, publikum væltede i en sådant antal, og lå på en sådan måde, at de ikke var i stand til at komme op at stå igen ved egen hjælp. Det må lægges til grund, at der gik nogle minutter før vagterne erkendte alvoren.
- At publikum råbte til vagterne, at de skulle standse musikken.
- At enkelte vagter, da de erkendte den alvorlige situation hoppede ud blandt publikum for at hjælpe med at trække publikum ind i frontbuen, uagtet der var en regel om, at vagterne af sikkerhedsmæssige årsager ikke måtte kravle over hegnet og ud til publikum.
- At flere vagter anmodede frontbuelederen - nogle flere gange - om at standse musikken. Det er en generel opfattelse blandt vagterne, at der gik (for) lang tid, før musikken standsede.
- At frontbuelederen, løbegangslederen, scenevagterne, sikkerhedslederen, vagthavende samt Orange Produktionskontor under koncerterne er i indbyrdes radiokontakt på en særlig sikkerhedskanal, samt at radioerne fungerede.
- At frontbuelederen over radioen meldte, at der var alvorlige problemer blandt publikum - muligvis døde - og at musikken skulle standses. Der blev ikke sat navn på meldingen.
- At meldingen om, at der var alvorlige problemer blandt publikum og at musikken skulle standses blev hørt af mindst en scenevagt, vagthavende samt Orange Produktionskontor, ligesom flere andre personer opholdt sig i lokaler, hvor sikkerhedskanalen kunne høres.
- At det at standse en koncert blandt de involverede blev betragtet som et usædvanligt skridt.
- At der ikke var udarbejdet retningslinier for, hvem der har kompetencen til at standse musikken
- At festivalledelsen havde den opfattelse, at det var stagemanageren, der havde kompetencen til at standse musikken.
- At stagemanageren ikke var forsynet med en radio, og derfor ikke kunne høre med på sikkerhedskanalen, men han var bekendt med kompetencen. En beslutning om at standse musikken skulle dog konfirmeres af ledelsen, herunder en holdleder.

- At stagemanageren i henhold til sin stillingsbeskrivelse skal opholde i området omkring scenen under afviklingen af en koncert. Det fremgår ikke af stillingsbeskrivelsen, at det er stagemanageren der har kompetencen (ansvaret) for at standse musikken.
- At stagemanageren opholdt sig i bagsceneområdet da der over radioen blev meldt, at musikken skal standses. Stagemanageren taler i telefon fra kl. 23.14 til kl. 23.19, hvor samtalen afbrydes da han orienteres om, at der er problemer foran scenen. Han søgte bekræftelse på, at musikken skulle standses.
- At det var den almindelige antagelse blandt holdlederne, at det var Orange Produktionskontor, som var tilknyttet radiosystemet, som skulle træffe beslutningen om at standse musikken. Der var ingen der var bekendt med, at det var stagemanageren de skulle rette henvendelse til for at få musikken standset.
- At der fra Orange Produktionskontor blev forsøgt ringet til festivalledelsen får at få "grønt lys" til at standse koncerten.
- At stagemanageren kontaktede tourmanageren og at de talte om problemerne blandt publikum samt om at standse musikken. Stagemanageren manglede en bekræftelse fra ledelsen.
- At bagstopperen for vagthavende, da han over radioen hørte at sikkerhedslederen blev kaldt til frontbuen, indså, at der var noget alvorligt under opsejling, hvorefter han gik op på scenen, hvor han traf stagemanageren og bandets tourmanager.
- At vagtpersonalet bemærkede, at den første livløse publikummere blev bragt ind over frontbuen før musikken standsede.
- At stagemanageren spurgte "bagstopperen" hvorvidt de havde kompetence til at standse musikken. Bagstopperen sagde ja, hvorefter Tourmanageren gik ind på scenen, og straks foranledigede musikken standset. Musikken standsede kl. 23.24.
- At forsangeren og tourmanageren på skift i tidsrummet kl. 23.24 til kl. 23.29 anmoder publikum trække sig tilbage så det er muligt at redde de væltede publikummere fri af bunken.
- At konferencieren først gik på scenen kl. 23.48 og orienterede publikum om ulykken.
- At det blev muligt at hjælpe de væltede, da publikum trak sig tilbage.
- At der gik mindst 20 minutter fra den store gruppe publikummere vælter til de sidste blev bjærget ind.
- At vagterne i højre side af frontbuen (set fra frontbuen) ikke bemærkede, at publikum der var faldet. Man opdagede først, at der var noget galt, da musikken standsede.
- At flere vagter havde indtryk af, at der ikke var læger og sygeplejersker nok, idet de selv, i lang tid, måtte yde førstehjælp til de tilskadekomne, de havde bragt til lægeteltet før lægepersonalet overtog.

7. Publikums adfærd

7.1 Indledning

Det har fra forskellig side været gjort gældende, at publikums egen adfærd i form af skubben og masen var årsag eller medvirkende årsag til de bølgebevægelser, der angiveligt fik publikum til at svaje fra side til side for derefter til sidst at vælte.

I dette afsnit vil jeg ved gengivelse af forklaringer fra publikum om publikums adfærd under koncerten nærmere søge at afdække dette forhold.

7.2 Forklaringer

Publikummer (I-3-17-5) har forklaret, at da Pearl Jam kom på scenen og begyndte at spille, blev det helt galt - der kom et voldsomt pres fra alle sider - alle ville længere frem. Afhørte og hans venner stod fremme foran i højre side. Mens de stod heroppe skubbede og masede alle. Afhørte har forklaret, at han specielt lagde mærke til 2 meget høje fyre, der stod ved siden af afhørte. De tog nogle piller, hvorefter de sagde til hinanden noget i retning af: "skal vi gå ind nu", hvorefter de masede og skubbede sig gennem publikum for at komme nærmere scenen.

Publikummer (I-3-11-1) har forklaret, at han og hans kæreste stod et godt stykke fra scenen. De bemærkede grupper på 9-10 personer, der dannede kæder og masede sig gennem publikum. Disse kæder var en af grundene til at afhørte og kæresten holdt sig i baggrunden. Afhørte føjer til, at de der dannede kæderne masede sig bare igennem, og for afhørte virkede det som om, at de var påvirkede af et eller andet.

Publikummer (I-1-29) har forklaret, at han opholdt sig ca. midt for scenen og foran mixertårnet. Da koncerten var ca. 3 numre henne, blev det for trangt for afhørte, og han bevægede sig bagud. Herunder stødte han på en kæde, som bestod af 60-70 personer. Kæden snoede sig rundt blandt publikum og blev længere og længere, idet man opfordrede andre til at slutte sig til kæden. Afhørte måtte på det nærmeste bryde kæden for at komme bagud. Afhørte kan ikke oplyse, hvorvidt kæden bevægede sig længere frem mod scenen, men han har en ide om, at denne kæde eventuelt kan have lavet en del uro blandt publikum. Afhørte føjer til, at ca. 10 min. efter at afhørte var trukket længere bagud, blev musikken stoppet.

Publikummer (I-1-44) har forklaret, at han ved koncertens start tog opstilling ved felt 24. Der var megen voldsom skubben, og han bemærkede ca. 3 hold á 2-3 mænd, som pressede sig frem mod scenen.

Publikummer (I-1-51) har forklaret, at han og hans venner tog opstilling mellem mixertårnet og bølgebrydere. De havde planlagt, at de ville længere frem, men afhørte skønnede, at det ikke var forsvarligt, idet der blandt publikum var mange unge mænd, som tilsyneladende ikke var kommet for at høre musik, idet de skubbede sig frem ved at danne "slinger" bestående af 5-10 personer, der lagde hænderne over hinandens skuldre og pressede sig frem. Det resulterede i, at publikum blev presset til siden, og afhørte kunne se, at der længere fremme var hoveder der forsvandt, og der opstod ligesom et hul. Nogle kom op igen, dog uden at afhørte kunne se, hvorledes det skete. Afhørte føjer dog til, at omstændighederne omkring koncerten ikke var forskellig fra tidligere år, udover at nogle dog var lidt voldsommere end sædvanligt ved koncerter.

Publikummer (I-1-76) har forklaret, at hun var placeret ved mixertårnet. Her bemærkede hun 3 tyskere i 30-års-alderen, som alle var muskuløse. De morede sig med at skubbe kraftigt til alt og alle, og det var afhørtes opfattelse, at skubberiet kunne være en medvirkende årsag til den efterfølgende ulykke oppe foran scenen. Efter første musiknummer bevægede hun sig frem mod scenen, indtil hun var ca. 15 meter fra den. Her var der sådan en skubben og masen bagfra, at det var uudholdeligt at opholde sig der, hvorfor hun forlod området.

Publikummer (I-1-86) har forklaret, at efter de første numre begyndte de bageste publikummere at søge frem mod scenen. De bagfra kommende publikummer dannede kæder, der indledningsvis var på 3-5 personer, som skubbede sig frem og brugte den samlede vægt af kæden til at trænge sig frem mellem foranstående publikummere. De nævnte kæder blev større og større - op til 30 personer. De havde en gennemslagskraft, så stor at de foranstående ikke kunne stå for presset. De foranstående blev presset voldsomt ud til siderne, og det gav en del tumult, mens de ca. 30 personer i kæden kom frem i forreste række foran scenen. Mens afhørte stod i en afstand af ca. 30 meter fra scenen så han 5-6 kæder af ca. 30 personer, som pressede sig frem mod scenen. De fremfusende kæder var årsag til stor tumult blandt de forreste publikummere, som væltede ud til siderne.

Publikummer (I-1-97) har forklaret, at flere personer/grupper opførte sig som sindsyge, idet de dannede kæder, hvorefter de løb ind i folkemængden, der i forvejen var presset helt sammen.

Publikummer (I-1-97-1) har forklaret, at han fra starten tog opstilling i felt 27. Han besluttede sig for, at han ville længere frem. Han trak ud mod felt 28 og gik frem mod scenen. Der var ikke mange mennesker her. Da afhørte var ud for felt 2 bemærkede han en gruppe på 10-15 personer. Gruppen, der bestod af store robuste mænd, gik i formation med 1 person forrest og de øvrige bagved i kileform. De holdt fast i hinanden og pløjede sig hensynsløst ind blandt publikum. Dette pres bevirkede, at afhørte blev presset helt frem til felt 5. Han faldt omkuld sammen med flere andre. De omkringstående var hurtige til at hjælpe de faldne op igen. Afhørte kæmpede også selv for at komme op, og trak herunder andre ned. Publikumsmassen lukkede sig dog ikke sammen, og han kom op igen. Afhørte forklarer videre, at han blev presset helt ind i felt 7. Han kunne ikke bevæge sig. Han kunne mærke, at der blev taget i hans ben. Han mærkede at der var nogen som kneb ham i benene, men han kunne ikke gøre noget. Han stod fuldstændig låst fast. Han blev overbevist om, at der lå folk på jorden. De kunne ikke komme op. Afhørte føjer til, at han måler 195 cm, er uddannet livredder, har dyrket svømning og boksning i 15 år, og er i absolut god fysisk form. Han forklarer, at det blev sværere og sværere for ham at få luft på grund af presset. Det var som om luften blev presset ud af ham. Pludselig kunne han ikke mere. Han husker at musikken fortsat spillede, da en kvindelig frontbuevagter fik øje på ham. Det var begyndt af flimre for hans øjne, og han kunne mærke, at han var ved at besvime. Han blev løftet ind i frontbuen af 2 mandlige frontbuevagter. Han så, at der lå flere tilsyneladende livløse mennesker på jorden i frontbuen, hvoraf nogle modtog behandling.

Publikummer (I-1-101-1) har forklaret, at afhørte og hans kone var placeret langt tilbage i området foran scenen. De var mødt op ½ time før koncerten og der var ingen skubben eller masen på dette tidspunkt. Da koncerten startede var der flere, som brugte det som startsignal til at begynde at skubbe sig frem. Nogle enkeltvis, andre i kæder på op til 10. To i bredden, der holdt i hinandens arme og fem i længden der

skubbede på dem der gik foran. På grund af uroen blandt publikum trak afhørte og hans kone sig tilbage, og placerede sig ved de ekstra højtalere, der er placeret på pladsen. Her var der masser af plads. Højtalerne spillede næsten ikke (slet ikke).

Publikummer (I-1-160) har forklaret, at han var placeret lige omkring felt 3. Der var god plads, hvor afhørte stod. Man stod ikke skulder ved skulder, men havde plads til at bevæge sig. Publikum stod dog tæt i bølgebryderområdet. Under koncerten kom omkring 25 "tog" forbi afhørte på vej ind i bølgebryderområdet. Disse "tog" bestod af fra 4-5 personer og op til 10 personer som det største. Afhørte bemærkede ikke ulykken. Da koncerten blev afbrudt, blev han stående på sin plads og ventede på at koncerten skulle gå i gang igen.

Publikummer (I-1-180) har forklaret, at på et tidspunkt under koncerten var der nogen, som var placeret foran ham, der dannede kæde. Disse publikummere masede pludselig bagud – væk fra scenen, hvilket gav en del uro. Han var ved at falde. Kort tid efter kom kæden igen, denne gang bagfra i forhold til afhørte. Kæden masede sig med stor kraft frem mod scenen, og afhørte blev herunder presset frem mod scenen. Det var meget ubehageligt. Nogle faldt. Afhørte har svært ved at vurdere, hvor mange der var i kæden, men han vil antage, at der måske var 50 personer.

Publikummer (L-3) har forklaret, at han var placeret i felt 20-17. Da koncerten startede begyndte der at strømme mange publikummere til, og der opstod et pres blandt publikum. Da Pearl Jam havde spillet 2 numre, kom der pludselig en gruppe på ca. 10 personer bagfra fra felt 24-21. Disse personer pressede utroligt meget. Gruppen gik i kileform, hvor den forreste person pressede og masede sig frem, mens dem der gik bagved, skubbede ham frem. Der var allerede meget trangt på stedet, og bag gruppen fulgte der mange med. På grund af presset begyndte publikum at svaje fra side til side, og afhørte havde svært ved at finde fodfæste. Han blev presset op i luften mellem de andre, der stod ved siden af ham. Han følte et meget stort ubehag, og han begyndte at kæmpe sig rundt, for at komme ud fra stedet. Da bandet havde spillet ca. 4 numre var afhørte kommet ud til felt 24-21, hvor presset ikke var nær så voldsomt.

Publikummer (F-1-5-1) har forklaret, at han under en del af koncerten opholdt sig i mixertårnet. Fra mixertårnet kunne han se, at der var en del uro i menneskemængden foran mixertårnet. Denne uro blev blandt andet skabt af flere grupper af mennesker, som i kæde løb masende ind i menneskemængden. Afhørte så ikke ulykken, idet han forlod mixertårnet efter ca. 4 musiknumre og gik til Grøn Scene.

7.3 Sammenfatning

Det kan på baggrund af de afgivne forklaringer lægges til grund:

- At publikum, der befandt sig helt fremme ved frontbuen, oplevede et voldsomt pres fra alle sider, da koncerten startede.
- At publikum, der stod længere tilbage, bemærkede flere grupper af unge mænd, skubbe og mase sig frem mod scenen.
- At kæder, tog og kiler med adskillige personer, med større eller mindre voldsomhed trængte sig gennem publikum, der derved blev sat i bevægelse.
- At publikum væltede omkuld som følge af denne masen og skubben.

8. Det lægelige beredskab på Roskilde Festivalen 2000

8.1 Indledning

Det lægelige beredskab på festivalen er baseret på frivillig arbejdskraft. Beredskabets størrelse fastlægges på baggrund af drøftelser i "Netværksgruppen", hvorom henvises til afsnit 4.4, hvor Netværksgruppen er nærmere beskrevet.

Det samlede lægelige beredskab på Roskilde Festival 2000 var bygget op over følgende 5 hovedelementer:

- Scenelægefunktionen
- Samaritterorganisationen
- Samaritterlægeorganisationen
- Festivallægen
- Paramedicfunktionen

Scenelægefunktionen

Denne del af det lægelige beredskab bestod af i alt ca. 80 læger og sygeplejersker, hvis opgave det var, opdelt i hold efter et forud fastsat vagtskema at dække behovet for lægehjælp ved scenerne i forbindelse med koncerterne.

Scenelægefunktionen ledes af den "koordinerende læge". Den koordinerende læge, der er hjemmehørende ved Orange Scene, fungerer som bindeled mellem lægeholdet og festivalen. Det er ligeledes den koordinerende læge, der har ansvaret for den lægelige bemanning på de øvrige scener/områder. Der er et fast normativ af læger og sygeplejersker ved de enkelte scener. Der er scenelæger ved Grøn Scene, Orange Scene samt i Technoområdet. Endvidere er der et mobilt lægehold til indsættelse efter behov. Der henvises til afsnit 8.2, hvor funktionen er mere indgående beskrevet.

Samaritterfunktionen

Dansk Røde Kors var tilstede på festivalen med i alt ca. 80 samaritter fordelt på 3 stationer. Main er placeret på festivalpladsen, Camp East og Camp West er placeret i campingområderne. Der henvises til oversigtsfoto i afsnit 4.3.

Alle de tilstedeværende samaritter er førstehjælpere. De har alle et 30 timers førstehjælps kursus samt et 30 timers vagtsamaritterkursus.

Samaritterne er ledet af en koordinerende vagtleder, som benævnes den Administrative Vagtleder. Han har til huse i en særligt indrettet skurvogn, der er placeret i forbindelse med Mainvagten. Hver af de 3 stationer ledes af en vagtleder. Al kommunikation til og fra Dansk Røde Kors samt kommunikation mellem de 3 vagtstationer går gennem den Administrative Vagtleder. Hver station bemannes af flere såkaldte bårhold. Under de største koncerter er der mellem 20 og 30 samarittere til at bemane bårholdene.

Samaritterne har på hver af de 3 stationer 2 sæt ilt/sug, bære og tæpper, men ingen medicin.

Der henvises til afsnit 8.3, hvor funktionen er mere indgående beskrevet.

Samariterlægeorganisationen

Denne del af det lægelige beredskab på festivalen er, trods navnet, ikke en del af Dansk Røde Kors organisationen. Men de læger og sygeplejersker der er tilknyttet funktionen har til huse i Dansk Røde Kors Mainvagt .

Funktionen består af 12 læger og 15 sygeplejersker, hvis opgave det er, efter et forud fastlagt skema, at støtte de 3 samariterstationer med lægefaglig ekspertise, herunder behandling. Derudover fører samariterlægen tilsyn med de "indlagte" i afrusningsteltet, som er placeret i tilknytning til Main.

I henhold til vagtplanen var der på tidspunktet for ulykken 2 læger og 2 sygeplejersker på vagt.

Funktionen råder over genoplivningsudstyr samt medicin i form af blandt andet adrenalin.

Samariterlægefunktionen er ikke udstyret med radio eller telefon. Al kommunikation med funktionen foregår gennem Dansk Røde Kors Administrative Vagtleder.

Der henvises til afsnit 8.3, hvor funktionen er mere indgående beskrevet.

Festivallægen

Lederen af samariterlægerne (H-9-1) fungerer samtidigt som "Festivallæge" og står lægefagligt til rådighed for festivalledelsen. Han er udstyret med en mobiltelefon så festivalledelsen i en given situation hurtigt kan få fat i den pågældende. Der er mere tale om en praktisk foranstaltning så ledelsen hurtigt kan få vejledning, hvis der skulle opstå et lægefagligt spørgsmål, eksempelvis hvis et medlem af en musikgruppe pludselig skulle få behov for læge.

Paramedicgruppen

Funktionen blev etableret i 1998 på grund af udviklingen inden for rusmidler. Funktionen bemannes af ca. 40 læger og medicinstuderende, hvis opgave det er, særligt i Technomusikområdet, at observere festivaldeltagernes velbefindende, og viderevisitere dem, som måtte være utilpas eller på anden måde måtte have brug for læge, til scenelægerne eller samariterlægerne. Paramedicvagterne arbejder sammen i par, og under de største koncerter er der 7 til 8 par, som arbejder i Technoområdet (H-12-1).

For så vidt angår festivallægen og paramedicvagterne vil disse ikke blive beskrevet i særskilte afsnit, idet de ikke som funktion indgår i forbindelse med ulykken.

I forbindelse med redningsindsatsen blev der af politiet, i området bag Orange Scene, oprettet to opsamlingssteder – et for de døde og et for de tilskadekomne. Da de døde skulle transporteres fra festivalpladsen til sygehuset var der behov for en læge til at udfylde papirer mv. til brug for indtransporten. For så vidt angår de tilskadekomne, tilbød en læge sin assistance med diagnosticering og visitering af disse. De to lægers forklaringer, begge var frivillige under Paramedicvagten, er henholdsvis som læge 20 og 21 gengivet i afsnittet "Scenelægefunktionen".

Jeg vil herefter gå over til en nærmere beskrivelse af de enkelte lægelige enheders dispositioner mv. i forbindelse med ulykken.

8.2 Scenelægefunktionen (Medical Crew)

8.2.1 Indledning

Scenelægefunktionen er, som det blandt andet ses af foto 1, afsnit 4.6, placeret i et telt umiddelbart ved siden af Orange Scene.

Lægerne i Scenelægefunktionen førte ikke journal, ligesom man heller ikke på anden måde dokumenterede den behandling, der fandt sted af de patienter/publikummer, der passerede gennem lægeteltet. Der er således ikke nogen dokumentation for den behandling, der blev foretaget af funktionen i forbindelse med ulykken. En enkelt af lægerne har dog i forbindelse med afhøringen afleveret noter vedrørende den behandling mv., han udførte i forbindelse med ulykken. Noterne er efter det oplyste udarbejdet dagen efter ulykken. Noterne er afleveret til mig i forbindelse med min undersøgelse.

Konsekvensen af den manglende dokumentation af behandlingen har været, at det ikke umiddelbart har været muligt at fastslå, hvor mange der blev behandlet i forbindelse med ulykken, eller hvilken behandling, de der blev behandlet rent faktisk modtog. Det var på det foreliggende grundlag heller ikke umiddelbart muligt at fastslå, hvilke af de tilstedeværende læger og sygeplejersker, der behandlede hvilke patienter herunder beordrede yderligere behandling stoppet.

Der har i den offentlige debat været rejst tvivl om, hvorvidt den enkelte livløse har modtaget relevant behandling, ligesom der har været rejst tvivl om, hvorvidt det var lægepersonale, der standsede behandlingen - erklærede de pågældende for døde.

Under hensyn hertil har jeg gennem afhøringer og herunder forevisning af fotos af de afdøde, sammenholdt med de i forbindelse med obduktionerne af de afdøde beskrevne fund, forsøgt at kortlægge behandlingsforløbet for den enkelte af de 9 personer, der afgik ved døden. Dette er nærmere beskrevet i det følgende afsnit - afsnit 9.

Jeg vil i dette afsnit, ved gengivelse af implicerede lægers og sygeplejerskers forklaringer, behandle spørgsmålene om Scenelægefunktionen og dens opbygning, behandlingsforløbet af de tilskadekomne samt redningsaktionens forløb i øvrigt set med Scenelægefunktionens øjne.

Jeg har forelagt Scenelægefunktionens forklaringer vedrørende den foretagne behandling af de tilskadekomne for henholdsvis Københavns Universitets Retsmedicinske Institut og Sundhedsstyrelsen med anmodning om en udtalelse om, hvorvidt den ydede behandling - førstehjælp og medicinering - ud fra en lægelig vurdering var den rigtige samt, hvorvidt lægerne efter Sundhedslovgivningen var forpligtede til at føre journal om den foretagne behandling. Der henvises til afsnit 12.6 "lægelige spørgsmål mv.", hvor udtalelserne er refereret.

Afslutningsvis bemærkes, at jeg i forbindelse med gengivelsen af forklaringerne har foretaget en fortløbende nummerering af de afhørte lægers og sygeplejerskers forklaringer. Begrundelsen herfor er, at jeg i afsnit 9 - "Beskrivelse og forsøg på kortlægning af de afdødes forhold forud for ulykken mv.", under anførelse af lægens eller sygeplejerskens nummer, kort gengiver den del af forklaringen, der vedrører den enkelte af de afdøde.

8.2.2 Forklaringerne

I dette afsnit er gengivet forklaringer fra læger og sygeplejersker, som var tilknyttet scenelægefunktionen.

Læge 1 (H-6-64) har forklaret, at han siden 1984, sammen med sin kone, der er sygeplejerske, har stået for rekrutteringen af læger og sygeplejersker til festivalens Scenelægefunktion. Der er tilknyttet læger og sygeplejersker til Orange Scene, Grøn Scene samt Tecnoområdet, ligesom der er et Mobilt Lægehold, som kan sættes ind, hvor der opstår behov. Når det Mobile Lægehold ikke er ude, opholder det sig ved Orange Scene. Scenelægefunktionen består i alt af 75 læger og sygeplejersker. De deles op i vagtold, og afhørte udarbejder en vagtplan for beredskabet ved de nævnte scener under hele festivalen. De enkelte vagtold bliver sammensat efter kvalifikationer. Vagtplanen bliver herefter fremlagt for festivalledelsen, som godkender den.

Arbejdsopgaverne for Scenelægefunktionen bestod i behandling af publikum, der under koncerten eller andre steder på festivalen havde brug for lægebehandling. Der er ikke tale om et katastrofeberedskab, men i tilfælde af ulykker yder man lægehjælp, indtil sygehusets læge når frem. Hermed forsøges ulykkens omfang begrænset. Lægerne udgør således ikke et beredskab i beredskabsmæssig forstand. I tilfælde af ulykker rekvireres der i henhold til beredskabsplanen en Kool-læge fra Roskilde Amts Sygehus Roskilde, men indtil denne når frem skal den koordinerende læge ved Scenelægefunktionen træde til og koordinere indsatsen med politiets indsatsleder.

Fra 1999 har der, for at forberede lægeteamet bedst muligt, været afholdt en kommunikationsøvelse. Øvelsen fandt sted i 2000 mandag før festivalens start. Under øvelsen udspillede forskellige scenarier. Der blev tillige givet undervisning i betjening af de radioer, som lægeteamet havde rådighed over under festivalen.

Læge 2 (G-2-13) har forklaret at han var koordinerende læge for læge- og sygeplejerskeholdet på tidspunktet for ulykken. Den koordinerende læge er leder for holdet samt kontaktperson mellem holdet og festivalen, ligesom den koordinerende læge har ansvaret for bemanningen af Scenelægefunktionen ved de scener, hvortil funktionen er knyttet.

Afhørte pointerer, at Scenelægefunktionen ikke er sygehusets fremskudte katastrofeberedskab. Ved de enkelte bemandede scener, er der udstyr, herunder medicin, til at starte behandling på to til tre livløse patienter.

Lægeholdet er forsynet med en radio, hvor de kan tale, dels på kanal 1, dels deres egen kanal 2. Derudover er der to mobiltelefoner, hvoraf Orange Lægehold har en, og det Mobile Lægehold har den anden.

Om selve ulykken har afhørte forklaret, at på et tidspunkt mellem kl. 23.25 og kl. 23.30 bemærkede han, at der kun var to patienter i lægeteltet, hvilket var meget lidt i forhold til, hvad der plejede. På dette tidspunkt var der en fra lægeholdet, der var placeret i løbegangen der sagde, at der lå 5 personer derude. Han kaldte straks via radioens kanal 1 til festivalens Kommunikationskontor og bad om 5 ambulancer til Orange Scene. Han kunne ikke høre om der blev svaret, og om man havde modtaget meldingen. Der blev stadig spillet på scenen på dette tidspunkt. Han afgav meldingen nogle gange, idet han ikke var sikker på, om meldingen var opfattet i Kommunikationskontoret. Samtidigt re-

kvirerede han lægeholdene fra Grøn Scene og Tecnoområdet. Det Mobile Lægehold var tilstede ved Orange Scene på dette tidspunkt.

Kort tid efter meldingen fra løbegangen kom de tilskadekomne ind fra frontbuen. Afhørte undrede sig over, at der ikke ankom ambulancer. Han kaldte op flere gange over festivalradioen, men musikken var meget høj, og han havde svært ved at høre, om hans opkald blev modtaget. Han gik hen for at ringe på mobiltelefonen, som lå fremme på et bord, men fik af en anden læge at vide, at hun havde ringet 112 over mobiltelefonen og bestilt ambulancer.

Mindre end to minutter senere var politi og ambulancer på stedet. Han gik ud af teltet og talte med ambulanceføreren og fortalte, at der skulle bruges 10 ambulancer. Der kom hurtigt flere ambulancer til. Man lånte forskelligt udstyr fra ambulancerne. På et tidspunkt, hvor man var løbet tør for medicin, bad afhørte politiet om at hente mere på sygehuset.

På det tidspunkt, da lægeholdet fra sygehuset ankom, var den sidste af de tilskadekomne ved at blive anbragt i ambulance. Afhørte forklarede lægen fra sygehuset. (Kool-lægen), at der ikke var brug for hendes assistance på pladsen, men der var formentligt mere brug for hende på sygehuset.

Afhørte fik kontakt med vagter i frontbuen, for at sikre sig, at der ikke var flere der krævede behandling. Herefter gik alle involverede læger og sygeplejersker til hal 4 og 5 til debriefing.

Da ulykken blev kendt var der ca. 14 fra Scenelægefunktionen tilstede, hvoraf ca. halvdelen var læger. Der kom flere til, og i løbet af meget kort tid var der ca. 20 læger og sygeplejersker på stedet.

Læge 3 (H-6-10) har forklaret, at han var på vagt på Orange Scene på tidspunktet for ulykken. Fra koncertens start og frem til ulykken, var der kommet festivalgæster via frontbuen og ind til lægerne. Der kom ikke flere end forventet. Der var tale om personer, der var besvimelede, "scenemaste" samt nogle der skulle have vand. Der blev behandlet både mænd og kvinder.

På et tidspunkt hørte han en melding om, at der ville komme en svært tilskadekommen. Han havde ingen tidsfølelse, men han er sikker på at musikken stadig spillede. Han gik ind i teltet og begyndte at gøre klar til at modtage patienten. Mens han ventede på patienten, hørte han forsangeren anmode publikum om at trække sig tilbage, hvorefter han talte: "en-to-tre". Han vil antage, at der gik mere end 5 minutter fra forsangeren bad publikum trække sig tilbage, og til den første med hjertestop blev indbragt til teltet.

Da den første med hjertestop blev bragt ind, råbte han meget højt, at der var hjertestop. Der kom straks en sygeplejerske, som begyndte hjertemassage, mens afhørte intuberede og gav kunstigt åndedræt. Afhørte kunne straks konstatere, at den pågældende var meget dårlig. Der var ingen hjertefunktion, intet åndedræt og hudfarven var gråblå.

Kort tid efter at afhørte var startet med at behandle den første, kom der endnu en patient med hjertestop. Andre i teltet gik i gang med at behandle den pågældende. Da afhørte havde intubert den første, bad afhørte en af dem der behandlede den anden, om at ventilere den første, imens afhørte intuberede den anden. Denne patient var ligeså

dårlig som den første, ingen hjertefunktion, intet åndedræt og havde en gråblå hudfarve. Den første patient fik påsat elektroder (EKG), og der vist aktivitet fra hjertet. Den pågældende blev bragt på sygehuset i ambulance.

Afhørte arbejdede herefter videre med genoplivningsforsøget på nr. 2 i ca. tre kvarter, indtil afhørte erklærede ham død. Det var den sidste patient, der blev arbejdet med. Afhørte har forklaret, at han ikke gjorde notater vedrørende behandlingen. Ingen af lægerne, der arbejdede som frivillige under Roskilde Festival havde journalpligt. Afhørte er forevist fotos af de afdøde, men ser sig ikke i stand til at udpege nogen med sikkerhed.

Læge 4 (H-6-12-1) har forklaret, at hun skulle møde på vagt på Orange Scene kl. 23.45. Hun kan ikke huske, hvornår hun ankom til festivalpladsen, men der var på dette tidspunkt oprettet politiafspærring ved indgangen til Orange Scene. Da afhørte kom til lægeteltet, så hun, at lægerne og sygeplejerskerne var i fuld gang med at genoplive flere mennesker. Afhørte konstaterede straks, at der var mindst 2 behandlere ved hver person, og for afhørte var der ingen tvivl om, at alle fik den behandling og hjælp, som skulle til.

Lige uden for indgangen til lægeteltet var der nogen i gang med genoplivning. Det var en kvinde, som gav hjertemassage. Afhørte afløste hende, og fortsatte med hjertemassage, mens en narkosesygeplejerske fortsatte med at ventilere ved hjælp af ballon. Patienten var intuberet. Afhørte og narkosesygeplejersken arbejdede i mere end 5 minutter. Der følte ikke liv, men de fortsatte behandlingen. På et tidspunkt råbte afhørte på atropin eller adrenalin, men der blev råbt fra flere sider, at der ikke var mere. I det samme kom en ambulance. Hun fik adrenalin, og hun gav patienten 2 doser. Ambulancfolkene medbragte en defibrillator, men på grund af at patienten var våd, og lå på den våde jord, anså afhørte det for farligt at anvende defibrillatoren. Patienten blev i stedet lagt i ambulancen, hvor genoplivningsforsøget blev fortsat. I ambulancen kunne afhørte se, at patienten var død. Men da de var så tæt på sygehuset, fortsatte de genoplivningsforsøget. Da de ankom til sygehuset, blev patienten erklæret død af den kvindelige læge, der modtog dem. Forevist fotos af de afdøde forklarede afhørte, at der kunne være tale om den danske statsborger Jacob Folke Svensson.

Læge 5 (H-6-26) har forklaret, at hun havde vagt ved Orange Scene i forbindelse med Pearl Jam koncerten. På et tidspunkt standsede musikken, og afhørte registrerede, at forsangeren sagde noget. En frontbuevagt kom hen til afhørte og sagde :” om lidt kommer der en masse”. Lægerne og sygeplejerskerne begyndte herefter stille og roligt at gøre klar. Herefter begyndte der pludselig at komme tilskadekomne. En frontbuevagt kom løbende og sagde, at der var et hjertestop i frontbuen. Afhørte løb ind i frontbuen for at hjælpe. Hun blev ledt hen til en livløs person, der lå udfør felt nr. 13. Det var en stor mand med lyst kort hår. Hun gik straks i gang med at give hjertemassage samtidigt med, at hun spurgte en frontbuevagt, om han kunne give kunstigt åndedræt, hvilket han var god til. Hun så på uret - kl. var ca. 23.40. Under genoplivningsforsøget bad afhørte andre frontbuevagter om at hente yderligere en læge samt genoplivningsudstyr, men der kom ingen. På et tidspunkt kom en politimand og en af festivaldirektørerne og spurgte, om der var noget de kunne hjælpe med. Hun bad om en ambulance. Kort efter kom to reddere med en båre. Hun fulgte redderne til ambulancen, men så den ikke køre.

Der blev givet kvalificeret genoplivningsbehandling, selvom afhørte inderst inde var helt sikker på, at den pågældende var død. Men situationen taget i betragtning mente afhørte, at det var bedst at gøre et forsøg. Det var afhørtes opfattelse, at den pågæl-

dende havde været død i ca. 15 minutter. Hun erklærede ikke den pågældende for død. Forvist fotos af de afdøde kan hun ikke genkende den hun behandlede i frontbuen.

Sygeplejerske 6 (H-6-35) har forklaret, at hun på ulykkesnatten havde vagt på lægeholdet ved Technoområdet. På et tidspunkt mellem kl. 23.30 og 23.40 fik man en henvendelse fra medicalområdet ved Orange Scene om, at der var kaos i området, og der var flere hjertestop. Man anmodede om at få disponibelt mandskab samt medicin og genoplivningsudstyr til Orange Scene. Afhørte løb sammen med andre fra lægeholdet til området. Da afhørte kom til lægeteltet ved Orange Scene, henvendte hun sig til en kollega, som hun kendte fra Roskilde Amts Sygehus. Kollegaen var i færd med at ventilere en person. Afhørte overtog ventilationen, medens en anden gav hjertemassage. Afhørte bad om intubationsudstyr til sin patient, hvilket hun fik.

Patienten blev intuberet, og afhørte fortsatte sammen med den anden genoplivningsforsøget. En læge spurgte til deres patient. Afhørte gav udtryk for, at der ikke umiddelbart var tegn på liv hos patienten. Lægen foretog en undersøgelse af patienten, hvorunder han bl.a. benyttede defibrillatoren. Der var ikke tegn på hjerteraktivitet. Lægen erklærede herefter patienten for død. Afhørte gik herefter udenfor teltet, hvor hun bemærkede, at andre var i færd med at bære en patient ind i en ambulance. Afhørte og en læge kørte med i ambulancen. Undervejs til hospitalet forsøgte de at genoplive patienten, som var livløs.

Afhørte og lægen var enige om, at patienten var død, men de fortsatte begge genoplivningsforsøget. Da de kom frem til Roskilde Amts Sygehus, blev patienten erklæret død af en læge. Patienten var den sidste, der blev kørt ind fra festivalpladsen. Afhørte har efter gennemsyn af fotos af de afdøde udpeget den pågældende hun kørte med ind i ambulancen, som værende den danske statsborger Jacob Folke Svensson.

Læge 7 (H-6-40) har forklaret, at hun på tidspunktet for ulykken var tilknyttet Det Mobile Lægehold. De opholdt sig ved Grøn Scene, da de blev kaldt op af lægeholdet i Technoområdet. Her havde en pige henvendt sig og sagt, at der var flere, der var dårlige i publikumsområdet ved Orange Scene. Det Mobile lægehold gik herefter fra Grøn Scene i retning mod det Orange Område. Afhørte var overrasket over de mange mennesker, som var forsamlet foran Orange Scene. Koncerten med Pearl Jam var i gang. Lægeholdet gik i en række og holdt fast i hinandens skuldre for ikke at blive væk fra hinanden. Lægeholdet gik langs publikum i venstre side (vestlige del) frem mod Orange Scene. Umiddelbart ud for ølteltet vest for scenen fandt de en formentlig svensk pige, der sad i mudderet. Hun var chokeret og græd. Pigen klagede over, at hun havde ondt i sine ben. De blev enige om, at tage pigen med ind til nærmere undersøgelse. De kaldte Samaritervagten, og bad dem om at komme med en bære. De besluttede at transportere pigen ind til lægeteltet ved Orange Scene. Da samaritterne kom med en bære, blev pigen båret ind i lægeteltet. Her foretog lægen fra Det Mobile Lægehold en undersøgelse af pigen for eventuelle brud på benene. Der var ingen brud eller andre fysiske skader på pigen, der herefter blev sat på en stol i teltet, så hun kunne få varmen.

Omkring kl. 23.30 fornemmede afhørte, at der var noget dramatisk undervejs. Der var flere personer fra vagtholdene i frontbuen og løbegangen, som råbte at de skulle bruge hjælp. Afhørte fornemmede situationen som unormal, og begyndte at gøre klar til behandling af eventuelle tilskadekomne. Flere fra det faste lægehold løb sammen med vagtpersonalet ud i frontbuen. Afhørte mener, at musikken stadig var i gang på dette tidspunkt. På et tidspunkt hørte afhørte, at nogen bad publikum om at gå tilbage. Kort tid efter kom 2 vagter med en livløs mand. De lagde den pågældende i gruset ved ind-

gangen til teltet, men afhørte bad dem lægge den pågældende på en bære i teltet. Afhørte undersøgte herefter den pågældende. Hun konstaterede, at hans hudfarve var lysviolet, hvilket man normalt kun ser ved døde personer. Han havde ingen puls, ingen vejtrækning og store pupiller, hvilket også kun ses hos døde personer. Afhørte og en sygeplejerske fra Det Mobile Lægehold begyndte straks genoplivningsforsøg på patienten. Sygeplejersken gav hjertemassage og afhørte ventilerede. På et tidspunkt tilbød politifolk deres assistance. En politimand overtog hjertemassagen, og afhørte gav patienten både adrenalin og atropin. På et tidspunkt blev afhørte afløst af nogle fra det tilgående lægehold. Afhørte fik forevist fotos af de afdøde, og har udpeget personen hun behandlede som den danske statsborger Allan Mwangi Tonnesen.

Afhørte fortsatte med at bistå med genoplivningsforsøg på yderligere patienter. En af disse blev kørt på hospitalet fulgt af en læge og en sygeplejerske. Forevist foto er hun i tvivl om den pågældende var enten den danske statsborger Jakob Folke Svensson eller den tyske statsborger Marco Penschel.

Sygeplejerske 8 (H-6-49) har forklaret, at hun deltog som sygeplejerske på lægeholdet ved Orange Scene. På et tidspunkt, muligt omkring kl. 23.20, blev der råbt noget om katastrofe eller lignende, og at man skulle gøre klar til modtagelse. Der blev ikke nævnt noget om antal eller skader. Man begyndte at rydde teltet for de lettere tilskadekomne. Der gik lidt tid, og afhørte kunne ikke forstå, hvorfor der ikke blev bragt nogen ind i teltet. Hun hørte, at man ville have læger ud i frontbuen, men det var i strid med aftalen. Hun er imidlertid vidende om, at en kvindelig læge var ude i frontbuen og forsøge genoplivning. Vidnet deltog i at yde førstehjælp i form af hjertemassage til to af de tilskadekomne, som blev indbragt i teltet.

Læge 9 (H-6-50) har forklaret, at hun havde vagt på lægeholdet ved Orange Scene på tidspunktet for ulykken. Hun havde ligeledes vagt under den forudgående koncert med Kent, hvor det hele forløb som det plejede uden problemer. Allerede inden Pearl Jam startede med at spille, kom der publikum til behandling, og det var tidligere end sædvanlig i forbindelse med en koncert. Det drejede sig som vanlig om klemte og forskrækkede. Det var flest piger. Musikken gik i gang, og de havde travlt under selve koncerten. Der kom masser af publikum til behandling. På et tidspunkt, hvor musikken stadig spillede, kom en ung mand hen til afhørte og sagde, at hans ven lå ude blandt publikum, og at han ikke kunne få ham op. Afhørte tror, at den pågældende var nordmand. Afhørte rettede herefter henvendelse i frontbuen og bad om at tale med lederen af scenevagterne. Herefter kom en kraftig mand med høretelefoner. Afhørte fortalte, hvad hun havde fået at vide af nordmanden. Scenevagten talte i sin mikrofon samtidig med, at han havde øjenkontakt med en anden person i sort tøj oppe på scenen. Det var afhørtes opfattelse, at de to kommunikerede med hinanden. Afhørte gik herefter tilbage til lægeteltet, idet hun regnede med at de pågældende ville disponere ud fra den besked, hun havde givet videre. På et tidspunkt standsede musikken. Afhørte ved ikke, hvor lang tid der gik fra hun fortalte scenevagten om den tilskadekomne og indtil musikken standsede. En frontbuevagter kom løbende og sagde, at der kom masser af hårdt tilskadekomne. Afhørte og de andre begyndte at gøre klar til at modtage de tilskadekomne.

Herefter begyndte de tilskadekomne at blive bragt ind i teltet. Afhørte gav hjertemassage, medens en sygeplejerske gav kunstigt åndedræt. Afhørte kan ikke huske, hvor lang tid de arbejdede med den pågældende, men på et tidspunkt stoppede de, og afhørte erklærede den pågældende for død. Afhørte kender ikke tidspunktet herfor, idet hun ikke havde ur på. Inden behandlingen blev stoppet konstaterede afhørte, at der hverken var hjerteaktivitet eller puls, samt at pupillerne ikke reagerede på lys. Forevist

fotos af de afdøde oplyser afhørte, at hun tror, at det var den svenske statsborger Karl Johan Gustafsson, som hun erklærede for død. Afhørte hjalp herefter en anden læge med at yde førstehjælp på en anden patient. Det var en stor og kraftig ung mand. På et tidspunkt kom en redder fra Roskilde Brandvæsen og overtog afhørtes arbejde med at give hjertemassage. Forevist fotos er vidnet ikke i stand til at udpege personen, hun ydede førstehjælp.

Sygeplejerske 10 (H-6-18) har forklaret, at han var tilknyttet Scenelægefunktionen ved Orange Scene. Han havde vagt på tidspunktet for ulykken. Kort efter starten af koncerten med Pearl Jam, ca. kl. 22.30, var der travlt med at give folk vand. Der var mere travlt end sædvanligt. På et tidspunkt standsede musikken, og nogen bad folk gå tilbage. Afhørte og de øvrige havde indtil da ikke fået indtryk af, at der var noget galt. Fra musikken standsede og nogle minutter frem skete der ikke så meget. Pludselig kom en mand løbende. Han havde høretelefoner med mikrofon på. Han var i 30-erne og almindelig af bygning. Han råbte, at de skulle gøre klar til at modtage en masse tilskadekomne og rydde pladsen. Det var mellem kl. 23.20 og 23.25. Vidnet konkluderer ud fra dette, at han er ret sikker på, at musikken stoppede ca. kl. 23.15. Herefter gik der yderligere et stykke tid, måske ca. 5 min., hvorefter der kom nogen bærende med en livløs person.

Det fortsatte så i en jævn strøm, indtil lægeteltet var fyldt op. Afhørte opholdt sig bagest i teltet, hvor han behandlede en ung mand. Den pågældende trak ikke vejret, og der var ingen hjerterytme. Afhørte gav kunstigt åndedræt og startede hjertemassage. En læge kom til og intuberede den pågældende. På dette tidspunkt spurgte lægen om, hvad klokken var og vidnet svarede 20 min. i midnat. Lægen sagde, at de skulle fortsætte førstehjælpen indtil der kom hjælp i form af ambulancer. Kl. 23.50 arbejdede vidnet og lægen stadig med den pågældende, og yderligere en sygeplejerske var kommet til. Der blev anlagt drop og patienten fik adrenalin og atropin. Pludselig var der Falckreddere, der med en defibrillator undersøgte den pågældende, og det blev konstateret, at der var hjerterytme. Patienten blev herefter kørt af sted i ambulance.

Læge 11 (H-6-19) har forklaret, at han på aftenen for ulykken havde vagt på Det Mobile Lægehold. Det Mobile Lægehold havde opholdt sig ved Grøn Scene. Da koncerten på Grøn scene var afsluttet, ville lægeholdet gå mod Orange Scene for at se Pearl Jam. Inden de nåede frem, blev de kaldt op af lægeholdet fra Technoområdet, som af en publikummer havde fået oplyst, at der var faldet en person foran Orange Scene. De talte om, at det ville være, som at lede efter en nål i en høstak, men de gik i retning af området. Da de kom frem ved adskillelsen mellem Orange Scene og publikum, bemærkede de en spinkel pige, der virkede chokeret. Hun gav udtryk for, at det var meget vildt foran scenen, og at der var flere, der havde problemer med at holde sig på benene. Hun klagede over smerter i benene, hvorfor de blev enige om at tage hende med ind i lægeteltet ved Orange Scene. De rekvirerede herefter en bære hos Samaritervagten. Samaritervagten kom med en bære, på hvilken pigen blev båret ind i lægeteltet. Vidnet vil mene, at der var gået et sted mellem 10-15 min. fra de rekvirerede bæren til de var i teltet. Da de kom ind i teltet bemærkede afhørte, at der ikke var mange til behandling. De undersøgte pigen og konstaterede, at hun ikke havde brækket noget. De overvejede, om de skulle blive i teltet eller bevæge sig ud i festivalområdet igen. De blev i teltet. Der begyndte at komme publikummere ind over frontbuen, der fortalte, at der var noget galt i publikumsområdet. På et tidspunkt blev lægerne af en af vagterne bedt om at gå ud og foretage genoplivning af nogle publikummere. Det blev ikke præciseret, hvorvidt det var i frontbuen eller i publikumsområdet. Lægerne bad om, at de kvæstede personer blev båret ud i teltet, hvor man havde udstyret. Vidnet mener, at musikken

stadig spillede på dette tidspunkt. De begyndte herefter at gøre klar til behandling – rigge udstyr og medicin til. Der kom 7 personer ind i teltet, der havde hjertestop. Der blev straks indledt behandling i form af genoplivning af de pågældende. Vidnet indledte hjertemassage af en person. På et tidspunkt blev han kontaktet af en person fra Festivalen, der ønskede bekræftelse på, at der var behov for 10 ambulancer. Vidnet bekræftede dette, og gav på opfordring sit navn til personen. På et tidspunkt kom en frontbuevagt ind i teltet og ytrede utilfredshed over, ikke at have kunnet få stoppet musikken. Denne episode fandt sted da de fleste var kørt bort til behandling på sygehuset.

Læge 12 (H-6-48) har forklaret, at hun havde vagt på lægeholdet ved Orange Scene på tidspunktet for ulykken. På et tidspunkt hørte hun, at nogle af hendes kolleger sige, at der ville komme personer nu, der var dårlige. Afhørte har efterfølgende fået oplyst, at det var publikum, som var kommet via frontbuen og løbegangen, der havde sagt dette til vidnets kollegaer. Afhørte gik herefter i gang med at gøre klar og stille udstyr frem. Afhørte mener, at musikken stadig spillede på dette tidspunkt, men hun mente at kunne huske, at forsangeren nu sagde noget til publikum. Den første meget tilskadekomne kom nu ind i teltet, og da var musikken med sikkerhed standset. Afhørte oplyste, at denne første person havde hjertestop. Afhørte så straks, at 2 af hendes kolleger gik i gang med genoplivning af den pågældende.

Afhørte indså, at det var en situation, hvor de ville få brug for hjælp, da hun kunne se, at personen ikke trak vejret. Hun kiggede rundt i teltet for at få kontakt med koordinerende læge, men hun kunne ikke få øje på ham. Hun tog så en mobiltelefon, der lå på bordet. Afhørte mente, at det var den mobiltelefon, der var udlånt til lægeholdet. Hun ringede herefter til 112 og kom først til at tale med en dame, der så stillede vidnet om til alarmcentralen i Roskilde. Afhørte sagde til alarmcentralen, at hun var læge, og at de havde brug for en ambulance bag Orange Scene, idet de havde en patient med hjertestop. Mens vidnet talte med alarmcentralen, så hun ud af øjenkrogen, at der blev bragt yderligere 2 livløse personer ind i lægeteltet, hvorfor vidnet sagde til alarmcentralen, at der skulle bruges 5 ambulancer. Hun mente, at samtalen med alarmcentralen højst varede 1 min., og at hun havde ringet 112, inden for ca. ½ min. efter at den første person var blevet bragt ind i lægeteltet. Straks efter at afhørte havde sluttet samtalen med alarmcentralen, så hun, at den koordinerende læge var i teltet. Hun fandt intubationsudstyret frem, og gik hen til kollegerne, der var gået i gang med genoplivning af den 3. person, der var kommet ind i teltet. Samtidig blev den 4. person nu bragt ind i teltet, og denne person gik vidnet i gang med genoplivning af. Afhørte så, at personen blev intuberet, og en sygeplejerske og afhørte selv begyndte genoplivning. Hun arbejdede med denne patient til lige før han i ambulance blev kørt til hospitalet.

Læge 13 (G-2-14) har forklaret, at han havde vagt fra kl. 24.00 som koordinerende læge ved lægeholdet ved Orange Scene. Han var sammen med sin kone gået til Orange Scene for at høre koncerten med Pearl Jam. De var placeret ved felt 27-28 - tæt på asfaltvejen. Der var mange mennesker forsamlet foran scenen, men der var ikke skub og mas, der hvor de stod. Omkring kl. 23.30 stoppede musikken. Afhørtes kone foreslog, at de straks gik til lægeområdet ved Orange Scene, idet hun følte, at der var sket noget alvorligt fordi musikken stoppede. De gik til Mediebyen og derfra til bagindgangen til Orange Scene. De ankom til lægeområdet ved Orange Scene mellem kl. 23.40 og 23.45. Da afhørte løb gennem medieområdet bemærkede han, at der kom ambulancer kørende mod stedet. Da afhørte kom til lægeteltet bemærkede han, at man var i gang med behandlingen af 6 livløse mennesker. Afhørte gik til koordinerende læge, der kort fortalte ham, hvad der var sket. Koordinerende læge havde fået oplyst, at der var 4-5 livløse ude foran, der ville blive båret ind. Allerede da han modtog denne

melding kontaktede koordinerende læge Kommunikationskontoret over festivalradioen og anmodede om backup og ambulancer. Han tilkaldte lægeholdene med genoplivningsudstyr og medicin fra de andre scener samt Det Mobile Lægehold. Afhørte iførte sig lægevest og deltog i indsatsen. Afhørte deltog ikke direkte i behandlingen af nogen, men holdt overblikket, og satte behandlere ind, hvor der var behov. Vidnet bemærkede på et tidspunkt, at Kool-lægen fra Roskilde Amts Sygehus Roskilde var ankommet. På dette tidspunkt var behandlingen af de tilskadekomne afsluttet. Han talte ikke med hende. Han bemærkede, at Kool-lægen returnerede til sygehuset.

Læge 14 (H-6-52) har forklaret, at han fredag aften havde vagt i Tecknoområdet. På et tidspunkt fik han over festivalradioen, fra lægen ved Orange Scene besked på, at han skulle stille med alt det personale, man kunne undvære fra Technoområdet. Han vil tro at klokken var omkring 23.30. Det fremgik af beskeden, at der var flere hjertestop ved Orange Scene. Afhørte løb herefter sammen med 3 sygeplejersker til Orange Scene. Afhørte løb direkte til bagscenen, og ankom via kattedemmen til lægeområdet. Musikken var da stoppet, og der var store projektører, som pegede ud mod publikum. Ankommet til lægeteltet bemærkede afhørte, at det var fyldt med tilskadekomne og folk med orange veste. Afhørte kontaktede koordinerende læge og fik oplyst, at der var bragt 9 personer ind fra pladsen med klinisk hjertestop. Desuden var der kommet en del andre tilskadekomne. Efter at være blevet sat ind i situationen af koordinerende læge, gik afhørte i gang med at arbejde med de livløse personer. Han forklarer, at der på dette tidspunkt var personale ved samtlige livløse, men afhørte kunne ikke umiddelbart se, om det var læger. Den første person afhørte behandlede var livløs. En gav kunstigt åndedræt, medens en sygeplejerske gav hjertemassage. Afhørte intuberede den pågældende, og sygeplejersken fortsatte med hjertemassagen. Der var ingen rubenspose (ventilationspose) til rådighed, så afhørte pustede med munden. Patienten havde fortsat hjertestop, og trak ikke vejret. Afhørte råbte på adrenalin, men der var ikke umiddelbart respons herpå. Herefter fortsatte afhørte livredningen i ca. 10 minutter. Afhørte fik oplyst, at de andre havde ydet livredning på patienten i ca. 5 minutter, før afhørte overtog. Under livredningen kom en ambulance til stedet, og afhørte fik herefter en "rubenspose", som afhørte anvendte. Afhørte fik endvidere adrenalin, som han gav patienten, men uden resultat. Da der var gået ca. 10 minutter stoppede afhørte genoplivningsforsøget, og erklærede den pågældende livløs for død. Forevist fotos af de afdøde, har afhørte udpeget den pågældende som den hollandske statsborger Franciscus Nouwens. Afhørte meddelte koordinerende læge, at han havde erklæret den pågældende for død.

Afhørte gik herefter videre til den næste patient. Den pågældende var under behandling af 2 sygeplejersker samt formentlig en frontbuevagt. Den ene sygeplejerske gav hjertemassage, og den anden gav kunstigt åndedræt med en "rubenspose". Sygeplejersken oplyste, at de havde været i gang med livredende hjælp i ca. 20 minutter. Afhørte undersøgte den pågældende, der var livløs, og kunne konstatere, at han var død. Afhørte indgav adrenalin direkte i hjertet på den pågældende, men uden reaktion. Afhørte anvendte derefter en defibrillator. Der var ingen hjerteaktivitet. De fortsatte herefter livredningen i yderligere 5 minutter, hvorefter de opgav. Afhørte erklærede den pågældende for død. Afhørte er på ny forevist fotos af de afdøde og forklarer, at der var tale om den danske statsborger Allan Mwangi Tonnesen. Han vil mene, at klokken var ca. 23.55, da han erklærede den pågældende for død.

Herefter tilså afhørte en tredje patient. Den pågældende var under behandling af en læge og en sygeplejerske der gav livreddende hjælp. Afhørte mærkede puls på patienten. Afhørte overlod herefter patienten til dem, som allerede var i gang med at give før-

stehjælp. Afhørte ved ikke, hvad der skete med den pågældende. Forevist fotos vil afhørte antage, at det enten var den svenske statsborger Mats Frederik Thuresson eller den svenske statsborger Carl Henrik Bundebjerg.

Afhørte gik herefter ud foran teltet. Han gik hen til en person, som lå på en bære. Der var en sygeplejerske ved den pågældende. Patienten var bevidstløs, men i live. Han havde hurtig vejrtrækning og god puls. Afhørte lagde drop på den pågældende og gav ham væske. Patienten blev herefter i en ambulance og bragt til hospitalet. Sygeplejersken kørte med.

Afhørte gik herefter videre til den næste patient. Den pågældende var livløs, og lå ligeledes uden for teltet. En læge og en sygeplejerske var i gang med at behandle den pågældende. Patienten var intuberet, og havde drop.

Han havde fået adrenalin i hjertet. Afhørte skaffede mere adrenalin, som han gav patienten via droppet. Den pågældende blev kørt i ambulance, og lægen og sygeplejersken fulgte med. Forevist fotos forklarer afhørte, at den pågældende var identisk med den danske statsborger Jacob Folke Svensson.

Næsten samtidig med at denne sidste patient blev kørt til sygehuset i ambulance, kom der et udrykningshold fra Roskilde Amts Sygehus Roskilde. Afhørte talte med udrykningsholdet - læge (Kool-lægen) og sygeplejerske. Da alle tilskadekomne var blevet behandlet, og da der ikke var mere for udrykningsholdet at lave, kørte de retur til sygehuset.

Afhørte har forklaret, at det var hans indtryk, at de personer han erklærede døde, havde ligget i lang tid som døde, inden de blev bragt ud til behandling. Afhørte skønner, at de havde ligget i 15-20 minutter.

Sygeplejerske 15 (K-6-55) har forklaret, at hun var tilknyttet Scenelægefunktionen. Den omhandlede aften havde hun dog frivagt, og stod i felt 28 foran scenen, og så koncerten med Pearl Jam. Der hvor hun stod, var der luft til at røre sig, medens der inde foran scenen var tæt pakket med folk. Afhørte observerede ikke noget usædvanligt, og musikken var, som den skulle være der, hvor afhørte stod. Pludselig standsede musikken, og forsangeren sagde noget i retning af, at der var problemer foran. Han bad publikum om at samarbejde, og gå tre skridt bagud, når han talte. Afhørte fornemmede straks, at der var noget galt. Hun begyndte at gå mod kattelommen. Afhørte vil tro, at der gik ca. 10 minutter fra musikken standsede, og indtil afhørte var ved kattelommen. Hun viste vagterne sit armbånd og fortalte, at hun tilhørte Scenelægerne og fik derefter lov til at komme ind. I lægeområdet kunne afhørte se, at læger, sygeplejersker og politifolk var i gang med at yde førstehjælp på tilsyneladende livløse mennesker. Afhørte gik hen til en person, som en politimand gav hjertemassage, medens en sygeplejerske eller kvindelig læge ventilerede. Afhørte overtog arbejdet med hjertemassage, og hun spurgte kvinden, hvor lang tid den pågældende havde været under behandling, idet patienten efter afhørtes opfattelse var død. Kvinden fortalte, at den pågældende havde været behandlet i ca. 10 minutter, og at hun skønnede at den pågældende havde været død i ca. 15 minutter. Afhørte og kvinden fortsatte behandlingen i endnu 10 minutter. Ambulancepersonalet kom med én defibrillator, og der blev sat elektroder på den livløse, men der var ingen hjerteaktivitet. Den pågældende var død. Afhørte tilkaldte herefter en læge. Lægen undersøgte den pågældende, hvorefter lægen erklærede ham for død. Forevist fotos af de afdøde forklarer afhørte, at den person hun var med til at be-

handle, og som blev erklæret død af lægen, var identisk med den danske statsborger Lennart Tobias Nielsen.

Sygeplejerske 16 (H-6-68) har blandt andet forklaret, at hun er tilknyttet Scenelægefunktionen. Hendes funktion består i at sikre, at lægeteltet samt udstyr og medicin i lægetaskerne var i orden. Aftenen for ulykken havde hun frivagt, og hun havde overværet en del af koncerten med Pearl Jam sammen med sin mand fra området omkring stor-skærmen. Der var mange mennesker i publikumsområdet, men der hvor afhørte og hendes mand stod, var der plads nok. Der var ingen skubben og masen. Cirka kl. 22.50 besluttede afhørte sig for at gå til lægeteltet ved Orange Scene for at hilse på, og for at se hvor travlt der var. Afhørte kom ind i Medicalområdet via kattelommen. Kommet ind i området ved lægeteltet bemærkede afhørte, at 20-30 publikummere var til behandling. Afhørtes kollegaer havde nok at se til, og afhørte tog en orangefarvet vest på, og gjorde sig klar til at hjælpe til. Der kom nogle frontbuevagter med en delvis bevidstløs ung mand. Han var Koreaner, men talte dansk.

Afhørte vil anslå, at hun behandlede og overvågede den pågældende i ca. 10-15 minutter, inden han igen var klar til at forlade Medicalområdet. Den unge mand fortalte, at det var vildt ude på pladsen, og han fortalte, at de personer, som lå under ham, ikke bevægede sig. Han nævnte ikke, hvor på pladsen han var faldet omkuld. Da patienten var klar, fulgte afhørte ham fra lægeteltet ud mod løbegangen for at vise ham ud via kattelommen. Da afhørte var kommet halvvejs mellem lægeteltet og kattelommen, bemærkede hun, at musikken var stoppet, og der var en som talte i mikrofonen. Afhørte spurgte, hvad der var galt. Afhørte fik af folk i orange veste oplyst, at der var nogle, som var kommet til skade eller døde, og at folk skulle trække sig tilbage.

Afhørte skyndte sig tilbage til lægeteltet, hvor hun begyndte at gøre klar til at modtage patienter. Afhørte bemærkede, at to patienter blev bragt ind. Afhørte begyndte sammen med en narkoselæge genoplivningen af den ene. Den pågældende blev intuberet, og fik ilagt drop. Der blev givet adrenalin og atropin. Der blev givet hjertemassage og kunstigt åndedræt. Medens afhørte gav førstehjælp til den ene patient, var der andre, der gik i gang med at give den anden førstehjælp. Der kom en ambulance og ambulancefolkene medbragte en defibrillator. Der blev givet stød to gange på den patient afhørte var med til at behandle. Det blev besluttet, at patienten skulle køres på sygehuset i ambulancen. Afhørte kørte med i ambulancen, og gav sammen med en af ambulancefolkene patienten førstehjælp og kunstigt åndedræt undervejs. Kort før ankomsten til sygehuset kaldte ambulancen op til skadestuen og meddelte, at man var på vej ind med den første. De ankom til skadestuen ca. kl. 23.50. De blev kørt til et undersøgelsesrum. Der var fyldt op med patienter i skadestuen. I undersøgelsesrummet fortsatte afhørte og ambulanceføreren med at yde førstehjælp. Afhørte spurgte, om ikke skadestuen var klar til at tage imod, idet hun havde regnet med, at skadestuen var blevet underrettet fra ulykkesstedet. Det gik op for hende, at det var de ikke. Afhørte oplyste personalet i skadestuen om, at der måske var 10 med hjertestop på vej fra festivalpladsen. Personalet troede, at hun gjorde grin med dem, men hun sagde, at det var alvor. En af sygeplejerskerne i skadestuen foretog kontrolopkald til brandvæsenet, og fik herved bekræftet, at der var sket en katastrofe. Personalet begyndte at rydde skadestuen og "afhørtes patient" blev kørt ind og behandlingen overtaget af en sygeplejerske og en læge. Afhørte talte med en sygeplejerske om, at der skulle kaldes katastrofealarm. Forevist foto af de afdøde, forklarer afhørte, at hun er så godt som sikker på, at den hun kørte med på hospitalet er identisk med den svenske statsborger Karl Johan Gustafsson.

Den første som blev bragt ind i teltet, og som andre ydede førstehjælp til, er hun så godt som sikker på, var identisk med den svenske statsborger Carl Johan Bundebjerg.

Læge 17 (H-6-69) har forklaret, at hun var til koncert med sin familie ved Grøn Scene. Hun skulle møde på vagt ved Technoområdet kl. 24.00. Fra Grøn Scene gik afhørte mod Technoområdet, og undervejs dertil kom hun forbi Orange Scene. Hun bemærkede, at der var mange mennesker - de fyldte hele pladsen. Pearl Jam koncerten var i gang. Hun vil tro, at hun ankom til lægeteltet i Technoområdet ca. kl. 23.30. Hun nåede lige at skænke en kop kaffe, da det over radioen blev meldt, at alt disponibelt mandskab skulle komme til Orange Scene, hvor der var indbragt 7-8 personer med hjertestop. Afhørte løb medbringende en rygsæk med udstyr og medicin til Orange Scene. Hun vil tro, at hun og de andre var fremme ved Orange Scene ca. kl. 23.45. Kommet frem orienterede hun sig for at finde det sted, hvor hun kunne gøre mest gavn. Hun bemærkede en patient, hvor en sygeplejerske gav kunstigt åndedræt og en scenevagt gav hjertemassage. Afhørte pakkede sit grej ud og intuberede den pågældende. Sygeplejersken oplyste, at de havde været i gang med behandlingen i ca. 15 minutter.

Sygeplejersken fortalte, at patienten havde ligget i lang tid ude på pladsen. På baggrund af disse oplysninger, sammenholdt med den manglende puls og vejrtrækning og de lysstive pupiller erklærede afhørte personen for død. Afhørte rettede henvendelse til en politimand, oplyste sit navn, samt at hun netop havde erklæret en person for død. Hun bad politimanden identificere den afdøde. Derefter gik afhørte hen og hjalp med behandlingen af en patient, hvor en læge i forvejen var i gang med at give kunstigt åndedræt og hjertemassage. Den pågældende patient var livløs, der var ingen puls, ingen vejrtrækning og lysstive pupiller. Patienten fik adrenalin og atropin. Efter ca. 10 minutters behandling erklærede de den pågældende død. Efter at have gennemset fotos, forklarer afhørte, at den første hun erklærede død var identisk med den svenske statsborger Mats Frederik Thüresson. For så vidt angår den anden hun erklærede død, har hun ikke kunnet udpege den pågældende. Hun beskriver den pågældende som en kraftig ung mand, med mørkt hår. Hun er helt sikker på, at han var meget kraftig. Efter at have erklæret nummer 2 for død, rettede hun på ny henvendelse til den samme politimand, og bad ham om også at identificere denne person.

Sygeplejerske 18 (H-6-72) har forklaret, at hun på aftenen for ulykken havde vagt på Det Mobile Lægehold. De havde netop bragt en pige, som var kommet til skade med det ene ben til lægeteltet bag Orange Scene. I forbindelse med undersøgelsen af pigen forlød det pludselig, at der ville komme mange tilskadekomne, og at lægeteltet skulle ryddes. Musikken spillede på dette tidspunkt stadigvæk. Klargøringen af teltet blev herefter iværksat, og kort tid efter kom der mange tilskadekomne. Afhørte startede straks med at yde førstehjælp i form af kunstigt åndedræt og hjertemassage til en kraftig ung mand, som var helt korthåret. Han blev båret ind i lægeteltet og lagt på gulvet. Den pågældende havde kastet op. Afhørte ydede genoplivningsbehandling sammen med andre. Der blev arbejdet længe med den pågældende. Afhørte husker intet nærmere om tidspunktet, men husker, at musikken stadig spillede, da hun behandlede den første patient. Afhørte fik kontakt med en mandlig læge, som tilså patienten, og som erklærede den pågældende for død. Afhørte gik herefter til håndte ved yderligere to patienter. Forevist fotos er afhørte ikke i stand til at genkende de patienter, hun medvirkede til behandling af.

Det er afhørtes opfattelse, at de tre patienter hun havde hjulpet til med behandlingen af, havde ligget for lang tid til at der kunne iværksættes genoplivning. Hun hæftede sig i

den forbindelse ved, at der efter hendes opfattelse gik utroligt lang tid, fra lægerne begyndte at modtage tilskadekomne og indtil musikken blev standset.

Sygeplejerske 19 (H-6-3) har forklaret, at hun var tilknyttet Scenelægerne på Grøn Scene. På et tidspunkt blev lægeholdet kontaktet via radio af en repræsentant fra Orange Scenekontor, der bad om medicin og genoplivningsudstyr til Orange Scene. På Grøn Scene var man i tvivl om, hvorvidt man skulle udlevere sit udstyr, idet en henvendelse normalt burde komme fra koordinerende læge. Kort tid efter kom imidlertid en vagt eller lignende fra Orange Scene. Han fortalte, at der var sket en ulykke ved Orange Scene, og at man skulle bruge ekstra medicin og genoplivningsudstyr i den forbindelse. Afhørte og andre løb sammen med personen fra Orange Scene til scenen med udstyr og medicin. Da de kom frem var der mange ambulancer og personale på stedet. Hun og andre sygeplejersker talte med en læge fra Grøn Scene på stedet, og de blev enige om, at de gik tilbage til Grøn Scene, hvor der fortsat var koncert. Lægen blev ved Orange Scene.

Læge 20 (H-11-2) har forklaret, at han deltog i festivalen som frivillig i Paramedicvagten. Fredag aften havde han frivagt, og var til koncert med Pearl Jam. Under koncerten opholdt han sig i felt 6. Det begyndte at blive ubehageligt at stå blandt publikum, fordi man blev skubbet frem og tilbage i bølger. Man var helt ude af kontrol, og måtte følge bølgen. Der var meget pres, og man stod meget tæt. Afhørte bemærkede ingen der faldt. Ca. 10 minutter før musikken standsede, besluttede afhørte sig for at trække sig tilbage, fordi det blev for ubehageligt.

Afhørte gik til Gul Scene for at høre musik, og gik derefter ud for at få noget at spise. På vej tilbage til campingpladsen passerede han bagsiden af Orange Scene, og bemærkede, at der var politiafspærring. Han kontaktede politiet og meddelte, at han var læge. Han blev vist hen til opsamlingspladsen, hvor han bistod med psykisk førstehjælp. På et tidspunkt fik han af en ambulancefører at vide, at man manglede en læge, idet de læger, som havde deltaget i redningsarbejdet, var taget tilbage til hospitalet for at yde hjælp der.

Afhørte blev herefter vist hen til en skurvogn, hvor der var anbragt fem døde mænd. Politifolk bevogtede skurvognen. Han blev nu bedt om at fungere som dødsbekræftende læge, og herunder udfærdige såkaldte "tåsedler", så de døde kunne transporteres til hospitalet i ambulancer.

Afhørte lånte herefter nogle plastichandsker og en lommelygte, hvorefter han undersøgte patienterne. Han kunne konstatere, at døden var indtrådt. Han udfyldte og underskrev tåsedlerne.

Læge 21 (H-11-1-1) har blandt andet forklaret, at han under festivalen deltog som frivillig i Paramedicfunktionen ved Tecnoscenen. Han havde frivagt den 30. juni og var sammen med en kollega til Pearl Jam koncerten. Under koncerten opholdt han sig i området vest for mixertårnet. Lydkvaliteten var hæderlig. Publikum stod ikke presset tæt sammen - der var mulighed for at bevæge sig. På et tidspunkt blev musikken afbrudt, og publikum blev bedt om at trække sig tilbage. Afhørte og hans kollega gik til bagsceneområdet ved Orange Scene for at tilbyde deres hjælp. Afhørte bemærkede, at der i lægeteltet blev ydet genoplivningsforsøg på to personer, samt at der var tilstrækkeligt kvalificeret lægeligt personale tilstede.

Afhørte henvendte sig til en betjent, og tilbød sin hjælp. Politimanden fortalte, at der i bagsceneområdet var oprettet et opsamlingssted for øvrige tilskadekomne, og at afhørte kunne hjælpe til her.

På opsamlingsstedet var der forsamlet mange mennesker, og der kom stadig flere til. Der var mange, som havde været trykket, andre var i chok og en havde brækket et ben. Sammen med sin kollega visiterede han patienterne og videregav oplysningerne til en politimand, som var ved hans side. Der blev sendt patienter med ambulancer til hospitalet. Afhørte vil tro at han behandlede og visiterede i over 1½ time.

8.2.3 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer kan følgende lægges til grund:

- At scenelægefunktionen ikke er en del af amtets lægelige beredskab.
- At scenelægefunktionens vagtplan for festivalen godkendes af festivalledelsen.
- At scenelægefunktionens koordinerende læge i henhold til planen koordinerer lægeindsatsen på stedet indtil Kool-lægen fra sygehuset kommer frem.
- At koordinerende læge sendte Kool-lægen tilbage til hospitalet da hun omkring midnat kom frem til lægeteltet, idet behandlingen af de tilskadekomne på dette tidspunkt var afsluttet.
- At ulykken skete tæt på et vagtskifte og som følge heraf var der i løbet af kort tid ca. 20 læger og sygeplejersker tilstede.
- At Det Mobile Lægehold ved et tilfælde opholdt sig i lægeteltet på tidspunktet for ulykken.
- At der forud for Festivalens start afholdes en kommunikationsøvelse, hvor der blandt andet gives instruktion i brugen af radioer.
- At der fra Scenelægefunktionen i festivalradioen sker flere opkald til Kommunikationskontoret, hvor der bedes om 5 ambulancer. Musikken spiller formentligt på dette tidspunkt.
- At der er usikkerhed med hensyn til om "alarmeringen" blev opfattet af Kommunikationskontoret.
- At lægerne ved Technoområdet og Grøn Scene alarmeres mellem kl. 23.30 og 23.40, blandt andet på scenelægernes egen frekvens på festivalradioen.
- At læger og sygeplejersker under koncerten fra publikummere får oplysninger om, at der er faldne blandt publikum, og at oplysningerne til dels videregives til en scenevagt.
- At læger af vagter fra frontbuen blev adviceret om at der ville komme patienter, der var kommet alvorligt tilskade, før musikken standsede. (Musikken standsede kl.ca. 23.25).

- At de første tilskadekomne blev bragt ind i lægeteltet efter at forsangeren havde bedt publikum om at trække sig tilbage.
- At der gik nogen tid fra musikken standsede til de første tilskadekomne blev bragt til behandling.
- At lægerne var af den opfattelse, at de livløse de modtog til behandling havde været døde i nogen tid - 15-20 minutter.
- At der kort tid efter de første livløse blev bragt ind i lægeteltet blev ringet til 112 (kl. 23.32) og rekvireret 5 ambulancer.
- At der ved de enkelte scener, hvor der er scenelæger, alene er medicinsk udstyr til at starte behandlingen af to til tre livløse patienter.
- At man i lægeteltet løb tør for medicin før ambulancerne nåede frem. (Første ambulance meldes fremme kl. 23.37).
- At koordinerende læge modtog oplysninger vedrørende de patienter, der blev erklæret for døde.
- At politifolk som bistod med førstehjælp, i nogle tilfælde fra læger modtog oplysninger om hvem der var erklæret for døde, og blev samtidigt anmodet om, at identificere de pågældende.
- At alle der blev bragt til behandling ved scenelægerne hurtigt kom under behandling.
- At såvel vagter som politifolk hjalp med at behandle de tilskadekomne.
- At læger og sygeplejerske ved Scenelægefunktionen ydede førstehjælp i form af kunstigt åndedræt, hjertemassage, indgivelse af adrenalin og atropin, ligesom der blev givet stød med defibrillator.
- At da den første ambulance ankom til sygehuset (ca. kl. 23.50) var man ikke på sygehuset bekendt med, at der var sket en større ulykke på festivalen.
- At Scenelægefunktionen forlod lægeteltet omkring midnat for at gå til debriefing.
- At en læge fra Paramedicvagten, efter krav fra Falck, og efter forudgående undersøgelse udfærdigede såkaldte "tåsedler" på de personer, som efter at været blevet erklæret for døde, blev anbragt i en skurvogn placeret bag Orange Scene.
- At en læge fra Paramedicvagten arbejdede i bagområdet med at undersøge og videresende tilskadekomne fra ulykken.
- At ingen af de tilsyneladende livløse, der blev forsøgt genoplivet med førstehjælp og medicin rent faktisk blev genoplivet.

8.3 Dansk Røde Kors (DRK)

8.3.1 Indledning

Dansk Røde Kors var tilstede på Roskilde Festival med 79 samaritter fordelt på de 3 stationer.

Jeg vil i dette afsnit ved gengivelser af forklaringer fra samaritterne nærmere belyse samaritternes dispositioner og iagttagelser i forbindelse med ulykken, herunder deres samarbejde med de øvrige lægelige organisationer mv. på festivalen.

8.3.2 Forklaringer

Samarit og Administrativ Vagtleder, Main (H-8-35) har forklaret, at han er ansvarlig for kommunikationen for så vidt angår Dansk Røde Kors. Under festivalen har Dansk Røde Kors 3 vagter (stationer). Main, som er placeret på festivalpladsen, East og West som begge er placeret campingområderne. DRK har 4 radioer, som er tændt hele tiden, dels en stationær radio, dels 3 bærbare radioer. Ud over disse 4 radioer har de enkelte bårehold bærbare radioer. Endelig har den Administrative Vagtleder en mobiltelefon, ligesom de to vagtledere på henholdsvis East og West har hver deres mobiltelefon. Organisationen er bygget op således, at der på hver vagt (Main, East og West) er en ansvarshavende - vagtlederen, som leder flere bårehold. Under de største koncerter, er der altid mellem 20 og 30 personer til at besætte behandlings- og bårehold. De 3 vagtsteder har hver 2 sæt ilt/sug samt et større antal bårer og tæpper o.lign.

De 3 vagtsteder ledes af den Administrative Vagtleder, som har til huse i en skurvogn umiddelbart ved siden af Mainvagten.

Alle "udkald" til en hændelse går via den Administrative Vagtleder, som via radioanlægget videregiver opgaven til Vagtlederen på den vagt i hvis område, hændelsen har fundet sted. Såfremt der sker personlig henvendelse til den enkelte vagt, disponerer den enkelte vagtleder, hvorefter den Administrative Vagtleder underrettes.

Ud over det interne radionet har den Administrative Vagtleder kontakt til festivalens Kommunikationskontor via festivalradioen. Denne radio har to kanaler - en til Kommunikationskontoret og en til Scenelægefunktionen.

På Main er der tillige et lægehold, der arbejder uafhængigt af Røde Kors, men har lokaler i Main, og tager sig af de skader samaritterne ikke kan behandle. Endvidere er der et afrusningstelt i Main. Teltet bemannes af et antal sygeplejersker under lægernes ansvar.

For så vidt angår aftenen for ulykken har afhørte blandt andet forklaret, at han mødte på vagt omkring kl. 23.30. Uden for Main mødte han vagtmandskab fra en af de to andre vagter, som meddelte at Beredskabskontoret havde ringet og anmodet om ekstra bårehold til Main. Den afgående vagtleder havde ikke bedt om ekstra bårehold, og man var noget uforstående overfor, hvad de ekstra bårehold skulle bruges til. Afhørte ringede til Beredskabskontoret for at få en nærmere forklaring på den valgte fremgangsmåde, men fik ingen.

Omkring midnat kom en repræsentant for festivalledelsen og spurgte om ikke samaritterne kunne oprette en venteplads i nogle nærmere angivne haller, idet man regnede

med, at der var mange tilskadekomne ved Orange Scene. Afhørte begyndte herefter at oprette venteplads.

Samarit og Administrativ Vagtleder (H-8-2) (vagt indtil kl. 23.30), på tidspunktet for ulykken har forklaret, at hans funktion bestod i at koordinere de tre samaritstationers indsats. Anmodes en af stationerne om assistance skal den Administrative Vagtleder orienteres. Han har til huse i et skur bag Main. Han er i besiddelse af telefon, festivalradio samt samaritternes egen walkie-talkie.

På et tidspunkt kunne han over festivalradioen høre en læge fra Orange Scene foretage opkald til de andre scener vedrørende manglende medicin. Der var i det hele taget en del lægeaktivitet på festivalradioen, men afhørte hørte ikke efter hele tiden. Der blev på intet tidspunkt anmodet om hjælp fra samaritterne eller lignende over radioen.

Afhørte bekendt var der ingen katastrofeplan på festivalen med forholdsregler for de forskellige hjælpeorganisationer på stedet om, hvornår og hvordan man skulle reagere i en given situation.

Samarit, Main (H-8-4) har forklaret, at han på et tidspunkt efter kl. 23.30 opholdt sig ved Main. Pludselig kom en mand løbende ind i vagten og spurgte efter adrenalin, men man vidste ikke, hvor der var noget. Afhørte fik senere at vide, at der angiveligt skulle være sket noget alvorligt ved Orange Scene. Han gik til den administrative vagtleder for at høre om han skulle gøre noget, men fik af vagtlederen at vide, at han bare skulle fortsætte sit arbejde ved Main, idet vagtlederen intet havde hørt fra festivalledelsen.

Samarit, Main (H-8-6) har forklaret, at han sammen med en anden samarit var blevet sendt på en opgave i festivalområdet. De skulle hente en tilskadekomne vest for Orange Scene. Omkring det tidspunkt, hvor koncerten med Pearl Jam startede nåede han frem til en kvinde, som havde beskadiget sit ben. Der var læger tilsted hos hende, da han nåede frem. Pigen blev båret til lægeteltet bag Orange Scene. Mens afhørte var i lægeteltet blev der bragt en bevidstløs mand ind i teltet. Han fik ilt. Afhørte forlod lægeteltet for at gå tilbage til Main. På vej tilbage mødte han en englænder, som fortalte, at han havde ondt i brystet, fordi han var blevet trykket inde i mængden foran Orange Scene. Mens de talte med englænderen standsede musikken. Da han kom tilbage til Main, hørte han i sin radio, at vagtchefen på East meddelte, at hun var blevet kontaktet af "Beredskabet", der havde bedt dem sende mandskab til Orange Scene, idet der var sket et eller andet.

Det var afhørtes opfattelse, at der var brug for hjælp ved Orange Scene. Derfor løb han sammen med kollegaen til Orange Scene. Da de kom frem til lægeteltet, var der ingen patienter. De talte med den ansvarshavende læge, som meddelte, at der ingen opgaver var til dem.

Afhørte hjalp herefter kortvarigt politiet med at afsøge publikumsområdet for tilskadekomne. Afhørte gik tilbage til frontbuen, hvor han bemærkede, at der var kommet yderligere to samaritter. Afhørte kontaktede på sin radio den administrative vagtleder og de blev enige om, at de skulle trække sig tilbage. Afhørte bad herefter de to andre samaritter om at returnere til Main. Afhørte og hans kollega gik til lægeteltet for at "melde fra" hos den ansvarshavende læge. Der var imidlertid ingen læger eller andet personale tilstede i teltet.

Afhørte henvendte sig derefter til Ambulancelederen fra Roskilde Brandvæsen, som imidlertid bad afhørte og hans kammerat om at blive på stedet, fordi der hverken var læger eller sygeplejersker. Afhørte og hans kammerat behandlede i tiden herefter 5-6 tilskadekomne personer i lægeteltet. Disse personer kom ind via frontbuen. Omkring kl. 01.30 kom der nogle læger og sygeplejersker tilbage til lægeteltet, hvorefter afhørte og kammeraten returnerede til Main.

Samarit, Vagtleder, East Camp, (H-8-8) har forklaret, at hun omkring kl. 23.15 blev opsøgt af en ung kvinde som havde fået trykket brystet ved Orange Scene. Hun fortalte, at hun var bekymret for sin søster, der lå foran Orange Scene og ikke kunne komme op. Hun ringede til administrative vagtleder på Main, men han vidste ikke, hvad der var sket og han havde ikke tid til at undersøge det nærmere. Hendes vagt stoppede omkring kl. 23.30.

Samarit, Vagtleder, East Camp, (H-8-34) har forklaret, at hun tiltrådte sin vagt omkring kl. 23.30. Lige omkring det tidspunkt, hvor vagten blev formelt overdraget, modtog afhørte et opkald på radioen - formentligt fra Main - om at der var sket en ulykke på Orange Scene. Afhørte sendte 2 personer af sted til Main medbringende diverse udrykningsudstyr. Lidt senere blev afhørte via mobiltelefon kontaktet af Orange Scene, som oplyste at de havde brug for tæpper. Afhørte spurgte hvorfor de ringede til East og ikke Main, som ligger tættere på, hvortil han svarede, at han ikke kunne komme igennem til Main. Afhørte sendte en samarit af sted med tæpper.

Samarit, Vagtleder Main, (H-8-9) har forklaret, at han havde vagt som vagtleder indtil kl.ca. 23.30. Der havde været usædvanligt travlt, idet der i tiden mellem kl. 21.30 og 23.00 havde været 8 bevidstløse personer til behandling. De pågældende var bevidstløse som følge af indtagelse af narkotika. De blev visiteret af Festivallægen og 3 blev lagt til afrusning i afrusningsteltet, 3 blev kørt til sygehuset, mens de sidste to blev i Vagten, hvor de blev holdt under kontrol.

Da afhørte havde afsluttet sin vagt og stod uden for Main, kom nogle samaritter i civil og meddelte, at der var nogle mennesker, der var blevet trampet ned foran Orange Scene, og der var vild panik på stedet. De spurgte, hvad de skulle gøre. Afhørte kontaktede den administrative vagtleder på Main som meddelte, at da de ikke var blevet alarmeret, skulle de intet foretage sig, men vente.

Kort efter kom en mand iført orange vest løbende og sagde, at de straks skulle bruge tæpper og hjælp ved Orange Scene, idet situationen var uoverskuelig. Gruppen af samaritter i civil løb sammen med manden i orange vest til Orange Scene medbringende tæpper. De uniformerede samaritter forblev ved Main. Klokkeren var da omkring k. 23.50.

Ca. kl. 00.15-00.20 fik afhørte og de andre uniformerede samaritter besked på, at de skulle gå til bygning 4-5, hvor der skulle oprettes ventepads for de lettere tilskadekomne. Da de kom til bygning 4-5, var der ikke styr på noget som helst. Leif Skov kom og talte til forsamlingen, men det endte i noget, der lignede skænderi. Da mødet var slut, blev der under ledelse af en psykolog fra Falck, indledt psykisk førstehjælp på de tilstedeværende. Afhørte hjalp til. Samtidigt ankom personalet fra Fjorden.

Det undrede afhørte, at Dansk Røde Kors ikke blev tilkaldt til Orange Scene. På ulykkestidspunktet var der i Main 2 læger, 3 narkosesygeplejersker, samt et antal samaritter. Der var endvidere 3 sæt genoplivningsudstyr. En stor del af dette beredskab kunne have været på plads ved Orange Scene inden for 1-2 minutter.

Samarit, Main (H-8-28) har forklaret, at fra omkring kl. 21.00 begyndte der at komme mange til behandling. Der var tale om berusere, narkotikapåvirkede samt patienter med snitsår fra flasker o.lign. Omkring kl. 23.30 begyndte der at komme flere personer til Main, der havde været til Pearl Jam koncerten, og som var blevet klemt blandt publikum. De havde det slemt, og blev lagt ind i behandlingsrummet.

Pludselig hørte han over radioen at der var sket noget ved Orange Scene. Han gik ud af behandlingsrummet, og stillede sig uden for indgangen til Main. Han kunne se, at det store lys var tændt ved Orange Scene. Musikken var stoppet. Han så at forsangeren i Pearl Jam sad på hug. Afhørte forsøgte at finde vagtlederen for at finde ud af, hvad der var sket, men han kunne ikke finde ham. Mens han ledte efter vagtlederen, kom en samarit forbi med en radio. Han hørte, at der på radioen blev nævnt, at der manglede adrenalin bag Orange Scene. Han skyndte sig hen til de læger, der er tilknyttet Main, for at underrette dem om den manglende adrenalin. Der var 6 læger i lokalet, idet man var midt i et vagtskifte. Han rettede henvendelse til en læge og fortalte om meldingen om den manglende adrenalin ved Orange Scene.

Afhørte gik herefter på ny ud i området for at lede efter vagtlederen. Han vil tro, at klokken var omkring 23.40. I det samme kom et bårehold til Main. Afhørte tog genoplivningsudstyret og skyndte sig til Orange Scene. Der var en anden samarit, som løb med. De løb frem mod scenen, men de måtte opgive da menneskemængden foran scenen var så tæt, at de ikke kunne komme frem. Efter ca. 5 minutter returnerede de til Main.

Da afhørte var kommet tilbage til Main, hørte han på ny over radioen, at der var mangel på adrenalin ved Orange Scene. Afhørte gik derfor igen ind til lægerne. Han vil mene at klokken var omkring 23.45-23.50. Afhørte fortalte en læge, at der manglede adrenalin ved Orange Scene. Den pågældende læge tog en taske og sammen løb de mod Orange Scene. De forsøgte på ny at komme gennem menneskemængden foran Orange Scene, men blev denne gang standset af en politimand, der meddelte at menneskemængden var for tæt til at de kunne komme igennem. Lægen gik tilbage til Main, mens afhørte gik ad asfaltvejen til bagområdet ved Orange Scene. Han vil tro at han var fremme omkring kl. 23.55. I området bemærkede han, at behandlingen af de tilskadede var i fuld gang. Uden for lægeteltet var der flere mennesker, som havde det dårligt. To af disse gik med afhørte tilbage til Main for at blive behandlet der. Han vil tro, at han var tilbage ved Main kl. 00.10.

Samarit, Camp East (H-8-29) har forklaret, at der på et tidspunkt omkring midnat kom et mobiltelefonopkald til vagtlederen fra "et rednings beredskab". Der blev sagt, at der var sket en stor ulykke ved Orange Scene, og man skulle stille i Main med disponibelt mandskab og genoplivningsudstyr. 3-4 personer med udstyr blev sendt afsted. Afhørte selv blev på vagten, og gjorde klar til at modtage patienter. Senere blev han bedt om at bringe nogle tæpper til Main.

Samarit, Camp West (H-8-30) har forklaret, at på et tidspunkt før midnat kom nogle samaritter og meddelte, at de på radioen havde fået meddelelse om, at alt disponibelt mandskab med det samme skulle møde foran Orange Scene, idet der var sket en ulykke. De var fire, der løb til Orange Scene. Da de kom frem i nærheden af scenen, gik de søgende rundt, men kunne ikke se, at der var noget galt. Der var på dette tidspunkt ingen musik, men musikerne stod på scenen. De gik til Main og spurgte, hvor de kunne gøre nytte, men i Main vidste man ikke hvad der var sket. De blev af vagtlederen bedt om at gå til nogle haller, som skulle fungere som krisecenter/modtagelse. Da de kom frem til hallerne, virkede det hele noget uorganiseret. Afhørte og de andre samaritter gik i

køkkenet, og fik dem til at sørge for mad og drikke. På et tidspunkt kom Leif Skov og fortalte om, hvad der var sket. Afhørte opholdt sig i hallerne til hen på morgenen.

Samarit (H-8-10) har forklaret, at han er uddannet samarit. Han var på Roskilde Festival som privatperson, sammen med nogle venner fra Dansk Røde Kors Ungdom. De boede i teltlejren sammen med de Røde Kors medarbejdere, som arbejdede på festivalen. Sammen med nogle venner var de taget til koncert med Pearl Jam. På et tidspunkt bad forsangeren publikum om at træde tilbage, og de blev enige om, at der måtte være noget galt. De løb til Main, hvor de talte med vagtlederen, men han vidste ikke hvad der var sket. De løb herefter tilbage til Orange Scene via Mediebyen. De henvendte sig ved Orange Kontor for at spørge om der var brug for hjælp. Det fik de at vide at der var. En løb herefter tilbage til Main for at hente de andre.

Afhørte gik til lægeteltet, hvor hun hjalp med at give en livløs person kunstigt åndedræt. En betjent gav hjertemassage. Den som var løbet efter hjælp, og dem han havde hentet, var nu også kommet til lægeteltet, hvor de begyndte at hjælpe til. En læge kom, og erklærede den person hun gav førstehjælp for død. På et tidspunkt manglede man tæpper til de tilskadekomne. En løb tilbage til Main efter tæpper, som man først ikke ville udlevere, idet man ikke havde fået nogen melding om, hvad der var sket. Senere gik de til den oprettede opsamlingsplads, hvor de hjalp med at yde førstehjælp.

8.3.3 Sammenfatning

Følgende kan på baggrund af de afgivne forklaringer m.v. lægges til grund:

- At Den Administrative Vagtleder hørte på festivalradioen, at der var opkald til de andre scener om at man efterlyste medicin til Orange Scene. Han hørte fra samaritter der indfandt sig ved Main, at der var problemer ved Orange Scene. Han besluttede imidlertid ikke at sende mandskab til stedet, da han ikke af festivalledelsen var blevet anmodet om at sende mandskab til Orange Scene.
- At der ikke var udfærdiget en plan, der involverede Dansk Røde Kors i tilfælde af en ulykke.
- At enkelte samaritter, der over radioen hørte en melding om, at der var brug for hjælp ved Orange Scene, på eget initiativ løb til Orange Scene, hvor de hjalp.
- At samaritterne der hjalp ved Orange Scene behandlede patienter i lægeteltet fra omkring midnat, hvor lægepersonalet gik til debriefing, og indtil de kom retur omkring kl. 01.30.
- At der omkring kl. 23.15 (ca. 10 minutter før musikken standsede) indløb oplysninger på East-vagten om, at folk var faldet ved Orange Scene, og havde problemer med at komme op.
- At der var travlt på Mainvagten om aftenen. Flere blev af samariterlægerne visiteret og lagt til afrusning, mens andre blev bragt til sygehuset.
- At samaritter og læger forsøgte af to omgange forgæves at komme frem til lægeteltet ved Orange Scene med genoplivningsudstyr og adrenalin. Det blev forsøgt både omkring kl. 23.40 og omkring kl. 23.50. Begge gange måtte man opgive at komme

igennem menneskemængden foran scenen. En samarit nåede frem til lægeteltet ved at gå en anden vej, mens lægen returnerede til Main med adrenalinen.

- At samaritter, der ikke var i tjeneste, løb til Orange scene, hvor de ydede førstehjælp til de tilskadekomne.
- At der ikke formelt blev sendt hjælp til Orange Scene fra Samariterorganisationen i anledning af ulykken.
- At festivalledelsen kort efter midnat anmodede samariterorganisationen om, at oprette venteplads for de lettere tilskadekomne i nogle angivne haller, hvilket derefter skete.

8.4 Samariterlægeorganisationen (Lægerne og sygeplejerskerne ved Main)

8.4.1 Indledning

Jeg vil i dette afsnit, ved gengivelse af forklaringer fra de involverede læger og sygeplejersker nærmere belyse organisationens dispositioner og iagttagelser i forbindelse med ulykken, herunder funktionens samarbejde med de øvrige lægelige organisationer på festivalen.

8.4.2 Forklaringer

Lederen af Samariterlægerne (H-9-1) har forklaret, at organisationen nærmest er at betragte som en fremskudt skadestue, men uden tilknytning til det offentlige sygehusvæsen i Roskilde Amt. Kravet for, som læge at være på festivalen i denne funktion er, at man har autorisation som praktiserende læge. Læger og sygeplejersker er ikke udstyret med radio eller telefon, da arbejdet er tilrettelagt på en sådan måde, at de primært opholder sig på Main.

Der er ikke tale om lønnet arbejde, men udelukkende en velgørende foranstaltning. Hver læge eller sygeplejerske har mulighed for at få en ledsager gratis med til festival. Hvert år indkaldes han af festivalledelsen til et møde med festivalledelsen og Dansk Røde Kors med henblik på planlægningen af det kommende års beredskab. På mødet drøftes, hvorvidt der er noget fra det foregående år, der skal justeres. Der er ingen organisatorisk sammenhæng mellem læge- og sygeplejerskeorganisationen og Dansk Røde Kors samaritterne, men det har i praksis vist sig at være en god løsning at samarbejde. Organisationens har derfor til huse på Dansk Røde Kors samaritternes hovedvagt – Main.

Kommunikationen med organisationen sker gennem Dansk Røde Kors samaritterne. Organisationens består af 15 læger og 15 sygeplejersker, hvis opgave det er efter et forud fastsat skema, at støtte de 3 samarittervagter, der er placeret rundt om på festivalområdet. Derudover har funktionen tillige til opgave at føre tilsyn med et afrusningstelt, som er placeret i forbindelse med Main. På tidspunktet for ulykken var der i henhold til vagtplanen 2 læger og 2 sygeplejersker på vagt.

En læge (H-9-3) har forklaret, at han på tidspunktet for ulykken var på vagt som frivillig læge ved samariterteltet i Røde Kors Hovedvagt - Main. Arbejdet består i at visitere til

viderebehandling på sygehus de festivalgæster, som henvender sig hos samaritterne, samt vurdere og behandle lettere tilskadekomne. I teltet forefindes førstehjælpsudstyr i form af samaritternes genoplivningsudstyr samt udstyr til droplæggelse, rensning og syning af sår samt udstyr til kortvarig stabilisering af knoglebrud. I medicinskabet er der adrenalin, atropin, antibiotika, astmamedicin samt forskellige lokalbedøvelsesmidler.

Omkring det tidspunkt, hvor Pearl Jam begyndte at spille, var der stille i lægeteltet. Afhørte stod i døråbningen, og så da koncerten startede. På et tidspunkt begyndte der at komme patienter ind, blandt andet en pige med symptomer på blindtarmsbetændelse, hvorfor der blev rekvireret en sygetransport. En af de læger, som afhørte havde afløst, kom tilbage til lægeteltet og sagde: "Det går galt det her". Hun fortalte, at hun havde stået i området bag mixertårnet og set, hvorledes menneskemængden foran scenen havde bølget frem og tilbage. I det samme kom en samarit og meddelte, at der var sket et eller andet ved Orange Scene, og at man havde brug for en læge. Afhørte bad den afløste læge om at blive i teltet, mens han og samaritten løb til Orange Scene. Han medbragte adrenalin og atropin og samaritten medbragte en førstehjælpskuffert.

De pressede sig gennem menneskemængden foran scenen. Da de kom til felt 25/26, kunne de ikke komme længere. De prøvede i nogen tid at presse sig frem, men måtte opgive. Han tror at der blev spillet på scenen, idet publikum var umulige at råbe op. Afhørte besluttede sig for at gå tilbage til Main. Han sagde til samaritten, at de måtte sende de tilskadekomne til behandling i lægeteltet (Main).

Ca. 20 minutter efter at afhørte var kommet retur til Main kom en samarit og bad om adrenalin til brug ved Orange Scene. Han gav den pågældende de uåbnede æsker indeholdende ca. 30 doser. Han bad den afløste læge om at gå til Orange Scene for at høre, om der var brug for hjælp. På dette tidspunkt vidste afhørte ikke, hvad der var sket. Han fik ingen oplysninger fra den ansvarshavende samarit, som han tror heller ikke vidste noget på dette tidspunkt.

Pludselig begyndte der at komme mange patienter. De var klemte, nogle var blevet trådt på, en havde næsten fået revet et øre af, ligesom flere havde knoglebrud. Der var meget travlt. Mange af de behandlinger afhørte udførte på stedet, ville under normale forhold have været visiteret videre til behandling på skadestuen. Flere læger kom til teltet for at høre om de kunne hjælpe. På et tidspunkt var de 4-5 læger i teltet. Der var ikke mulighed for at sende patienter videre, og lægeteltet blev brugt som opsamlingsplads indtil der var mulighed for transport. Afhørte forhørte sig hos samaritterne om ikke de kunne skaffe transport til Køge Sygehus, idet der er en ortopædkirurgisk afdeling, og han var af den opfattelse, at man på Roskilde Sygehus var meget belastet. Afhørte fortsatte med at tilse og behandle frem til kl. 04.30.

Det undrede afhørte, at der ikke fra festivalledelsen blev taget kontakt til lægeteltet for at høre, om der var behov for assistance. Den hjælp man fik var udelukkende fra læger, som af egen drift kom for at hjælpe.

Læge (H-9-5) har forklaret, at han var på vagt i lægeteltet ved Main på tidspunktet for ulykken. Om kommunikationen har han forklaret, at alt kommunikation går gennem samaritternes ansvarshavende vagtleder, idet lægerne hverken har radio eller mobiltelefon. Skal der eksempelvis rekvireres en ambulance, sker det gennem den vagthavende.

Med hensyn til ulykken har afhørte forklaret, at han på et tidspunkt hørte, at der var sket en ulykke ved Orange Scene. Afhørte var dog travlt beskæftiget i lægeteltet hele aftenen.

nen og natten, idet der hele tiden kom patienter. På et tidspunkt var der snak mellem samaritterne om, hvorvidt de skulle blive på stedet eller løbe til Orange Scene for at hjælpe. Da der var nok at se til ved Main, og da der ikke kom nogen anmodning om assistance, rådede afhørte samaritterne til at forblive ved Main.

Sygeplejerske (H-9-2) har forklaret, at hun på tidspunktet for ulykken var på arbejde i afrusningsteltet, der er placeret i bagområdet ved samriternes hovedafdeling Main. Afrusningsteltet er nærmest at sammenligne med en detention, hvor de anbragte er under konstant overvågning af en sygeplejerske.

Beruserne bliver indbragt til afrusningsteltet af samaritterne eller af andre festivalgæster. Lægen afgør, hvorvidt en beruser kan komme i afrusningsteltet, eller om den pågældende skal transporteres til sygehuset. Der er ingen medicin eller udstyr i afrusningsteltet, idet der alene sker overvågning og observation. Der udfyldes et stykke papir med generalia, årsag til opholdet, klokkeslæt for observationer samt tidspunktet på, hvornår den pågældende forlader stedet.

Afhørte forklarer, at hun mødte på vagt kl. 20.00. Der var travlt lige fra starten. Der var fyldt op i afrusningsteltet - måske 14-16 personer. På et tidspunkt hørte hun, at der var sket en ulykke ved Orange Scene, men hun var hele tiden travlt beskæftiget i afrusningsteltet.

Sygeplejerske (H-9-4) har forklaret hun og en kollega hele aftenen var travlt beskæftiget i afrusningsteltet. Omkring kl. 23.45 fik hun oplyst, at der var en der var død ved Orange Scene. Lidt senere fik hun oplyst, at der var mange, der var døde ved Orange Scene. Da hun i det daglige er tilknyttet krise- og katastrofeberedskabet på Rigshospitalet tilbød hun sin bistand, men lederen i hovedvagten oplyste, at der var folk, som tog sig af den psykiske førstehjælp, og at der var mest brug for hende i afrusningsteltet.

8.4.3 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer kan følgende lægges til grund:

- At der var medicin og genoplivningsudstyr hos samariterlægefunktionen, herunder blandt andet adrenalin.
- At en læge sammen med en samarit løb til Orange Scene medbringende genoplivningsudstyr og adrenalin. De måtte imidlertid opgive, da de ikke kunne komme igennem menneskemængden foran scenen. Senere udleverede en læge en æske med 30 doser adrenalin til en samarit, der bad om adrenalin til Orange Scene.
- At der var travlt i teltet ved Main i løbet af aftenen, og at afrusningsteltet var fyldt op.
- At der på et tidspunkt kom mange patienter, som var kommet til skade i forbindelse med ulykken ved Orange Scene. Frivillige læger kom til og hjalp. På et tidspunkt var der 4-5 læger i teltet, som ydede behandling. Der var brug for at få de tilskadedekomne til hospitalet, men der var problemer med at få skaffet transport. Man behandlede i teltet frem til ca. kl. 4.30. Festivalledelsen eller andre rettede ikke henvendelse for at høre, om der var brug for assistance.
- At der i forbindelse med behandlingen blev udfyldt en seddel med generalia, skadernes omfang, den givne behandling samt tidspunkterne herfor.

9. Beskrivelse og forsøg på kortlægning af de afdødes forhold omkring ulykken

9.1 Indledning

Som det fremgår af indledningen til afsnittet 8.2 vedrørende Scenelægefunktionen har der været rejst spørgsmål med hensyn til den lægelige behandling den enkelte af de afdøde modtog. Der har været rejst tvivl om, hvorvidt de overhovedet blev behandlet af læger. Under hensyn hertil, har de læger og sygeplejersker, der deltog i behandlingen af de tilskadekomne på festivalpladsen samt de læger og sygeplejersker på RASR, der modtog de pågældende, da de var blevet bragt dertil, afgivet forklaring om den behandling de udførte, og de har herunder ved hjælp af fotos af de afdøde, forsøgt at identificere de personer de behandlede.

Vagterne ved Orange Scene, der blandt andet medvirkede ved redningen af de faldne publikummere, har afgivet forklaring om deres rolle samt deres iagttagelser. De har endvidere, på samme måde som det lægelige personale, fået forevist fotos af de afdøde for på denne måde at forsøge at få klarhed over, hvem hver enkelt af vagterne redede over frontbuehegnet samt hvem de deltog i genoplivningsforsøgene på. Vagternes forklaringer er gengivet i afsnit 6.3.

Der er foretaget afhøring af venner og bekendte til de afdøde, som deltog i festivalen, for på denne måde at få kortlagt de afdødes færden umiddelbart forud for ulykken, herunder forsøge at få kortlagt tidsrummet fra de sidst er set i live under koncerten, og indtil de kom i kontakt med vagter og det lægelige personale ved Scenelægefunktionen. Formålet hermed har blandt andet været, at forsøge at finde ud af, hvor (i hvilket felt) og hvornår den enkelte er faldet.

Endelig vil jeg for den enkelte af de afdøde kort beskrive de skader den enkelte pådrog sig i forbindelse med ulykken, og jeg vil herunder kort gengive lægernes konklusioner om dødsårsagen.

For så vidt angår de refererede forklaringer er der alene medtaget den del af forklaringen, der direkte vedrører den enkelte afdøde.

9.2 Carl Henrik Bundebjerg

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende Carl Henrik Bundebjerg, svensk statsborger, født den 3. juni 1978.

En ven til Bundebjerg (V-1-1) har blandt andet forklaret, at de fulgtes til Roskilde Festival. De var sammen til koncert med Kent ved Orange Scene. De var under denne koncert placeret i området omkring felt 20-21. Da koncerten med Kent sluttede, forlod mange publikummere pladsen, og afhørte og Bundebjerg gik længere ind mod midten og fremad, for at få bedre pladser. De kom til at stå i området felt 13-10. De tog opstilling, og ventede på, at koncerten med Pearl Jam skulle begynde. De stod ikke helt forrest, idet der var 1-2 rækker med mennesker foran dem. Der kom flere og flere publikummere, og afhørte og Bundebjerg blev skubbet lidt frem og tilbage, men de stod fortsat ved siden af hinanden. Da koncerten begyndte kom der flere publikummer, og der blev presset på fra alle sider, men det lykkedes afhørte og Bundebjerg at holde sig til hinanden. Efter ca. 2-3 numre tabte de imidlertid kontakten med hinanden. De blev på

grund af presset fra publikum presset fra hinanden. Afhørte kunne engang imellem se Bundeberg, der var blevet presset længere frem mod scenen end afhørte. Der var meget trangt, og på et tidspunkt besluttede afhørte sig for, at han ville forsøge at komme væk, da der ikke var rart at være. Han forsøgte at trække sig tilbage, men det var ikke muligt. Der var én ved siden af afhørte, der kunne se på afhørte, at han ville væk, og han spurgte om han skulle hjælpe. Manden hjalp herefter afhørte op, så afhørte kunne crowdsurfe mod scenen, hvor han blev trukket over frontbuen af vagterne. Mens han crowdsurfede mod scenen bemærkede han ikke, at der var nogen, der var væltet, og han lagde heller ikke mærke til Bundeberg. Efter at være blevet hjulpet ind over frontbuen af vagterne, blev han lukket ud i publikumsområdet ved felt 28. Afhørte gik til mixertårnet, og da han kom dertil stoppede musikken. Da Bundeberg ikke mødte op på det aftalte mødested, tog afhørte kontakt med vagterne og senere politiet.

Frontbuevagt (H-1-2-1) har forklaret, at der til venstre for midten af frontbuen ca. 1 m ude opstod et hul blandt publikum på ca. 2 x 1½ m. Afhørte sprang op på hegnet og så, at der lå mange mennesker ovenpå hinanden. Afhørte forsøgte at få publikum til side, således at han kunne komme ud blandt publikum og hjælpe dem, der var faldet. Det var imidlertid ikke muligt at få kontakt med publikum. Afhørte sprang herefter fra frontbuen og ud blandt publikum. Der lå ca. 10-12 personer i 3 lag over hinanden. Derudover var der personer som lå med deres ben fastklemt i bunken. Disse personer var ikke livløse, og de råbte, at de sad fast og ikke kunne komme fri. Afhørte råbte, at han skulle bruge hjælp med det samme, og at man skulle få standset musikken. Afhørte oplyser, at musikken larmede ud over området, og det var utroligt svært at kommunikere med vagterne inde i frontbuen. Afhørte vil tro, at der gik ca. 1 min. med at trække den 1. person fri af bunken. Den pågældende var livløs og blå i ansigtet. Afhørte løftede den pågældende op, og bar ham mod frontbuen. Afhørte løftede den pågældende over frontbuehegnet og blev straks hjulpet af en anden vagt, der stod inde i frontbuen. Afhørte hoppede selv over frontbuehegnet og hjalp vagten med at bære den bevidstløse mand ud i lægeteltet. Da afhørte kom ud i lægeteltet, var der sygeplejersker eller læger der tog over. Afhørte er forevist fotos af de afdøde og har udpeget Carl Henrik Bundeberg, som den unge mand han først bjærgede ind i frontbuen.

Sygeplejerske 16 (H-6-68) har, forevist fotos af de afdøde, forklaret, at hun bemærkede at Bundeberg sammen med en anden blev båret ind i lægeteltet. Hun bemærkede, at **Læge 3** indledte behandling af den pågældende.

Læge 3 (H-6-10) har forklaret, at der blev båret 2 bevidstløse patienter ind i teltet. Han arbejdede med dem begge 2. Det lykkedes at få hjertefunktion i gang på den ene, og han blev transporteret med ambulance til hospitalet. Den anden person blev der arbejdet på i ca. 45 min., men uden held. Afhørte erklærede den pågældende død. Afhørte er forevist fotos af de afdøde, men ser sig ikke i stand til at udpege nogen med sikkerhed.

De afdøde, der blev bragt til sygehuset omkring kl. 01.30, havde efter at være erklæret døde været i en skurvogn, som kort før midnat blev indrettet til opsamlingssted for de døde. Opsamlingsstedet blev bevogtet af politiet. I skurvognen blev de forud for indbringelsen til sygehuset tilset af **læge 20**.

Det fremgår af oplysninger fra Roskilde Amts Sygehus (S-2-1), at Bundeberg blev indbragt til hospitalet den 1. juli 2000 kl. 01.28 og (på ny) erklæret død.

Den 1. juli 2000 blev der foretaget obduktion af afdøde. Det fremgår af obduktionserklæringen (C-1-9) at : "Dødsårsagen må, når obduktionsfundene sammenholdes med det i sagen oplyste, antages at være kvælning efter sammenklemning af brystkassen".

9.2.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer m.v. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Bundeberg sammen med en kammerat forud for koncerten med Pearl Jam tog opstilling i område felt 10-13 et par rækker fra frontbuen.
- At de 2-3 numre inde i koncerten blev skubbet (trukket) fra hinanden på grund af voldsomt pres blandt publikum, og at Bundeberg herunder blev presset længere frem mod frontbuen.
- At en frontbuevagt bemærkede, at publikum faldt ca. 2 meter til venstre for midten og ca. 1 meter ude (felt 13).
- At frontbuevagten, da musikken var standset, trak en livløs mand op fra bunken, som han efterfølgende genkendte som Bundeberg.
- At Bundeberg blev båret til lægeteltet, hvor han blev behandlet af en læge og sygeplejersker. Han blev erklæret død af den behandlende læge, formentlig omkring midnat.
- At Bundeberg blev placeret i skurvognen, der var indrettet som opsamlingssted for døde.
- At Bundeberg blev indbragt til Roskilde Amts Sygehus ca. kl. 01.30, hvor han på ny blev erklæret død.
- At obduktionen viste, at dødsårsagen må antages at være kvælning efter sammenklemning af brystkassen.

9.3 Allan Mwangi Tonnesen

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende Allan Mwangi Tonnesen, dansk statsborger, født den 6. september 1982.

En ven til afdøde (T-3-1) har forklaret, at han boede i campingområdet sammen med Tonnesen. De havde i løbet af dagen talt om den forestående koncert med Pearl Jam, som de begge glædede sig til. På et tidspunkt gik afhørte, Tonnesen og yderligere et par venner fra lejren til koncerten. De gik højre om storskærmen og frem til felt 26-27. Der var ret mange mennesker, og afhørte og de andre stod nærmest på en række, hvor afhørte stod i den ene ende. Tonnesen og afhørte råbte til hinanden. Umiddelbart efter startede musikken, og der blev et voldsomt pres fra alle sider. Afhørte forklarer, at hans overkrop kørte rundt, mens benene ikke kunne følge med. Det var ikke muligt at modstå dette pres - man var nødt til at følge med. Han mener, at han på det tidspunkt var kommet længere frem, idet han fornemmede, at han rørte ved de forreste bølgebrydere. Afhørte vil antage, at han var kommet frem til felt 15-12. En af de andre, der var

med til koncerten, var på et tidspunkt trukket tilbage, idet den pågældende ikke kunne klare presset. Afhørte forklarer, at han overhovedet ikke kan huske noget af musikken, idet alt det andet var så voldsomt og optog alt. Efter at have "kørt rundt" et stykke tid blev afhørte crowdsurfet frem til frontbuen, hvor han via løbegangen kom retur til publikumsområdet og gik til felt 27. Her var det muligt at være uden at blive presset. Afhørte stod i felt 27 da musikken standsede. Afhørte husker, at forsangeren sagde noget om at de skulle trække sig tilbage. Afhørte forklarer, at han troede, at det var en del af showet. Afhørte gik retur til lejren, hvor han mødte de andre, bortset fra Tonnesen.

En veninde til afdøde (T-4-1) har forklaret, at hun og nogle andre havde aftalt, at de skulle til Pearl Jam koncerten sammen. Kort tid før koncerten startede gik de til pladsen. De gik højre om storskærmen og stillede sig omkring felt 26. Afhørte kan ikke huske om koncerten var startet da de kom dertil, eller om den startede mens de stod der. Der var mange mennesker, og man stod tæt. Det blev værre da musikken begyndte at spille - alle ville fremad. Hun forsøgte at komme med frem sammen med de andre, men det var ikke muligt for afhørte. Det var for farligt at forsøge, at komme længere frem. Afhørte ville derfor ud, og hun brugte sine albuer, samtidig med at hun råbte og skreg. Hun blev tilbudt at blive surfet ud, men hun sagde nej. Det lykkedes hende at komme bagud, og hun stillede sig i området bag storskærmen. Der var meget bedre plads og ingen problemer. Hun stod og fulgte koncerten på storskærmen. Da musikken standsede stod hun lidt og ventede, hvorefter hun gik til Gul Scene, hvor hun havde aftalt at møde sin søster.

En ven til afdøde (T-5-1) har forklaret, at han boede i teltlejren sammen med blandt andre Tonnesen. De var flere, der havde aftalt, at de skulle til Pearl Jam koncerten. Ca. ½ time før koncerten startede, gik de mod Orange Scene. Afhørte fulgtes med blandt andre Tonnesen. Kommet frem på pladsen tog de opstilling omkring felt 26. De gik stille og roligt længere frem. Afhørte, en anden ven og Tonnesen blev enige om, at de ville længere frem. De dannede en kæde ved at tage hinanden i hænderne, hvorefter de gik fremad i en række. Tonnesen gik forrest, afhørte i midten og den anden ven bagest. På et tidspunkt var de nået frem til bølgebryderne, og der var så mange mennesker, at det ikke var muligt at komme videre frem. Presset var så stort, at man bare stod og kørte rundt med overkroppen. Kæden blev brudt og Tonnesen råbte, at han ville længere frem mod scenen for bedre at se. Afhørte råbte til ham, at de kunne mødes i lejren senere. Han tror ikke, at Tonnesen hørte dette. Han vil tro, at de på dette tidspunkt stod i felt 18. Afhørte og den anden ven stod sammen under resten af koncerten. De havde det fint, og der var fuld gang i koncerten. Publikum var glade og morede sig. Der var mange mennesker, hvor de stod, men der var ikke de store problemer. Det var som det normalt er ved en sådan koncert. På et tidspunkt blev de bedt om at trække sig tilbage. Nogle gjorde, men ikke alle. Det blev sagt flere gange. De stod og ventede på at musikken skulle begynde igen, men det gjorde den ikke, hvorefter de gik retur til deres lejr. Da Tonnesen ikke kom tilbage, begyndte de at lede efter ham.

Frontbuevagter (H-2-9) har forklaret, at han var på vagt i frontbuen under Pearl Jam koncerten. På et tidspunkt blev en ung mand, som han, forevist fotos, genkendte som Tonnesen, løftet ind over frontbuen. Afhørte tog imod ham, og lagde ham ned på jorden i frontbuen. Han undersøgte ham for puls og vejrtrækning. Men der var hverken puls, eller vejrtrækning. Mens han undersøgte den unge mand, kiggede han sig omkring. Han bemærkede, at der lå flere personer i frontbuen, og at en del af disse ikke var ved bevidsthed. Sammen med en kvindelig vagt, bar de den unge mand ud bag scenen. De lagde den unge mand på gulvet i lægeteltet efter anvisning af en fra lægefunktionen. Afhørte forklarer, at Tonnesen blev båret ind fra området omkring felt 13-16.

Frontbuevagt (H-4-7) har forklaret, at hun arbejdede som frontbuevagt på Roskilde Festivalen. Efter at have hjulpet med at bære en bevidstløs mand til lægeteltet, tog afhørte opstilling i løbegangen ud for felt nr. 7. Et par frontbuevagter kom slæbende med en mand, der passede på Tonnesens signalement. Han var livløs. Pågældende blev lagt udenfor lægeteltet. Afhørte mener at musikken stadig spillede på dette tidspunkt, men er ikke sikker. Der blev råbt på læge, og der kom straks en kvinde, som følte efter puls. Kvinden begyndte på hjertemassage, mens afhørte gav kunstigt åndedræt. Efter et par minutter sagde kvinden, der gav hjertemassage, at den pågældende var død. Afhørte fortsatte med at give kunstigt åndedræt. På et tidspunkt kom der en anden kvinde. Hun medbragte en sprøjte med adrenalin, som blev sprøjtet ind i halsen på den pågældende. Også denne kvinde gav Tonnesen hjertemassage. Behandlingen blev standset.

Læge 7 (H-6-40) har forklaret, at 2 vagter kom bærende med en livløs person, som de lagde i gruset uden for teltet. De undersøgte ham og konstaterede, at han hverken havde puls eller vejrtrækning. Afhørte og en sygeplejerske begyndte straks genoplivningsforsøg på patienten. På et tidspunkt tilbød en politimand sin assistance. Han overtog hjertemassagen, mens afhørte gav patienten både adrenalin og atropin. På et tidspunkt blev afhørte afløst af nogen fra det tilgående lægehold. Forevist fotos af de afdøde har afhørte forklaret, at den pågældende han behandlede er identisk med Tonnesen.

Læge (H-6-4-1) har forklaret, at hun arbejdede på lægeholdet ved Orange Scene. Da musikken standsede, blev der bragt flere meget dårlige patienter med hjertestop til lægeteltet. Læger og sygeplejersker begyndte straks behandlingen af de indbragte. Afhørte gav hjertemassage og ventilerede, og hun arbejdede blandt andre meget med Tonnesen. Afhørte forklarer, at hun kender familien. Afhørte føjer til, at den lægelige behandling på alle fortsatte længere end det nogensinde ville have gjort på et sygehus.

Læge 14 (H-6-52) har forklaret, at han tilså en patient, som modtog behandling. Afhørte spurgte, hvor længe man havde været i gang med behandling, og fik oplyst, at man havde været i gang i ca. 20 min. Afhørte satte elektroder på brystet af patienten, som han forevist et foto genkendte som Tonnesen, og konstaterede, at der ikke var nogen hjerteaktivitet. Behandlingen blev fortsat i yderligere 5 min., men Tonnesen forblev livløs. Afhørte undersøgte herefter Tonnesen og konstaterede, at der ikke var vejrtrækning, ikke puls, hjertet var uden aktivitet, pupillerne var maksimalt udvidede og uden reaktion på lys. Afhørte stoppede herefter behandlingen, og erklærede Tonnesen for død. Han vil umiddelbart mene, at klokken var ca. 23.55.

De afdøde blev efter at være erklæret døde bragt til en skurvogn, som kort før midnat blev indrettet til opsamlingssted for de døde. Opsamlingsstedet blev bevogtet af politiet. I skurvognen blev de forud for indbringelsen til sygehuset tilset af **læge 20**.

Det fremgår af oplysninger fra RASR (S-2-1), at Tonnesen blev indbragt på hospitalet den 1. juli 2000 kl. 01.26, og (på ny) erklæret død ved ankomsten.

Tonnesen blev obduceret den 1. juli 2000. Det fremgår af obduktionserklæringen (C-2-11), at: "Dødsårsagen må - når det i sagen oplyste sammenholdes med obduktionsfundene - snarest antages at være kvælning som følge af kraftig sammentrykning af brystkassen".

9.3.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer m.v. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Tonnesen sammen med nogle venner ankom til området foran scenen kort før koncerten startede, og tog opstilling omkring felt 26.
- At Tonnesen samt nogle af vennerne dannede kæde for at komme længere frem. Tonnesen var forrest.
- At de på grund af det voldsomme pres fra publikum blev skilt fra hinanden i området omkring felt 18.
- At en vagt, der var placeret ud for felt 13 og 16, modtog en livløs person, som han efterfølgende genkendte som Tonnesen.
- At Tonnesen, da han kom ind i frontbuen, var uden puls, ligesom han ikke trak vejret.
- At Tonnesen blev båret til lægeteltet, hvor han straks kom under behandling.
- At Tonnesen i forbindelse med behandlingen blandt andet modtog adrenalin.
- At Tonnesen blev erklæret død af en læge omkring midnat.
- At Tonnesen blev lagt i skurvognen, der fungerede som opsamlingssted for de døde.
- At Tonnesen blev indbragt til sygehuset omkring kl. 01.30, hvor han (på ny) blev erklæret død af en læge.
- At obduktionen viste, at dødsårsagen må antages at være kvælning, som følge af kraftig sammentrykning af brystkassen.

9.4 Marco Penschel

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende, Marco Penschel, tysk statsborger, født den 20. oktober 1973.

En ven til afdøde (C-3-5) har forklaret, at han var sammen med yderligere en kammerat og Penschel. Omkring kl. 22.30 var de taget til Orange Scene for at høre Pearl Jam. De tog opstilling i området omkring felterne 7-10-13-16. Der var en del skubben, og publikum flyttede sig fra side til side. Afhørte er ikke klar over, hvad årsagen til disse bølgebevægelser var. Omkring kl. 23.00 bemærkede han, at der i felt 7 lå/sad 15-20 personer på jorden. Han vidste ikke, hvorfor de var væltet eller sad på jorden. Han bemærkede samtidig, at Penschel blev skubbet over mod felt 7, hvorefter Penschel forsvandt. Afhørte og de andre blev presset den modsatte vej. Presset var på et tidspunkt så kraftigt, at vagterne måtte hive de forreste over hegnet, så de ikke blev mast. Afhørte fandt,

at det var for farligt at opholde sig på stedet, og forsøgte med stort besvær at komme bagud og ud til siden. Afhørte blev skilt fra de andre, da han pressede sig bagud.

En ven (L-5) til afdøde har forklaret, at det var lykkedes dem at komme næsten frem til frontbuen, hvor de stod sammen. De var startet med at stå i felt 17, men blev dog hurtigt presset frem, og endte i felt 13-16. Efter ca. ½ time fandt afhørte, at det var for farligt at stå helt fremme. Presset bagfra var enormt. Det lykkedes afhørte med stort besvær, at komme bagud. Han bemærkede ikke Penschel og sin anden ven.

Frontbuevagt (H-4-5-1) har forklaret, at han var placeret i frontbuen ud for felt 19. På et tidspunkt bemærkede han, at der opstod et hul blandt publikum ud for felt 16. Han gik hen til frontbuehegnet, og sprang ud over de første rækker af publikum og landede i udkanten af bunken af væltede mennesker. Der lå nok 10 mennesker i bunken. Afhørte forsøgte at trække de væltede personer fri. Det var svært, idet de lå som mikadopinde filtret ind i hinanden. Publikum hjalp til. Han er ikke i stand til nærmere at beskrive de mennesker, der blev hjulpet op. Til sidst lå der kun en stor mand tilbage i hullet. Han selv og nogle fra publikum hjalp med at få denne person hen til frontbuen, hvor vagter tog imod ham. Afhørte var nu meget afkræftet og kæmpede faktisk selv for at komme over frontbuehegnet. Musikken var standset på et tidspunkt, mens han stod ude i hullet, men han er ikke i stand til at huske nærmere. Da han kom ind i frontbuen igen, bemærkede han, at den store mand, der var den sidste, der blev trukket op af hullet, lå i frontbuen uden bevidsthed. Der var nogle vagter ved personen. Afhørte gik straks i gang med at give pågældende kunstigt åndedræt. Måske var andre i gang med hjertemassage, men han husker det ikke. Kort efter kom en kvindelig læge, som begyndte at give hjertemassage. Han kender navnet på lægen der hjalp (Læge 5). Afhørte fortsatte med at give kunstigt åndedræt. Lægen råbte på flere læger og adrenalin. Efter nogen tid, kom en sygeplejerske og fortalte, at der ikke var mere adrenalin. Lægen sagde til afhørte, at de godt kunne stoppe behandlingen, idet den pågældende var død. Kort tid efter kom nogle falckreddere, og den pågældende blev lagt på en bære. Falckredderne fortsatte genoplivningen da de bar ham bort. Afhørte ønsker ikke at se fotos af de afdøde.

Læge 5 (H-6-26) har forklaret, at hun blev kaldt til frontbuen, hvor hun sammen med en frontbuevagt forsøgte at genoplive en person der lå der. Hun beskriver personen som stor og korthåret. Forevist fotos af de afdøde, er hun ikke i stand til at genkende den pågældende, men beskrivelsen af Penschel passer på den person, hun prøvede at hjælpe i frontbuen.

Det fremgår af oplysninger fra Roskilde Amtssygehus (S-2-1) at Penschel kl. 00.15 blev indbragt på hospitalet, hvor han kl. 00.25 af en læge blev erklæret død af en læge.

Læge (D-7-1) har forklaret, at hun gjorde tjeneste på Roskilde Amts Sygehus da patienterne blev bragt ind fra Roskildefestivalen. Der blev indbragt tre personer på nogenlunde samme tid. Forevist foto af de afdøde genkendte afhørte en af de tre som værende identisk med Marco Penschel.

Den 1. juli 2000 blev der foretaget obduktion af Penschel. Det fremgår blandt andet af obduktionserklæringen (C-3-16), at: "Dødsårsagen må antages at være kvælning ved sammenpresning af brystkassen".

9.4.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer mv. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Penschel var til koncert sammen med et par venner, og tog opstilling i området omkring felt 13.
- At der var en del skubben og masen blandt publikum.
- At en ven til Penschel bemærkede, at publikum var faldet omkring felt 7.
- At Penschel blev skubbet over mod felt 7.
- At en frontbuevagt har forklaret, at der ud for felt 16 var faldet publikum, således at der var dannet et hul. I bunden af bunken lå en livløs mand, som vagten hjalp med at trække ind i frontbuen.
- At manden, hvis signalement passer på Penschel, i frontbuen blev behandlet af en læge og frontbuevagten.
- At Penschel kort efter midnat i ambulance blev transporteret til Roskilde Amts Sygehus, hvor han blev erklæret død af en læge.
- At obduktionen viste, at dødsårsagen må antages at være kvælning ved sammenpresning af brystkassen.

9.5 Franciscus Nouwens

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende Franciscus Nouwens, hollandsk statsborger, født den 17. oktober 1976.

En ven til afdøde (L-16-E) har forklaret, at han og Nouwens sammen med nogle kamerater, var gået til Orange Scene for at høre Pearl Jam. De ankom til pladsen ved Orange Scene, da koncerten med Kent var forbi. De tog opstilling i området ved felt 25 - 26, ca. halvvejs mellem mixertårnet og scenen. De søgte senere fremad, og endte i felt 13-16. Før koncertens start blev de skilt fra hinanden, idet en kæde af 5-6 mænd presede sig voldsomt fremad, hvilket skabte en del uro blandt publikum. Efter 2-3 numre besluttede afhørte sig for at forsøge at komme længere tilbage. Presset, der hvor han stod, var efter hans opfattelse for voldsomt. Det var vanskeligt for ham, at komme ud af bølgebryderområdet, men han endte efter nogen tid i område 25-26. Der stod han, da musikken blev afbrudt. Han hørte, at der fra scenen blev bedt om, at publikum trak sig et par skridt tilbage. Det var ikke noget problem, der hvor han stod.

En ven til afdøde (L-19) har forklaret, at de ca. kl. 21.45 gik ind på arealet foran Orange Scene, og stillede sig i felt 17. Senere begyndte afhørte at gå i retning mod felt 14-13. Jo tættere man kom på scenen, jo mere trængsel var der. Da koncerten startede, begyndte publikum at springe og hoppe, og der kom bevægelse i massen. De blev her ved skilt fra hinanden. Han forklarer, at Nouwens stod bag ham. Allerede fra det tidspunkt, hvor musikken startede, havde afhørte travlt med at redde sig selv. Efter 20-25 minutter lykkedes det for afhørte at blive crowdsurfet frem til og ind i frontbuen. Han gik

tilbage ud i publikumsområdet og tog ophold i område 27. Der hørte han, at man gennem højtalerne anmodede om, at folk skulle gå 3 skridt tilbage. På grund af trængslen foran scenen var det ikke nemt at trække sig tilbage.

En ven til afdøde (L-20) har forklaret, at de sammen tog opstilling i felt 26, i god tid før koncerten startede. På et tidspunkt trak de frem til felt 13-16. Afhørte bemærkede, at der ca. 5 meter bag ham faldt en person på jorden. Efter hans opfattelse var det i felt 14. Derefter så han, at der faldt flere mennesker - som dominobrikker. Efter afhørtes opfattelse faldt disse mennesker oven på den faldne person. På et tidspunkt, hvor afhørte lænede sig bagud i menneskemængden, så han, at Nouwens blev crowdsurfet frem imod ham. Afhørte hørte Nouwens sige: "Jeg vil ud". På et tidspunkt så afhørte, at Nouwens, ca. 2 rækker bag ham, hang i menneskemængden med benene nede og hovedet oppe. Afhørte prøvede at trække Nouwens fri. En person ved siden af afhørte hjalp til. På grund af iltmangel blev afhørte sløv, og var ved at besvime. Manden ved siden af afhørte sagde, at han ikke skulle sove. På et tidspunkt fik afhørte et bæger vand i hovedet. Da afhørte kom til sig selv, så han sit snit til at komme frem over frontbuehegnet.

En vagt (H-1-13) har forklaret, at han overværede koncerten som gæst. Da musikken standsede gik han til bagområdet for at se om han kunne hjælpe med noget. Han gik til lægeteltet, og tilbød en medarbejder fra lægeholdet sin hjælp. Afhørte oplyste, at han kunne førstehjælp. Han blev bedt om at afløse en, som var i færd med at give hjertemassage, og han gav hjertemassage, medens en anden gav kunstigt åndedræt. Efter ca. 3 minutter kom en læge og sagde, at de skulle stoppe behandlingen, da patienten var død. De blev herefter bedt om, at bære den døde over i en skurvogn, som var blevet indrettet til formålet. Afhørte er forevist fotos af de afdøde, og udtalte i den forbindelse, at han var ret sikker på, at personen han forsøgte at hjælpe, var identisk med Franciscus Nouwens.

Læge 14 (H-6-52) har forklaret, at han forsøgte at genoplive en patient. Da behandlingen var resultatløs, erklærede han den pågældende for død. Han har fået forevist fotos af de afdøde og forklarede, at Nouwens var den første han begyndte behandlingen af. Han føjede til, at der muligvis var 2 sygeplejersker og en frontbuevagt, i gang med genoplivningsforsøget, da afhørte kom og hjalp til. Efter at afhørte havde erklæret Nouwens for død, gik han til koordinerende læge og meddelte, at han havde standset behandlingen af den pågældende. Afhørte vil anslå, at han erklærede den pågældende for død ca. kl. 23.50. Koordinerende læge meddelte, at det var vigtigt at få anbragt de døde et andet sted. Afhørte så, at Nouwens blev båret ud fra lægeteltet.

De afdøde blev - efter at være erklæret døde - bragt til en skurvogn, som kort før midnat blev indrettet til opsamlingssted for de døde. Opsamlingsstedet blev bevogtet af politiet. I skurvognen blev de forud for indbringelsen til sygehuset tilset af **læge 20**.

Det fremgår fra oplysninger (S-2-1) fra Roskilde Amts Sygehus, at Nouwens blev indbragt til hospitalet den 1. juli 2000 og erklæret død ved ankomsten.

Den 1. juli 2000 blev der foretaget obduktion af Nouwens. Det fremgår af obduktionserklæringen (C-4-10), at: "Dødsårsagen må antages at være kvælning som følge af sammenklemning af brystkassen, eventuelt i forbindelse med kvælning ved indre spærring som følge det påviste indsugede maveindhold til luftvejene.

9.5.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer m.v. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Nouwens sammen med venner tog til koncert med Pearl Jam og tog opstilling ved felt 25-26.
- At de blev enige om at søge længere frem, hvorefter de bevægede sig mod felt 14-13.
- At der var et voldsomt pres under koncerten.
- At en ven til Nouwens bemærkede, at afdøde blev crowdsurfed mod frontbuen, men faldt ned.
- At en frontbuevagter, sammen med to sygeplejersker forsøgte genoplivning på afdøde i lægeteltet.
- At en læge omkring kl. 23.50 erklærede Nouwens for død. At Nouwens blev bragt til skurvognen, der var blevet indrettet som opsamlingsplads for de døde.
- At Nouwens blev bragt til Roskilde Amts Sygehus kl. 01.30, hvor han på ny blev erklæret død.
- At obduktionen af Nouwens viste, at dødsårsagen må antages at være kvælning som følge af sammenklemning af brystkassen eventuelt i forbindelse med kvælning ved indre spærring som følge af påvist opsuget maveindhold i luftvejene.

9.6 Jakob Folke Svensson

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende Jakob Folke Svensson, dansk statsborger, født den 21. januar 1983.

En ven til afdøde (I-1-136) har forklaret, at han, Svensson og 4 andre venner sammen var gået til Pearl Jam koncerten ved Orange Scene. De besluttede sig for, at de ville helt op foran scenen. Fra felt 24 arbejdede de sig igennem felt 20 og frem mod felt 13/16. Afhørte vil tro, at de begyndte ca. 20 min. før koncertens start, og at de var nået frem til felt 16 ca. 40 min. senere. På vej frem mod felt 13/16 var afhørte blevet væk fra sine venner. Mens afhørte befandt sig i felt 16 bemærkede han ikke, at der var nogen der væltede. Han bemærkede, at der var folk der crowdsurfede. Nogle kom ind over frontbuen - andre faldt ned undervejs og blev stående blandt publikum, der hvor de var landet. Efterhånden som koncerten kom godt i gang, blev presset større og større. Man stod så tæt, at det ikke var muligt at få armene op over hovedet, og tage mod crowdsurferne. De surfede derfor blot oven på hovederne af folk. Da musikken havde spillet i ca. 45 min. bemærkede han, at en person som stod bagved, blev ved med at rive ham i håret. Afhørte blev irriteret herover, og fik sig på et tidspunkt vendt om. Her så han, at det var hans ven Svensson, der stod bag ham. Svensson smilede og virkede som om, at han havde det godt. Afhørte følte, at det blev for vildt, der hvor han stod, og sagde på et tidspunkt til Svensson, at han godt ville ud. Den eneste vej ud var at crowdsurfe frem mod frontbuen. Svensson hjalp afhørte med at blive løftet op. Afhørte

crowdsurfede hen mod frontbuen, hvor han faldt ned blandt vagterne, der på det tidspunkt havde travlt med at forsøge at trække folk ud fra mængden. Han fik vand af vagterne, og blev fulgt tilbage til publikumsområdet igen. I den forbindelse kiggede han hen imod det sted, hvor han og Svensson havde stået. Det virkede nu som om at der var udbrudt kaos i området. Frontbuevagter løb hen mod området. Afhørte kunne ikke fra sin position se, om der var opstået et hul blandt publikum. Afhørte blev lukket ud i felt 28 og kunne ikke derfra se, hvad der skete i felt 16. Afhørte trak ned mod bagsiden af mixertårnet og vil tro, at han havde stået der i ca. 2 min. da musikken standsede.

En vagt (H-1-80-3) har forklaret, at han hjalp med at trække en stor mand ind over frontbuen. De var flere om det, men havde vanskeligt ved at magte opgaven. Det lykkedes til sidst at få personen ind i frontbuen, og de var 4, der bar ham ud til lægeteltet. Afhørte forklarer, at der ikke blev forsøgt genoplivning af den pågældende i frontbuen, men han blev straks båret ud til lægeteltet. Forevist fotos af de afdøde forklarer han, at han næsten er sikker på, at den pågældende enten er identisk med Jakob Folke Svensson eller Mats Frederik Thuresson. I lægeteltet blev den pågældende, på en læges anvisning lagt på en bære. Afhørte blev af lægen bedt om at give personen hjertemassage eller kunstigt åndedræt.

Læge 14 (H-6-52) har forklaret, at han tilså en patient, som flere var i gang med at behandle. Den pågældende blev løftet op på en ambulancebære. Afhørte konstaterede, at den pågældende var livløs, og at der ikke var hjerteaktivitet. Han bemærkede, at en kvindelig læge gav pågældende adrenalin direkte i hjertet, inden den pågældende i ambulance blev kørt til hospitalet. Han bemærkede at lægen og en sygeplejerske kørte med i ambulancen. Forevist fotos af de afdøde forklarer afhørte, at han vil tro at den pågældende kan have været identisk med Svensson.

Sygeplejerske 6 (H-6-35) har forklaret, at hun sammen med en læge bragte en livløs person til Roskilde Amts Sygehus. Den pågældende blev behandlet undervejs i ambulancen. Forevist fotos af de afdøde forklarer afhørte, at Svensson med sikkerhed er den person, som hun bragte i ambulance til Roskilde sygehus.

Læge 4 (H-6-12-1) har forklaret, at hun gav hjertemassage til en patient, som lå uden for teltet. Hun gav den pågældende 2 doser adrenalin direkte i hjertet. Der kom reddere med en defibrillator, men hun turde ikke bruge den, idet patienten var våd og lå på våd jord. Patienten blev i en ambulance bragt til hospitalet. Hun kørte med i ambulancen sammen med en sygeplejerske. Undervejs blev patienten forsøgt genoplivet. Forevist fotos af de afdøde har afhørte udtaget Svensson som den person, det kunne være hun medvirkede til at indbringe på hospitalet.

Det fremgår af oplysninger fra Roskilde Amts Sygehus (S-2-1), at Svensson blev indbragt til sygehuset kl. 00.02. Det fremgår endvidere at han blev erklæret død af en læge kl. 23.59. (Der er tilsyneladende tale om en skrivefejl med hensyn til indbringelsestidspunktet).

Lægen på hospitalet (D-7-1) har forklaret, at hun modtog Svensson på hospitalet kl. 23.59. Hun erklærede straks den pågældende død.

Den 1. juli 2000 blev der foretaget obduktion af Svensson. Det fremgår af obduktionserklæringen (C-5-9) at: "Dødsårsagen må antages at være kvælning som følge af sammenklemning af brystkassen".

9.6.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer m.v. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Svensson sammen med nogle venner tog opstilling ved felt 24.
- At de besluttede sig for at komme længere frem, hvorefter de bevægede sig mod felt 13/16.
- At en ven bemærkede Svensson ca. 45 minutter inde i koncerten i forbindelse med, at venen blev forsøgt surfet ud på grund af presset.
- At en vagt har hjulpet med til at trække en person, som han forevist fotos mener kan være Svensson, ind over frontbuehegnet ud for felt 16 og båret den pågældende ind i lægeteltet, hvor en læge overtog.
- At Svensson blev behandlet af en læge og sygeplejerske og herunder fik adrenalin.
- At Svensson blev kørt i ambulance til hospitalet, og at han blev behandlet af læge og sygeplejerske i ambulancen.
- At Svensson umiddelbart omkring midnat ankom til Roskilde Amtssygehus, hvor han blev erklæret død af en læge.
- At obduktionen viste, at dødsårsagen må antages at være kvælning som følge af sammenklemning af brystkassen.

9.7 Lennart Tobias Nielsen

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende Lennart Tobias Nielsen, dansk statsborger, født den 30. december 1977.

En bekendt til afdøde (U-4-1) har forklaret, at hun sammen med 3-4 andre, herunder Nielsen forlod teltlejren for at tage til Pearl Jam koncerten. På vej frem mod festivalpladsen skiltes de, men de talte om at mødes bag storskærmen. Afhørte, en ven og Nielsen havde talt om, at de ville helt frem til scenen under koncerten. Da afhørte og en ven havde spist, gik de i retning mod storskærmen, men fandt ikke Nielsen. De bevægede sig frem mod felt 27/28. Da musikken begyndte, gik det hele nærmest amok. Afhørte og hendes ven blev presset fremad, og de endte helt fremme ved bølgebryderne. Afhørte husker, at hendes ven blev klemt kraftigt mod en bølgebryder. På grund af de mange mennesker og presset var det meget ubehageligt. Hun tænkte på at komme ud, idet de ikke havde styr på situationen. På et tidspunkt blev de hevet fra hinanden, og afhørte masede sig baglæns for at komme lidt fri. På et tidspunkt, da afhørte var nærmest tappet for kræfter, endte det med, at 3 mænd løftede hende op, hvorefter hun blev crowdsurfet frem til frontbuen, hvor hun blev løftet ned. Via frontbuen gik hun tilbage til teltlejren.

Politibetjent (A-17-6-1) har forklaret, at han ydede hjertemassage på 3 personer i lægeteltet ved Orange Scene. Forevist fotos af de afdøde har afhørte udpeget Nielsen, som den person han først forsøgte genoplivning på. Han har herom nærmere forklaret,

at han overtog hjertemassage fra en kvinde, mens en anden gav Nielsen kunstigt åndedræt. På et tidspunkt var det åbenlyst, at patienten var død, hvorfor behandlingen blev standset.

Sygeplejerske 15 (H-6-55) har forklaret, at den patient hun medvirkede til behandlingen af er identisk med Nielsen. Hun hjalp blandt andet med til at give hjertemassage. Ambulancepersonale undersøgte den pågældende med defibrillator. Der var intet udslag. Hun tilkaldte en læge, som erklærede Nielsen for død. Hun vil tro, at klokken var tæt på midnat.

De afdøde blev - efter at være erklæret døde - bragt til en skurvogn, som kort før midnat blev indrettet til opsamlingssted for de døde. Opsamlingsstedet blev bevogtet af politiet. I skurvognen blev de forud for indbringelsen til sygehuset tilset af **læge 20**.

Det fremgår af oplysninger fra Roskilde Amtssygehus (S-2-1), at Nielsen blev indbragt på sygehuset den 1. juli 2000 kl. 00.25, hvor han blev erklæret død. (Efterforskningen viste (S-2-1-1-) imidlertid, at tidspunktet 00.25 rettelig skulle have været 01.25).

Den 1. juli 2000 blev Nielsen obduceret. Det fremgår af obduktionserklæringen (C-6-10), at: "Dødsårsagen må - når obduktionsfundene sammenholdes med det i sagen oplyste - snarest antages at være kvælning som følge af sammentrykning af brystkassen".

9.7.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer mv. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Nielsen sammen med bekendte fulgtes til koncerten med Pearl Jam, men blev skilt fra hinanden før koncerten startede.
- At en politibetjent i lægeteltet sammen med en sygeplejerske ydede førstehjælp på afdøde.
- At en sygeplejerske sammen med en læge eller sygeplejerske og en politimand ydede førstehjælp på afdøde.
- At en læge erklærede ham for død.
- At han blev anbragt i skurvognen, der blev oprettet som opsamlingssted for de døde.
- At det af obduktionserklæringen fremgår at dødsårsagen må antages at være kvælning som følge af sammentrykning af brystkassen.

9.8 Karl Johan Gustafsson

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende Karl Johan Gustafsson, svensk statsborger, født den 21. august 1979.

Det bemærkes indledningsvis, at der har været foretaget en relativ omfattende efterforskning for at få fastlagt Gustafssons færden umiddelbart forud for og under koncerten med Pearl Jam. Det har imidlertid ikke været muligt. Gustafsson var på Roskilde Festival samme med 12 af sine venner, men ingen har set ham i forbindelse med selve Pearl Jam koncerten. Gustafsson er sidst set (Y-4-1) af en ven umiddelbart før Kent koncerten skulle starte ved Orange Scene. Gustafsson var da sammen med to, formentlig svenske piger. Det har ikke været muligt at identificere de pågældende piger.

Frontbuevagt (H-3-26) har blandt andet forklaret, at hun sammen med en anden vagt ydede førstehjælp til en mand i lægeteltet. Hun mærkede efter puls og afhørte mener, at der var svag puls. Der var ingen vejtrækning. Hun gav hjertemassage samtidig med at hun råbte på lægehjælp. Den anden vagt gav mund til mund. Afhørte og den anden vagt fortsatte med genoplivningsforsøg. Hun vil mene, at de forsøgte i ca. 15 minutter. Derefter kom en sygeplejerske til. Hun bad sygeplejersken føle efter puls på den unge mand. Pludselig stod der mange læger og ambulancefolk, og afhørte overlod det videre til dem. Forevist fotos af de afdøde, forklarer afhørte, at den person hun ydede førstehjælp til, er identisk med Gustafsson. Hun genkender ham med 100% sikkerhed.

Sygeplejerske 16 (H-6-68) har forklaret, at hun sammen med en narkoselæge forsøgte at genoplive en patient. Der blev givet hjertemassage og kunstigt åndedræt. Der blev givet stød med defibrillator på den pågældende. Pågældende blev kørt i ambulance til hospitalet. Afhørte og en læge kørte med. De ankom til skadestuen ca. kl. 23.50. Forevist fotos af de afdøde forklarer afhørte, at hun er så godt som sikker på, at den patient hun kørte med på hospitalet er identisk med Gustafsson.

Læge 3 (H-6-10) har forklaret, at han hjalp med at behandle en patient. Patienten fik påsat elektroder, og der vist aktivitet fra hjertet. Den pågældende blev bragt til sygehuset i ambulance. Afhørte er forevist fotos af de afdøde, men kan ikke genkende nogen af de afdøde med sikkerhed.

Det fremgår af oplysninger fra hospitalet, (S-2-1), at Gustafsson blev indbragt på hospitalet kl. 23.55 og erklæret død kl. 00.00.

Læge (D-7-1) der erklærede Gustafsson død på sygehuset forklarede, at hun straks ved ankomsten kunne se, at den pågældende var død. Der blev ikke foretaget genoplivningsforsøg på sygehuset.

Den 1. juli 2000 blev Gustafsson obduceret. Det fremgår af obduktionserklæringen (C-7-13), at: "Dødsårsagen må antages at være kvælning ved sammenklemning af brystkassen."

9.8.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer m.v. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Gustafsson af to vagter blev båret til lægeteltet, og de to vagter ydede førstehjælp i form af hjertemassage og kunstigt åndedræt.
- At førstehjælpen blev overtaget af en læge og en sygeplejerske som konstaterede, at der var hjerteaktivitet.

- At Gustafsson omkring kl. 23.50 blev kørt i ambulance til Roskilde Amtssygehus.
- At Gustafsson omkring midnat blev erklæret død af en læge på sygehuset.
- At det ved obduktionen blev konstateret, at dødsårsagen må antages at være kvælning ved sammenklemning af brystkassen.

9.9 Mats Frederik Thuresson

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende Mats Frederik Thuresson, svensk statsborger, født den 28. juli 1977.

En ven til afdøde (C-8-5) har forklaret, at Thuresson og yderligere en ven forlod teltpladsen mellem 22.30 og 23.00 for at gå til festivalpladsen og høre Pearl Jam ved Orange Scene. De gik til felt 17 eller 20. Da de havde stået der i nogen tid, begyndte publikum at bevæge sig frem og tilbage. Det lykkedes afhørte at komme bagud af folkemængden, medens Thuresson blev presset fremad. De var derved kommet væk fra hinanden, og afhørte så ikke siden Thuresson.

Læge 17 (H-6-69) har blandt andet forklaret, at hun i lægeteltet hjalp til med behandling af en person. Den pågældende var allerede under behandling af en sygeplejerske, der gav kunstigt åndedræt, og en scenevagt, der gav hjertemassage. Sygeplejersken oplyste, at de havde været i gang med behandlingen i ca. 15 minutter. Afhørte undersøgte den pågældende og kunne konstatere, at den pågældende var død. Afhørte sagde til de personer, der hjalp med behandlingen, herunder en politimand, at hun var læge, og at hun erklærede personen for død. Henvendt til politimanden oplyste hun sit navn, og bad politimanden identificere den døde. Hun vil tro at hun erklærede den pågældende for død ca. kl. 23.50. Forevist fotos af de afdøde, forklarer hun, at Thuresson er den person hun erklærede for død kl. 23.50.

De afdøde blev - efter at være erklæret døde - bragt til en skurvogn, som kort før midnat blev indrettet til opsamlingssted for de døde. Opsamlingsstedet blev bevogtet af politiet. I skurvognen blev de forud for indbringelsen til sygehuset tilset af **læge 20**.

Det fremgår af oplysninger fra Roskilde Amts Sygehus (S-2-1) at Thuresson den 1. juli 2000 kl. 01.22 blev indbragt på hospitalet. Det fremgår endvidere, at en læge tilså Thuresson ved ankomsten og (på ny) erklærede ham død.

Den 1. juli 2000 blev Thuresson obduceret. Det fremgår af obduktionserklæringen (C-8-14), at: "Dødsårsagen må, når det i sagen oplyste sammenholdes med obduktionsfundene, antages at være kvælning ved sammenklemning af brystkassen".

9.9.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer m.v. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Thuresson var sammen med en ven til koncerten, og at de tog opstilling omkring felt 17-20.

- At de på grund af de voldsomme bevægelser blandt publikum blev skilt fra hinanden.
- At blandt andre en vagt og en sygeplejerske i lægeteltet ydede førstehjælp på Thuresson.
- At en læge omkring kl. 23.50 erklærede Thuresson for død.
- At Thuresson blev bragt til skuret, der blev indrettet som opsamlingssted for de døde.
- At Thuresson blev indbragt til sygehuset omkring kl. 01.30.
- At obduktionen viste, at dødsårsagen må antages at være kvælning ved sammenklemning af brystkassen.

9.10 Anthony James Hurley

I dette afsnit behandles de oplysninger der foreligger vedrørende Anthony James Hurley, australsk statsborger, født den 1. februar 1976.

En ven til Hurley (L-21-7) har forklaret, at han var på Roskilde Festival sammen med Hurley. Da koncerten med Pearl Jam startede, befandt de sig i området ved felt 24. Hurley ønskede imidlertid at komme tættere på scenen. Afhørte ville imidlertid ikke længere frem på grund af den tætpakkede menneskemængde. Hurley bevægede sig længere frem. Under koncerten bevægede afhørte sig imidlertid også længere frem mod scenen. Han holdt sig ude i højre side, han bevægede sig fra felt 24 til felt 23 og videre til felt 19. Her lykkedes det ham at komme helt frem til frontbuen. Han var netop kommet frem, da musikken standsede, og publikum blev anmodet om, at træde nogle skridt tilbage.

En norsk kvinde (K-18) har forklaret, at hun på campingpladsen boede ved siden af 2 australske mænd, ved navn Adrian og Anthony. Hun fulgtes med disse 2 til koncerten med Pearl Jam. Hun vil tro, at de stod i felt 7 eller 10. Da musikken startede begyndte folk at hoppe op og ned i takt til musikken. Der var mange folk, og trængslen var stor. På et tidspunkt væltede hun omkuld, og andre måtte hive hende op. Der gik panik i hende, og hun ville væk. Hun blev løftet op og crowdsurfede ind i frontbuen, hvor hun blev hjulpet af vagterne.

Det fremgår af oplysninger fra RASR (S-2-1), at Hurley blev indbragt hospitalet den 1. juli 2000 kl. 00.02.

Læge (D-7-1) har forklaret, at hun havde vagt på Roskilde Amts Sygehus, da der blev indbragt en ung mand fra Roskilde Festivalen, bevidstløs, men med vejrtrækning. Den pågældende blev straks overført til intensiv afdeling, hvor behandling af ham blev iværksat/fortsat. Forevist fotos af de afdøde genkender lægen den pågældende som Hurley.

Læge (D-6-1) har forklaret, at efter at hun - som i henhold til beredskabsplanen var Kool-læge - havde returneret til Amtssygehuset, fik hun oplysninger om, at en af patienterne fra Festivalen var blevet bragt til intensivafdelingen, hvor han var blevet lagt i respirator. Hun foretog en undersøgelse af den pågældende, og bemærkede herunder,

at den pågældende havde blodudtrædninger i ansigtet. Det blev herefter besluttet at CT-scane hjernen. Hurleys tilstand forværredes de følgende dage og han afgik ved døden den 5. juli 2000 uden at være kommet til bevidsthed.

Der blev ikke foretaget obduktion af Hurley. Embedslægen har på dødsattesten (C-9-11), henset til de fundne skader anført, at dødsårsagen formentligt skyldes sammenpresning af brystkassen.

9.10.1 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer m.v. kan følgende begivenhedsforløb lægges til grund:

- At Hurley var sammen en ven og en bekendt til koncert med Pearl Jam ved Orange scene.
- At De tog opstilling omkring felt 24 og senere bevægede sig senere frem mod frontbuen.
- At Hurley omkring midnat blev indbragt til Roskilde Amtssygehus.
- At Hurley på Roskilde Sygehus straks blev overført til Intensiv afdeling, hvor han blev behandlet.
- At Hurleys tilstand forværredes over de følgende dage og han afgik ved døden den 5. juli 2000.
- At embedslægen har udtalt, at dødsårsagen formentlig skyldtes sammenpresning af brystkassen.

10. Alarmering mv.

10.1 Indledning

I dette afsnit har jeg samlet de oplysninger, der foreligger vedrørende alarmeringen i forbindelse med ulykken.

Jeg vil ved gengivelse af forklaringer beskrive, dels den alarmering, der fandt sted via festivalens interne radiosystem, dels den alarmering der fandt sted via det "almindelige" telefonsystem - 112.

For så vidt angår beskrivelsen af alarmeringen via festivalens radiosystem er der blandt andet foretaget afhøringer/genafhøringer af det frivillige personale ved festivalens Kommunikationskontor og festivalens Beredskabskontor.

For så vidt angår beskrivelsen af opkald til 112 er der dels indhentet oplysninger fra TDC, dels foretaget afhøringer af de personer, der har foretaget de respektive opkald.

10.2 Kommunikationskontoret

Kontoret er som det fremgår af oversigtsfotoet placeret i mediebyen bag Orange Scene. Der henvises til oversigtsfoto, afsnit 4.3.

I Kommunikationskontoret var man ansvarlig for festivalens radiosystem (festivalradioen). På festivalen var der i alt 87 stk. såkaldte 00-radioer, som kan kommunikere med hinanden via Kommunikationskontoret. 00-radioerne var fordelt mellem de enkelte funktioner og ansvarspersoner på festivalen. De enkelte radioer/funktioner er tildelt et nummer, som fremgår af en liste, der blandt andet befinder sig i Kommunikationskontoret. Kommunikationskontoret selv har ifølge listen nummer 00.

Ud over 00-radioerne findes der ved de enkelte scener såkaldte arbejdsradioer. Disse arbejdsradioer er til internt brug ved de enkelte scener, eksempelvis mellem vagterne mv. ved Orange Scene og mellem lægerne tilknyttet Scenelægefunktionen.

Kommunikationskontoret fungerer som en omstillingscentral, lidt i stil med de gamle omstillingsborde. Ønsker to 00-radioer at tale sammen, kaldes der op til Kommunikationskontoret, der så forbinder de to radioer med hinanden. To 00-radioer kan således ikke tale sammen, med mindre de først er blevet forbundet i Kommunikationskontoret.

I Kommunikationskontoret udarbejdes der en log over alle de radioer, der er blevet forbundet med hinanden. I loggen anføres tidspunkt for opkaldet, numrene på de radioer, der er ønsket sat i forbindelse med hinanden, samt en angivelse af, hvorvidt der etableredes forbindelse eller ej. (G-2-9)

10.2.1 Forklaringer

Frivillig medarbejder ved Kommunikationskontoret (H-1-11) har forklaret, at han gjorde tjeneste på tidspunktet for ulykken. Hans opgave bestod i at sætte de forskellige 00-radioer i forbindelse med hinanden. Alle med 00-radioer kan høre, hvad der bliver talt om mellem de forbundne radioer. Når eksempelvis radio 1 ønsker forbindelse med radio 2, kalder radio 1 op til Kommunikationskontoret og anmoder om at blive sat i forbindelse med radio 2, hvorefter kontoret forbinder de to radioer. Er der andre der vil tale

sammen, må de vente til de forbundne er færdige. Vil en 3. part tale med f.eks. radio 2, må det afvente afslutningen af samtalen mellem 1 og 2.

Det fremgår af anførslen i loggen kl. 23.34, at nr. 64 (Renovationsfunktionen) vil i forbindelse med nr. 71 (Beredskabsfunktionen). I loggen er der ud for numrene sat et "hak" der angiver, at forbindelsen blev etableret. Det fremgår tillige af loggen, at kl. 23.35 ville 27 (scenelægen) i forbindelse med 71 (Beredskabsfunktionen). I loggen er der ud fra disse numre sat et "minus", der angiver, at forbindelsen ikke blev etableret.

10.3 Beredskabskontoret

Kontoret er som det fremgår af oversigtsfotoet, placeret i festivalområdet nordøstlige del, se afsnit 4.3.

På Beredskabskontoret modtager man, blandt andet via en 00-radio, anmeldelser om forskellige opgaver, der skal udføres rundt om på festivalen. Der kan eksempelvis indgå en anmeldelse om, at toiletterne er stoppet eller at der er et hul i heget. På Beredskabskontoret tager man herefter kontakt til de relevante funktioner i festivalorganisationen, som så bliver anmodet om at løse den pågældende opgave. Beredskabskontoret kan således beskrives som et slags servicekontor.

10.3.1 Forklaringer mv.

Medarbejder ved Beredskabskontoret (H-1-12-1) har forklaret, at han sammen med en anden frivillig havde vagt på tidspunktet for ulykken.

Forud for festivalens start deltog afhørte i et instruktionsmøde, hvor han og de andre frivillige, der var tilknyttet Beredskabskontoret modtog en generel orientering om de forskellige funktioner og arbejdsopgaver. Der blev ikke givet instruktion i, hvad man skulle gøre i en katastrofesituation.

På et tidspunkt kom der en melding fra Koordinatoren ved Orange Scene. Hun sagde, at der var brug for ambulancer, da nogen var faldet/væltet. Hun sagde også noget om, at der var nogen, som var døde. Afhørte meddelte, at han ville ringe til Roskilde Brandvæsen. Derefter ville han ringe retur og meddele, hvor mange ambulancer der ville blive sendt.

Han ringede til Roskilde Brandvæsen på den direkte linie. Han ved ikke, om opkaldet gik til Roskilde Brandstation eller til den afdeling af Roskilde Brandvæsen, der var placeret i festivalområdet. Han videregav meldingen om behovet for ambulancer, og gav samtidigt vejledning om, hvor ambulancerne skulle køre hen. Derefter ringede han til portvagten, og bad dem sørge for, at holde kørevejen åben for ambulancerne. Herefter ringede han retur til Koordinatoren ved Orange Scene. Han fik ikke nye oplysninger. Derefter ringede han på ny til Roskilde Brandvæsen, som meddelte, at den første ambulance var sendt af sted. Afhørte ringede på ny til Koordinatoren, som oplyste, at der lå mange personer foran Orange Scene. Han ringede herefter endnu engang til Roskilde Brandvæsen, og bad dem sende alt disponibelt mandskab.

Derefter kontaktede han samaritervagterne East og West og bad dem sende, hvad de måtte have af overtallige vagter til Orange Scene, hvor der var sket en ulykke. Dernæst ringede afhørte til samaritternes hovedvagt (Main), men der var optaget. Derefter ringede han på ny til samaritervagterne East og West og bad dem sende, hvad de kunne.

Han orienterede dem om situationen og sagde, at de skulle til Orange Scene. Derefter begyndte afhørte og de andre der var på vagt at etablere et krisecenter.

Medarbejder ved Beredskabskontoret (H-1-217-1) har forklaret, at der på et tidspunkt kom meldinger fra Orange Scene om, at der var "gang i den", men ikke noget alarmende. Det er sædvanligt at scener, parkering og andre fra tid til anden meldte til Beredskabskontoret om situationen.

Senere kom der en melding fra Orange Scene om, at Beredskabskontoret skulle skynde sig at få fat i ambulancer. Afhørte husker ikke om meldingen kom via fastnet-telefonen eller via festivalradioen. Han rekvirerede ambulancer, ligesom han tog kontakt med ansvarshavende på Beredskabskontoret, som kort tid forinden havde forladt kontoret, og satte hende ind i situationen. Afhørte forklarer, at der ikke foreligger en plan eller procedurer ved ulykker, man bruger sin sunde fornuft. Efter man havde rekvireret ambulancer, begyndte man i Beredskabskontoret at sørge for krisehjælp og tæpper mv.

Ansvarshavende for Beredskabskontoret (G-2-10) har forklaret, at hun forlod kontoret ca. kl. 23.15 for at høre noget musik. Hun gik forbi palletribunen ved Orange Scene da hun bemærkede, at musikken standsede og forsangeren bad publikum trække sig tre skridt tilbage (kl. 23.25). Afhørte slog medhøret til sin medbragte 00-radio til. Hun hørte Koordinerende læge ved Scenelægefunktionen råbe i radioen: "71 til koordinerende læge, 71 til koordinerende læge". Afhørte oplyser, at "71" er nummeret på Beredskabskontoret. Lægen burde rettelig have kaldt op til 00, som er kaldenummeret på Kommunikationskontoret, som så kunne have forbundet Koordinerende læge med 71. Afhørte kontaktede Beredskabskontoret, hvorefter hun løb retur til kontoret. Da hun kom tilbage, var der sket alarmering.

10.4 Opkaldet til Alarmcentralen - 112

10.4.1 Forklaringer mv.

Teamleder, TDC (B-132-1) har forklaret, at alle mobiltelefonopkald til 112 ekspederes af TDC. Sker opringningen til 112 fra en telefon, der befinder sig øst for Storebælt går den som hovedregel til centralen beliggende på Borups Allé i København. Sker opringningen fra en telefon, der befinder sig vest for Storebælt, går opringningen som hovedregel til centralen beliggende i Åbenrå. Såfremt der er optaget på den ene central, sker der automatisk overløb til den anden. Personalet, der passer tjenesten, udfærdiger lister over blandt andet hvilken alarmcentral, opkaldet viderestilles til.

Teamlederen har efterfølgende fremsendt oplysninger om samtlige 112-opkald den 30 juni 2000, som blev viderestillet til Roskilde Politi.

Af det fremsendte materiale (B-132-1-1) fremgår, at der den 30. juni 2000 blev videregivet i alt 21 alarmer fra TDC til Roskilde Politi, alle fra centralen i København. I det relevante tidsrum – mellem kl 22:30 og midnat - blev der foretaget 7 alarmeringer:

Kl. 22:32 opkald vedrørende en formodet spritbilist.

Kl. 22:44 opkald vedrørende ulykke på Holbækmotorvejen.

Kl. 23:04 opkald vedrørende tilskadekommen på festivalen. Ikke relateret til ulykken.

Kl. 23:09 opkald fra Campingområdet på festivalen vedrørende vold. Ikke relateret til ulykken.

Kl. 23:10 opkald fra Mediebyen på festivalen. Pågældende husker ikke opkaldet.

Kl. 23:31 opkald fra Lægeteltet på festivalen vedrørende ambulancer.
Kl. 23.43 opkald vedrørende ulykke på Holbækmotorvejen.

Efter forudgående indhentet tilladelse fra festivalledelsen er der hos TDC forsøgt indhentet oplysninger vedrørende eventuelle opkald til alarmcentralen fra festivalens fastnettelefoner (B-132-4). TDC meddelte imidlertid, at oplysningerne ikke længere fremgik af selskabets databaser - oplysningerne bliver ikke gemt så længe. Det har derfor ikke været muligt at få fastlagt, hvorvidt der via fastnettelefoner har været foretaget opkald til 112 vedrørende ulykken.

I et forsøg på at finde ud af, hvorvidt musikken spillede eller ej da der kl. 23.31 blev foretaget opkald til alarmcentralen fra lægeteltet, blev det forsøgt at rekvirere båndudskrift fra alarmcentralen vedrørende opkaldet. Det viste sig, at optagelsen ikke blev sikret i forbindelse med Roskilde Politis undersøgelse af ulykken. Båndet blev rutinemæssigt slettet (B-132-5).

Koordinerende læge ved scenelægerne (G-2-13) har forklaret, at han på et tidspunkt, hvor der endnu blev spillet musik på scenen, fik oplysninger om, at der lå "5 personer derude". Han kaldte straks op til festivalens Kommunikationskontor på festivalradioen og bad om 5 ambulancer til Orange Scene. Han har forklaret, at han afgav meldingen et par gange, idet han var i tvivl om, hvorvidt meldingen blev opfattet i Kommunikationskontoret. Der gik herefter nogen tid, og afhørte begyndte at undre sig over, at der ikke kom ambulancer. Han besluttede sig derfor for at ringe 112 på Scenelægefunktionens mobiltelefon. Han fik i den forbindelse oplyst af en læge, at der netop var blevet ringet til 112 og bestilt ambulancer.

En læge (H-6-48) har forklaret, at hun da de første livløse patienter blev bragt ind i teltet, forsøgte at få kontakt til koordinerende læge, men hun kunne ikke finde ham. Hun tog derefter en mobiltelefon, som lå på et bord i teltet, og ringede til 112. Hun anmodede om 5 ambulancer.

Den Administrative Vagtleder for Dansk Røde Kors (H-8-35) har forklaret, at han mødte på vagt omkring kl. 23.30. Der blev han mødt af vagtmandskab fra vagterne East og West, som af Beredskabskontoret var blevet anmodet om at gå til Main. Afhørte var uforstående overfor, hvad bæreholdene skulle bruges til. Han ringede derfor til Beredskabskontoret, men fik ingen forklaring.

Brandstationens telefonvagt på Camp East (R-4-1) har forklaret, at hun på et tidspunkt, hun ikke husker nærmere, blev ringet op af festivalens Beredskabskontor som oplyste, at der var problemer ved Orange Scene, og at der skulle bruges ambulancer. Hun ringede straks til Roskilde Brandstation og videregav beskeden til Vagtmesteren.

Vagtmesteren på Brandstationen (R-5-1) har forklaret, at han kl. 23.32 blev kontaktet af telefonvagten på East og informeret om, at der var sket en ulykke ved Orange Scene. Kl. 23.33 blev han alarmeret om ulykken af 112 (Roskilde Politi).

Det bemærkes afslutningsvis, at tidspunktet for opkaldet til 112 fra lægeteltet varierer fra kl. 23.31 - 23.34, afhængig af, hvilken myndighed, der registrerer opkaldet.

10.5 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer samt de indhentede oplysninger kan følgende lægges til grund vedrørende alarmeringen:

- At Scenelægefunktionen over festivalradioen via Beredskabskontoret forsøgte at rekvirere ambulancer til Orange Scene.
- At Scenelægefunktionens radioopkald ikke gik igennem til Beredskabskontoret.
- At den manglende forbindelse mellem Scenelægefunktionen og Beredskabskontoret formentligt skyldes en fejl i forbindelse med scenelægens betjening af radioen.
- At Koordinatoren ved Orange Scene kontaktede Beredskabskontoret og anmodede dem rekvirere ambulancer til Orange Scene.
- At Beredskabskontoret kontaktede Roskilde Brandvæsens telefonvagt på festivalpladsen og rekvirerede ambulancer til Orange Scene.
- At der fra Scenelægefunktionen blev ringet til 112 og rekvireret ambulancer (kl. 23.31).
- At Roskilde Brandvæsens telefonvagt ringede til Roskilde Brandstation og rekvirerede ambulancer (kl. 23.32).
- At 112 (Roskilde Politi) ringede til Roskilde Brandstation og rekvirerede ambulancer (kl. 23.33).
- At Beredskabskontoret ringede til samaritervagterne East og West, og bad dem sende mandskab til Orange Scene, hvor der var sket en ulykke.
- At Beredskabskontoret ringede til samaritternes hovedvagt (Main), men at telefonen var optaget.
- At samaritternes administrative vagtleder ved Main, da der mødte mandskab fra East og West, ringede til Beredskabskontoret, for at få en nærmere forklaring, men fik ingen.
- At der ikke i Beredskabskontoret var planer eller retningslinier for, hvorledes man skulle forholde sig i tilfælde af en ulykke.

11. Redningsindsatsen i forbindelse med ulykken på Roskilde Festivalen 2000

11.1 Indledning

I dette afsnit vil jeg foretage en nærmere beskrivelse af redningsindsatsen på festivalen i forbindelse med ulykken således, som den blev udført af Roskilde Politi, Roskilde Brandvæsen, Falck og Roskilde Amts Sygehus, Roskilde (RASK).

I henhold til lov om sundhedsvæsenet er amterne forpligtet til at udarbejde en sundhedsplan for amtet. Amtet er endvidere forpligtet til at stille ambulancetjeneste til rådighed til personer, der på grund af opstået sygdom eller ulykke har behov derfor.

I medfør af loven er der udfærdiget en bekendtgørelse (bekendtgørelse om ambulancer), hvori amternes forpligtelser nærmere er beskrevet. Det fremgår heraf, at amtsrådet skal udarbejde en plan for ambulancetjenesten samt at denne plan skal indgå som en del af amtskommunens samlede sundhedsplan.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsen, hvilke forhold der blandt andre skal indgå i overvejelserne når beredskabets omfang fastlægges. Det bemærkes, at der ikke i bekendtgørelsen er anført noget om, at lejlighedsvis forsamlinger af større menneskemængder, såsom eksempelvis Roskilde Festival, skal indgå i overvejelserne vedrørende beredskabets omfang.

Endeligt skal der i henhold til bekendtgørelsen fastsættes tider for, hvor lang tid der må gå fra alarmeringen til ambulancen kommer frem - den såkaldte responstid.

Til imødekommelse af forpligtelserne i bekendtgørelsen, har Roskilde Amt i 1995 udarbejdet et sæt retningslinier: "Retningslinier for den præhospitale indsats - Den præhospitale indsats i Roskilde Amt, herunder ambulancetjenesten". Disse retningslinier var gældende på tidspunktet for ulykken.

I henhold til disse retningslinier varetager Roskilde Amt sin forpligtelse med hensyn til ambulancekørsel gennem aftaler med Roskilde Brandvæsen og Falcks Redningskorps A/S. I henhold til denne aftale udfører Falck ambulancekørslen i amtets sydlige del, mens Roskilde Brandvæsen udfører ambulancekørslen i amtets nordlige del. For så vidt angår responstiden bemærkes, at der er indgået aftaler med Roskilde Brandvæsen om en gennemsnitlig responstid på 6 minutter 34 sekunder i Roskilde Kommune.

Det bemærkes, at Roskilde Festival afholdes i amtets nordlige del, hvorfor det var Roskilde Brandvæsen, der i henhold til aftalen med amtet stod for ambulancekørslen i forbindelse med ulykken.

Om alarmcentralen på telefon (112) hedder det blandt andet i retningslinierne, at de to alarmcentraler i Roskilde Amt betjenes af vagthavende på politistationerne i Roskilde og Køge. Alle opkald til alarmcentralerne optages på båndoptager, hvor tillige "Frk. Klokken" indgår. Båndene opbevares maksimalt en måned. Alarmcentralen videregiver de tilgængelige oplysninger om skadens art og omfang, antallet af tilskadede mv. til Vagtcentralen. På alarmcentralen kan der eventuelt viderestilles til skadestuen til RASR.

Om vagtcentralen hedder det i retningslinierne blandt andet, at denne er placeret på Beredskabsstationen i Roskilde (Roskilde Brandstation). Rekvireringen af ambulancehjælp sker oftest via en af de to alarmcentraler. Kontakten mellem alarmcentral og vagtcentral sker på direkte telefonlinier. Også disse samtaler optages og gemmes i 30 dage. På Vagtcentralen sker der registrering af de relevante tidspunkter omkring begivenheden, herunder tidspunkterne for alarmeringen, opkald til ambulance, ambulancen afgår og ambulancens ankomst til skadested.

Endvidere fremgår det af retningslinierne, at når ambulancen er kommet frem til skadestedet overgår Vagtcentralen til at være en servicefunktion for egne indsatte enheder. I denne fase sker serviceringen blandt andet ved afsendelse af supplerende enheder eller kontakt til politi eller sygehusvæsen. Vagtcentralen forestår blandt andet videreformidling af tilbagemeldinger fra de indsatte enheder til sygehusenes modtagelse/skadestue.

I afsnit 11.2 vil jeg foretage en nærmere beskrivelse af de gældende planer og retningslinier for politiets indsats i forbindelse med en større ulykke eller katastrofe på festivalen. Jeg vil endvidere, ved gengivelse af forklaringer fra det involverede politipersonale, beskrive politiets andel i redningsaktionen, herunder dispositionerne i forbindelse med alarmeringen samt selv indsatsen på ulykkesstedet.

I afsnit 11.3 vil jeg foretage en nærmere beskrivelse af Roskilde Brandvæsens og Falcks indsats i forbindelse med redningsaktionen. Jeg vil ved gengivelse af forklaringer fra de involverede foretage en nærmere beskrivelse af dispositionerne i forbindelse med alarmeringen samt ambulancepersonalets dispositioner på selve ulykkesstedet.

I afsnit 11.4 vil jeg foretage en nærmere beskrivelse af RASR indsats. Jeg vil jeg indledningsvis foretage en nærmere beskrivelse af amtets beredskabsplan for RASR, ligesom jeg ved gengivelse af forklaringer fra de involverede læger og sygeplejersker vil beskrive forløbet af RASR andel i redningsaktionen.

Afslutningsvis vil jeg i afsnit 11.5 ganske kort redegøre for indholdet af en ny bekendtgørelse om ambulancer samt de heraf afledte ændringer i amtets retningslinier, begge som begge trådte i kraft i 2001.

11.2 Politiet

11.2.1 Indledning

Politimesteren i Roskilde har til opgave at sikre ro og orden på festivalen på samme måde som i resten af politikredsen. Der har over årene udviklet sig en speciel afdæmpet og afslappet holdning mellem politiet og festivalgæsterne.

Der er af politiet udarbejdet en særlig plan for de politimæssige opgaver på festivalen "Operativplan for politiindsatsen på Roskilde Festival 2000". Planen indeholder en nærmere beskrivelse af de politimæssige opgaver på festivalen, særlige indsatsområder samt styrkeforholdene. I tilknytning til operativplanen er der udarbejdet en række delplaner, eksempelvis planer for indsatsen mod narko og tyveri.

Under festivalen udføres politiarbejdet dels fra en til lejligheden særligt oprettet politi-vagt på Slagteriskolen - Politivagten - som er placeret få hundrede meter fra festivalområdet, dels fra selve Politistationen tæt på Roskilde centrum.

Der henvises til kortet nedenfor, hvor Politivagtens placering fremgår.

Politivagten og Politistationen har hver en vagthavendefunktion, som disponerer og i den forbindelse udfærdiger en log over dispositioner og meldinger - døgnrapporten. Jeg har nedenfor i et selvstændigt afsnit om døgnrapporten samlet de væsentligste dispositioner og meldinger i forbindelse med ulykken og den efterfølgende redningsaktion.

Politipersonalet, som patruljerer på festivalen har sin base i Politivagten, ligesom Politivagten er det sted, hvor festivalgæster henvender sig med sine anmeldelser mv. Politivagten er oprettet i anledning af festivalen.

11.2.2 Planer

Ud over de ovennævnte planer for den politimæssige indsats har politimesteren i Roskilde udarbejdet særlige planer til brug ved ulykker på festivalen.

Hos Vagthavende på Politivagten beror en plan med underbilag - plan nr. 159 - "Vagthavendes handlingsplan ved tilskadekomst/ulykker m.m. under Roskilde Festival". Der henvises til bilag 12.

Under overskriften: "Ulykker" hedder det blandt andet i handlingsplanen:

"at ambulance skal tilkaldes via Roskilde Brandvæsens vagtleder og lægen i samarittervagten tilkaldes via festivalradioen. Yderligere assistance rekvireres via 112."

Under overskriften : "Større ulykker eller katastrofer" hedder det i handlingsplanen:

"Anmod vagthavende på Politistationen om at iværksætte katastrofeplan, jf. handleplan. Alarmer festivalledelsen, den ansvarlige læge og redningsberedskabet. Opret KST i festivalens stabsrum. Anmod vagthavende på Politistationen om at etablere KSN og Politimesterens stab."

På planen henvises til plan 100 A.

Som et underbilag til handlingsplanen er en grafisk gengivelse af sammensætningen af henholdsvis KST (kommandostade) og KSN (kommandostation). Det fremgår heraf, at KST skal bestå af politiets koordinerende leder, koordinerende læge (Kool-lægen), beredskabschefen samt festivalledelsen.

Hos vagthavende på Politistationen beror en plan - plan nr. 100 A - "Vagthavendes plan - Katastrofeplan Roskilde Festival". Der henvises til bilag 13.

Planen er inddelt i fem trin :

"1. anmeldelsen: Anmeldelsen vil almindeligvis komme fra politivagten på Slagteriskolen. Hvis den kommer over alarmcentralen, underrettes vagthavende i politivagten.

2. orientering + særlig instruks: Koordinerende læge og udrykningshold tilkaldes.

3. alarmering af anden myndighed: Skadestuerne underrettes, hvis det ikke er gjort under afsnit 2. Alarmering af Beredskabscenter Nordsjælland.

4. øjeblikkelige dispositioner: Kriminalpolitiets ledervagt underrettes. Ambulanceveje etableres efter aftale med KST. Bevogtning af RASR. Politikredsens ledelse underrettes. Teknisk afdeling tilkaldes. KSN oprettes på Politistationen. Andre politikredse underrettes.

5. endelig indsats: Der etableres tæt kontakt med politiets indsatsleder, blandt andet om tilkald af assistance.”

Der er endvidere udarbejdet en såkaldt: ”Roskilde Festival - Delplan til anvendelse ved større ulykker/katastrofer”. Der henvises til bilag 14.

Det fremgår af denne delplan, at den iværksættes ved en større ulykke under Roskilde Festivalen indenfor det indhegnede festivalområde. Så snart ulykken er kendt, påhviler det politiet, at iværksætte alarmering efter ”Særlig handleplan”. (Der er ikke i delplanen henvisning til plannummer eller lignende til identificering af ”Særlig handleplan”).

Under overskriften: ”Oprettelse af KST” hedder det blandt andet i delplanen, at ved anmeldelse af større katastrofer iværksætter vagthavende i Politivagten den ”særlige handleplan”, og begiver sig herefter til Festivalens stabsrum i festivalbyen for at oprette kommandostade (KST). Vagthavende i Politivagten bliver således skadestedsleder, men kan efter skøn sende en anden i sit sted til skadestedet for at samarbejde med redningsberedskabets indsatsleder og koordinerende læge (kool). KST bemannes udover skadestedsleder af beredskabschefen eller en repræsentant for denne, festivalledelsen, evt. kool-lægen.

Under overskriften: ”Forholdsregler til konferencier på scenerne” hedder det i delplanen, at så snart festivalledelsen er alarmeret, foranlediger denne, at konferencierne på scenerne eller relevante scener underrettes og bedes om at bryde den udleverede lukkede kuvert med forholdsregler. (Forholdsreglerne er nærmere beskrevet i afsnit 6.3.1).

11.2.3 Døgnrapporten

Som nævnt blev der i forbindelse med festivalen oprettet en særlig politivagt på Slagteriskolen - Politivagten. Samtidigt er Politistationen i Roskilde centrum bemanded. Både Politivagten og Politistationen har udarbejdet en døgnrapport vedrørende de politimæssige dispositioner mv.

I dette afsnit har jeg fra de to døgnrapporter udvalgt en række af de mest centrale dispositioner og meldinger i forbindelse med ulykken :

Kl. 23.28 Anmeldelse om personer i strømførende kabler ved Orange Scene. Patruljer sendes til stedet.

Kl. 23.33 Opkald til 112 om 5 ambulancer til Orange Scene - hjertestop.

Kl. 23.33 Roskilde Brandvæsen anmodes om at sende alle disponible ambulancer til Orange Scene.

Kl. 23.34 Første politipatrulje på stedet melder tilbage og bekræfter, at der er hjertestop ved Orange Scene.

Kl. 23.35 Alt disponibelt politipersonale sendes til Orange Scene.

Kl. 23.35 Politipatrulje melder tilbage, at de påbegynder hjertemassage på de mest behandlingskrævende.

Kl. 23.41 Der etableres ambulanceveje.(Således at ambulancerne kan køre uhindret til festivalpladsen, og fra pladsen til sygehuset)

Kl. 23.45 Politipatrulje melder, at der er flere døde og 10-15 meget svært tilskadekomne i forbindelse med ulykken.

Kl. 23.50 Politipatrulje melder, at alle ambulancer der er afgået til hospitalet skal returnere til Orange Scene. Der er brug for mindst 10 ambulancer endnu.

Kl. 23.52 Politipatrulje meddeler, at der er brug for psykologhjælp til de chokerede festivalgæster og vagter.

Kl 23.53 Politipatrulje anmoder om adrenalin og atropin til Orange Scene. Roskilde Brandvæsen anmodes om at tage medicin med tilbage i de returnerende ambulancer.

Kl. 23.54 RASR anmodes om at fremskaffe lægehold til området.

Kl. 23.56 Politipatrulje meddeler, at der er oprettet opsamlingsplads til de døde.

Kl. 00.01 Oprettelse af KST på festivalpladsen.

Kl. 00.03 Politipatrulje efterlyser koordinerende læge, (scenelægefunktionen) da der stadig er "kaos".

Kl. 00.07 Politipatrulje melder, at der nu er kontakt med koordinerende læge.

Kl. 00.09 Festivalens Beredskabskontor anmodes om at stille med vagter til afsøgning af området foran Orange Scene for yderligere tilskadekomne.

Kl. 00.12 Lægeholdet fra RASR (Kool-lægen) meldes fremme.

Kl. 00.14 Lægeholdet køres retur til RASR.

Kl. 00.16 Politipatrulje meddeler, at der stadig er 20 personer, som skal transporteres til hospitalet. Ambulancevejene skal opretholdes.

Kl. 00.17 Politipatrulje rykker for at få festivalledelsen til stedet. Festivalkontoret kontaktet uden resultat.

Kl. 00.21 Området foran Orange Scene er gennemgået. Ikke flere tilskadekomne udfundet.

Kl. 00.25 De første lettere tilskadekomne køres til hospitalet.

Kl. 00.25 Området foran scenen forsøges afsøgt for tilskadekomne. Det forsøges at få publikum til at trække sig tilbage – uden held. Patruljerne må trække sig tilbage i området bag scenen.

Kl. 00.30 Melding om, at ambulancevejene skal opretholdes, idet der stadigvæk kommer tilskadekomne.

Kl. 00.30 Falck oplyser, at ca. 50 personer har brug for psykologhjælp.

Kl. 00.51 De døde fra opsamlingsstedet køres fra stedet til RASR.

Kl. 00.57 Melding om, at der nu er 8 døde og 8 tilskadekomne på RASR. Ambulancevejene nedlægges, og ambulancerne sendes hjem.

Kl. 01.01 Den følgende koncert på Orange Scene aflyses. Publikum forlader stille og roligt området.

Kl. 01.21 Den psykiatriske skadestue på Fjorden kontaktes og anmodes om at stille personale til rådighed.

Kl. 01.50 Politiets Tekniske Afdeling er ankommet og indleder undersøgelse af området foran scenen.

Kl. 21.20 Siden kl. 20.30 har politipatruljerne i Festivalområdet "fornemmet" stemningen i forhold til de aflyste koncerter med Oasis og Pet Shop Boys. Ingen negative iagttagelser gjort.

11.2.4 Forklaringer

I dette afsnit vil jeg ved gengivelse af forklaringer fra politifolk, både de der blev sendt til uheldsstedet og de der disponerede som vagthavende nærmere beskrive, hvorledes indsatsen i forbindelse med ulykken forløb set med politiets øjne.

Politibetjent (A-17-6-1) der var tjenestegørende i forbindelse med Roskilde Festivalen, har forklaret, at han den 30. juni 2000 havde vagt mellem kl. 16 og 24. Han gik patrulje på festivalen med en anden politibetjent. Omkring kl. 23 talte de om at gå tilbage mod Politivagten på Slagteriskolen. På dette tidspunkt fik de via deres radio en melding om, at nogle personer var kravlet op i nogle kabler eller ledninger, der hang på tværs af publikumspladsen ved Orange Scene. Da de kom frem til stedet, kunne de ikke se nogen personer i kabler eller lignende. Afhørte og hans kollega var nu placeret i felt 28. De fik nu via radioen fra Politivagten en melding om, at der skulle bruges folk til førstehjælp bag Orange Scene. Det var en kvinde, der kom med meldingen. De løb fra felt 28 til området ved lægeteltet. Afhørte er sikker på, at musikken stadig spillede. I lægeteltet virkede det kaotisk, og afhørte mener, at der blev givet hjertemassage til 3 personer. Afhørte gik hen til den ene patient. En kvinde var i færd med at give hjertemassage, og en anden gav kunstigt åndedræt. Kvinden der gav hjertemassage, var træt, og afhørte tog over. På et tidspunkt var det åbenlyst, at den pågældende var død. Personen blev tildækket. Forevist fotos af de afdøde har afhørte udpeget Nielsen (jf. afsnit 9.7), som den person han først forsøgte genoplivning på. Han forklarer, at han og kollegaen var de første politifolk på stedet. Da de ankom, var der endnu ikke kommet ambulancer. Han og kollegaen var på et tidspunkt ude i frontbuen, hvor de forsøgte at få publikum til at gå tilbage. De råbte og viste med fagter, at publikum skulle trække sig bagud. Det var dog nærmest en umulig opgave, idet publikum bare ventede på, at næste koncert skulle begynde. Et par minutter efter at han og kollegaen var kommet ind i området bag Orange scene, kom der yderligere politifolk til. Sammen med nogle af disse begyndte afhørte at "fjerne" de ikke tilskadekomne personer fra området, for at give mere plads til at yde førstehjælp. Efter at han havde været i frontbuen første gang, kom der en politileder. Det var en stor "bamse" med fuldskæg, som straks overtog ledelsen, hvilket gav styr på det hele. Han forklarer, at hans radio blev beskadiget i forbindelse med, at han ydede hjertemassage til Nielsen. Han lånte en radio, formentlig af sin kollega, og kaldte

op til Politivagten. Afhørte sagde til Vagthavende, at der var flere personer, der var erklæret døde. Det virkede på afhørte, som om man ikke var helt klar over dette. Han forklarer, at han hjalp til med at give hjertemassage på yderligere to personer. Den ene var Tonnesen (jf. afsnit 9.3). Efter at have gennemset fotos forklarer afhørte, at han ligeledes gav hjertemassage til Thuresson (jf. afsnit 9.9). Med hensyn til de sidste to personer forklarer han, at der kom én og sagde, at de skulle standse genoplivningsforsøget. Det var formentlig en læge. Afhørte har taget enkelte notater - nogle generalia på pårørende til de tilskadekomne personer. Han mener ikke, at han har noteret tidspunkter eller hændelser. På et tidspunkt blev der lavet samlested for de døde i et skur ved siden af lægeteltet. Afhørte og andre politifolk bar de døde ind i skuret, hvor de blev lagt på gulvet. Efter at de døde var båret ind i skuret, var der to mandlige læger, der sammen med politilederen (ham med fuldskæg) gik ind i skuret, hvor hver enkelt af de døde blev undersøgt. Han forklarer videre, at han flere gange var i frontbuen, hvor han blandt andet bad vagterne samle tabte og efterladte effekter op.

Politiassistent (A-19-2-1) har forklaret, at han gjorde tjeneste i civil på festivalen, og netop var ved at køre retur til Politistationen med koster, da han over radioen hørte, at en læge ved Orange Scene havde rekvireret ambulancer til hjertestop. Afhørte og hans kollega kørte til Politistationen med kosterne, og blev straks ved ankomsten anmodet om at køre retur til festivalen for at hjælpe.

Da afhørte kørte retur til festivalen bemærkede han, at der allerede var etableret ambulanceveje. Da de ankom til området bag Orange Scene iførte de sig veste med "POLITI" på ryggen, så alle kunne se, at de var politifolk. Afhørte kiggede ind i frontbuen og bemærkede, at vagter kom slæbende med en livløs mand, som de lagde på jorden lige uden for lægeteltet. Der var straks nogen, der gik i gang med at behandle den pågældende. Publikum var utilfredse med at koncerten var standset og begyndte at smide krus op på scenen. Man talte om at afsøge området foran scenen for at se, hvorvidt der stadig lå tilskadekomne ude blandt publikum, men på grund af publikums aggressive adfærd fandt man det uforsvarligt på daværende tidspunkt.

Politiassistent (A-19-2-4) har forklaret, at da han kom til området ved lægeteltet lå der 2-3 livløse personer, som var under behandling. Det virkede professionelt. I området inden for kattelommen rendte der en del forvirrede personer rundt blandt de tilskadekomne. Disse blev ført til et telt bag Orange Scene, hvor de modtog hjælp. Et par politifolk blev sat til at bevogte kattelommen. Afhørte overværede på et tidspunkt, at en mandlig læge gik hen til en af de personer som var under behandling, kiggede på den pågældende og gjorde de personer, der behandlede den pågældende opmærksom på, at de ikke behøvede at behandle den pågældende længere – han var død. Den pågældende lå lige foran lægeteltet.

Politiassistent (A-17-2-1) har forklaret, at han under patrulje på festivalen sammen med en kollega over radioen hørte en melding om, at der var ringet efter ambulancer til Orange Scene, og at en patrulje var blevet sendt til stedet for at se, hvad det drejede sig om. Afhørte og hans kollega gik mod Orange Scene, og havde nået bagsceneområdet, da de over radioen hørte en ny melding om, at alle patruljer skulle sendes til bagsiden af Orange Scene, idet der var tale om flere hjertestop. I området bag Orange Scene kunne afhørte se, at der omkring og i lægeteltet lå personer. Afhørte så, at der var mindst én anden politipatrulje tilstede. Der var mange med orange veste, som var i gang med at udøve førstehjælp. Afhørte vurderede situationen, og var rimelig sikker på, at der ikke lå livløse personer, som ikke modtog hjælp. Han og hans kollegaer spurgte nogle i orange veste, om der var flere tilskadekomne ude på pladsen. Afhørte fik ikke

svar på sit spørgsmål. Afhørte og hans kollega besluttede sig herefter for, at gå ud i frontbuen, for at se om der skulle befinde sig flere tilskadekomne. Afhørte trådte op på trinene i frontbuen, men publikum stod fortsat så tæt, at det var svært at se, om der skulle ligge personer på jorden. Afhørte råbte til de forreste, der stod helt op mod frontbuehegnet, at de skulle gå tilbage, men de hørte ikke efter. Der var stort set ingen reaktion på hans råb. Han kunne, mens han stod på trinene se, at der kom politipatroljer frem mod scenen gennem publikum. Han gik retur til området ved lægeteltet, og der var nu kommet ambulancer. Samtidig var der tillige kommet en indsatsleder, som afhørte ikke husker navnet på. Den pågældende fik området organiseret, så der kom styr på tingene. Der blev herunder blandt andet oprettet en opsamlingsplads for de døde og en for de lettere tilskadekomne.

Politiassistent (A-19-2-3) har forklaret, at han sammen med en gruppe på 8 andre fra Københavns Uropatrolje netop havde afsluttet dagens arbejde, og var ved at køre retur til Politistationen, da de over radioen hørte, at der blev rekvireret 5 ambulancer til Orange Scene. De kørte til Politivagten og afsluttede den igangværende politiforretning, hvorefter de straks kørte retur til festivalpladsen. De iførte sig "selvlysende" veste, hvorpå der stod "politi". Da de kom frem til ulykkesstedet bemærkede han, at politilederen over radioen rekvirerede adrenalin. Afhørte og hans gruppe blev anmodet om at gå ud i frontbuen og undersøge, om der lå flere tilskadekomne ude blandt publikum. Afhørte gik ud i frontbuen. Der blev på dette tidspunkt spillet en eller anden form for pausemusik fra scenen. Der var fortsat mange publikummer til stede. De stod helt op mod frontbuen, og en del virkede utilfredse med, at koncerten var standset. Der blev kastet fadølsskrus mod afhørte og hans kollega. Han skønnede, at der ikke lå flere tilskadekomne blandt publikum, hvorefter de gik retur og meddelte dette til indsatslederen. Han blev herefter sat til at identificere de afdøde. Afhørte og hans kollega forsøgte, ved at gennemgå de afdødes personlige ejendele, at identificere de pågældende. Efter endt visitation blev de døde kørt bort af Falck. Afhørte forklarer, at der i den forbindelse opstod problemer omkring transporten, idet Falck ikke ville køre de døde til hospitalet, da der tilsyneladende manglede papirer. Der blev herefter udfundet en læge, som efter en undersøgelse af de afdøde udfyldte de nødvendige papirer. Afhørte blev herefter sammen med sin kollega sat til at bistå Teknisk Afdeling med afspærring af området foran scenen. I forbindelse med afspærringen, blev området inddelt i felter. Afhørte og hans kollega samlede tabte effekter ind, og effekterne blev mærket med en angivelse af i hvilket felt, den pågældende effekt var blevet fundet. Der blev ikke umiddelbart fundet ting, der kunne belyse årsagen til ulykken.

Politiassistent (A-16-4-1) har forklaret, at han sammen med en kollega kort før kl. 23.30 var på patrulje på Roskilde Festivalen. De havde netop passeret Orange Scene, og var på vej mod Techno-scenen, da de over deres radio hørte en melding om, at der var nogen der hang i en wire eller en el-ledning et sted ved Orange Scene. Det var en anden patrulje end afhørtes, der blev sendt til løsning af denne opgave. Kort tid efter at afhørte og hans kollega var ankommet til Techno-scenen, kom der en ny melding over radioen. Meldingen gik på, at der skulle bruges en patrulje, der kunne hjertemassage eller lignende til Orange Scene. Afhørte og hans kollega løb mod Orange Scene. De blev lukket ind via kattelommen. Han husker ikke, om musikken stadig spillede på dette tidspunkt. Da de kom ind i området ved lægeteltet virkede det hele kaotisk. Der lå tilskadekomne flere steder, og der var flere, der fik hjertemassage. Vagterne kom bærende med en tilskadekomnen. Afhørte tilbød sin hjælp, men der var ikke behov herfor. Afhørte vil tro, at han og hans kollega var blandt de første politifolk, der kom frem til stedet. Han hjalp på et tidspunkt med at bære en død ind i et skur, som var blevet ryddet til formålet. På et tidspunkt var han inde i frontbuen. Nogle fans græd over at den efterføl-

gende koncert var aflyst, og nogle græd på grund af de tilskadekomne ved Pearl Jam koncerten.

Politiassistent (A-16-5-1) har forklaret, at han sammen med en kollega var på patrulje på festivalen, da han over radioen hørte en melding om, at der var nogle personer, der sad på nogle strømførende kabler ved Orange Scene. Afhørte husker, at de meldte sig til opgaven, men en anden patrulje blev sendt af sted. Kort tid efter den første melding kom der en melding om, at der skulle bruges personer bag Orange Scene, der kunne hjertemassage. Afhørte og hans kollega løb mod Orange Scene. Han troede, at der var sammenhæng mellem de to meldinger – nemlig at nogle festivaldeltagere var kommet til skade på grund af de strømførende ledninger. Afhørte og hans kollega kom ind til området bag Orange Scene via kattelommen. På dette tidspunkt blev der spillet musik på Orange Scene. Da de var kommet ind i området bag scenen bemærkede han, at der var flere mennesker, som modtog livreddende førstehjælp. Det virkede i første omgang kaotisk på afhørte, men efter kort tid konstaterede han, at der var orden i kaos. Det var hans vurdering, at alle de tilskadekomne fik hjælp. Afhørte hjalp med at yde førstehjælp. Han hjalp med at give en tilskadekomne hjertemassage. Der kom en læge og gav den tilskadekomne en indsprøjtning med adrenalin i hjertet. Herefter blev hjertemassagen genoptaget. Efter kort tid kom en mand, som præsenterede sig som læge, og undersøgte den tilskadekomne. Lægen konstaterede, at den pågældende var død, og sagde at de skulle standse behandlingen. Afhørte blev anmodet om at identificere den pågældende. Han fandt ca. 100 svenske kroner i lommen på den afdøde, men ingen ID. Den pågældende var ca. 20 år, mellemlønde hår og spinkel af bygning. Forevist fotos af de afdøde kan afhørte ikke genkende den pågældende. Afhørte hjalp med at bære den afdøde ind i et skur, der blev benyttet som opsamlingsplads for de døde. På et tidspunkt var det som om, at der kom flere læger til stede. Det var afhørtes indtryk, at der var mange læger og sygeplejersker. Der var rigeligt til at behandle de tilskadekomne. Afhørte kan huske, at der på et tidspunkt blev råbt efter adrenalin, men der kom ikke noget. Da de tilskadekomne var kørt med ambulancerne til hospitalet, gik afhørte ind i frontbuen, hvor han bemærkede, at der var en del fans som var utilfredse med, at den efterfølgende koncert blev aflyst.

Politiassistent (A-16-7-1) har forklaret, at han sammen med en kollega var på patrulje på festivalen. De stod ved indgangen fra campingområdet til festivalpladsen, syd for Grøn Scene, da de over politiradioen hørte, at der blev kaldt politi til Orange Scene, hvor en læge havde rekvireret flere ambulancer til hjertestop. Den første indskydelse var, at lægen havde overreageret, men kort tid efter kom en melding om, at der skulle bruges personer, der kunne førstehjælp. Afhørte og hans kollega løb mod Orange Scene. Da de kom frem til scenen, spillede musikken stadig. Afhørte bemærkede, at der i lægeteltet var fire personer under behandling. De modtog hjertemassage. Udenfor teltet, i området omkring kattelommen, var der også personer der modtog behandling. Kort tid efter at afhørte var ankommet til stedet, var der en læge, der efterlyste en politileder. Afhørte henviste den pågældende til indsatslederen. Indsatslederen anmodede afhørte om at finde en opsamlingsplads for de døde. Det endte med at de fandt et skur, som herefter blev indrettet til opsamlingsplads. I forlængelse af at skuret var blevet udpeget til opsamlingsplads, blev to eller tre døde bragt ind i skuret. Afhørte blev herefter sat til at skabe plads til ambulancerne i området ved Orange Scene. Der var et par biler der holdt i vejen, og de blev flyttet.

Politiassistent (A-16-11-1) har forklaret, at han sammen med en kollega var på patrulje på festivalpladsen. Der kom en melding over radioen om, at en læge havde rekvireret flere ambulancer til hjertestop ved Orange Scene. Afhørte og hans kollega befandt

sig ca. 400 m. fra Orange Scene, og de besluttede sig for at gå mod stedet for at se, hvad der foregik. Der blev på dette tidspunkt stadig spillet på Orange Scene. Afhørte og hans kollega kom ind i området bag scenen via kattelommen. Afhørte bemærkede, at der var flere livløse personer som modtog behandling. Der var en panikagtig stemning, dels på grund af publikummere, som var blevet lukket ind i søgen efter venner og bekendte, dels på grund af vagter der var chokerede og græd. Afhørte blev af indsatslederen sat til at bevogte skuret, hvor de døde blev anbragt.

Politiassistent (A-16-12-1) har forklaret, at han sammen med en kollega var på patrulje på festivalen, da han over radioen hørte en melding om, at der skulle bruges personale der kunne førstehjælp ved Orange Scene. Afhørte og hans kollega løb straks mod Orange Scene. De hoppede over frontbuehegnet og ind i frontbuen. Der var på dette tidspunkt gået mindre end 2 min. fra meldingen. Koncerten med Pearl Jam var på dette tidspunkt fortsat i gang. Der var intet usædvanligt at se i frontbuen. Afhørte tog kontakt med en vagt i orange vest, men den pågældende var ikke klar over, at der var noget galt. Afhørte blev af vagten vist ud i området bag scenen. Her mødte der afhørte et nærmest kaotisk syn. Der lå folk på jorden - 5-10 stykker - og det så ikke ud som om alle var under behandling på dette tidspunkt. Afhørte bemærkede, at det var samaritlere og også politifolk, som ydede førstehjælp. Afhørte bemærkede, at der på jorden lå en livløs ung mand, som blev besigtiget af en mand, som afhørte opfattede som læge. Afhørte spurgte om han kunne hjælpe med noget, men fik at vide, at den pågældende var død. Den pågældende blev dækket til med et tæppe. Afhørte kaldte op over radioen og gav en situationsmelding, og bad om en psykologisk udrykningstjeneste, idet der var mange, som var gået i chok. Afhørte og hans kollegaer hjalp med at bære de døde ind i det skur, der blev oprettet til opsamlingssted for de døde. Der var fem der blev anbragt i skuret. Han hjalp med at forsøge at identificere de afdøde. Herefter bevogtede han skuret.

Politiassistent (A-16-13-1) har forklaret, at han sammen med en kollega var på patrulje på festivalpladsen, da han over radioen hørte en melding om, at der manglede førstehjælpere ved Orange Scene. Han og kollegaen begyndte herefter at løbe mod Orange Scene. De kom frem til frontbuen, som de hoppede over. Musikken var standset på dette tidspunkt. De løb over mod lægeteltet. Her bemærkede afhørte, at der var flere mennesker i gang med at give førstehjælp. Afhørte så, at der var to politifolk som var i gang med at give hjertemassage. Der var flere i orange veste, og det var vanskeligt at finde ud af hvem der var hvem. Han og kollegaen begyndte at yde førstehjælp på en livløs person, som lå lige indenfor i lægeteltet. Kort efter kom en kvinde og sagde, at de ikke behøvede at forsøge at genoplive den pågældende, idet han allerede var erklæret for død. Afhørte og hans kollega blev af Indsatslederen bedt om at hjælpe med til at etablere ambulanceveje fra lægeteltet. Der var blandt andet personer, der skulle gøres væk, ligesom der var biler der holdt i vejen. Senere blev afhørte bedt om at bevogte et skur, som var udpeget som opsamlingsplads for de døde.

Politiassistent (A-16-14-1) har forklaret, at han sammen med en kollega var på patrulje på festivalen, da de over radioen hørte, at der skulle bruges politi til Orange Scene. Afhørte og hans kollega løb mod Orange Scene. Da de kom frem til scenen var musikken standset. Der var, da de kom frem, en del uniformeret politi tilstede. Da afhørte kom til lægeteltet så han, at der både i og uden for teltet lå flere tilskadekomne personer. Flere af dem var livløse. Alle de livløse var under behandling af samaritlere, læger og politifolk. Indsatslederen bad afhørte og nogle andre uniformerede politifolk om at gå ud blandt publikum for at se, om der skulle ligge andre tilskadekomne. Der blev ikke fundet yderligere tilskadekomne, men publikum stod fortsat tæt. Afhørte tilbød

sig som logfører for indsatslederen, hvilken opgave blandt andet bestod i at notere indsatslederens dispositioner og tidspunkterne herfor. Af dispositioner husker afhørte blandt andet, at politifolkene blev sat til at sikre ambulanceveje, oprette samlepladser for personer, som var psykisk påvirkede af ulykken, ligesom han husker at have noteret noget om en kontakt imellem ambulancelederen og Indsatslederen. Noterne blev efterfølgende afleveret til Indsatslederen.

Politiassistent (A-16-16-1) har forklaret, at han sammen med en kollega var på patrulje på festivalen, da han over radioen hørte en melding om, at der lå mange livløse personer bag Orange Scene, som læger og sygeplejersker var i færd med at forsøge at genoplive. Afhørte og hans kollega løb mod scenen. De kom ind i frontbuen, hvor de bemærkede nogle frontbuevagter, som var i gang med at give en mand der lå i frontbuen førstehjælp. Afhørte og hans kollega spurgte, om de kunne hjælpe, men fik den besked, at der var behov for hjælp i lægeteltet. Afhørte spurgte frontbuevagterne, om der lå andre tilskadekomne ude blandt publikum. Det vidste de ikke. Afhørte kravlede herefter op på scenen og råbte ud til publikum, at de skulle gå tilbage. Dette virkede "som en rød klud" på publikum, der begyndte at kaste ting efter afhørte. Musikken var på dette tidspunkt standset og orkesteret var væk. Afhørte og hans kollega gik herefter ud i lægeteltet, hvor han bemærkede, at der lå 10-12 personer på jorden, på bårer og i selve lægeteltet. Alle var under behandling. Afhørte hjalp med at bære flere af de døde ind i et skur, der var blevet udpeget som opsamlingssted for de døde. Der var mange, som spurgte til de tilskadekomne, og det blev besluttet at oprette en samleplads for pårørende og andre urolige mennesker. På et tidspunkt blev afhørte, sammen med andre politifolk, sat til at gennemgå publikumsområdet helt fremme mod frontbuen for at sikre, at der ikke lå flere personer på jorden. Det gjorde der ikke. En af de sidste opgaver afhørte udførte på festivalen var at bevogte skuret med de døde. Der var på dette tidspunkt fem døde i skuret. Afhørte bemærkede, at de døde kort efter blev kørt bort én efter én.

Politiassistent (A-17-9-1) har forklaret, at han og nogle øvrige kollegaer stod i gangen ved vagthavendes kontor på Politivagten på Slagteriskolen og ventede på at kunne komme hjem. Klokken var omkring 23.00. Mens de stod dér kunne han høre, at der indløb en melding om, at nogle personer var i færd med at kravle op i høje el-installationer på festivalpladsen. Hvor det nærmere var, husker afhørte ikke. Han hørte, at en patrulje blev sendt til det pågældende sted. Kort efter - måske indenfor 5 min. - indløb der en melding fra vagthavende på Roskilde Politistation om, at en kvinde havde rekvireret 10 hjerteambulancer til festivalpladsen et sted. Han husker ikke om meldingen til Slagteriskolen kom via radio eller via telefon. Da denne melding indløb tog afhørte og de øvrige kolleger af sted til festivalpladsen. Da de ankom til festivalpladsen, så det ud som om, at der allerede var etableret ambulanceveje. Der var på dette tidspunkt rimelig orden på stedet, og politiet var i fuld gang med at arbejde. Der var en del tilskadekomne på stedet, men der var ikke nogen som ikke modtog behandling. Der blev oprettet en samleplads for de lettere tilskadekomne - både fysiske og psykiske - i en pavillon bag ved Orange Scene. På et tidspunkt kom der en melding over en festivalradio om, at der var op imod 100 tilskadekomne i et telt øst for Orange Scene. Afhørte og en kollega blev sendt til dette telt for at undersøge forholdene. Det viste sig, at meldingen ikke havde noget på sig.

Politibetjent (A-9) har i en rapport vedrørende ulykken på festivalen anført, at han og en kollega var på patrulje på festivalen. Omkring kl. 23.20 befandt de sig på pladsen foran Orange Scene. På dette tidspunkt var der ikke tegn på en unormal situation foran scenen. Der blev spillet fra scenen. Han blev over radioen af politivagten bedt om at

undersøge en anmeldelse om, at personer skulle være kravlet op i højspændingsledninger foran Orange Scene. Afhørte og hans kollega banede sig vej gennem menneskemængden frem mod nogle store træstandere foran Orange Scene, hvori der hang nogle kraftige højtalere. De kunne ikke se, at der var personer i eller ved disse standere. De besluttede sig herefter for at gå helt frem foran Orange Scene. De banede sig vej frem gennem publikum og kom frem ved frontbuehegnet. Rapportoptageren kunne se, at frontbuevagterne kastede vand ud over publikum, og afhørte fik øjenkontakt med en af vagterne. Der blev i denne forbindelse ikke givet tegn til patruljen, og der var ikke tegn på en unormal situation foran scenen. Mens de stod ved frontbuen, blev de på ny kaldt op af Politivagten. De blev bedt om at undersøge situationen bag Orange Scene, idet en kvindelig læge netop havde rekvireret fem ambulancer til hjertestop. Afhørte og hans kollega løb mod bagsceneområdet. Undervejs fik de melding om, at det var rigtigt, at der skulle være tale om hjertestop. Afhørte og hans kollega kom ind i frontbuen, og de bemærkede, at der lå en person på jorden i frontbuen og modtog behandling. Adskillige publikummer blev løftet op over hegnet og ind i frontbuen. De løb gennem frontbuen og gennem løbegangen ud til lægeteltet. Her bemærkede han, at der lå ca. 20-25 tilskadekomne personer, hvoraf mange var livløse. Flere modtog ikke behandling. Han begyndte at give hjertemassage til en ung mand, der samtidigt fik kunstigt åndedræt. Der var mange mennesker i området med orange veste, men man kunne ikke se hvilken funktion de havde. Mens han gav hjertemassage kom der ambulancer og flere politifolk til.

Politibetjent (A-10) har i en rapport vedrørende ulykken på festivalen anført, at han sammen med en kollega blev sendt af sted til patrulje på festivalen, hvortil de ankom omkring kl. 23.32. Kl. 23.34 hørte de at der over radioen blev meldt, at der netop var rekvireret fem ambulancer til Orange Scene på grund af hjertestop. De løb straks mod lægeteltet. I lægeteltet bemærkede de, at der arbejdede lægehold med hjertemassage og kunstigt åndedræt på flere livløse personer, ligesom yderligere livløse lå hen på gulvet i teltet uden hjælp. I gruset og græsset omkring lægeteltet lå flere livløse personer hen uden hjælp, ligesom der i området var adskillige tilskadekomne, udmattede og stærkt chokerede personer. Afhørte vil tro, at der var op imod 10 livløse og 50 tilskadekomne i området. Stemningen var nedslående, og mange var ikke i stand til at foretage sig noget, men stod og græd. Andre var i vildrede og uvidende om, hvad de skulle foretage sig. Musikken ved Orange Scene var ophørt. Det var nærmest umuligt at identificere de forskellige der hjalp til, idet alle var iført civil beklædning med en orange vest påtrykt Medical Crew. Der var tydelige kompetenceproblemer blandt det lægelige personale, idet der flere gange blev diskuteret grænsende til skænderi. Der manglede medicin og udstyr, og der herskede til tider en panisk stemning. Man kunne ikke kende forskel på læger, sygeplejersker og førstehjælpere, men man måtte spørge. Kl. 23.35 underrettede afhørte vagthavende via sin radio om situationen. Afhørte og hans kollega gik herefter i gang med at hjælpe med førstehjælp. Afhørte ydede hjertemassage. Efter nogle minutter med hjertemassage og kunstigt åndedræt var der stadig ikke hverken puls eller vejtrækning på den han hjalp. En læge gav adrenalin direkte i hjertet på den pågældende, ligesom der efterfølgende blev stødt. Hjertemassagen og det kunstige åndedræt fortsatte. Efter yderligere nogle minutter var der stadig hverken puls eller vejtrækning, hvorfor lægen atter gav stød. Hjertemassagen og ventilering fortsatte yderligere nogle minutter, hvorefter lægen meddelte, at døden var indtrådt, og førstehjælpen kunne ophøre. Den livløse blev herefter lagt på en bære og båret til en samlingsplads for de døde. Mens afhørte ydede førstehjælp ankom ambulancer, der straks påbegyndte at køre tilskadekomne til hospitalet.

Politibetjent (A-12) har i en rapport vedrørende ulykken anført, at han kl. 23.34 under patrulje på festivalen via radioen blev gjort bekendt med, at der var hjertestop ved Orange Scene. Han og hans kollega var på dette tidspunkt ca. 200 m. fra scenen. De løb frem for at hjælpe. Det tog dem under 1 min. at komme frem til stedet. De kom til bagsceneområdet, hvor de forsøgte at komme ind, men blev i første omgang bremset af en person fra festivalen, som meddelte, at man ikke havde brug for politi, men for læger og ambulancefolk. De fik imidlertid overtalt den pågældende, idet de sagde, at de var uddannede førstehjælpere. De bemærkede, at der ved lægeteltet lå ca. 20 mennesker på jorden. En kollega begyndte at give førstehjælp. Der var vagter, der råbte på hjælp, idet der lå en livløs person foran scenen. Han løb ud til personen, hvor han kunne se, at der var to personer i gang med at give den pågældende førstehjælp. Han kiggede ud over publikum. Det virkede, som om de ikke forstod, at de var vidne til en stor tragedie. Han rettede henvendelse til en person på scenen og bad ham fortælle publikum, at de skulle trække sig tilbage, således at der ikke kom flere tilskadekomne. Den pågældende forklarede, at det kunne han ikke, men at han ville kontakte en person, der så efterfølgende kunne fortælle publikum, at de skulle trække sig stille og roligt tilbage. Han løb på ny retur til området ved lægeteltet. Her hjalp han med at bære et par døde personer ud til skuret, der fungerede som opsamlingssted for de døde. Han gik på ny retur til området foran scenen, hvor han endnu engang rettede henvendelse til en person på scenen, for at bede denne anmode publikum om at trække sig tilbage. Den pågældende oplyste, at han ikke var bemyndiget hertil.

Politiassistent (A-13) har i en rapport vedrørende ulykken blandt andet anført, at han sammen med nogle kollegaer ankom til festivalpladsen omkring kl. 23.30. De modtog en melding om, at der var nogle personer, der var kravlet op i nogle master foran Orange Scene. I disse master var strømførende ledninger, og på grund af regnvej var man bange for, at der var overgang i disse ledninger. De fik til opgave at bede de pågældende personer om at kravle ned igen. I forbindelse med anmeldelsen blev det ikke nærmere præciseret, hvor disse master var. De forsøgte at bevæge sig gennem menneskemængden frem mod nogle master foran scenen. De måtte imidlertid opgive, idet menneskemængden var for tæt. De gik i en bue udenom, og kom frem til området omkring felt 22. På vej frem mod området bemærkede han, at scenevagterne havde travlt med at kaste vand ud over publikum. Da de kom frem til felt 22 og 19 bemærkede han, at der stod ca. 10-12 scenevagter med ryggen til publikum og holdt hinanden som i en kæde. De stod i frontbuen ud for felterne 22, 19 og 16. Han bemærkede, at der på en forhøjning stod en scenevagt og han rettede henvendelse til den pågældende og spurgte, om han kendte noget til meldingen om personer i en strømførende mast. Den pågældende svarede nej. I samme øjeblik standsede musikken. Han ville kalde op på radioen, men i det samme kom der en melding om, at der fra en læge i området bag scenen var blevet anmodet om fem ambulancer til hjertestop. De kom ind over frontbuen og ind foran scenen. Han bemærkede, at der lå en livløs person på jorden ud for felt 22 og 19. Han bemærkede, at andre vagter havde travlt med at kaste vand på publikum. Han knælede ned ved personen på jorden og tog puls på den pågældende. Han kunne konstatere, at der ikke var puls, og den pågældende var gråhvid i ansigtet og havde blågrå læber. Da han skulle til at begynde på hjertemassage var der en vagt der sagde, at det ikke hjalp noget, idet den pågældende var død. Den pågældende var iført orange vest, hvorpå der stod Samarit. Henset hertil, sammenholdt med sin egen erfaring, opgav han herefter tanken om at begynde at give førstehjælp. Han gik ud i området ved lægeteltet. Her bemærkede han, at der var flere med orange veste, som ydede førstehjælp. Han skønnede, at der ikke umiddelbart var brug for hans assistance. Det anføres afslutningsvis i rapporten, at politiassistenten undrede sig over, at scenevagten, han rettede henvendelse til vedrørende personerne i masten ikke orienterede

ham om, at der et par meter fra ham lå en livløs på jorden. Poliassistenten kunne ikke selv se den pågældende på grund af de afskærmende vagter.

Politibetjent (A-14) har i en rapport vedrørende ulykken anført, at de under patrulje på festivalen kl. 23.34 over radioen hørte, at en kvindelig læge netop havde bestilt fem ambulancer til hjertestop. De gik straks til området bag scenen for at hjælpe. I området ved lægeteltet virkede alt kaotisk. Der lå livløse personer i lægeteltet, hvor et lægehold arbejdede med hjertemassage og kunstigt åndedræt. Festivalvagter kom bærende med døde og sårede fra området foran scenen. Teltet blev hurtigt fyldt op - det samme blev området umiddelbart omkring teltet. Han og en kollega gik ud i frontbuen for at få et overblik over katastrofen samt for at få musikken stoppet. I frontbuen bemærkede de, at festivalvagter var i færd med at hive en livløs person op over frontbuehegnet. Den livløse person blev herefter lagt på jorden foran scenen, og afhørte var med til at yde førstehjælp. Efter ca. 5 min. kom en læge eller sygeplejerske og afløste. Han gik retur til området ved lægeteltet. Han bemærkede, at der flere steder blev ydet førstehjælp. Han hjalp til og begyndte at afløse med hjertemassage. Efter ca. 15 min. kom en læge og undersøgte den pågældende. Lægen gav den livløse et skud adrenalin i hjertet. Hjertemassagen fortsatte endnu nogle minutter, men uden held. Lægen sagde at førstehjælpen kunne stoppe, idet der ikke var chance for at genoplive den pågældende. I mellemtiden var der kommet mere politi til, og den afdøde blev båret hen i et skur, der var blevet oprettet som samleplads for de døde. Der blev ligeledes i området bag scenen etableret en samlingsplads for de til skadekomne og chokerede.

Poliassistent (A-19-2-2) har forklaret, at han var en af 8 fra København politis Uro-patrulje, som gjorde tjeneste på festivalen. De var netop ved at returnere til Politistationen, da de over radioen hørte, at der blev rekvireret assistance til Orange Scene. Efter at have afsluttet deres politiforretning returnerede de til festivalområdet. Her blev afhørte blandt andet sat til at bistå med identifikationen af de døde. På et tidspunkt blev afhørte bedt om at checke, om der ude blandt publikum fortsat skulle ligge tilskadekomne. Afhørte gik op på scenen for derfra at forsøge, at danne sig et indtryk. Det var ikke muligt, da der fortsat var mange publikummere foran scenen. Afhørte gik herefter ud blandt publikum, og afsøgte i en afstand af ca. 30 m. fra frontbuen området foran scenen. Der blev ikke fundet tilskadekomne personer ved denne søgning.

Poliassistent (A-16-2-1) har forklaret, at han sammen med en kollega gjorde tjeneste på festivalen, da de over radioen hørte en melding om, at der var hjertestop ved Orange Scene. De blev ikke sendt af sted, men besluttede af egen drift at undersøge sagen nærmere. Undervejs til scenen kom der en ny melding over radioen om, at der var flere tilskadekomne. På grund af de mange mennesker foran scenen skød de genvej til bagsceneområdet via en madbod. Afhørte vil mene, at der gik 2-3 min. fra de hørte meldingen, til de var fremme i frontbuen. Afhørte forklarer, at musikken spillede på dette tidspunkt og bandet var på scenen. Afhørte bemærkede, at der i frontbuen lå en livløs person, som modtog behandling i form af hjertemassage. Afhørte løb ud i bagsceneområdet ved lægeteltet, hvor han bemærkede, at der lå en del personer på jorden, som modtog behandling. Afhørte bemærkede indsatslederen, ligesom han bemærkede at der var kommet flere ambulancer til stedet. Afhørtes første opgave var at flytte flere af ambulancerne, som holdt parkeret uhensigtsmæssigt. Herefter assisterede afhørte dels ved bevogtningen af opsamlingsstedet for de døde, dels assisterede han på samlepladsen for de chokerede. På et tidspunkt bemærkede afhørte, at der var 2 ambulancereddere i højlydt diskussion om, hvem der havde kompetencen. Efter afhørtes opfattelse var det det eneste kritisable under hele forløbet af redningsindsatsen. Afslutningsvis forklarer afhørte, at han på et tidspunkt var i frontbuen sammen med sin

kollega, for at få publikum til at gå tilbage. Publikum kunne ikke høre deres råb og begyndte i stedet at kaste øl efter dem. De forlod herefter frontbuen igen.

Politiassistent (A-15-14) har forklaret, at han i det daglige er politiassistent og at han i forbindelse med festivalen havde vagt i Festivalens Beredskabsordenskorps, hvis opgave var at regulere færdslen i området omkring festivalen – udenfor indhegningen. Korpset havde til huse i en skurvogn i den østlige del af parkeringsområdet. I skurvognen var opsat en radio, der var i forbindelse med Politivagten på Slagteriskolen. Omkring kl. 23.30 hørte han på radioen, at der blev rekvireret ambulancer til hjertestop ved Orange Scene. Han hørte også, at der blev bedt om førstehjælper til scenen. Afhørte, der netop havde været på instruktørkursus i førstehjælp, besluttede sig for at hjælpe, og samlede 6-8 mand fra korpset. Kommet frem mod Orange Scene bemærkede afhørte, at der var kommet ambulancer. Han bemærkede ligeledes, at der var blevet lavet en samleplads for de døde. Han blev umiddelbart efter ankomsten bedt om at hjælpe med at bære en af de døde ind i skuret, som blev anvendt til opsamlingsplads. Afhørte bemærkede, at der kom en del lettere tilskadekomne, og at vagterne var i tvivl om, hvor man skulle anbringe de pågældende. Afhørte rettede henvendelse til indsatslederen på stedet og foreslog, at han oprettede en opsamlingsplads for de lettere tilskadekomne. Afhørte fik af indsatslederen tildelt nogle politifolk til brug for opgaven. Afhørte instruerede herefter de pågældende i at registrere navn mv. på de personer der kom til opsamlingsstedet. Kort tid efter opsamlingsstedets oprettelse kom der en civil person, som oplyste, at han var læge. Lægen tilbød at stå for visitationen af de tilskadekomne og danne sig overblik over skadernes omfang. Efterhånden som de tilskadekomne blev registreret af politifolkene, blev oplysningerne afleveret til afhørte.

Politiassistent (A-18-6-1) har forklaret, at han sammen med en gruppe fra Beredskabsafdelingen gjorde tjeneste i forbindelse med Roskilde Festivalen. De opholdt sig på Politivagten ved Slagteriskolen, da afhørte hørte vagthavende sige, at der netop var rekvireret ambulancer til fem hjertestop ved Orange Scene. Afhørte og den resterende del af gruppen løb til Orange Scene for at assistere. Da de kom frem til porten efterlod afhørte et par mand ved porten, for at etablere ambulanceveje. Afhørte og resten af gruppen fortsatte mod Orange Scene. Da de kom ind i bagsceneområdet bemærkede afhørte, at der lå en del mennesker rundt omkring i nærheden af lægeteltet. Der var en del mennesker, der fik hjertemassage. Der var ingen tilskadekomne som ikke modtog hjælp. Afhørte rettede henvendelse til indsatslederen, som bad afhørte oprette en samleplads til de døde. Afhørte fandt et skur skråt bag lægeteltet, hvor der lå nogle mennesker og sov. De blev vækket og skuret rømmet, hvorefter det blev brugt til de døde. Senere bad indsatslederen afhørte om at undersøge området foran frontbuen for yderligere tilskadekomne. Afhørte samlede herefter 8-10 mand og de "kæmmede" området foran scenen på tværs, fra vest mod øst og et godt stykke ud blandt publikum. Publikum begyndte at forstå alvoren. Der blev ikke fundet tilskadekomne, hvilket blev meddelt indsatslederen.

Politiassistent (A-15-15) har forklaret, at han gjorde tjeneste som vagthavende, på Roskilde Politistation på tidspunktet for ulykken. Afhørte forklarer, at det var ham der modtog alarmopkaldet fra festivalpladsen kl. 23.33. Det var en kvinde, der anmodede om 5 ambulancer til festivalen til hjertestop. Han rekvirerede herefter 5 ambulancer hos Roskilde Brandvæsen. Den person afhørte talte med hos Roskilde Brandvæsen troede i første omgang ikke på afhørte. Afhørte husker ikke i dag, om han modtog flere alarmopkald i forbindelse med ulykken. Foreholdt døgnrapportens anførsel om opkaldet til hospitalet kl. 23.54 forklarer han, at han ikke husker at have foretaget det pågældende opkald. Foreholdt anførslerne kl. 23.35 og 23.58 om oprettelse af KST forklarer

afhørte, at han ikke umiddelbart husker de pågældende anførsler. Med hensyn til udfærdigelsen af døgnrapporten forklarer afhørte, at der først blev udfyldt "meldeblanketter" med angivelse af meldingen og tidspunktet herfor. Efterfølgende blev de enkelte meldinger skrevet ned i døgnrapporten i kronologisk orden.

Vicepolitikommissær (indsatslederen) (A-8-2) har forklaret, at han i forbindelse med Roskilde Festival, som assistance for Roskilde Politi, skulle være delingsfører for en deling Københavnske politifolk. Afhørte er ansat i Københavns Politi og havde ikke noget forudgående politimæssig kendskab til festivalen. En uge før festivalens afholdelse var han til møde ved Roskilde Politi, hvor det blev gennemgået hvorledes assistancepersonalet skulle indgå i vagtplanen. Der var ikke i forbindelse med mødet nogen rundvisning på festivalpladsen. Fredag aften mødte han på vagt. Han briefede sit personale og inddelte den i patruljer á to mand med fast patruljetid. Afhørte og hans halvdelingsfører indgik ikke i selve vagtplanen. Afhørte og hans halvdelingsfører blev enige om, at gå til Hells Angels lejr på festivalen. Men da de var kommet til HA's lejr hørte han over radioen, at en kvinde netop havde rekvireret 4-5 ambulancer til Orange Scene. Afhørte og hans kollega begyndte straks at løbe mod Orange Scene. Ca. 5 minutter efter de hørte meldingen i radioen var de fremme ved Orange Scene. Da afhørte kom frem var der ambulancer på stedet. Han fik oplyst, at tre ambulancer allerede var kørt væk fra stedet. Han dannede sig straks et overblik over situationen, og meldte via radioen til Politivagten, at han koordinerede indsatsen (kl. 23.45). Han fik oplyst, at der ville komme mandskab og bemandede KST, men KST kom vist aldrig "op at stå". Afhørte tog opstilling ikke langt fra det skur, der senere blev brugt til samleplads for de døde. Derfra disponerede han. Ankommande patruljer henvendte sig til ham, og han sendte dem efterhånden ud til løsning af forskellige opgaver. Nogle af de første opgaver der blev løst var at oprette opsamlingspladsen til de døde samt en venteplads til de tilskadekomne, som ikke straks skulle med ambulancer. På et tidspunkt hørte han, at læger manglede adrenalin, hvorefter han over radioen (kl. 23.53) anmodede om at få mere adrenalin og atropin til stedet. Han kunne ikke finde kool-lægen, som han havde brug for til at bistå sig med at disponere. Som følge heraf efterlyste han den pågældende over radioen (kl. 00.03). Nogle minutter senere (kl. 00.09) kom der pludselig en mand og præsenterede sig som kool-læge (koordinerende læge i Scenelægefunktionen). Afhørte fik lægen til at sende mandskab til ventepladsen for de tilskadekomne. På et tidspunkt blev afhørte af vagthavende på Politivagten spurgt om de kunne nedlægge ambulancevejene. Han meldte tilbage (kl. 00.16) at det kunne de ikke, idet der fortsat var ca. 20 tilskadekomne, som manglede at blive transportret til hospitalet. På et tidspunkt (kl. 00.17) anmodede afhørte om at få en repræsentant fra festivalledelsen tilstede, for at få lukket for musikken ved Orange Scene. Det var ikke muligt at afsøge området foran scenen før publikum forlod området, og publikum var ikke til at formå til at forlade området så længe der var musik. Det kunne ikke umiddelbart lade sig gøre, idet kun Leif Skov kunne tage beslutning om at standse musikken – og han var til møde. Det lykkedes dog til sidst at få musikken standset og området foran scenen blev afsøgt (kl. 00.25). Afhørte har endvidere forklaret, at den første "Ambulanceleder" han talte med, var fra Falck (kl.00.36). Han hjalp afhørte med at visitere de tilskadekomne og sende dem væk i denne rigtige rækkefølge. Afhørte havde på dette tidspunkt endnu ikke talt med en leder fra Roskilde Brandvæsen, ligesom han ikke på noget tidspunkt havde kontakt med læger fra sygehuset. Senere dukkede en leder i civil op fra Roskilde Brandvæsen. Han var utilfreds med, at Falck havde ledet indsatsen for ambulancerne på stedet, idet han mente at det var Roskilde Brandvæsen som havde kompetencen. Afhørte blandede sig ikke i diskussionen, men syntes at Falcklederen havde gjort et godt stykke arbejde.

Vicepolitikommissær (A-15-13) har forklaret, at han gjorde tjeneste som vagthavende på Roskilde Politistation på tidspunktet for ulykken. Han har forklaret, at da alarmen indløb kl. 23.33, var det hans kollega der modtog den. Han kan ikke huske, hvad der nøjagtig blev sagt, men han lyttede med. Afhørte forklarede, at efter alarmopkaldet blev der straks bestilt ambulancer hos Roskilde Brandvæsen. Afhørte føjer til, at man var lidt usikker på anmeldelsens rigtighed. Foreholdt at der i døgnrapporten ud for 23.33 er anført flere efterfølgende alarmopkald forklarer afhørte, at han ikke husker denne anførsel nærmere ud over, at der var flere opkald - også fra fastnettelefoner. Umiddelbart efter, at der var rekvireret ambulancer ringede afhørte til Vagthavende på Politivagten på Slagteriskolen. Afhørte spurgte, om man der havde hørte noget om ulykken ved Orange Scene. Så vidt han husker svarede vagthavende på Slagteriskolen, at man ikke havde hørt, at der var noget galt. Foreholdt anførslen i døgnrapporten kl. 23.54 om op-ringningen til RASR forklarer afhørte, at han ikke husker dette opkald. Han forklarer, at han havde tænkt på sygehuset, men han havde ikke gjort sig tanker om at tage kontakt til sygehuset, da han var overbevist om, at Roskilde Brandvæsen havde kontakt til sygehuset, og han var også sikker på, at festivalens lægeberedskab havde kontakt med sygehuset gennem den koordinerende læge på festivalen. I henhold til "plansættet" var det koordinerende læge ved Scenelægefunktionen, som havde kontakt til sygehuset. Nærmere adspurgt om hvem der oprettede KST forklarer afhørte, at det gjorde vagthavende på Slagteriskolen. Foreholdt handlingsplan for vagthavende - punkt 5, hvoraf fremgår at Koordinerende læge (Kool-lægen) og lægehold tilkaldes - forklarer afhørte, at han var bekendt med planens eksistens, men han gjorde ikke brug af den, den pågældende nat. Han mente denne handlingsplan ikke var særlig anvendelig i dette tilfælde, idet det i plansættet var forudsat, at koordinerende læge på festivalen tog den fornødne kontakt til sygehuset i en sådan situation. Adspurgt om vagthavendes handlingsplan formelt var sat i kraft i forbindelse med ulykken forklarer afhørte, at det var den ikke.

Vicepolitiinspektør har forklaret, at han var tilstede på Politistationen da der indgik alarmopkald til 112 vedrørende ulykken. Han forklarer, at der indgik dels et opkald fra lægen i lægeteltet, dels et opkald fra en norsk journalist. Roskilde Brandvæsen blev straks underrettet om alarmopkaldet, ligesom der straks skete underretning af Politivagten. Afhørte husker, at Roskilde Brandvæsen ca. 8 minutter efter alarmopkaldet meldte tilbage og oplyste, at sygehuset nu var underrettet om ulykken, idet de første ambulancer var kommet frem til sygehuset med tilskadekomne. Kort tid efter forlod han Politistationen for via Politivagten at tage til festivalpladsen. Han fulgtes fra Politivagten til festivalpladsen med vagthavende fra Politivagten, som var på vej for at oprette KST. Umiddelbart før festivalens start blev der afholdt en kommunikationsøvelse, hvori alle parter i redningsberedskabet deltog. Som led i øvelsen skete der oprettelse af KST.

Vicepolitikommissær (A-15-16) har forklaret, at han på tidspunktet for ulykken fungerede som vagthavende på Politivagten. Han husker en melding fra Politistationen om, at der var rekvireret ambulancer til Orange Scene. Kort tid efter hørte han, at der uden for kørte ambulancer med udrykning mod festivalpladsen. Han fremtog herefter handleplanen for Politivagten og så, hvorledes der skulle disponeres. Det fremgår af planen, at der skal oprettes KST, og afhørte meddelte det øvrige vagthavende personale på Politivagten, at han ville tage til festivalpladsen og oprette KST. Han kørte til festivalpladsen til den bygning, hvor KST i henhold til planen skulle oprettes. Han husker ikke om han tog alene til festivalpladsen eller om han fulgtes med nogen. I KST-rummet mødte han en repræsentant for festivalledelsen samt indsatslederen fra Roskilde Brandvæsen. Afhørte tog kontakt til politiets indsatsleder på stedet, og aftalte med den pågældende,

at denne fortsatte som indsatleder. Afhørte var i KST i nogle timer. Afhørte har ingen egentlig erindring om, hvilke dispositioner han foretog i KST.

11.2.5 Sammenfatning

På baggrund af forklaringer mv. kan følgende lægges til grund:

- At Roskilde Politi har udarbejdet særlige planer for større ulykker og katastrofer på Roskilde Festival.
- At der hos Vagthavende på Roskilde Politistation beror en plan, hvorefter han i tilfælde af en større ulykke eller katastrofe blandt andet skal underrette Politivagten på Slagteriskolen og Kool-lægen på sygehuset.
- At der hos Vagthavende på Politivagten beror en plan, hvorefter han blandt andet skal alarmere festivalledelsen og redningsberedskabet. Derefter skal der ske oprettelse af KST.
- At KST i henhold til planen sammensættes af repræsentanter for politi, brandvæsen, sygehus og festivalledelsen.
- At der få dage forud for festivalens afholdelse blev afholdt en kommunikationsøvelse med repræsentanter for politi, brandvæsen, sygehus og festivalledelsen, hvori indgik oprettelse af KST.
- At der kl. 23.33 indgik et opkald til 112 (Roskilde Politistation) om 5 ambulancer til Orange Scene som følge af en alvorlig ulykke med flere hjertestop.
- At der stort set samtidigt (kl. 23.33) indgik endnu et opkald til 112 om ulykken.
- At Vagthavende på Roskilde Politistation straks alarmerede Roskilde Brandvæsen, og anmodede dem sende ambulancer til Orange Scene.
- At Vagthavende på Roskilde Politistation underrettede Politivagten på Slagteriskolen om at der var sket en ulykke.
- At der straks blev oprettet ambulanceveje.
- At der var politifolk på skadestedet umiddelbart efter, at der fra lægeteltet blev ringet til 112.
- At politifolkene straks iværksatte førstehjælpsbehandling af de tilskadekomne.
- At politifolk på stedet bemærkede, at ikke alle de tilskadekomne fra starten modtog behandling. Det skete dog ret hurtigt.
- At politifolk i begyndelsen opfattede stemningen i bagsceneområdet som kaotisk og det var herunder vanskeligt at skelne de forskellige hjælpere fra hinanden.
- At der i løbet af få minutter kom flere betjente til ulykkesstedet, herunder en politileder (indsatslederen).

- At politiet på stedet sikrede, at ambulancerne kunne komme til og fra skadestedet.
- At politiet på stedet forsøgte af identificere de døde.
- At politiet på stedet oprettede en opsamlingsplads for de lettere tilskadekomne.
- At politifolkene afsøgte området foran scenen for yderligere tilskadekomne. Publikum var imidlertid aggressivt og ville ikke umiddelbart trække sig tilbage.
- At politiet oprettede en opsamlingsplads for de døde, som blev bevogtet.
- At Vagthavende på Politistationen ikke iværksatte katastrofeplanen, idet han ikke fandt den anvendelig i den givne situation.
- At Vagthavende på Roskilde Politistation først kl. 23.54 underrettede sygehuset om ulykken, og herunder rekvirerede Kool-lægen.
- At Vagthavende i Politivagten tog til festivalpladsen, hvor han kl. 00.01 oprettede KST og dermed i henhold til planen blev indsatsleder.
- At Vagthavende i Politivagten i forbindelse med oprettelsen af KST udpegede en anden indsatsleder til at disponere på selve ulykkesstedet.
- At politiet kl.00.15 alarmerede det krisepsykiatriske beredskab.
- At politiet foretog afspærring og feltinddeling af området foran scenen.

11.3 Roskilde Brandvæsen og Falcks Redningskorps A/S

11.3.1 Indledning

Roskilde Brandvæsen var tilstede på festivalen med en telefonvagt, en ambulance samt brandkøretøjer. De var placeret i forbindelse med Samaritervagt East. Der henvises til oversigtskortet afsnit 4.3.

Roskilde Brandstation, hvor vagtcentralen er placeret, og hvorfra ambulancerne der deltog i redningsindsatsen udgik er placeret få minutters kørsel fra festivalpladsen. Der henvises til oversigtsfoto, afsnit 11.2., der viser placeringen og afstandene mellem henholdsvis festivalpladsen, Politivagten, Roskilde Brandvæsen og Roskilde Amts Sygehus.

På grund af ulykkens omfang blev der tillige rekvireret ambulancer fra Falck til at bistå i forbindelse med ulykken.

Roskilde Brandvæsen (RB) og Falck har udarbejdet "logbøger" vedrørende deres dispositioner i forbindelse med redningsindsatsen. Af hensyn til overblikket har jeg samlet de væsentligste af anførslerne fra de respektive logbøger i en samlet oversigt:

Kl. 23.32 indgår en melding fra Brandvagten East på festivalpladsen om at noget er galt ved Orange Scene.

Kl. 23.33 anmoder Roskilde Politi om ambulancer til Orange Scene - 5 hjertestop.

Kl. 23.34 alarmeres de første to ambulancer (de to som var ude at køre).

Kl. 23.37 meldes de første ambulancer fremme.

Kl. 23.34 afgår to ambulancer fra Brandstationen. De meldes fremme kl. 23.39. En af ambulancerne "nedlægges" og fungerer som "Ambulanceleder". Ambulanceleder bekræfter behovet for yderligere ambulancer.

Kl. 23.40 anmodes Roskilde Politi om at rekvirere 5 ambulancer fra Falck. Samtidigt afgår der yderligere tre ambulancer fra Brandstationen.

Kl. 23.42 Roskilde Politi kontakter Falck og anmoder om 4 ambulancer.

Kl. 23.44 ankommer de sidste tre ambulancer fra Roskilde Brandvæsen til ulykkesstedet således, at der nu er ankommet 7 ambulancer til Orange Scene.

Kl. 23.44/45 afgår de fire bestilte ambulancer fra Falck.

Kl. 23.58/01 er disse ambulancer fremme.

Kl. 01.10 Orienteres Beredskabsinspektøren om indsatsen.

Kl. 01.28 Ankommer Beredskabsinspektøren til festivalpladsen.

11.3.2 Forklaringer

I dette afsnit har jeg udvalgt og gengivet en række forklaringer fra det implicerede personale fra Roskilde Brandvæsen og Falck for at beskrive, hvorledes redningsindsatsen forløb set med brandvæsenets og Falcks øjne.

Beredskabschefen for RB (R-1-1) har forklaret, at RB i Roskilde Kommune er tilsynsmyndighed i brandmæssig henseende for Roskilde Festivalen. Roskilde Festivalen har i alle årene søgt og fået tilladelse til afholdelse af Festivalen, uden at der har foreligget et egentligt stykke papir i form af en skriftlig tilladelse. Tilladelsen er blevet forhandlet på plads ved møder mellem Festivalen og Roskilde Brandvæsen, og forligger kun som en mundtlig aftale. Da der ikke er regler for brandværnsforanstaltninger i teltlejlre, har Roskilde Brandvæsen, som et vilkår for tilladelsen, udarbejdet et særligt regelsæt vedrørende brandsikkerheden, (R-2-1-1), som festivalen skal efterleve og også har gjort. Som et led i brandberedskabet på festivalen er der indgået en kontrakt mellem Festivalen og Roskilde Brandvæsen, hvorefter brandvæsenet fra festivalens start stiller 5 lette brandkøretøjer til rådighed, der kører rundt i campingområderne. Derudover er der i Camping Øst placeret en bemanded brandsprøjte. Der er ikke stillet et egentligt krav om ambulanceberedskabet på festivalen, men festivalen har gennem de seneste år, og således også i år 2000, betalt for en bemanded ambulance, der altid holder klar. Ambulancen er placeret i forbindelse med Samaritervagten (East) på Camping øst. Bemandingen på selve festivalen bestod af en telefonvagt, en vagtleder, 13 mand til brandkøretøjerne, 2 mand til ambulancen samt en mand til en sygetransport. Som følge af aftalen vedrørende ambulancen er der ikke forhøjet beredskab på selve brandstationen. Afhørte har videre forklaret, at der ikke forelå nogen instruks vedrørende indsatslederens tilstedeværelse på ulykkesstedet, men under øvelser havde det vist sig, at ind-

satslederens tilstedeværelse på ulykkesstedet - og i KST, hvis en sådan funktion blev oprettet var hensigtsmæssigt. Når indsatslederen valgte at blive på brandstationen i stedet for at tage til ulykkesstedet/KST var der således tale om en tilsidesættelse af indarbejdede rutiner. Endelig har afhørte forklaret, at vagtcentralen orienterede RASR få minutter efter, at man havde modtaget meldingen fra 112.

Vagtmesteren i vagtcentralen på brandstationen (R-5-1) har forklaret, at der fredag aften indløb et 112-opkald fra Roskilde Politi med anmodning om 10 ambulancer til Roskilde Festival – der var 5 hjertestop. Afhørte meddelte politiet, at man alene kunne stille med 6-7 ambulancer, og at politiet selv måtte rekvirere resten. Han omdirigerede 2 ambulancer, som var ude at køre, men som havde meldt fri, til Roskilde Festivalen. Fra selve brandstationen blev der afsendt 5 ambulancer, således at der i alt blev afsendt 7 ambulancer til ulykkesstedet. Kort tid efter talte han med Brandvagten East på Roskilde Festivalen, som han fortalte, at han netop var blevet alarmeret af 112, og at der var ved at være ambulancer på vej. I et notat (R-3-1-1) udarbejdet af afhørte 2 dage efter ulykken hedder det blandt andet, at Vagtmesteren kl. 23.32 via radio blev informeret om ulykken af Telefonvagten på Camp East. Kl. 23.33 blev han ringet op om ulykken af 112. Nogle minutter senere indløb der et nyt 112-opkald fra Roskilde Politi, hvor det blev meddelt, at man havde brug for 10 ambulancer. Efter yderligere 5-6 minutter modtog han et opkald fra en af ambulancerne, der var kommet frem til ulykkesstedet om, at det var rigtigt nok med de 10 ambulancer.

Telefonvagten på Camp East (R-4-1) har forklaret, at hun på et tidspunkt hun ikke nærmere husker, blev ringet op af Roskilde Festivalens Beredskabskontor, som oplyste, at der var noget galt ved Orange Scene - der var tumult og sammenpressede personer, og der skulle bruges ambulancer. Efter at have modtaget beskeden ringede hun straks til brandstationen og videregav beskeden til Vagtmesteren. Ambulancen, der normalt er stationeret ved vagten, var netop kørt med en patient til Roskilde Sygehus.

Vicebrandinspektøren ved RB (R-3-1) har forklaret, at han tilfældigt befandt sig på Brandstationen, da alarmen gik. Han fjører til, at han havde tilkaldt vagt som indsatsleder, og var i den anledning "tilfældigt" på Brandstationen. Han tilbød derfor at lede den ambulancemæssige indsats. Det foregik fra Brandstationen, da Ambulancelederen på festivalpladsen disponerede. Han fandt det forsvarligt, at indsatsen blev ledet fra Brandstationen, da der udelukkende var tale om ambulanceindsats og Ambulancelederen var meget erfaren.

Beredskabsassistent (Ambulancelederen) fra RB (R-6-1) har forklaret, at kort efter han ca. kl. 23.30 var mødt på vagt på Brandstationen, hørte han, at Vagtmesteren sendte en ambulance til Orange Scene på grund af hjertestop. Kort tid efter blev der over brandstationens interne samtaleanlæg givet melding om, at alt disponibelt materiel skulle køre til Orange Scene på Roskilde Festival på grund af flere hjertestop. Afhørte kørte i en af de tre ambulancer, der blev sendt af sted. Da han ankom til lægeteltet, tog han førstehjælpsudstyr, herunder en defibrillator med ud af ambulancen. Han blev straks kontaktet af behandlere, som defibrillatoren på to patienter. Der var ingen hjerterytme, hvorefter de to patienter af behandlerne blev erklæret døde. Afhørte vil anslå, at det tog dem 5 minutter at undersøge de to patienter. Han fik ikke navnene på behandlerne, som han antog for at være læger. De optrådte professionelt, så for afhørte var der ingen tvivl om, at de var læger. Han påtog sig funktionen som Ambulanceleder. Han kunne ikke finde en leder af det lægelige personale på stedet. Han spurgte, hvem der var lederen, men fik ikke svar. Han mødte heller ikke Kool-lægen, som skulle medbringe "sygehusradioen". Først ved midnatstid fik han overdraget "sygehusradioen" af

en ambulancefører, men på det tidspunkt var redningsaktionen overstået. Afhørte ringede til sygehuset, da han ikke kunne finde den ledende læge, og da han ved, at sygehuset forventer at høre en melding fra skadestedet. Han talte i mobiltelefon med skadestuen kort før midnat. Det var før han fik overdraget sygehusradioen. Han meddelte, at der var 5 personer, der var erklæret døde, og at der kun var lettere tilskadekomne tilbage. Først omkring kl. 01.00 blev han bekendt med, hvem af de frivillige læger, der havde ledelsen. På dette tidspunkt var indsatsen afsluttet.

Beredskabsassistent fra RB (R-7-1) har forklaret, at han i ambulance kørte frem til Orange Scene. Herfra kørte han en patient samt en kvindelig læge og en sygeplejerske, der undervejs ydede førstehjælp, til sygehuset. De var fremme ved sygehuset omkring midnat. På sygehuset fik han overdraget en bærbar radio (sygehusradioen), som han tog med tilbage til ulykkesstedet, hvor han afleverede den til Ambulancelederen.

2 Beredskabsassistenter fra RB (R-1-2-3) har udarbejdet en notits vedrørende deres indsats og iagttagelser. Det fremgår blandt andet af denne notits, at situationen i lægeteltet i nogle minutter virkede kaotisk, samt at lægerne løb tør for adrenalin, og måtte bruge andet medicin i stedet, hvilket var med til at stresse lægerne. Det fremgår endvidere, at de to reddere, i et vist omfang, deltog i genoplivningsforsøgene, idet de arbejdede med den medbragte defibrillator.

Beredskabsinspektøren fra RB (R-2-1) har forklaret, at han omkring kl. 01. 00 blev kontaktet af Vicebrandinspektøren, som oplyste, at der havde været en ulykke på Roskilde Festival med flere døde. Han kørte direkte til festivalpladsen, hvor han rettede henvendelse til Ambulancelederen og modtog en situationsmeldning. Han fik oplyst, at Falck havde "oprettet" deres egen Ambulanceleder, hvilket havde givet anledning til lidt forvirring. Han tog straks kontakt til Falcks Ambulanceleder, og gjorde ham bekendt med det uhensigtsmæssige i, at der var mere end en Ambulanceleder på et skadested. Afhørte tog herefter kontakt til Falcks Redningsleder, og redegjorde for sit synspunkt. Derefter gik afhørte til KST, hvor han sammen med politiet og festivalledelsen planlagde den efterfølgende strategi- særligt vedrørende information af publikum og ydelse af psykisk førstehjælp.

To **Falckreddere** har udarbejdet en redegørelse vedrørende hændelsesforløbet (A-5-1-2). Det fremgår af denne redegørelse, at de blev alarmeret på Station Greve kl. 23.45. De var fremme ved festivalen kl.23.59. Kommet frem henvendte de sig til Roskilde Brandvæsens Ambulanceleder, der sagde, at de bare skulle gå i gang. De fik ingen orientering om, hvor mange tilskadekomne der var, eller hvilke skader det drejede sig om.

I et telt befandt der sig ca. 30 patienter. 2-3 af dem havde muligt knoglebrud, mens de restende var stærkt chokerede. Da der efter ca. 30 minutter ikke var blevet kørt patienter fra stedet, kontaktede de Ambulancelederen. Det blev aftalt, at en af Falckredderne ligeledes trådte i funktion som Ambulanceleder, og stod for patienterne i teltet. Herefter blev der disponeret med hensyn til patienterne i teltet. Nogle blev kørt på sygehuset, andre hjulpet hen i nogle barakker, hvor de fik tæpper og nogen at tale med.

Omkring kl. 01.00 rettede politiet henvendelse med hensyn til bortkørsel af de døde. Der manglede imidlertid ligblanketter. Efter nogen tid lykkedes det for politiet at finde en læge, som undersøgte de døde, og i den forbindelse udfyldte ligblanketterne. Herefter blev de døde kørt til Roskilde sygehus.

Da de omkring kl. 01.40 var færdige i deres område og forsøgte af finde Roskilde Brandvæsens Ambulanceleder blev de stoppet af en mand i civil, som oplyste at han var Indsatsleder for Roskilde Brandvæsen. Han påtalte, at den ene af dem var iført ambulanceledervest, idet der alene må være en Ambulanceleder på et skadested, og den funktion blev udført af Roskilde Brandvæsen. Falckredderen afførte sig herefter ambulanceledervesten, hvorefter de meldte fri og kørte hjem.

11.3.3 Sammenfatning Roskilde Brandvæsen og Falck

På baggrund af de afgivne forklaringer mv. kan følgende læges til grund vedrørende Roskilde Brandvæsen og Falcks deltagelse i redningsindsatsen:

- At Roskilde Brandvæsen er den kommunale tilsynsmyndighed i brandmæssig henseende for Roskilde Festival.
- At festivalen søgte om tilladelse til afholdelse af festivalen og fik den, men der foreligger ikke nogen skriftlig tilladelse. Der foreligger alene en mundlig tilladelse.
- At festivalledelsen har overholdt de vilkår, Roskilde Brandvæsen har stillet i brandmæssig henseende.
- At festivalledelsen som et led i brandberedskabet har betalt for, at 5 lette brandkøretøjer under hele festivalen kører rundt i campingområdet.
- At festivalledelsen som et led i beredskabet har betalt for en bemanded ambulance, der under festivalen holder klar til indsats.
- At Roskilde Brandvæsen i forbindelse med festivalen har oprettet en vagt bemanded med 16 mand samt en telefonvagt, der er placeret ved Samaritervagten på Camp East (Camping Øst).
- At Roskilde Brandvæsens telefonvagt på festivalen kontaktes af Beredskabskontoret, som oplyser, at der er sket en ulykke ved Orange Scene, og at der skal bruges ambulancer.
- At telefonvagten straks videregiver anmeldelsen om ulykken til Roskilde Brandstation.
- At Vagtcentralen på Roskilde Brandstation kl. 23.32 modtog en melding fra Telefonvagten på Camp East om, at der var brug for ambulancer ved Orange Scene på grund af "tumult og sammenpressede personer".
- At der kl. 23.33 indgik en melding fra Roskilde Politi om ambulancer til 5 hjertestop til Orange Scene.
- At nogle minutter senere anmodede Roskilde Politi om i alt 10 ambulancer til Orange Scene.
- At der ca. 10 min. efter alarmen, er 7 ambulancer fremme ved ulykkesstedet, hvilket var inden for de aftalte responstider.

- At da de første ambulancer kommer frem, er der hektisk aktivitet i lægeteltet. Man er løbet tør for adrenalin, og der gøres straks brug af det redningsudstyr, som befandt sig i ambulancerne.
- At kl. 23.47 og 23.48 kører de to første ambulancer fra festivalen til Roskilde Amts Sygehus med patienter med hjertestop.
- At en af de erfarne reddere fra Roskilde Brandvæsen påtager sig funktionen som Ambulanceleder.
- At Ambulancelederen forgæves forsøger at finde ud af, hvem af lægerne på stedet, der har ledelsen.
- At Ambulancelederen ikke kan finde Kool-lægen fra sygehuset.
- At Ambulancelederen herefter måtte disponere selv.
- At Ambulancelederen, da redningsaktionen er ved at være afsluttet omkring midnat, underrettede sygehuset om status på skadestedet.
- At Roskilde Brandvæsen ikke straks sendte en indsatsleder til skadestedet, der kunne indgå i KST.
- At Roskilde Brandvæsens repræsentant til KST ankom kl. 01.28 til skadestedet.

11.4 Roskilde Amts Sygehus Roskilde (RASR)

11.4.1 Indledning

Det fremgår af amtets beredskabsplan, at det almindelige daglige beredskab på sygehuset er tilrettelagt på en sådan måde, at det kan dække almindeligt forekommende ulykker.

Beredskabsplanen, som nærmere vil blive beskrevet nedenfor, er udarbejdet for at dække behovet for øget beredskab i tilfælde af større ulykker eller katastrofer.

Der er ikke udarbejdet en særskilt beredskabsplan for festivalen. Det er således den "almindelige" beredskabsplan, som skal træde i funktion i tilfælde af en større ulykke eller katastrofe på festivalen. Der henvises til bilag 15.

11.4.2 Beredskabsplanen

Beredskabsplanen er opbygget med tre beredskabstrin, svarende til ulykkens størrelse:

Trin 1 - Lille skadekald - svarer til ulykker med 6-10 tilskadede, heraf 1-2 svært tilskadede.

Trin 2 - Mange ulykke - svarer til ulykker med 10-20 tilskadede, heraf 3-5 svært tilskadede.

Trin 3 - Stor ulykke - (stort skadekald) svarer til ulykker med mere end 20 tilskadekomne, og hvor situationen er uoverskuelig; her kan antallet af behandlingskrævende ikke forudsiges.

I henhold til planen igangsættes den af sygehusets Beredskabslæge. Indgår der eksempelvis en meddelelse eller varsling til sygehuset om en større ulykke kaldes Beredskabslægen til modtagelsen/skadestuen af Ansvarshavende Sygeplejerske. Beredskabslægen igangsætter på baggrund af den foreliggende melding enten Trin 1, Trin 2 eller Trin 3.

Når beredskabet sættes i gang, skal Beredskabslægen eller Ansvarshavende Sygeplejerske over for Informationen på sygehuset præcisere, hvilket af de tre beredskabsstrin der skal iværksættes. Når eksempelvis "Stor ulykke" er iværksat, skal Informationen straks foretage underretning af en række vagthavende med henblik på bemanning af en række funktioner på sygehuset. Der er til hvert af de tre trin udarbejdet en særlig plan om, hvem der skal underrettes, og hvad der i øvrigt skal foretages.

Såfremt Beredskabslægen skønner det nødvendigt, kan han i henhold til planen tillige alarmere Psykiatrisk Skadestue på Amtssygehuset Fjorden og iværksætte det psykiske/psykologiske beredskab. Der er ligeledes udarbejdet en særlig plan for, hvem og hvordan der skal underrettes i den henseende.

Om beredskabets ledelse på skadestedet hedder det blandt andet:

Politiet skal på skadestedet blandt andet fungere som den koordinerende ledelse og koordinere den samlede indsats.

Brandvæsenet varetager funktionerne som teknisk indsatsleder og ambulanceleder. Om Indsatslederen hedder det blandt andet, at han er ansvarlig for den samlede brand- og redningsindsats. Funktionen varetages af en Beredskabschef, Beredskabsinspektør eller en Viceberedskabsinspektør. Han udøver ledelsen gennem holdlederne for de fremmødte enheder, uanset om disse tilhører et kommunalt brandvæsen eller privat redningskorps.

Om ambulancelederen hedder det blandt andet, at den første ambulance der ankommer til en stor ulykke "nedlægges" som ambulance og den ældste ambulancebehandler fungerer som vagtcentralens mand på skadestedet, indtil der eventuelt måtte komme en leder til stedet. Ambulancelederen skal arbejde tæt sammen med skadestedskoordinerende læge (Kool-lægen).

Sygehusvæsenet sender en skadestedskoordinerende læge, kaldet Kool. Kool-lægen virker ved mange- og storulykke som koordinator mellem skadestedet og sygehuset. Videre hedder det, at Kool informerer sygehuset om ulykkens omfang og om behovet for behandlingsressourcer både på skadestedet og på sygehusene. Endvidere samarbejder Kool-lægen med ambulancelederen om at prioritere de tilskadekomne med henblik på transport og fordeler dem til sygehusene på baggrund af de informationer, hun modtager fra sygehuset.

I henhold til planen kan meldingen om en større ulykke komme til sygehuset på flere måder, men under alle omstændigheder skal underretningen gå til Modtagelsen/ Skadestuen. Underretningen kan komme fra politiets alarmcentral, vagtcentralen hos Ros-

kilde Brandvæsen, vagtcentralen hos Falck, fra et andet sygehus, fra et øjenvidne eller Beredskabslægen kan have modtaget "varsel" om katastrofe.

Beredskabets afslutning sker som igangsætningen ved, at Beredskabslægen giver meddelelse om annullering. Når beredskabet har været iværksat, skal der indenfor få dage finde en evaluering af forløbet sted.

11.4.3 Særlige forhold vedrørende sygehusets beredskab som følge af afholdelse af Roskilde Festival

Beredskabskonsulenten for Roskilde Amt har oplyst (D-4-1), at selvom beredskabsplanen ikke direkte tager højde for afholdelse af Roskilde Festival, er der øget bemanning på skadestuen på sygehuset for at kunne klare den øgede arbejdsbyrde, der altid vil være en følge af, at mange mennesker er forsamlet.

Herudover har Beredskabskonsulenten udarbejdet et par instrukser til sygehuset vedrørende særlige forhold i beredskabet i anledning af festivalen. Begge instrukser er dateret den 26. juni 2000.

Den ene instruks er en særlig instruks for Kool-lægen - "Katastrofeplan (instruks til sygehuset)". Der henvises til bilag 16. (D-4-1-2). Det fremgår blandt andet af denne instruks, at Kool-lægen, når den pågældende er kommet til festivalpladsen, skal tage ophold i det særlige indrettede stabsrum - KST. Den medfølgende sygeplejerske skal tage ophold i et nærliggende lokale, hvor den pågældende skal fungere som radiooperatør. Kool-lægen udfærdiger signalblanketter over alle modtagne signaler og dispositioner.

Den anden instruks vedrørende "Roskilde festivalens indflydelse på sygehusets beredskabsplan" skal det udrykningshold (læge samt sygeplejerske), der måtte blive rekvireret fra hospitalet i anledning af en ulykke, sendes til KST placeret bag Orange Scene og der straks fungere som Kool-læge. Det anføres i instruksens, at der her er tale om en ændring i forhold til beredskabsplanen, idet Kool-lægen i henhold til denne skal tage direkte til skadestedet. Der henvises til bilag 17.

11.4.4 Netværksgruppen

Under ledelse af chefsygeplejersken ved RASR har der siden 1996 været nedsat en såkaldt Netværksgruppe, hvor alle aktørerne omkring festivalen mødes. Der er tre møder om året. Et om efteråret, hvor den afholdte festival evalueres, et i marts måned, hvor man orienterer hinanden om planlægningen af den kommende festival samt et møde kort før den nye festival.

I de første år i gruppens eksistens deltog kun festivalledelsen, politi, brandvæsen samt sygehuset, men i de senere år er der kommet flere myndigheder til. Således har de frivillige læger, scenelægefunktionen, krise psykiatrisk hospital samt embedslægeinstitutionen deltaget i møderne op til festivalen 2000.

Netværksgruppen var ikke et beslutningsorgan, idet der ikke på møder blev truffet beslutninger - der blev kun orienteret.

Under Nætværksgruppemøder blev der eksempelvis oplyst, hvor mange frivillige læger og sygeplejersker, der ville deltage og hvornår. Det blev oplyst, hvor mange ambulancer der ville være på festivalen, samt hvorledes brandvæsenets beredskab var. Festi-

valledelsen oplyste om, hvorledes festivalen var organiseret og hvor mange publikummere man forventede.

På grundlag af blandt andet oplysninger fra disse møder planlagde man beredskabet på sygehuset under festivalen.

På et tidspunkt blev man enige om at indrette et afrusningsområde på festivalen, hvor patienter kunne være til afrusning under opsyn, så hvis de blev dårlige, kunne de hurtigt bringes under behandling.

Netværksgruppen er ikke beskrevet i nogen organisationsplan i amtet, men det har i mange år været kendt, at chefsygeplejersken på RASR stod for arrangementet omkring Roskilde Festival, og stod herunder for indkaldelsen til de omtalte møder (D-12-1).

11.4.5 Forklaringer mv.

I dette afsnit vil jeg ved gengivelse af blandt andet forklaringer fra læger og sygeplejersker fra Roskilde Amts Sygehus Roskilde beskrive, hvorledes redningsindsatsen forløb, set med sygehuspersonalets øjne.

Sygeplejerske (D-10-1), der havde vagt på sygehuset, har om alarmeringen forklaret, at hun var på skadestuen den 30. juni 2000 ca. kl. 23.45, hvor hun fik meddelelse om, at der var indbragt en ung mand med hjertestop fra Roskilde Festivalen. Hun fik af de to ambulancefolk, som havde indbragt den unge mand oplyst, at der var sendt 10 ambulancer til festivalpladsen. Hun troede ikke det var rigtigt, og ringede straks til Roskilde Brandvæsen for at få bekræftet oplysningen. Her fik hun bekræftet, at der var sendt 10 ambulancer til festivalpladsen. Umiddelbart efter opkaldet til Roskilde Brandvæsen, som kun varede få sekunder, kontaktede hun den ledende sekretær på sygehuset som iværksatte "Stort Skadekald". Afhørte gik herefter til Sekretariatet for at ringe hjem til sin Afdelingssygeplejerske for at underrette hende om situationen. Da hun ankom til Sekretariatet ringede vagthavende fra Roskilde Politi, og bad om at få sendt et lægehold til indgangen ved Orange Scene. Denne melding gav hun straks videre til den ansvarlige anæstesi-læge, som i henhold til Beredskabsplanen fungerede som Kool-læge.

Læge (D-7-1) har forklaret, at hun ca. kl 23.40 var i gang med at behandle en patient på Skadestuen, da en sygeplejerske bad hende komme med hen til en modtagelsestue, idet der var en ambulance på vej ind fra Roskilde Festival med en ung mand med hjertestop. Ca. kl. 23.45 ankom ambulancen, som den første, med en ung livløs mand. Han blev bragt ind på en undersøgelsestue og undersøgt. Afhørte kunne straks konstatere, at den pågældende var død. Hun erklærede den unge mand for død kl. 23.59. På dette tidspunkt var afhørte ikke klar over, at der var tale om flere personer med hjertestop. Da afhørte havde afsluttet sin undersøgelse af afdøde, gik hun ud på gangen i skadestuen. Da hun stod der, ankom formentligt 3 bårer på samme tid. Der var et lægehold med den ene bære. Lægen oplyste, at der var 8-10 livløse på festivalpladsen. Afhørte beordrede derefter straks "Stort Skadekald". Hun vil tro at klokken var omkring midnat, måske lidt over. En sygeplejerske i skadestuen foretog straks alarmering og sørgede for det videre i forløbet.

Kool-lægen (D-5-11) har forklaret, at hun havde vagt i Anæstesiaafdelingen. Ca. kl. 23.50 blev hun "bibbet" via sin personsøger. Hun kontaktede straks Skadestuen og fik oplyst, at alt mandskab skulle komme til Skadestuen, idet der var anmeldt 10 hjertestop fra Roskilde Festival. Hun gik straks til Skadestuen, hvor hun fik oplyst, at politiet havde

bedt om at få et udrykningshold til skadestedet. Afhørte ringede til sin overlæge for at sætte ham ind i situationen, og mens hun talte med ham, indgik der på hendes person-søger et "Stort Skadekald". Hun vil tro, at klokken var omkring midnat. Afhørte iførte sig i henhold til retningslinierne en gul vest, hvorpå der står "KOOL". Sammen med en sygeplejerske, der var iført vest med påskriften "ANÆSTÆSISYGEPLEJERSKE" og som medbragte to særlige radioer, blev de i en ambulance fra Roskilde Brandvæsen kørt til skadestedet. Afhørte bad om at blive kørt til "Kommandocentralen" (KST). De blev under udrykning kørt til Orange Scene, hvor de blev sat af. Turen fra sygehuset tog kun få minutter. En af ambulancefolkene viste dem vej til lægeområdet ved Orange Scene. Der mødte hun to frivillige festivallæger, som hun kender fra sygehuset, hvor de begge ligeledes er ansat. En af lægerne meddelte hende, at han havde påtaget sig Kool-funktionen. De fortalte, at alle var behandlet og sendt videre. Begge mente, at der var mere brug for hende på hospitalet. Hun tilbød dem sin medbragte radio, så de kunne kommunikere direkte med skadestuen, men de gav begge udtryk for, at der ikke var noget at bruge radioen til, idet aktionen var afsluttet. Afhørte og sygeplejersken blev herefter begge kørt tilbage til sygehuset af en patruljevogn. Hun havde under sit ophold på festivalpladsen ikke bemærket Ambulancelederen. Da hun kom tilbage til sygehuset kontaktede hun beredskabslægen. De tilså i fællesskab en af de tilskadekomne fra ulykken, som var blevet lagt i respirator. Kl. 00.40 ville afhørte afblæse alarmen, men beredskabslægen foreslog at de ventede lidt endnu for at være sikre på, at der ikke kom flere patienter ind. Kl. 00.50 blev alarmen afblæst. Der havde forinden været telefonisk kontakt til festivallægerne, som oplyste, at der ikke kom flere patienter fra skadestedet.

11.4.6 Det Psykiatriske beredskab

Roskilde Amtssygehus Fjorden, Distrikpsykiatrisk Center har i et notat vedrørende det Kriseterapeutiske Beredskab (D-5-14-1), anført, at der indløb en alarm til Fjorden den 1.7.00 kl. 00.15. I løbet af den næste times tid lykkedes det at samle 15 medarbejdere, der tog til festivalpladsen. Personalet bestod af speciallæger i psykiatri, psykologer, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, plejere og sekretærer. Hertil kom bistand fra 14 præster tilkaldt af præsten på RASR. Opgaven var, dels at yde umiddelbar omsorg til enkelt individer eller grupper, dels når den første omsorg var ydet, at lytte samt give information om forventede krisereaktioner.

Om samarbejdet med Festivalledelsen hedder det i notatet, at det foregik forbilledligt med megen stor hjælpsomhed og hurtighed med hensyn til at fremskaffe fornødenheder til de ramte.

Det er Fjordens eget indtryk, at forløbet af den "psykiske redningsindsats", af hidtil uset størrelse, fungerede efter planen, og at alle involverede gjorde deres yderste for at udføre opgaven.

11.4.7 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer mv. kan følgende lægges til grund vedrørende RASR andel i redningsindsatsen:

- At Amtet har udarbejdet en beredskabsplan for sygehuset i tilfælde af større ulykker eller katastrofer.
- At politiet i henhold til planen skal lede og koordinere den samlede indsats på skadestedet.

- At Roskilde Brandvæsen i henhold til planen skal varetage funktionen som Ambulanceleder og Indsatsleder.
- At Ambulancelederne i henhold til planen skal arbejde tæt sammen med Kool-lægen fra sygehuset.
- At sygehuset i henhold til planen skal sende en Kool-læge, som i tæt samarbejde med Ambulancelederen blandt andet skal prioritere de tilskadekomne.
- At der som supplement til beredsskabsplanen er udarbejdet særlige retningslinier til Kool-lægen, hvorefter Kool skal indgå i KST og ikke tage til skadestedet.
- At Amtet i Netværksgruppen uformelt og uofficielt har taget initiativ til en vis koordination af et samlet beredskab på festivalen.
- At den første ambulance med tilskadekomne fra festivalen ankommer omkring kl. 23.45. På sygehuset var man ikke bekendt med, at der var sket en ulykke.
- At ambulancepersonalet oplyser, at der var sket en større ulykke på festivalen og at der i den anledning var rekvireret 10 ambulancer.
- At en sygeplejerske ved at rette henvendelse til Roskilde Brandstation får bekræftet oplysningerne vedrørende en større ulykke på festivalen.
- At sygehuset herefter formentligt omkring kl.23.50 iværksætter beredsskabsplanen.
- At Kool-lægen på sygehuset ca. kl. 23.50 blev kaldt til skadestuen, idet der blev anmeldt 10 hjertestop på Roskilde Festivalen.
- At Kool-lægen, da hun ankom til skadestuen fik oplyst, at politiet havde anmodet sygehuset sende et lægehold til skadestedet. (kl. 23.54, jf. politiets døgnrapport). Samtidigt indgik der ” stort skadekald” på Kool-lægens personsøger.
- At Kool-lægen samt en sygeplejerske, medbringende særlige radioer til brug for kommunikation mellem skadested og sygehus, blev i en ambulance kørt til skadestedet. (I henhold til politiets døgnrapport er Kool-lægen fremme ved skadestedet kl. 00.12.)
- At Kool-lægen på skadestedet af læger fra Scenelægefunktionen fik oplyst, at redningsindsatsen var overstået. De anbefalede hende at tage retur til Sygehuset.
- At Kool-lægen ikke rettede henvendelse til KST, samt hun ikke havde kontakt med Ambulancelederen.
- At det psykiske beredskab iværksættes, omkring kl. 00.15.

11.5 Nye regler i 2000

Den 2. december 2000 trådte en ny bekendtgørelse om den præhospitale indsats i kraft - bekendtgørelse nr. 1039 af 24. november 2000 om planlægning af den præhospitale

indsats og uddannelse af ambulancepersonale mv. Denne nye bekendtgørelse ophæver og erstatter samtidigt bekendtgørelse nr. 987 af 6. december 1994, der som nævnt var gældende på tidspunktet for ulykken.

I den nye bekendtgørelse er der blevet tilføjet et nyt moment, der skal indgå ved amtets afpasning af beredskabets omfang, nemlig: "forekomsten af større menneskemængder".

Roskilde Amtskommune har udfærdiget en ny udmøntningsplan - Plan for den præhospitale indsats i Roskilde Amt af maj 2001. Som bemærkning til det nye moment i bekendtgørelsen hedder det i planen:

"Ved forsamlinger af større menneskemængder, f.eks i forbindelse med afholdelse af dyrskue, festivaler, fodboldkampe, nazidemonstrationer m.m. er det amtets opgave at planlægge det præhospitale beredskab. Derimod er det ikke amtets opgave at deltage i planlægningen af sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med afholdelse af ovennævnte arrangementer. Roskilde Amt har ingen myndighed, viden eller kompetence til at planlægge sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med afholdelse af arrangementer i amtet."

Det fremgår videre af planen, at det Præhospitale Udvalg løbende skal orienteres om planlagte arrangementer, som politiet har givet tilladelse til, for løbende at kunne orientere skadestuerne således at man eventuelt kan forøge beredskabet ved større arrangementer i amtet.

Det fremgår tillige, at arrangementer, hvor der er tale om forsamlinger af større menneskemængder, skal drøftes i det Præhospitale Udvalg. Denne drøftelse vil typisk indeholde følgende elementer:

- Samarbejdet mellem indsatsparterne
- Kommunikation mellem indsatsparterne
- Kommunikation mellem det af sygehuset udsendte personale og eventuelle frivillige læge/sygeplejersker og samarittervagter på stedet
- Det Præhospitale beredskab
- Ambulanceberedskabet
- Sygehusberedskabet herunder skadestuernes beredskab

Der synes således med de nye regler blandt andet at være sket en formalisering af Netværksgruppens hidtidige uformelle informationsudveksling mellem festivalens lægelige beredskab og det amtslige beredskab.

12. Tekniske undersøgelser mv. vedrørende forhold, der kan have spillet en rolle i forbindelse med ulykken

12.1 Indledning

Der har i forbindelse med ulykken været rejst spørgsmål om, hvorvidt en række forskellige forhold kan have haft betydning for ulykkens opståen eller udvikling.

Det har således været gjort gældende, at **lyden** under koncerten var dårlig, hvilket angiveligt fik publikum til at trække frem mod scenen med den konsekvens, at presset blandt publikum blev forøget. Dette spørgsmål behandles nærmere i afsnit 12.2.

Det har undret, at publikum kunne vælte angiveligt som følge af bølgebevægelser i et område, hvor der var opsat **bølgebrydere**, ligesom det har været fremme, at **underlaget** foran Orange Scene var glat og mudret, hvilket var medvirkende årsag til, at publikum væltede eller gled. Disse spørgsmål behandles i afsnit 12.3.

Det har været gjort gældende, at **musikprogrammet** på festivalen var tilrettelagt på en sådan måde, eventuelt efter aftale med Pearl Jam, at der var en særlig stor tilstrømning af publikum til koncerten med Pearl Jam ved Orange Scene, hvorved presset foran scenen blev for stort. Dette spørgsmål behandles i afsnit 12.4.

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt **Pearl Jam** ved deres optræden skulle have ophidset publikum eller opfordret til voldsom adfærd, hvilken adfærd så har forårsaget eller medvirket til ulykken. Dette spørgsmål behandles i afsnit 12.5.

Der har været fremsat teorier om, at der blandt publikum opstod iltmangel, kuldioxidforgiftning samt dehydrering. Ulykken og dens alvorlige konsekvenser rejser endvidere en række andre spørgsmål af **lægefaglig karakter**. Eksempelvis spørgsmålet om, hvorvidt det var den rigtige behandling de tilskadekomne modtog af lægerne og sygeplejerskerne ved Scenelægefunktionen, samt spørgsmålet om, hvor lang tid det må antages at der går, før man afgår ved døden som følge af sammenpresning af brystkassen. Endeligt er der spørgsmålet om, hvorvidt lægerne ved Scenelægefunktionen i henhold til sundhedslovgivningen var forpligtet til at føre journal eller på anden måde var forpligtet til at foretage optegnelser over den udførte behandling. Disse spørgsmål af lægefaglig karakter behandles i afsnit 12.6.

12.2 Dårlig lyd

12.2.1 Indledning

Det har som nævnt fra forskellig side været gjort gældende, at lyden i forbindelse med koncerten med Pearl Jam var dårlig – særligt i de bagerste højtalere, hvilket var medvirkende årsag til, at publikum pressede sig frem mod scenen.

Med henblik på afklaring af spørgsmålet er der foretaget afhøring af forskellige lydteknikere, der var tilstede i forbindelse med koncerten, og som foretog målinger af lyden, ligesom der er foretaget afhøringer af publikum.

I dette afsnit vil jeg gengive forklaringer fra teknikere og publikummere, hvorefter jeg afslutningsvis vil foretage en sammenfatning vedrørende lydens mulige indflydelse på ulykken.

Det bemærkes, at selvom der i dette afsnit alene er gengivet forklaringer fra publikummer, som har oplevet lyden som dårlig, er der også afhørt publikummere fra de samme områder, som har beskrevet lyden som god.

12.2.2 Forklaringer

Ansvarsperson på Festivalen (F-1) har forklaret, at han var ansvarlig for lydanlæg på festivalen. Hans ansvarsområde var opsætning af højtalere og lydanlæg på samtlige scener på festivalen, herunder Orange Scene. For så vidt angår Orange Scene har festivalledelsen indgået aftaler med to firmaer - DPA og ETP, der står for henholdsvis opsætning af scenehøjtalere og de tekniske installationer ved mixertårnet, samt opsætning af lydanlæg på mixertårnet og bagud. De enkelte orkestre medbringer selv deres lydteknikere samt mixerudstyr, der så kobles på festivalens lydanlæg. Afhørte oplyser, at han af personale fra de to firmaer havde fået oplyst, at der var problemer med lyden i starten af koncerten, men disse problemer var blevet løst. Han vurderede, at problemet skyldtes orkestret mixeranlæg, der ikke var justeret rigtigt. Det var angiveligt ikke lydstyrken, der var problemet, men kvaliteten af lyden idet bassen ikke fungerede optimalt.

ETP (F-1) har ved en repræsentant for firmaet forklaret, at firmaet har ansvaret for de højtalere, der var opsat på siden af mixertårnet samt de 6 delaytårne, der er placeret bag mixertårnet. Under koncerterne har firmaet personale på pladsen, som har til opgave at kontrollere, at lyden i højtalere er rigtigt synkroniseret. Ydermere foretager personalet målinger af lyden. Ifølge personalet var der ikke problemer med højtalere eller synkroniseringen, ligesom målingerne var normale (B-130). Afhørte vil dog ikke afvise, at det ind i mellem har kunnet opfattes, som om en højttaler ikke fungerede. Dette kan skyldes kraftige vindstød, som simpelthen blæser lyden væk fra en højttaler i et ganske kort øjeblik. Dette er helt normalt, og kan opstå under enhver koncert med så store anlæg.

DPA (F-1) har ved en repræsentant for firmaet forklaret, at de var ansvarlige for de store højtalere ved Orange Scene samt for teknikken i mixertårnet. Derudover bistår firmaet diverse lydmande fra de respektive orkestre. Det var Pearl Jams egen lydmand, der fra orkestrets egen mixerpult stod for mixning af lyden. Det viste sig, at lydmanden ikke havde til hensigt, at spille særligt højt, og i starten havde lydmanden problemer med at få lyden mixet korrekt. Der var lidt problemer med bassen, men efter 3-4 numre lykkedes det at få lyden på plads. De to højtalere på siden af tårnet virkede, som de skulle. Afhørte kunne ikke fra sin plads i mixertårnet høre de bagerste højtalere.

Lydtekniker Pearl Jam (F-1-15) har forklaret, at han sammen med sin assistent og 2-3 lydfolk fra festivalen var placeret i mixertårnet. Da koncerten startede, var lyden som afhørte ønskede og forventede, hvorfor han ikke foretog justeringer på sine systemer. Han forklarer videre, at det under koncerten regnede, ligesom der var en kraftig, skiftende vind, hvilket kunne påvirke publikums opfattelse af lyden. Vindforhold, som under koncerten, kan medføre, at der opstår "spring" i lyden. Delaysystemet virkede uden problemer under hele koncerten.

Publikummer (I-1-40) har forklaret, at han var placeret tæt ved et højtalertårn, bag felt 25 og 26. Da koncerten med Pearl Jam startede, var det afhørtes og de øvrige omkringståendes opfattelse, at højtalerne ikke virkede. Det var han og øvrige publikummere meget utilfredse med, hvorfor de fleste omkring ham gik frem mod scenen, da det var umuligt at høre musikken, der hvor de stod.

Publikummer (I-1-104) har forklaret, at han var placeret i området bag mixertårnet. Her plejede han at tage ophold under koncerter, idet lyden dér plejede at være god. Der kom imidlertid ikke lyd ud af de 4 delayhøjtalere, som sender musikken fra scenen og ud i området bag ved mixertårnet. Det var derfor, at flere og flere rykkede ind i området foran mixertårnet, og herved blev der ekstra meget pres foran scenen. Afhørte og hans kammerater forsøgte også at komme tættere på scenen, da der ikke kom lyd ud af de nævnte højtalere. De opgav dog hurtigt, idet presset var for stort og publikum stod for tæt.

Publikummer (I-1-106) har forklaret, at han var placeret helt tilbage i publikumsområdet, ca. midt for scenen. Der hvor afhørte stod, var lydniveauet utroligt lavt, hvilket gjorde, at folk bagved var tvunget til at komme tættere på scenen, hvis de ville høre noget.

Publikummer (I-1-123) har forklaret, at han stod bag lydtårnet ved storskærmen. Her var lyden fra højtalerne meget lav og af dårlig kvalitet. Efter afhørtes opfattelse kunne det være forklaringen på, at mange mennesker gik/masede sig frem mod scenen.

Publikummer (I-1-125) har forklaret, at han var placeret i felt 25 ud for højre scenehøjtaler. Lyden var efter hans opfattelse ekstremt lav i forhold til ved andre koncerter ved Orange Scene. Efter 3 numre valgte han at trække tilbage på grund af det voldsomme pres, der var bagfra. Han trak sig tilbage til området ved mixertårnet for at se koncerten fra storskærmen. Lyden var dog så lav, at han på et tidspunkt overvejede at trække nærmere op mod scenen igen. Efter afhørtes opfattelse var det kraftige pres mod scenens midte begrundet i den ekstremt lave lyd, idet publikum trængte sig frem mod scenen for bedre at høre koncerten.

Publikummer (I-1-176) har forklaret, at hun stod i området til højre for mixertårnet. Lyden var meget dårlig. Det var ikke selve styrken, men mere kvaliteten der var dårlig. Lyden var ikke klar, og det var umuligt at høre teksten fra sangeren. Hun havde ikke ved andre koncerter på festivalen oplevet en så dårlig lyd. Der var flere personer i det område, hvor hun opholdt sig, der snakkede om den dårlige lyd, og flere forsøgte at komme længere frem mod scenen i håb om, at højtalerne ved scenen virkede bedre.

Publikummer (I-1-201) har forklaret, at han placerede sig ved palletribunen i venstre side set fra scenen. Der var god plads og ingen problemer, ligesom han kunne se storskærmen fra stedet, hvor han stod. Det var meget vanskeligt at høre, hvad der foregik på scenen, og hvis man ikke i forvejen kendte de numre, som Pearl Jam spillede, kunne man ikke høre, hvilke numre det var. For bedre at kunne høre musikken, bevægede afhørte sig længere frem, og kom næsten frem til mixertårnet – stadig i publikumsområdets venstre side set fra scenen. På grund af trængsel var det ikke muligt at komme længere frem, hvilket var unormalt, idet der plejer at være god plads på højde med mixertårnet. Han var sikker på, at den dårlige lyd har været med til at presse publikum længere frem mod scenen, hvilket så har givet et særdeles stort pres helt fremme.

Publikummer (I-1-211) har forklaret, at hun var placeret ved felt 26, ud for mixertårnet. Allerede fra koncertens start virkede lyden dårlig fra den store højtaler, som var opsat i nærheden af den storskærm, som vidnet stod i nærheden af. Afhørte forklarer, at lyden var lav, og det var svært - for ikke at sige umuligt - at høre musikken, og faktisk kunne man slet ikke høre teksten fra sangeren. Den dårlige lyd gjorde, at en stor del af publikum, som stod ud for den højtaler med den dårlige lyd, fra starten begyndte at trække længere frem i retning mod scenen. Således gik hun og hendes venner også længere frem mod scenen for bedre at kunne høre, men de nåede ikke meget længere frem, før koncerten blev standset. Der hvor hun havde stået fra starten, var der god plads blandt publikum – der var slet ingen pres bagfra eller fra siderne.

Publikummer (I-3-10-1) har forklaret, at han stod bag storskærmen. Lyden var lav, og det var muligt, at tale sammen. Man kunne også høre de bageste højtalere. Det var hans opfattelse, at de midterste højtalere ikke virkede, eller var skruet meget langt ned. Det indebar, at mange forsøgte at komme længere frem for bedre at kunne høre musikken.

Publikummer (I-3-8-1) har forklaret, at han i begyndelsen stod bag storskærmen, men senere gik han længere frem mod scenen. Det undrede ham, at lyden var så dårlig eller lav. Det virkede som om, at der var skruet meget ned for lyden. Afhørte kunne tydeligt høre musikken fra de andre scener. Han havde ingen problemer med at komme længere frem, og da musikken standsede, og han ville forlade stedet, kunne han også gøre dette uden problemer. Efter afhørtes opfattelse kunne den lave og dårlige lyd have medvirket til at skabe større pres foran scenen.

Publikummer (I-3-5-1) har forklaret, at han var placeret i højre side i publikumsområdet. Lyden i højtalerne var dårlig, hvorfor afhørte og andre trak længere ind mod midten og længere frem mod mixertårnet. Han og andre talte om, at lyden fra højtalerne var meget dårlig, og han havde tænkt på, om lyden blev taget af vinden, eller om der var noget andet galt. Lyden faldt ud i nogle sekunder, hvorefter den kom igen. Dette skete mange gange.

12.2.3 Sammenfatning

På baggrund af de afgive forklaringer kan følgende lægges til grund:

- At der ikke er grundlag for at antage, at der var egentlige tekniske problemer med højtalerne.
- At der i forhold til andre lignende koncerter ikke blev spillet særligt højt under koncerten med Pearl Jam.
- At der under de første 3-4 numre formentligt var lidt problemer med bassen, uden at dette dog havde betydning for lydniveauet.
- At regnen og den kraftige vind kan have givet oplevelsen af "spring" i lyden.
- At en del af publikum placeret omkring mixertårnet opfattede lyden som dårlig.
- At den "dårlige lyd" fik en del publikummere til at trække længere frem mod scenen.

12.3 Bølgebryderne og jordbundsforholdene foran scenen

12.3.1 Indledning

Det kan på baggrund af de afgivne forklaringer (jf. afsnit 6) lægges til grund, at publikum angiveligt væltede som følge af, at der blandt publikum opstod voldsomme bølgebevægelser. Bølgebevægelserne gik både på tværs og på langs i publikumsområdet. Publikum væltede flere forskellige steder i publikumsområdet. Der væltede på et tidspunkt særligt mange publikummere på én gang i området helt fremme ved frontbuen – i felterne 16, 13, 10 og 7.

I området foran scenen og herunder i de områder, hvor publikum væltede var der opstillet bølgebrydere. Det skal dog indledningsvis bemærkes, at der ikke var opsat tværgående (vinkelret på frontbuen) bølgebrydere i rækken helt fremme ved frontbuen.

Den omstændighed, at publikum vælter som følge af bølgebevægelser i et område, hvor der er opsat bølgebrydere, rejser naturligt spørgsmålet, om der var fejl eller mangler ved bølgebryderne.

Det har tillige fra flere sider, herunder af enkelte publikummer, været nævnt som en årsag eller en medvirkende årsag til ulykken, at mudder og vand har gjort området foran scenen glat, hvorved publikum dels væltede, dels ikke kunne få fodfæste så de kunne komme op igen.

Politimesteren i Roskilde har i forbindelse med sin efterforskning af ulykken foretaget nærmere undersøgelse af sikkerhedsforholdene ved Orange Scene, herunder af bølgebryderne og jordbundsforholdene foran scenen.

12.3.2 Forklaringer

Ingeniør og teknisk/mekanisk medarbejder på Roskilde Festival (B-123-1) har forklaret, at han har arbejdet som frivillig på festivalen i ca. 15 år. Siden 1991 har han været tilknyttet Orange Område. I kraft af sin uddannelse som ingeniør har han deltaget i løsningen af flere tekniske opgaver omkring festivalens afvikling. I forbindelse med festivalen 1991 erfarede man, at frontbuehegnet foran Orange Scene ikke kunne holde til presset fra publikum. Årsagen var blandt andet den megen regn, som gjorde jorden, hvori frontbuen var fastgjort, blød. Roskilde Kommune foretog i 1992 en kraftig renovering af jordbunden foran Orange Scene. Jordbunden blev i en dybde af 70-80 cm udskiftet med større sten og drænrør i bunden, skærver i midten og en top udført af stenmel, hvilket skulle betyde, at vandet ikke samlede sig på overfladen, men trak ned igennem underlagene til drænrørene. I forbindelse med renovering af jordbunden foretog festivalen samtidigt en revurdering af det daværende bølgebryderområdet. Afhørte deltog i dette arbejde, idet han foretog de tekniske beregninger på det nye bølgebrydersystem. I forbindelse med udformningen af det nye bølgebrydersystem var man enige om, at det skulle være anderledes end det tidligere system, hvor man under koncerter havde konstateret, at publikum kunne svaje til siderne inden for bølgebryderområdet. Udformningen og opstillingen af det nye bølgebrydersystem (de bølgebrydere der var opstillet i forbindelse med ulykken) byggede på samtaler med erfarne festivalfolk såvel i udland som i indland. Den valgte opbygning med bøjler i felter var begrundet i ønsket om at stoppe bølgebevægelserne blandt publikum. Årsagen til at der ikke var tværbom i den forreste række bølgebrydere var, at man ikke ville have noget placeret så tæt på frontbuen, at det kunne bruges som afsæt til at komme op over frontbuehegnet. Det

har imidlertid den følge, at man kan se sidepåvirkning af publikum langs med frontbuehegnet. Afhørte har på et tidspunkt lavet et forsøg, hvor han placerede mennesker i en række, den forreste presset helt op mod frontbuen, og den bagerste helt op mod første række bølgebrydere. Forsøget viste, at der kunne stå 9 personer mellem frontbuen og den første række af bølgebrydere. Der skulle være god mulighed for at komme både ind og ud af det bølgebryderområdet, ligesom der skulle være så langt mellem bøjlerne, at det ikke var muligt at stå på flere bøjler på samme tid.

12.3.3 Erklæringer

Rigspolitechefens Tekniske Afdeling har i forbindelse med ulykken foretaget en undersøgelse af bølgebryderne, og har herunder optaget fotos mv. Der henvises til bilag 5.

Det fremgår af Teknisk Afdelings erklæring, at bølgebrydernes bredde er 167 cm, højden varierer fra 94 cm til 125 cm og afstanden mellem bølgebryderne, der står side om side, er 82 cm.

Som sammenfattende bemærkning hedder det i erklæringen:

”Bølgebrydernes udformning og placering på arealet foran scenen gør, at det har været muligt for publikum, at trænge under, over og mellem bølgebryderne, hvis presset fra det bagved stående publikum har været for voldsomt.

Dette faktum har måske været en medvirkende årsag til, at for mange personer er trængt op i det nærmeste område udfor scenen”

Rigspolitechefens Tekniske afdeling anmodede Teknologisk Institut om at foretage en bedømmelse af sikkerheden på festivalpladsen ved Orange Scene.

Teknologisk Institut har afgivet en ”Rapport over ulykken den 30. juni 2000 ved Orange Scene på Roskilde Festivalen 2000”. Der henvises til bilag 18.

Med hensyn til bølgebryderne hedder det i rapportens side 5:

”Det kunne være ønskeligt, at der var vagter ude i bølgebryderområdet, der kunne skride ind om nødvendigt. Dette kunne måske klares med en mand-skabskurv i en kran, der kan nå ud over festivaldeltagerne samtidig med, at der anvendtes projektører, så vagterne kan se hvad der foregår.”

Under overskriften ” Sikkerhedsforanstaltningernes validitet vurderet på grundlag af Roskilde Festival 2000” hedder det videre:

”Under indtryk af den ulykkelige hændelse, der indtraf fredag den 30. juni 2000, og de oplysninger om forholdene under Pearl Jam koncerten på Orange Scene, kan sikkerhedsforanstaltningerne som beskrevet ikke vurderes som andet end utilstrækkelige”.

Endelig hedder det i konklusionen, som tillige indbefatter en vurdering af Rundbuevagterne (Frontbuevagterne), Scenevagterne, Radiokommunikationen/kommandovej:

”De sikkerhedsforanstaltninger, der var etableret til Roskilde Festival 2000, kan ikke kritiseres. Den situation der udviklede sig så tragisk fredag den 30.

juni 2000 kunne ingen forudse. Der bør dog på grundlag af ulykken tages skridt til at der etableres en anden form for sikkerhed, såsom en anden opbygning af rækværk på festivalpladsen, flere vagter fordelt over pladsen, en anden mere direkte kommandovej og andre tiltag, der kan sikre en optimal mulighed for hurtigt at informere festivaldeltagerne om kritiske situationer”.

Rigspolitechefens Tekniske Afdeling har i forbindelse med undersøgelsen af forholdene foran scenen beskrevet pladsen ”som hård og våd og med enkelte vandpytter, efter længere tids regn”, jf. bilag 5.

En egentlig undersøgelse af jordbundsforholdene er foretaget af Geodætisk Institut, som i en erklæring, jf. bilag 19, konkluderer:

”at nedbør, som falder på pladsen, har svært ved at forsvinde. Det skyldes, at pladsen er næsten horisontal, og at pladsen er dækket af et lag stenmel, der udgør en næsten impermeabel kapillar barriere. De underliggende lag af skærver, singels og dræn har efter alt at dømme tilstrækkelig evne til at bortlede nedbøren, men vandet når formentlig ikke frem til drænsystemerne”.

12.3.4 Sammenfatning

På baggrund af forklaringerne og oplysninger vedrørende bølgebryderne kan følgende lægges til grund:

- At bølgebryderne var blevet opsat i begyndelsen af 90’erne, idet man i forbindelse med koncerter havde opdaget, at der opstod bølgebevægelser blandt publikum. Der blev foretaget undersøgelser og beregninger i forbindelse med opsætningen af det nye bølgebrydersystem.
- At der trods bølgebryderne opstod bølgebevægelser blandt publikum i området, hvor bølgebryderne var opstillet.
- At man ved det valgte bølgebrydersystem var opmærksom på, at der kunne opstå sidepåvirkning af publikum i området langs med frontbuehegnet.
- At den store gruppe publikummere væltede i området mellem den forreste række bølgebrydere og frontbuen, hvor der ikke var opsat bølgebrydere, der gik på tværs.
- At der ikke væltede tilsvarende store grupper af publikummere andre steder i bølgebryderområdet.
- At presset i bølgebryderområdet kan være blevet forøget netop af, at publikum som følge af presset bagfra, har søgt ”tilflugt” i bølgebryderområdet.
- At festivalledelsen på baggrund af uheldige erfaringer omkring vådt og fedtet underlag foran scenen i begyndelsen af 90’erne fik foranlediget lagt et nyt underlag, der angiveligt skulle sikre, at man ikke kunne glide under en koncert, når det havde regnet.
- At underlaget angiveligt er lagt på en sådan måde, at det ikke ganske fungerede efter hensigten.

- At underlaget efter ulykken beskrives som hårdt, men vådt med enkelte vandpytter, men – altså ikke som glat og mudret.
- At der ikke er grundlag for at antage, at underlaget har spillet en rolle i forbindelse med ulykken.

12.4 Tilrettelæggelsen af musikprogrammet mv.

12.4.1 Indledning

Det har været gjort gældende, at der på det tidspunkt, hvor Pearl Jam spillede på Orange Scene, ikke var andre reelle alternativer, hvorfor publikum i (for) stort antal overværede koncerten med Pearl Jam. Det store publikum affødte det voldsomme pres frem mod frontbuen, og presset var så voldsomt, at det satte hegnet under scenen i så voldsomme svingninger, at det formentligt herved blev beskadiget. Denne sidste påstand er fremsat af journalister, som var på stedet for at dække koncerten.

Endelig har det været fremme, at de voldsomme bølgebevægelser kunne være opstået som følge af, at et stort antal publikummere ankom til koncerten med Pearl Jam stort set samtidigt, idet en koncert netop var afsluttet ved Grøn Scene omkring det tidspunkt, hvor koncerten med Pearl Jam begyndte, og publikummere fra denne koncert søgte mod Orange Scene.

Til belysning af disse spørgsmål er der foretaget afhøring af personale fra festivalen, som havde med planlægning af musikprogrammet at gøre, ligesom der er foretaget afhøring af personale, som var beskæftiget med opsætning og nedtagning af scenen.

12.4.2 Forklaringer

Musikbooker (F-3-1-1) har forklaret, at hun er fastansat på festivalen. Hun arbejder med booking af bands, solister mv. samt programlægning af de enkelte kunstners placering under festivalen. Ved planlægningen tilstræbes det, at der ikke kun spilles på én scene ad gangen. Således forsøges det altid arrangeret, at koncerterne på Grøn og Orange scene lapper over. Der henvises til bilag 20 - programmet for Roskilde Festival 2000. Det fremgår heraf, at koncerten med Travis startede kl. 21.30 på Grøn Scene og Pearl Jam startede på Orange Scene kl. 22.30. Efter Travis var der kl. 23.30 programsat en koncert med gruppen Underworld. På Gul Scene spillede Venus Brown og Band kl. 22.00, ligesom der også på andre scener, enten var koncerter i gang, da Pearl Jam begyndte sin koncert, eller begyndte koncerter, mens Pearl Jam spillede. Afhørte forklarer, at der ikke som antydtes af journalister, var fremsat krav fra Pearl Jam om, at de skulle spille på et bestemt tidspunkt eller lignende. Tidspunktet blev bestemt af festivalledelsen.

”Den kreative direktør” (A-2-3-1) har forklaret, at Travis startede kl. 21.30 (plus/minus 5 minutter) og sluttede kl. 22.30 (plus/minus 5 minutter). Afhørte vil skønne, at der var ca. 25.000 publikummer til koncerten. Alt efter menneskemængdens størrelse vil der være mellem 5 og 10 minutters gang mellem Grøn og Orange Scene. Der henvises til oversigtsfoto afsnit 4.3.

Vagt, langt arbejdshold (H-1-61-1) har forklaret, at hans arbejdsopgave blandt andre bestod i at opsætte og nedtage Orange Scene. Der har altid været opsat et sort stålpla-

dehegn foran scenen. Dette hegn er i stand til at give sig, når det kommer under pres. Hegnet er boltet fast på hegnspæle, der er støbt ned i jorden. Hegnet kan under ingen omstændigheder vælte, og det blev ikke beskadiget i forbindelse med festivalen 2000. Adspurgt om træklodser eller lignende, som kunne ses fra pressegraven forklarer afhørte, at det eneste træ, der var omkring scenen – fremme i nærheden af publikum – var der hvor stålpladehegnet sluttede. Hvor dette hegn sluttede, startede et træpladehegn, som gik noget ud til siden. Disse træplader er sat sammen med kraftige træklodser, som boltes på. Disse klodser fornyes hvert år, og de er sat ned i betonklodser af den type, der benyttes ved vejarbejde. Afhørte forklarer videre, at frontbuen er fastgjort ved hjælp af stolper, der er støbt ned i jorden. Der har altid været et stort pres på frontbuen, hvorved nogle af stolperne gennem årene er blevet lidt skæve. Af denne grund sættes stolperne samme sted hvert år. Der har afhørte bekendt aldrig været jerndragere eller lignende andre steder, der er blevet bøjet.

12.4.3 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer kan det lægges til grund:

- At festivalledelsen ved planlægningen af musikprogrammet var opmærksom på, at der skal være et vist overlap mellem de store koncerntavne således at spidsbelastninger undgås, samt at dette afspejles i programmet.
- At der stort set samtidigt med at Pearl Jam startede sin koncert, sluttede en koncert ved Grøn Scene med ca. 25.000 publikummere, som kunne være fremme ved Orange Scene på 5-10 minutter.
- At Pearl Jam var et af festivalens store navne, men at der også samtidigt blev spillet fra andre scener.
- At der ikke er grundlag for at antage, at der skulle være indgået aftaler med Pearl Jam om, at der ikke var andre "store navne" der spillede på samme tid som Pearl Jam.
- At der var ca. 50.000 publikummere til koncerten med Pearl Jam, men at der var god plads i publikumsområdet fra mixertårnet og bagud.
- At publikummer som ankom til publikumsområdet foran Orange Scene efter koncerten var startet, og som forsøgte at komme frem mod scenen, meget vel kan have forøget presset blandt publikum – særligt fremme foran scenen.
- At der ikke er grundlag for at antage, at der som følge af presset mod frontbuen skulle være sket skader på hegnet nogetsteds.
- At der ikke er noget der tyder på, at presset mod frontbuen var større end ved andre lignende koncerter ved Orange Scene.

12.5 Pearl Jam

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt Pearl Jam ved sin sceneoptræden eller på anden måde skulle have været årsag eller medvirkende årsag til ulykken.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ikke under efterforskningen er fremkommet oplysninger om, at Pearl Jam på nogen måde skulle have opfordret publikum til voldsom adfærd eller lignende.

Der er heller ikke fremkommet oplysninger om, at orkestrets medlemmer fra deres plads på scenen, skulle have bemærket at publikum væltede eller ignorerede opfordringer til at standse musikken. Det kan derimod lægges til grund, at da orkestret blev bekendt med problemerne, standses musikken straks, ligesom det kan lægges til grund, at såvel forsanger som tourmanageren forsøgte at formå publikum til at trække sig tilbage, så redningen af de væltede og tilskadekomne kunne finde sted.

12.6 Lægefaglige spørgsmål mv.

12.6.1 Indledning

Der har i forbindelse med ulykken været fremsat teorier om, at en del af publikum havde for meget tøj på, hvilket afstedkom overophedning og dehydrering med afkræftelse til følge. Afkræftelsen kunne så være medvirkende eller direkte årsag til, at publikum besvimele eller havde vanskeligt ved at komme op, når de faldt.

Publikummere har endvidere forklaret, at det føltes som om der manglede ilt. Flere af dem der faldt har forklaret, hvor svært de havde ved at få luft, da de lå på jorden. Frontbuevagter har forklaret, at da de forsøgte at hjælpe de faldne op igen, var det som om, der ikke var luft nok omkring publikum.

Endelig har der været fremsat teorier om, at høje koncentrationer af kuldioxid eller ammoniak kan have været medvirkende årsag til ulykken.

I forbindelse med politimesterens undersøgelse af ulykken er der indhentet en række erklæringer og udtalelser vedrørende disse spørgsmål, men svarene var imidlertid ikke entydige.

Med henblik på afklaring af disse spørgsmål samt besvarelse af andre har jeg under vedlæggelse af enkelte afsnit af redegørelsen anmodet henholdsvis Københavns Universitets Retsmedicinske Institut og Sundhedsstyrelsen besvare en række konkrete spørgsmål, der relaterer sig til selve undersøgelsen herunder om lægerne ved Scene-lægefunktionen havde journalpligt i henhold til sundhedslovgivningen.

12.6.2 Erklæringer mv.

Danmarks Meteorologiske Institut har på forespørgsel oplyst (B-122), at oplysninger fra en målestation placeret få kilometer fra ulykkesstedet viste, at der den 30. juni 2000 i tidsrummet kl. 21.00 til den 1. juli 2000 kl. 01.00 blæste en frisk vestlig vind (8-10 meter i sekundet), med vindstød op til 14 meter i sekundet. Det var overskyet, diset med lettere finregn. Temperaturen lå på omkring 11 grader. Luftfugtigheden var 96.

Teknologisk Institut har i en erklæring, jf. bilag 21, udtalt, at man finder det helt usandsynligt, at iltkoncentrationen kunne ændre sig så meget, at den gav anledning til bevidstløshed. Med hensyn til koncentrationen af kuldioxid hedder det blandt andet i samme erklæring, at koncentrationen af kuldioxid i luften skal være oppe omkring 5%, før der begynder at blive risiko for åndedrætsbesvær og ildebefindende. Indendørs målinger i tætpakkede mødelokaler har aldrig vist koncentrationer over 1%. Udåndingsluft-

ten fra langt de fleste af de tilstedeværende vil komme ud i hovedhøjde, og på grund af luftbevægelser blandes med den omgivende luft. Koncentrationen ved jorden kan derfor efter instituttets opfattelse aldrig komme over de farlige 5%. For så vidt angår spørgsmålet om ammoniak konkluderer instituttet, at man anser det for usandsynligt, at ammoniak som led i den biologiske nedbrydning af urin kan være medvirkende årsag til ulykken.

Forsvarets Sanitetsskole har i en udtalelse af 8. december 2000, jf. bilag 22, om koncentrationen af ilt og kuldioxid på baggrund af et antal vedlagte rapportforklaringer, fra publikummer blandt andet udtalt følgende: "Et gennemgående træk i vidneforklaringerne er, at de personer, der opholdt sig i katastrofeområdet på 2x3 meter og som overlevede, fremkom med bemærkninger om, at de ikke kunne få vejret tæt ved jorden. Vidnerne vurderer det selv som iltmangel. I en af forklaringerne beskrives situationen helt karakteristisk ved at vidnet har forklaret, at hun stak hovedet ud over afspærringen (frontbuehegnet) ca. 1 meter over jorden og fornemmede, at hun ikke kunne trække vejret dybt, og at hun når hun trak vejret, følte det som om, at der var grus og småsten i luften. Denne beskrivelse er helt karakteristisk for kuldioxidforgiftning".

Sammenfattende konkluderes:

"Der opholdt sig 20-30 personer liggende filtret ind i hinanden indenfor et område på ca. 2x3 meter. De var omgivet af en tætpakket menneskemængde og har ligget i et område nærmest som i en brønd. Under disse omstændigheder vil mulighed for dannelse af giftige koncentrationer af kuldioxid være til stede. En egentlig beregning af koncentrationen er på det foreliggende grundlag ikke mulig, da der er for mange usikre faktorer. Dødsfaldene skyldes kvælning på grund af sammentrykning af ofrenes brystkasser og lunger. Dette stemmer overens med obduktionsfundene. De beskrevne tilfælde af åndedrætsbesvær skyldes givetvis kuldioxidforgiftning. Iltmangel er næppe sandsynlig som isoleret faktor med baggrund i de beskrevne symptomer."

Jeg har som foran nævnt i indledningen blandt andre anmodet Retsmedicinsk Institut (RI) om at besvare en række spørgsmål af lægefaglig karakter.

Det fremgår af forklaringer fra publikum, at de under koncerten bemærker andre publikummere, som "hænger" i menneskemængden, kun holdt oppe af presset fra de omkringstående, og at det virker som om de er bevidstløse.

På baggrund heraf har jeg anmodet RI svare på, om man som publikummere kan miste bevidstheden, hvis man står mast eller klemt i en menneskemængde?

RI svar:

"Hvis der med spørgsmålet menes, om trykket fra de omgivende personer kan blive så stort, at en publikummer ikke kan fortage vejtrækningsbevægelser med brystkassen, må svaret være, at det er meget lidt sandsynligt. Hvis derimod publikum på den ene side har et fast ueftergiveligt hegn eller lignende, kan den omgivende menneskemængde under særlige omstændigheder godt presse personen mod det ueftergivelige hegn eller lignende med en sådan kraft, at presset mod brystkassen bliver så stort, at såvel vejtrækning som kredsløb bliver vanskeliggjort i en grad, så der kan indtræde bevidsthedstab og eventuel død"

Jeg har spurgt RI om, hvor lang tid der i givet fald går før man mister bevidstheden?

RI svar:

Spørgsmålet kan ikke besvares helt eksakt, men under de mest uheldige omstændigheder kan bevidsthedstab formentlig indtræde i løbet af 1-2 minutter.

På baggrund af forklaringerne om, at den store gruppe af de faldne publikummere lå sammenklemt i bunken i længere tid, nogle i ca. 20 minutter, før presset lettede og de blev reddet ind over frontbuen, har jeg anmodet RI svare på, hvor lang tid det må antages at tage for en person at afgå ved døden, som følge af sammenpresning af brystkassen, hvis det lægges til grund, at presset har været rimeligt konstant?

RI svar:

Spørgsmålet kan ikke besvares eksakt, men under de mest uheldige omstændigheder kan døden formentlig indtræde i løbet af 3-5 minutter.

Jeg har, under vedlæggelse af lægerne og sygeplejerskernes forklaringer om den behandling de gav de tilskadekomne personer i forbindelse med ulykken, anmodet RI om en udtalelse om, hvorvidt behandlingen var den rigtige - var adækvat?

RI svar:

Hvis de pågældende har modtaget kunstig vejtrækning, udvendig hjertemassage og elektrisk stimulation samt adrenalin og atropinindsprøjtninger, er der tale om alment anerkendte genoplivsprocedurer.

Endelig har jeg anmodet RI svare på, om iltmangel, kuldioxidforgiftning, dehydrering eller overophedning har været medvirkende årsag til de indtrufne dødsfald, som det fremgår af forklaringer mv.

RI svar:

Efter undertegnedes opfattelse er mekanismen i de aktuelle tilfælde udtalt kompression af brystkassen med deraf følgende ophævede vejtrækningsbevægelser og vanskeliggjort kredsløb, hvilket medfører iltmangel i de livsvigtige organer – først og fremmest centralnervesystemet (hjernen, hjernestammen mv.). Der er således ikke tale om indånding af iltfattig luft. Kuldioxidforgiftning, dehydrering eller overophedning har næppe haft afgørende betydning for dødsfaldene.

For så vidt angår besvarelsen af de sidste to spørgsmål har RI dog føjet til, at de ligger uden for instituttets ekspertiseområde. Erklæringen vedlægges som bilag 23.

Som ligeledes nævnt i indledningen har jeg anmodet Sundhedsstyrelsen om en udtalelse om, hvorvidt lægerne i henhold til sundhedslovgivningen, generelt og i den givne situation, var forpligtede til at føre journal eller lignende vedrørende den udførte behandling.

I den anledning har Sundhedsstyrelsen i sin udtalelse blandt andet anført, at det er styrelsens opfattelse, at det lægelige beredskab på festivalen generelt ikke kan anses for forpligtet til at føre optegnelser vedrørende deres virksomhed på festivalen. Lægernes opgaver må som udgangspunkt anses for at være af foreløbig karakter, hvorefter der henvises til skadestue eller patientens egen læge. I de tilfælde, hvor en læge erklærer en person for død, skal den pågældende læge afgive oplysninger om dødens indtræden og om sin identitet. Efter Sundhedsstyrelsens opfattelse bestod der ikke i den givne

situation en forpligtelse for de involverede læger til at føre selvstændige optegnelser om forholdene omkring dødens indtræden. Sundhedsstyrelsen udtalelse vedlægges som bilag 24.

12.6.3 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer samt de indhentede udtalelser og erklæringer kan følgende lægges til grund:

- At det på tidspunktet for ulykken regnede og der var ca. 11 graders varme.
- At der på tidspunktet for ulykken blæste en frisk vestlig vind på 8-10 m/sek. med vindstød på op til 14 m/sek.
- At en del af publikum i den tætte sammenstimlen foran scenen havde det varmt.
- At der i den tætte sammenstimlen var flere der havde opfattelsen af, at der manglede ilt i luften - at luften var dårlig.
- At der ikke er grundlag for at antage at indånding af iltfattig luft, kuldioxidforgiftning, dehydrering eller overophedning har haft afgørende betydning for dødsfaldene.
- At publikum som presses kraftigt mod en ueftergivelig forhindring (frontbuehegn eller bølgebryder) godt kan miste bevidstheden som følge heraf.
- At publikum som presses mod eksempelvis en bølgebryder, under de mest uheldige omstændigheder kan miste bevidstheden i løbet af 1-2 minutter.
- At publikum, som udsættes for et konstant og voldsomt pres mod brystkassen, under de mest uheldige omstændigheder afgår ved døden i løbet af 3-5 minutter.
- At den behandling der blev givet de tilsyneladende livløse af læger og sygeplejersker fra Scenelægefunktionen var relevant - den alment anerkendte.
- At lægerne ved Scenelægefunktionen ikke i henhold til sundhedslovgivningen var forpligtet til at føre journal vedrørende deres virksomhed på festivalen.
- At lægerne ved Scenelægefunktionen i de tilfælde, hvor de erklærede personer for døde var forpligtet til at videregive oplysninger til politiet om dødens indtræden og om egen identitet.

13. Ansøgning og tilladelse

13.1 Indledning

I dette afsnit vil jeg nærmere beskrive Foreningen Roskildefondens ansøgning til afholdelse af festivalen samt den af politimesteren i Roskilde meddelte tilladelse. Jeg vil begrænse min beskrivelse til alene at omfatte de elementer i ansøgningen/tilladelsen, der mere direkte har relevans for spørgsmålet om sikkerheden på festivalen. Jeg vil således ikke beskrive og vurdere de dele af ansøgningen, der angår forhold af mere ordensmæssig karakter såsom de enkelte sceners åbningstider, retningslinier for restaurations- og serveringsvirksomhed mv.

13.2 Regler vedrørende udfærdigelse af tilladelser

Det fremgår af politilovene af 1871, at der i enhver politikreds skal udarbejdes en politivedtægt, samt at der i disse vedtægter blandt andet skal gives regler der sikrer opretholdelse af ro og orden på offentlige beværetninger og forlystelser m.v.

Justitsministeriet har som vejledning og skabelon til brug ved udarbejdelse af lokale politivedtægter, udarbejdet en såkaldt "normalpolitivedtægt".

I normalpolitivedtægtens § 48 hedder det:

"Offentlige forlystelser, herunder koncerter, cirkus- og variteforestillinger, dans, afbrænding af fyrværkeri, karruselkørsel, præmiekortspil, forevisning af seværdigheder, skydning ved skydeborde, spil ved spilleautomater, boksekampe og væddeløb må ikke finde sted uden politiets tilladelse. Før tilladelse er meddelt, må bekendtgørelse om forlystelsens afholdelse ikke foretages. Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse med hensyn til kirkekoncerter."

Politimesteren har i politivedtægt for Roskilde politikreds valgt en formulering af § 48 som er identisk med formuleringen i normalvedtægten.

Det fremgår af forskellige cirkulærer vedrørende afholdelse af forlystelser, men også implicit af selve politivedtægtens § 48, at der af politiet kan stilles forskellige vilkår for opnåelse af en tilladelse. Det fremgår imidlertid ikke af politivedtægtens § 48, hvad politiet skal lægge vægt på i forbindelse med tilladelsen. Men ud fra selve formålet med udfærdigelse af politivedtægter, som det er angivet i politilovene kan det naturligt udledes, at politiet ved godkendelser af arrangementer, ud over den mere generelle varetagelse af hensynet til den almindelige ro og orden, tillige skal varetage hensynet til publikums sikkerhed - at et arrangement skal kunne foregå sikkert og forsvarligt.

Den af regeringen den 20. juli 2000 nedsatte arbejdsgruppe vedrørende sikkerheden ved musikfestivaler har i sin rapport i afsnittet vedrørende politivedtægter om "normaltilladelsens" indhold blandt andet anført følgende:

"Tilladelse bliver normalt givet efter forhandling med ansøgeren og på betingelser, der bl.a. kan vedrøre, hvilket tidsrum der må spilles musik, samt at arrangøren skal have opnået tilladelse fra andre myndigheder, såsom kommune, amt, brandvæsen samt miljø- og sundhedsmyndigheder. Endvidere

omhandler sådanne tilladelser normalt adgangsveje, parkeringsforhold, bus og togdrift, samt at fornødent kontrolpersonale er til stede”.

Om ”normaltilladelsens” udfærdigelse har arbejdsgruppen udtalt:

”Der findes ikke skrevne retningslinier for, hvad politiet skal lægge vægt på i forbindelse med meddelelse af en tilladelse. Da de fleste festivaler er startet i det små og herefter vokset til nuværende omfang, er polititilladelserne udformet ud fra erfaringer med, på hvilke områder der i forbindelse med afviklingen af de enkelte festivaler har været problemer.”

Afholdelse af et arrangement som Roskilde Festival er klart omfattet af politivedtægts § 48 og kræver derfor tilladelse.

13.3 Ansøgningen og tilladelsen

Ved skrivelse af 22. maj 2000 fremsendte Foreningen Roskildefonden en ansøgning om tilladelse til afholdelse af en ”offentligt musikfestival i dagene den 29. juni - 2. juli 2000” til Politimesteren i Roskilde. Ansøgningen består ud over overskriften i en opremsning af 27 detaljeret formulerede vilkår, jf. bilag 25.

Det hedder i ansøgningens **vilkår 4**: ”at der efter nærmere forhandling med politiet stilles et tilstrækkeligt antal kontrollører til rådighed for adgangskontrol, kontrol på pladsen m.m.”

Som **vilkår 5** hedder det: ”at der efter nærmere forhandling med politiet stilles et tilstrækkeligt antal kontrollører til rådighed, herunder til anvisning af parkeringsmuligheder uden for gader og veje”

Som **vilkår 21** hedder det: ”at der efter nærmere aftale etableres et antal samariter-vagter”

Som **vilkår 22** hedder det: ”at aftaler med Roskilde Amts Sygehusudvalg om lægeberedskab overholdes”.

Ved skrivelse af 7. juni 2000 meddelte politimesteren i Roskilde Foreningen Roskildefonden tilladelse til afholdelse af festivalen i den ansøgte periode på de ansøgte vilkår, jf. bilag 26. De 4 ovennævnte vilkår fra ansøgningen er således gentaget ordret i tilladelsen.

I det materiale, der er modtaget fra politimesteren i Roskilde i forbindelse med min undersøgelse, foreligger der ikke oplysninger i form af mødereferater eller lignende, der viser resultatet af forhandlingerne med hensyn til antallet af vagter eller aftaler om størrelsen af det lægelige beredskab. Det har således ikke været muligt at vurdere, hvorvidt festivalledelsen med det antal vagter og læger mv, der var tilstede ved Orange Scene i forbindelse med ulykken har overholdt vilkårene i tilladelsen, der særligt omhandler disse forhold.

13.4 Forklaringer

”Den administrative direktør” for Roskilde Festival har vedrørende vilkårene 4 og 5 forklaret, at der ikke har fundet nogen egentlig forhandling sted mellem festivalen og

politiet om antallet af kontrollører. For så vidt angår de vagter der arbejder ved scenerne, bestemmes deres antal ved de enkelte koncerter på baggrund af tidligere års erfaringer. I vurderingen indgår tillige tidspunktet for koncerten, musikens karakter samt publikums antal og adfærd. Vurderingen foretages i god tid forud for afholdelsen af festivalen. På baggrund af vurderingen udarbejdes der vagtplaner. Der finder ingen forhandling sted med politiet vedrørende antal mv., ligesom vagtplanerne ikke tilsendes politiet. Rekrutteringen af vagterne overlades til såkaldte "ansvarspersoner" ved de enkelte scener. Dette er blandt andet begrundet i, at der stilles forskellige krav til vagterne ved de enkelte scener. For så vidt angår de kontrollører, der kontrollerer adgangsveje mv. bestemmes deres antal på baggrund af foregående års erfaringer.

For så vidt angår vilkår 21 og 22 - antallet af samaritervagter og størrelsen af det lægelige beredskab har afhørte forklaret, at der heller ikke her indgås egentlige aftaler. Forud for afholdelsen af årets festival indkalder chefsygeplejersken på Roskilde Amts Sygehus til møde, hvor alle de relevante personer er til stede - den såkaldte "Netværksgruppe". På mødet fremlægger festivalledelsen deres plan for beredskabet, eksempelvis, at der skal være 3 samaritervagter fordelt over festivalområdet. Forslaget drøftes derefter i Netværksgruppen og "vedtages". Det samme gælder antallet af læger ved scenerne. Der indgås ingen egentlige aftaler på møderne. Der finder alene en drøftelse sted. Afhørte bekendt indgås der ingen aftaler med Roskilde Amts Sygehus Udvalg. Afhørte vil tro, at der i vilkår 22 må menes "Netværksgruppen".

Vicepolitiinspektøren har forklaret, at 2000 var det første år han havde noget med Roskilde Festival at gøre, hvorfor han i vid udstrækning støttede sig til medarbejdere, som havde erfaring fra tidligere år. Festivalens ansøgning blev behandlet af en politikommissær. Denne udarbejdede et udkast, der så blev forelagt og drøftet med afhørte. For så vidt angår antallet af vagter forklarer afhørte, at antallet byggede på erfaringerne fra de forudgående års festivaler. Afhørte bekendt har der ikke været drøftelser mellem politiet og festivalledelsen om et eksakt antal vagter. For så vidt angår det lægelige beredskab på festivalen har afhørte forklaret, at der på møder i "Netværksgruppen" sker en drøftelse af størrelsen af det lægelige beredskab på festivalen. Politiet får herefter tilsendt en vagtplan, hvoraf det samlede antal læger, sygeplejersker og samaritere der indgår i det samlede lægelige beredskab på festivalen fremgår. Når der i tilladelsen tales om aftaler med Roskilde Amts Sundhedsudvalg menes der, efter afhørtes opfattelse, "Netværksgruppen".

Politikommissæren har forklaret, at han siden 1996 har stået for sagsbehandlingen i forbindelse med Roskilde Festivalen. Arbejdet med en festival begyndte typisk i marts/april måned med, at der blev afholdt et møde med festivalledelsen om den kommende festival. På mødet modtog man blandt andet oplysninger om, hvilke planer og overvejelser festivalledelsen gjorde sig vedrørende den kommende festival. Senere kom så selve ansøgningen fra festivalledelsen om tilladelse til afholdelse af festivalen. Med hensyn til ansøgningen fra 2000 kunne afhørte se, at den var bygget op over tilladelsen fra 1999. Afhørte fandt herefter disketten med tilladelsen fra 1999 frem og brugte den som udgangspunkt for tilladelsen for 2000. Afhørte husker ikke, om der var ændringer i forhold til festival 1999 - det har i givet fald kun været mindre ændringer. For så vidt angår spørgsmålet om fastsættelse af antallet af vagter forklarer afhørte, at antallet i vid udstrækning bygger på erfaringer fra de tidligere år. Det har hidtil været erfaringen, at festivalledelsen stillede med et tilstrækkeligt antal vagter, som løste deres opgaver på en tilfredsstillende måde. Det lå således i luften, at festivalen skulle stille med et antal vagter svarende til antallet året før. Der er således ikke indgået nogen egentlig aftale mellem politiet og festivalledelsen om antal af vagter. For så vidt angår

spørgsmålet om størrelsen af det lægelige beredskab forklarer afhørte, at beredskabet efter hans opfattelse fastlægges på møder i "Netværksgruppen". På et tidspunkt forud for festivalen modtager han en vagtplan for det lægelige beredskab.

13.5 Sammenfatning

På baggrund af de afgivne forklaringer mv. kan følgende lægges til grund:

- At politimesteren som tilladelsesgivende myndighed har det overordnede ansvar for sikkerheden på festivalen.
- At politimesteren i forbindelse med meddelelsen af tilladelsen har stillet en række vilkår for tilladelsen til festivalledelsen af sikkerhedsmæssig karakter.
- At vilkårene af sikkerhedsmæssig karakter i henhold til deres ordlyd forudsætter forhandlinger og aftaler om antal og størrelse.
- At der ikke findes skriftlig dokumentation for resultatet af disse forhandlinger og aftaler.
- At antallet af vagter ved scenerne fastsættes af festivalledelsen på baggrund af erfaringer fra tidligere år.
- At der ikke er grundlag for at antage, at antallet af vagter var mindre end forudsat af politiet.
- At størrelsen af det lægelige beredskab på festivalen godkendes af festivalledelsen på baggrund af drøftelser i Netværksgruppen.
- At der ikke er grundlag for at antage, at størrelsen af det lægelige beredskab var mindre end forudsat af politiet.
- At det ikke uden (nedskrevne) konkrete antal af vagter og læger er muligt at kontrollere, hvorvidt vilkårene overholdes.
- At sagsbehandlingen af ansøgningen må vurderes som mangelfuld.
- At der ikke er grundlag for at antage, at den mangelfulde sagsbehandling havde indflydelse på ulykken eller dens udvikling.